

రవిరాజ్ ఇంటర్నేషనల్ సమర్పించు
 శ్యామ్ బెనగల్ చిత్రం

విజయవాడ

అనుగ్రహం

కస్టమర్ కలర్

నిర్మాత: కాటంరెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి

సహనిర్మాతలు: యువరదారెడ్డి - వి మల్లిఖార్జునరెడ్డి

కాస్ట్యూమ్ డిజైన్: గోవింద్ నిహలాని సంగీతం: వనరాజ్ భాటియా

ఎడిటింగ్: రమ్య కెడెన్సూరియం ప్రింటింగ్: జి.ఎస్.ఆర్.ఆర్.ఎస్.

१

సువర్ణ

ప్రజలకోసం వున్న రవాణా వ్యవస్థని
హెచ్చరించడం భావ్యమని
మాత్రమే భావిస్తోంది.

ఇప్పుడు, బస్ మీద
ఒకరికయే ఖర్చుకన్నా
తక్కువలో
ఇద్దరుసుఖంగా
ప్రయాణం చేయవచ్చు!

ప్రత్యేకమయిన పోస్ట్-లెన్డ్
జంటసీట్లతో ఇద్దరి కోసం నిర్మించిన
ఒకే ఒక మోపెడ్ సువేగా డీలక్స్.
బాసు, సువేగా డీలక్స్ ఎంతో
ఆనుకూలమయినది, ఎంతో
బాదువయినదీ కూడా. ఇన్ లో ఒక
వ్యక్తి ఇంతకన్నా తక్కువ ఖర్చుతో
ప్రయాణం చేయలేడు. సువేగా
డీలక్స్ మీద ఇద్దరు ప్రయాణం
చేయవచ్చు. అంతకంటే ముఖ్యం,
సువేగా మేయిం'టెనెన్స్ లోను
సులభమయినది. కదలండి,
సువేగా డీలక్స్ తీసుకోండి.
అది మంచిబేరం.

అశ్చర్యంలేదు,
భారతదేశపు
అత్యధికంగా
అమ్ముడవుతోన్న
మోపెడ్ సువేగా

మోపెడ్స్ ఇండియా లిమిటెడ్ తిరువనంతి ఆంధ్రప్రదేశ్

SAA/MIL/2934R TEL

GOLI MALLAIAH
Agents: Andhra Jyothi, Hindu, Jyoti Chitra
CHIRALA - ERALA

సంస్థాపకులు

శ్రీ|| శే|| వి.వి. రాఘవయ్య

మేనేజింగ్ ఎడిటర్

శ్రీమతి వి. లీలావతి
 రాఘవయ్య

సచిత్ర మాసపత్రిక
 జూలై 1978

సహకార సంపాదకుడు : వేమూరి నత్యనారాయణ

సంపుటి 16

విషయసూచిక

సంచిక 6

మయసభ	18	ఎ. రామనంజీవి
రసవదీత	18	అవసరాల రామకృష్ణారావు
పూలూ—ముహూ	19	ఐ. వి. యస్. అచ్యుతవల్లి
(కొత్త సీరియల్ ప్రారంభం)		
ఎదురీత	33	చెల్లూరి సీతారాజేశ్వరరావు
జ్ఞానసుందరం	50	సి. వి. ఆర్. శివకుమార్
కుటుంబ సంక్షేమం (మహిళాజ్యోతి)	59	'అరవింద'
ఇటీవలైవ్	67	వి. ఎల్. ఆర్.
చిత్రకారుడి జీవిత చిత్రం	77	పామ రి రాజేంద్రప్రసాద్
స్థాయిభేదం	86	ఆరెకపూడి (కోడూరి) కొనల్యాదేవి
'రాతేనమ్మా రాతేను'	94	ఇచ్చాపురపు రామచంద్రం
పదమట సంధ్యారాగం (సీరియల్)	101	మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి
పదబంధ ప్రహేళిక	114	శ్రీశ్రీ
సినిమా	116	యస్వినారాయణ
పెళ్ళాం-కళ్ళెం	124	వచ్చిపులుసు వెంకటేశ్వర్లు

ఇంకా కాదూన్నా, జోకులూ మరియు జయదేవ్ 'విచిత్ర విజ్ఞానం'

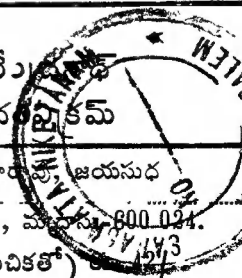
నవలానుబంధం

అకాశదీపాలు: యండమూరి వీరేంద్రరావు
 కాటూరు రవీంద్రరావు

ముఖచిత్రం: 'రామకృష్ణులు'లో ఎన్. టి. రామారావు, జయసుధ

జ్యోతి, 17-B రాజారాం కాలనీ, P.B. నెం. 2650, మహబూబ్ నగర్, 500 024.

ఫోన్: 429123. సంవత్సర చందా (ప్రత్యేక సంచికతో)

తవకమోడంసి!
 క్రైష్ణ సమర్పించు శ్రీపద్మావతీపిఠర్

దొంగల బాపిడి

టెక్నోవిజన్
 కలెక్షన్ కలర్

శ్రీఫలమ్,

నవభారత్ ఫిల్మ్స్

అనాఫిల్మ్స్

నిర్మాత.

ఉప్పలపాటి సూర్యనారాయణబాబు

VEE KAY

దర్శకత్వం ఎం.మల్లికార్జునరావు

— 655470 —

తావిమట

జ్యోతి నిర్వహించిన కథలపోటీలో బహుమతులు పొందిన కథల గురించి ఎంతోమంది పాఠకులు విభిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తపరుస్తూ రాశారు. ఈ సంచికలో ఆ కథలపై పాఠకులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు కొన్ని టిని 'ఉత్తరాలు' శీర్షికలో ప్రచురించాము. విమర్శలున్నప్పటికీ, అధిక భాగం పాఠకులు బహుమతులు పొందిన కథల ఎన్నిక బాగున్నదనే భావించారు. ఏ న్యాయనిర్ణేతా 'అందరినీ' సంతృప్తిపరచడం సాధ్యంకాదు. ఆ విషయం నిరూపిస్తూ చాలామంది మెచ్చుకొన్నదై నా, మూడవ బహుమతి పొందిన కథను 'కథేకాదు పో'మ్యన్న అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారో పాఠకుడు. అదీ చిత్రం:

*

*

*

ఈ సంచికనుంచీ మరో సీరియల్ 'పూలూ-ముళ్ళూ' ప్రారంభమవుతుంది. రచయిత్రి ఐ. వి. యస్. అచ్యుతవల్ల.

*

*

*

అధిక ప్రశంస పొందిన క్రొత్తశీర్షిక (వి)చిత్ర విజ్ఞానం బాగున్నదన్న విషయంతోపాటు, కొంతమంది పాఠకులు ఆ శీర్షిక నిర్వాహకులు ఎవ్వరన్న ప్రశ్నవేశారు. ఆ శీర్షికకు సంబంధించిన విషయసేకరణతోపాటు, ఆ శీర్షికకు వ్యంగ్య చిత్రాలంకరణ జరుపుతున్నది-మీకు చిరపరిచితుడైన కార్టూనిస్ట్ జయదేవ్.

*

*

*

ఈ సంచికలోని రెండు కథలలో 'సామ్యం' వెదికి పాఠకులు రెండూ ఒకే కథావస్తువుపై రాయబడ్డ కథలుగా భావించే అవకాశముంది. ఆ రెండు కథల ప్రచురణా ఈ సంచికలో జరగడం యాదృచ్ఛికంగా జరిగినది కాదు. కావాలనే అలా ప్రచురించాము. 'పిల్లల్ని కావాలని గుడ్డివాళ్ళుగా కుంటివాళ్ళుగా చేయడాన్ని' రెండు విభిన్నమైన కోణాలలో చిత్రించబడ్డ ఆ రెండు కథలూ... చదవండి! మీకే తెలుస్తాయి.

— ఎ. శ్రీనివాసులు —

శ్రీమతి

జయప్రద ముఖచిత్రంతో వెలువడిన జాన్ నెల 'జ్యోతి' చదివాము. బీనాదేవిగారి సీరియల్ "భూమి గుండ్రంగావుంది" లేని లోటు స్పష్టంగా కనబడింది. బహుమతి పొందిన కథలలో "ప్రియురాలి ప్రేమలేఖ" చాలా బాగుంది. మిగిలిన కథలలో "జతక నేర్పినవాడు" హ్యూమరస్ గావుంది. వెర్రిటి కథలనందించే మలాది వెంకటకృష్ణమూర్తిగారి కలంనుంచి వెలువడిన మరొక వెర్రిటి "పడమట సంధ్యా రాగం."

—యస్. యల్. యన్. ప్రసాద్, యస్. శ్రీనివాసరావు, యస్. సూర్య కుమారి, నిడదవోలు.

బహుమతులు గెలుపున్న మూడుకథలో శ్రీ పురాణం శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి కథ "గూడు చాలని సుఖం"లో బీదవారి పాటూ వాళ్ళలో మమతలూ, సుఖాన్వేషణ ఎంతగావున్నదీ, వాళ్ళ తృప్తికి విలువెంత? అన్నది బాగా వ్యక్తం చేశారు.

శ్రీమతి పవని నిర్మల ప్రభావతిగారు, సంఘంలో ఘరానా మనుష్యులుగా చెలామణి అవుతున్న కొంతమంది ధనవంతులు, విద్యా వంతులు తెరవెనుక జరిపే బిజినెస్, రాసక్రీడలు వారి మిథ్యానాగరికత వర్గరాలను తమ కథలో చక్కగా చిత్రించారు. ఇది చాలా పట్టులూ, వల్లెలోనూ కూడా జరుగుతున్న వాస్తవాలకు దర్శణం.

పార్లనర్స్ కథలో లాంటివి-అక్కడక్కడా ఇలాటి మోసగాళ్ళు విసిరేవల, అదే చదరంగం - బాగా వ్యక్తపరిచారు రచయిత. ఈ కరువుకాలంలో ఐతకనేర్పిన రిజివాళ్ళ తీరును చక్కగా మలిచారు తెవస్వీగారు.

పడమట సంధ్యారాగం నవలలోలాగ, పసి తనంలోనే తలిదండ్రులను పోగొట్టుకొనిన అథా గ్యూల మనస్తత్వం చాలాభాగం సత్యమూర్తి మనస్తత్వానికి దగరగానే వుంటుంది. సత్యమూర్తి భార్యతో, తనలోని ఆ బలహీనతకు కారణాలు చెప్పటంపై కళ్ళనీళ్ళు వచ్చాయి. ఆ భావాన్ని అద్భుతంగా వ్యక్తంచేసిన రచయితకు ధన్యవాదాలు.

మధురాంతకం నరేంద్రగారి నవలిక 'ఇరుకు గడులు' వాస్తవానికి ఎంత దగరగానోవుంది. ఇతివృత్తానికి పెటినపేరు చక్కగా అమరింది. ఈ రోజుల్లో పేడింట బిడు కుటుంబాలలో, ఇటువంటి పరిస్థితులతోనే నలిగిపోతున్నారు. ఈ ఇతివృత్తాన్ని ఇంత అందంగా మలచిన నరేంద్ర గారిని అభినందిస్తున్నాను.

మొత్తంమీద జాన్ నెల జ్యోతి, విజ్ఞాన వినోదాలతో ఆకర్షణీయంగా వుంది.

—నమయమంత్రి రాజ్యలక్ష్మీదేవి, హైదరాబాదు.

అనేక మార్పులతో మమ్ములను అలంకరించిన మీ (మా) జ్యోతి నాకెంతో సంతోషాన్ని కలుగజేసింది. బహుమతి పొందిన పి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి "గూడుచాలని సుఖం" యర్రంకెటి కొయిగారి "ప్రియురాలి ప్రేమలేఖ" పవని నిర్మల ప్రభావతిగారి "మలుపులో మనుషులు" కథలు చక్కని రచనాశైలితో సాగినయ్యే. మొత్తానికి ఈనెల కథలు అన్నియూ బాగుగా వున్నవని గట్టిగా చెప్పగలను. "సినిమా" శీరి కలో మార్పులచేసిన మీకు నా కృతజ్ఞతలు. ఎన్. ఆంజనేయులు "గళ్ళనుడికట్టు కథాకమా మీషు" చక్కగా వున్నది. సీరియల్స్ లో బీనాదేవిగారి "భూమి గుండ్రంగావుంది" ప్రచురింప

మహిళా సంక్షేమ పథకం

రామస్వామి పెరుగుతున్న కుమార్తె భవిష్యత్తును

భద్రపరచే పథకం కోసం
ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఆంధ్రా బ్యాంక్ వారి మహిళా సంక్షేమ పథకం
రామస్వామి కోరిన పథకం. ఆపథకం రామ స్వామి
కుమార్తె విద్యాభ్యాసానికి, వివాహానికి లేదా
స్వయం ఉపాధి కల్పనకు అధిక సహాయం చేస్తుంది.

రామస్వామిలాంటి ఆది పిల్లల తండ్రులకోసం మహిళా
సంక్షేమ పథకం ఒక వర్తనాదు. ఈ వర్తకంలో పొదుపు
చేసేదని మి కుమార్తెకోపాల్ పెరుగుతుంది
నేటి యువకులలో అత్యవ్యాసాన్ని పెంపొందించి, అధిక
స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందేటందుకు ఈ పథకం సహాయపడుతుంది
దాదాపు 55 సంవత్సరాల అపార మైన అనుభవం గడించి,
600 కు పైగా బాంకు, దేశమంతటా విస్తరించిన ఆంధ్రా
బ్యాంక్, అనేక ఇతర పరికాలనకూడా ప్రవేశ పెట్టింది
అవే - బాగ్యలక్ష్మి, కీర్తిబ్యాంక్, సంగీత, సంక్షేమ, జన
సహాయ, కర్షక సహాయ, గృహకల్ప మరయు కల్పతరువు
పరికాలు ప్రతి పథకం ప్రత్యేకమైనదే ఒక్కొక్క
సమస్యను తీర్చడానికి ఒక్కొక్క పథకం.
అంతేకాదు పరిశ్రమలకు, జలదానవర్గాలకు కూడా ఆంధ్రా
బ్యాంక్ అధికసహాయం చేస్తుంది.

ప్రజావనరాలకై పాటుపడేదే - ఆంధ్రాబ్యాంక్

డి
ఆంధ్రా బ్యాంక్ లి.

కేంద్ర కార్యాలయం, సుల్తాన్ బజార్,
హైదరాబాద్-500 001

ఓ. స్వామినాథరెడ్డి : చైర్మన్

KIRON/AB/78/12

బడనందుకు విచారిస్తున్నాను. మల్లాదిగారి “పడమట సంధ్యారాగం” మళ్ళీ నన్ను సన్నెన్నుతో ముంచెత్తింది. మధురాంతకం నరేంద్ర నవల “ఇరుకు గదులు” పర్వాలేదు. జోక్స్ బాగా తగ్గించినారు. పెంచవలసినదిగా ప్రారంభం

—యం. సుధాకరగుప్త, తిరుపతి.

జూన్ జ్యోతిని వెలిగించిన బహుమతి పొందిన కథలు ఒకదానికొకటి పోటీగా నిలబడ్డాయి. కాని బహుమతి పొందిన కథలుకూడ పేరున్న రచయిత(త్రి)లకు రావటం బాధనిపించినా, చదివిన తర్వాత బహుమతికి సమంజసమైన కథలనిపించాయి. మల్లాదిగారి “పడమట సంధ్యారాగం” సీరియల్ చాల ఇంటరెసింగ్ గా వుంది. ముఖ్యంగా “శీమ” కన్నా మల్లాదిగారి వినుత్తు పంథా మమ్మల్ని ఉత్సాహపరుస్తుంది. “మయనభ” జ్యోతికి హైలెట్. ఈ శీరిక ద్వారా మన ఆరికవిధానాన్ని ఎత్తిపొడుస్తూ, సున్నితమైన హాస్యాన్ని అందించిన రామ సంజీవిగారికి కృతజ్ఞతలు.

మార్చెట్టులో ఎన్ని పత్రికలున్నా — ఈ ఎండలకు మనోల్లాసం కలిగించే ఉక్కుపైలమైన శీరికలు కలిగివున్న జ్యోతిని చదవనిదే మా సాహిత్య దాహం తీరనంటుంది.

—ఈతకోట సుబ్బారావు, నెల్లూరు-1

జూన్ నెల సంచికలోని ‘గళ్ళనుడికట్టు కథా కమామీపు’లో రచయిత పొరబడ్డారు. ‘తెలుగులో మొట్టమొదటగా గళ్ళనుడికట్టును పేసింది’ నేనుకాదు. నాకన్నా ముందుగా శ్రీశ్రీ, ఆయనకన్నా ముందుగా ఎందరో పేరు జ్ఞాపకం రానివాళ్ళు వజీర్ రచన చేశారు. ఏటాచ్చి క్రాసవర్డ్ వజీర్ కి గళ్ళనుడికట్టు అనే పేరును పెట్టింది మాత్రం నేనే. (అందుచేత ‘తెలుగులో మొట్టమొదటగా గళ్ళనుడికట్టును పేసింది ఆరుద్ర’ అని రచయిత ఎన్. ఆంజనేయులు గారు తను సేటుమెంటును నమర్చించుకొంటే అది వాదబలాన్నేగాని కమామీపు విషయంలో భేష అనిపించుకోదు.

‘మే’ పదబంధ ప్రహేళికలో ‘లాత్వం’ అనే

మాటకు ఇచ్చిన ‘ల్’ అనే ఆధారం నిరాధారం. అత్వం, ఇత్వం, ఉత్వం, ఎత్వం అనే పారిభాషిక పదాలు అచ్చునే సూచిస్తాయి. అచ్చు లేని హలును పొలు అంటారు. ‘ల’కారపు పొలును ‘ల’కారపు పొలనే పేర్కొనాలిగాని ‘లాత్వం’ అనడం సజవు కాదు.

—ఆరుద్ర, మద్రాసు-17.

దినదిన ప్రపర్యమాన నటి కుమారి జయప్రద చిరుదరహాస పదనారవిందంతో వెలువడిన “జూన్” నెల జ్యోతి అత్యంత ఆకర్షణీయంగా వుంది. బహుమతి పొందిన కథలు “గూడు చాలని సుఖం” “ప్రియురాలి ప్రేమలేఖ” చాలా ఆసక్తికరంగా వున్నాయి. “పడమట సంధ్యారాగం” సీరియల్ చాలా రసవత్తరంగా సాగుతోంది. శ్రీ జయదేవగారి (ప్ర)చిత్ర విజ్ఞానం బాగుందోంది. కాని ఈ సంచికలో బీనాదేవి “భూమి గుండంగావుంది” సీరియల్ లేక పోవడంతో ఏదో వెలితి అన్పించింది.

—పులుసుగంటి సత్యనారాయణ, (రవి) బండార్లంక.

పోటీ కథల్ని చదివాను. అద్భుతమైన కథనే అందంగా చెరచిన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి, అతిసున్నితమైన కథను అద్భుతంగా ప్రెజెంట్ చేసిన శాయిగారికి మీరు బహుమతి ఇవ్వడాన్ని హరించవచ్చుగాని, ఇది ‘కథ’ అంటే సంఘంబాల్సిన అవసరముండే ‘మలుపులో మనుషులు’ కథకి బహుమతి యివ్వడం నేరం! ఇంగ్లీషులో ‘క్రయం’. దయచేసి యెప్పుడూ జ్యోతిని అపరాధిని చెయ్యకండి.

—ఎన్నార్ కే. మూర్తి, మద్రాసు-28.

జూన్ నెల జ్యోతి చదివాను. అందులో “ఇరుకు గదులు” నవల చాల బాగుంది. చాల సహజంగా వుంది. “ప్రియురాలి ప్రేమలేఖ” “గూడుచాలని సుఖం” మల్లాది వెంకటకృష్ణ మూర్తిగారి “పడమట సంధ్యారాగం” సీరియల్ చాలా ఆసక్తికరంగా ఉన్నాయి. ముఖచిత్రం జయప్రద కలర్ పోజ్ చాల బాగుంది. నీనిమా గురించి చాల వివరాలు తెలియజేశారు.

—దాస రవీందర్, జగిత్యాల.

మా ప్రకటనా కార్యక్రమం ఎయిర్-ఇండియా ఘనతను ఘనంగా పెంపొందించింది.

అయితే మంచిపేర్చి కొంత మాత్రమే
అందరూ అనుకునేది మరెంతోమరి.
అందుకే రండి-మీ అంతట మీకే చూడండి

ఎయిర్-ఇండియా

AI-2674-A

ప్రథమ బహుమతి పొందిన పి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి “గూడుచాలని సుఖం” కథ నా మనస్సుని వివరీతంగా ఆకట్టుకొంది. ఈ కథ ఎన్నికచేసిన న్యాయ విర్ణేతల అభిరుచి మెచ్చదగినది.

ద్వితీయ బహుమతి పొందిన యర్రంశెట్టి శాయిగారి రచన “ప్రియురాలి ప్రేమలేఖ” కథ ఒక మాదిరిగా వుంది.

తృతీయ బహుమతి పొందిన పవనినిర్మల ప్రభావతి గారి “మలుపులో మనుషులు” కథ చాలా బావుంది. కాని రచయిత్రి-ఒక స్త్రీ-మరి యొక స్త్రీని ఆ విధంగా చిత్రించడం, ఎంతో పవిత్ర నామమయిన “సుశీల” అనే పేరును ఆ పాత్రకు పెట్టడం ఆశ్చర్యముగా వున్నది.

కథలకు బావుగారి బొమ్మలు చాలా బాగా వున్నాయి.

బీనాదేవిగారి “భూమి గుండ్రంగా వుంది” సీరియల్ వేయకపోవడం చాలా అసంతృప్తిగా వుంది.

సిసీమా మామూలు పద్ధతిలో వేస్తున్నందుకు సంతోషంగా వుంది.

—డి. వి. మురళి. కొవ్వడ.

జూన్ సంచికలో రెండవ బహుమతిగెలుచు

కొన్న యర్రంశెట్టి శాయిగారి ప్రియురాలి ప్రేమ లేఖ బాగుంది. చాల చాల బాగుంది. గిలి గింతలు పెట్టింది. ముఖ్యంగా మొదలుపెట్టినప్పటి ‘ఔంపో’, ఉత్తరం ముగింపు వరకూ బిగువు సడలకుండా పట్టుత్వంతో ‘సరిగమలు’ చిందించినదంటే సమ్మతి మరీ:

రచన, శైలి, కథనం-సన్నగా, శ్రావ్యంగా, గలగలపారే కృష్ణమ్మ వాడిలా, ఎంతహాయిగా వుంది ఎంత హుషారుగా నడిచింది, మత్తెక్కించింది. మధుర భావాలను మదిలో నిలిపింది. పిల్లాడు ఎంత ఏడ్చినా అంత బలం: ప్రేమికుడు ఎన్ని అవస్థలు పడితే ప్రేమకు అంత పునాది అనే సూక్తి ఈ కథలో యెంత నిజం ఇది ఈనాటిది గాదు.. అనాదిగా వస్తున్నదే అయినా అదే విషయాన్ని స్థాటణిక్ గా అల్లి విప్పి చెప్పటంలోనే వుంది రచయిత నేర్పు, ఓర్పును ఇంత మంచి అనుభవ సారాలతో వడకట్టబడిన ఈ రచనకు జ్యోతిలో రెండవ బహుమతి రావటం. బయ్యామ రియల్ హాపీ ఇంత మంచి కథను యెంచక చేసిన మీరు ఎంతయినా అభినందనీయులు.

—కొంగర ఉమామహేశ్వరరావు, తెనాలి.

న వ ల ల పో టీ
వివరాలు వచ్చే సంచికలో

గంగ, యమున, సరస్వతుల సంగమం

త్రివేణి

రుచి, సువాసన, పరిమళాల సమ్మేళనం

"త్రివేణి" షక్కపొడి

TRADE MARK

Regd no. 169505

తయారుచేయువారు

PHONE - 270

త్రివేణి నట్ పౌడర్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ

మేనేజింగ్ పార్టనర్... దౌసు వెంకటసుబ్బారావు...

KAMAL
Process-

ఫ్యాక్టరీ... మచిలీపట్నం (ఆంధ్ర)

శ్రావ్య ప్రకాశన్, సికింద్రాబాద్, పోస్ట్ ఓఫీసు నెంబర్ 1, బాంబే

గొల్లవెంకన్న అండ్ కం.

పోస్టల్
ఫోన్: 530

లిటెరేషన్
ఫోన్: 274

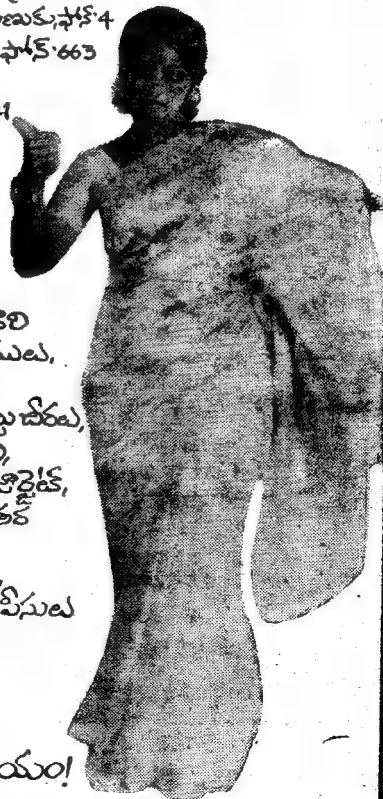
ఇతరము
ఫోన్: 577

మధుత్తలాత్ స్త్రావ్ ఆఫ్ మిల్స్
కటే విసెట్ క్లాత్ మధుంట్రి

భూమవరం-2

మీముల్లియించిన ధరలకే అమ్మేమో స్టాక్స్ లు

1. శ్రీవిశాక కటే విసెట్ ఎంపారాయం, తణుకు, ఫోన్ 4
2. మధుత్తలాత్ కటే విసెట్, ఏలూరు, ఫోన్ 663
3. మధుత్తలాత్ క్లాత్ సెంటర్,
మెయిన్ బజార్, నిడమరూపు, ఫోన్ 41
4. గోపాల్ కటే విసెట్
బస్ స్టాండ్ రోడ్, పాలకొల్లు.
5. లక్ష్మీ క్లాత్ షాహుమ్
మెయిన్ బజార్, గణపవరం

మధుత్తలాత్ స్త్రావ్ ఆఫ్ మిల్స్ కలి
అన్నిరకముల కటే విసెట్ వస్త్రములు,
విశాఖాని శుభకార్యములకు
కావలసిన అన్నిరకముల పట్టుచీరలు,
చీరేతవస్త్రములు, పూలిపూలి,
వికవిక, ఆర్గంజీ, అమెరికన్ జిన్సెట్,
సిక్స్ కెయిట్స్, బర్నెస్ సిఫార్డ్ ఇతర
అన్నిరకముల షీర్ట్స్ చీరలు,
డబుల్ కెట్టెడ్ పీంట్సు పీసులు,
కెట్టెడ్ 100% పాలియెస్టర్ షర్ట్ పీసులు

సరికొత్త రకములలో
సరసమైన ధరలకు
హాకునాను, బిల్లనగాను
సప్లయ చేయుట మా ధ్యేయం!

మయూర

సమస్యల సర్వాంతర్యామిత్వం !

ఆ వెన్నెలను చూడండి:

ఇదుగో ఈ వారపత్రికలో సీరియల్ నవల వదవండి:

ఆ నవల ఆధారంగా తీస్తున్న చప్పన్న రంగుల టాప్-టె-సినిమా చూడండి:

884 రోజులు ఆ సినిమా ఆదాక జరిగిన విజయోత్సవాలను తిలకించండి

అహోహా! ఓహోహో!

ఏమానందంబీ భూమీతలంజన

ఔనా? నిజమేనా? 'సర్వే జనాస్సుఖినో భవంతు'యేనా? సర్వే డిపార్ట్మెంటు వారితో సహా సకల జనులూ సుఖంగా, సంతోషంగా వున్నారు కదూ! బాద్లు, వీడ్లు, తేబరేలు, హాపీషులలో తేలియాడుతున్నారు కదూ?

మతులోపడి వాస్తవానికి దూరం అవు తున్నాన కదూ?

ఇంతలా సుఖసంతోషాలతో నిండిపోతే వారి గుండెకాయలు రాక్కున అగిపోతూ?

'ఆనందం అర్థవం' అయితే కావచ్చుకాని అర్థవం చెలియలి కట్టను దాటరాదు కదా?

జీవితమంతా ఇలాగా తీసిమయం అయి పోతే అయ్యో, విపవ వాదులు ఏమయి పోతారు? ఉద్యమాల ఏమవుతాయి? నాయకుల అవసరం ఏం వుంటుంది? నివృత్తులు చెరిగే కవి

తలకు వస్తువు ఎక్కడుంటుంది? చీకటే తెలియకపోతే వెన్నెలని వెన్నెలగా ఎలా పోల్చడం? అంతా ఒక్క రుచే అయినప్పుడు మిగతా అయిదు రుచులనూ ఎలా తెలుసుకోవడం?

జీవితం అన్నాక కా స చేదు, కా స కారం, ఒకించుక వగరూ లేకపోతే వైవిధ్యం ఎక్కడ వుంటుంది?

కనుకనే—

అనందాబుడి మధ్య విషాద ద్వీపాలవలె— అభిమాన రచయిత్రి (అబ్బి!) సీరియల్ మధ్య అడ్డర్వయిక్ మెంట్ పేజీలవలె—

20+5 పాయింట్ల ప్రోగ్రాము మధ్య మార్చి 77 ఎన్నికలవలె—కొన్ని ఏర్పాట్లను కరుణామయుడయిన ఆ భగవంతుడు చేశాడు.

భగవంతుడికి మరేనే ఆ ఏర్పాట్లకూ అనేక రూపాలు; అనేక పేషాలు. వాటికి మరేనే వాటికికూడా సర్వాంతర్యామిత్వం వుంది. ఇందు గల దండు లేదంచు నందేహంజు వలదు.

ప్రభుత్వపు రూట్లుగా, మున్సిపాలిటీ ఇన్స్ పెక్టర్ గా, రైల్వే ఉద్యోగిగా, ఎం.ఎల్.ఎ.గా, ఎల్.ఐ.సీ. ఏజెంటుగా, ఇన్ కంటాక్ట్ అధికారిగా, పోస్టల్ కర్కుగా ఈ భగవదంశం కనపడుతుంటుంది. పౌలబూత్ దగర్చుంచి సిటీ బస్ దాక, పోలీసు సేషనుంచి రేడియో సేషన్ దాక జనులు పూర్తిగా సుఖం మరిగి పొడయి పోకుండా వుండడానికి అనేకానేక ఏర్పాట్లను

వి.రామసుందేవి

నేతాజీ ట్యుటోరియల్ కాలేజి

కొరిటెపాడు రోడ్డు :: గుంటూరు-2.

శిక్షణలో బెస్టు : ఫలితాల్లో పస్టు
నిరూపిత నిజం అని మిగిలు విన్నారా

మీ బాలబాలికల ఉజ్వల భవిష్యత్తునకు స్కాలర్‌షిప్‌ల
ఉన్నత విద్యలకు — వేసవి తరగతులు

మే నెల 5వ తేదీనుండి ప్రారంభము

సరియైన కృషికి నిదర్శనము మంచి పరీక్షా ఫలితములు:

1976 నుండి నాగార్జునసాగర్ జూనియర్ కాలేజీకి
విజయవంతముగా శిక్షణ.

1977 విజేతలలో రాష్ట్ర స్థాయిలో ద్వితీయుడుగా వచ్చిన
మా విద్యార్థి కె. రవి

N.C.E.R.T వారి నేషనల్ టాలెంటు పరీక్షలకు

అనుభవము, ప్రతిభ గల ఉపాధ్యాయులచే శిక్షణ.

(వీరు నాగార్జునసాగర్ కు గూడ వ్రాయవచ్చును.)

1971నుండి కోరుకొండ సైనిక స్కూలు ప్రవేశ పరీక్షల విజయపరంపర

1977లో 18 నుండి విజేతలలో కోరుకొండకు రాష్ట్ర ప్రథమ బిరుదు

స్థానములు వరుసగా గెలుపొందిన మా విద్యార్థులు:

కె.వి.శ్రీనివాస్, మద్రాసు (హాస్టల్); యన్.కృష్ణమోహన్ రెడ్డి, ఆళ్లగూడ

(కర్నూలు జిల్లా) (హాస్టల్); వై.ప్రేమానంద్, నెల్లూరు (హాస్టల్);

ఏ. శ్రీనివాస్, గుంటూరు; యన్. రామకృష్ణారెడ్డి, భద్రాచలం (హాస్టల్);

1974 నుండి తాడికొండ, సర్వేపల్లి, కొడిగినపిల్లి ప్రవేశ

పరీక్షల విజయపరంపర

1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు వేసవియందు ప్రవేశము గలదు.

గమనిక : బాలబాలికలకు వేరువేరుగా హాస్టలు వసతి గలదు.

ప్రిన్సిపాల్ : పి. శివయ్య, బి.ఏ.

నేతాజీ ట్యుటోరియల్ కాలేజి,

కొరిటెపాడు రోడ్డు — హరిహరమహల్ ఎదుట, గుంటూరు-2.

చేసియున్నారు. గమనింతురుగాక:

ఈ కీటుకు తెలియక వత్తికలో సంపాద కీటాలు రాయడం, రాయించుకోవడం, 'ఆర్యా' లేఖలు రాయడం, మహాజల్లు విజృంభాలు సమ ర్పించుకోవడంలాటి అర్థం వరంలేని పనులను ప్రజలు చేస్తుండడం చూస్తుంటే, వాళ్ళు చిక్కుకున్న మాయ ఎంత ప్రగాఢమైనదో తెలుస్తుంది.

మీరో పావలా కవరు కావాలని పోస్టా ఫీసుకు వెళతారు. కొంటర్ వెనకాలవున్న దేవ మూత చేతికి అర్థరూపాయిస్తారు.

"చిలర లేదు!" అంటాడాయన రావు గోపాల్రావు గొంతుకతో.

"అయితే కవర్ తోపాటు కార్డు ఇవ్వండి" అంటారు మీరు.

"కార్డులు లేవు."

"ఇన్ ఫర్మ్ కవరివ్వండి."

ఆ రెండూ ఇచ్చి అయిదు పైసలు ఇవ్వ డంలో మీకు అప్రెక్ష్యర్యాలు సిద్ధించాలని ఆశీ ర్వదించే భగవంతుడి పోజులో వుంటాడా తంతి తపాలా మనిషి చిరునవ్వు నవ్వితే మీరు సుఖపడి పోతారేమోనని భయం.

కుడిఎడమైతే పారపాటు ఉందోయ్!

—“హలో హలో!”

రింగ్ పోతుండడం మీకు వినపడు తుంటుంది. కాని ఆ సెంట్రల్ టెలిఫోన్ ఎక్స్ఛేంజ్ లోని లలనామణి పట్టించుకోదు. ఎని మిది గంటలూ అవిడ కిదే వనా ఏమిటి? దాయ్ ఫ్రెండ్స్, గర్ల్ ఫ్రెండ్స్, గాసిప్, టాసిప్, వేరుశనక్కాయలు, నిన్నుమాసిన సినిమాలు—ఇవన్నీ వుండగా మీ బోడి ఎంతై స్వరీ ఎవరిక్కావాలి?

ఇంతకూ మీ జాధల్లా నిన్నటిదాక 65402 నెంబర్ పోన్ మీద పలికిన మీ అప్పుడు అనంత పద్మనాభ రావుతో మాట్లాడాలని మీరివాళ పోన్ చేస్తే, అటునుంచి జబ్బుచేసిన కుక్కమీల లా “కూంయ్ కూంయ్ ” మని మూలుగు వినవద్దంతో మీరు 197 కు పోన్ చేసి, తమ

సోమా జ్యోతిర్గమయ—అని అడుగుదా మనుకున్నారు.

ఎట్టకేలకు ఆ ఎలనాగ కటాక్షి స్తుంది. “ఎస్ టెలిఫోన్స్!”

మీ జాధము వివరించి—“దారిమావవే పంకజనాభ సోదరీ!” అని వేడుకుంటారు.

‘వన్ మినిట్ ప్లీజ్’ అన్న ఆరో నిముషా నికి అవిడ “అనంతరావు వున్నారు; పద్మనాభ రావున్నారు. కాని అనంతపద్మనాభరావు ఎవరూ లేరు డైరెక్టరీలో!” అని స్పష్టంగా చెప్పి రాక్కున పోన్ పెట్టేస్తుంది.

“ఇది ఘోరం. ఇది అన్యాయం— అనత్యం—” అని ఆరిచి గీపెట్టి, వచన కవిత్వం రాసి వంచి పెడదామని వుంటుంది మీకు కాని మీరు సాయంకాలం ఆ మిత్రు డింటికి వెళ్ళి ఆయన నెంబర్ మారిందని తెలుసుకుని, పొద్దుటి సంఘటన తలచుకుని నవ్వేస్తారు.

చూశారా మరి? ఈ సాంఖ్యయోగంలో మొదట కష్టమే కాని చివరనంతా చిరునవ్వు!..

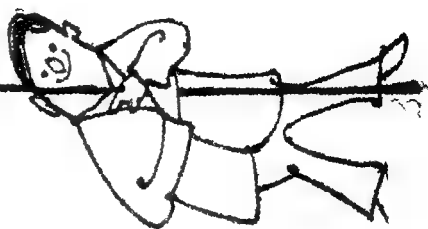
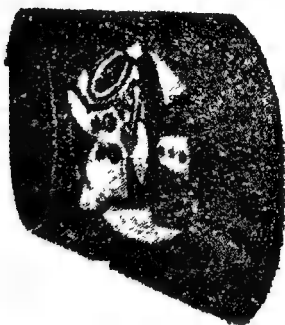
సోపలిజం విస్తరణ ఇలా!

చచ్చిచెడి, అప్పులుచేసి, అడ్వాన్సులు పోసి ఓ ఇల్లు కట్టుకుంటారు. అప్పులు తీరేందుకోసం ఆ ఇంటిని ఏ ఆఫీసువారికో ఇస్తే బాగుంటుందని ఆ పనిచేస్తారు. రెంట్ కంట్రోల్ వారిచ్చి అంతా పరీక్షించి... “ఈ ఇంటికి నెలకు నాలుగు వందల యాభై సబబయిన అద్దెగా నిర్ణయించడమైనది—” అని ఒక టైప్ చేసిన కాగితం మీ మొహాన వడేస్తాడు. కనీసం ఏడు వందలయినా వస్తుం దని ఆశించిన మీకు ఆకాభంగం కలుతుంది. కాని జబ్బుదేమన్నాడో గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. “ఆశయే దుఃఖమునకు మూల కారణము—” అంచేత ఆకాభంగం అంటే అజ్ఞానభంగముగా భావించవలెను.

కాని కద అక్కడితో ఆగదు. మీరు బ్రహ్మ చారి అయినా, మీకు (పెళ్ళయ్యాకే) కూతుళ్ళు లేక పోయినా—జీవితంలో అడుగడుగున ఎదు రయ్యే ఒక్కొక్క ప్రభుత్వద్యోగి మీకు—

billybooy

SUITINGS

AARBEEELON
SILK MILLS
BOMBAY-400 068

Distributors:

K LALSAREEWALA
Ghadial Gallej
BOMBAY-400 002

అబ్బడిలాటివాడు. (మామగారి పాత్రమీకు నచ్చకపోతే వసుదేవుడి పాత్ర ధరించండి)

మీ కొత్త ఇంటిమీద “ఇంటి పన్ను” నిర్ణయించడానికి కార్పొరేషన్ ప్రతినిధి వస్తాడు. ‘మీరు ఇల్లు కట్టడమే తమిళరానినేరం’ అన్నట్లుగా మీవేపు చూచి— “ఈ ఇంటికి మార్కెట్ రేట్ ప్రకారం నెలకు వెయ్యి రూపాయలకన్న తక్కువ అదైరాదు—” అని చెప్పి వస్తుండు వేల రూపాయల సాలినా ఆదాయమీద వదహారు వందల రూపాయల వస్తు విధించేసుకంసుడిలానవ్వేసి వెళ్ళిపోతాడు.

“అవకల ఇదే ఇంటికి నెలకు రు 450 కన్న ఎక్కువ అదై—అనవసరం అన్నవాడూ ప్రభుత్వమే! ఇవశల వెయ్యి కన్న తక్కువ రాదు అని చెప్పినవాడూ ప్రభుత్వమే.” ఈ అడక తైరలో ఇరుక్కున్న మీరు ‘ఇల్లు కట్టు కోవడమంత ఘోరత్వం లేదు ‘అన్న జ్ఞానం కలిగినవారయి—“అ నీ హక్కు రద్దు” పుద్యమంతో చేరదామనుకుంటారు. సోషలిజం ఎలా విస్తరిస్తుందో నన్ను గణితాంశిక గృహవాదం మీ ఆవగాహనలోకి వస్తుంది. మీరు చైతన్య వంతులవుతారు:

ఆరోగ్యాన్నిచ్చే నిటీ బస్సులున్నాయి!

మీ ఇంటినుండి మార్కెట్ మీదుగా నేషన్ వెళ్ళే ఆరో నెంబర్ బస్ మీదే రోజూ ఆపి సురు వెళ్ళి వస్తుంటారు. ఒక సాయంత్రం ఆఫీసునుండి బయలుదేరుతూ, దారిలో మార్కెట్ లో కూరలు కొనుక్కు వెళ్ళాలని ఆరో నెంబర్ బస్సుకు తారు. కాని ఆవేశ ఆ బస్ మార్కెట్ వైపు కాకుండా కలెక్టరాఫీసు వైపునుంచి వెళ్ళుతుంది. దారి మారింది!

“ఎమిటిది?” అని అరుస్తారు మీరు.

“అదంతే: దిగితే దిగండి. లేపోతే ఇంకో పాపలా ఇచ్చి టెర్మినల్ దాక టిక్కెట్లు కొనండి—” అని కండక్టర్ సలహా ఇస్తాడు.

అప్పటికే మార్కెటునుండి మైలుముందుకు వచ్చిన మీరు. నోరు మూసుకుని దిగుతారు. చకచకమని మార్కెటుకు నడుస్తారు. రక్త ప్రసరణం బాగా జరుగుతుంది. ఆకలి వేస్తుంది. ఇల్లుచేరి కడుపునిండా ఖోంచేసి హాయిగా నిద్ర

పోతారు. మీకు గండె జబ్బులు రావు. బస్సు తన రూట్ మార్పుడానికి, మీ గుండె ఆరోగ్యాని గల కార్యకారణ సంబంధం తెలిసి మీరు స్థిర ప్రజ్ఞులవుతారు; తెలియకపోతే అనవసరంగా హైరానవడి అందరినీ అల్లరి పెడతారు

రైల్వే ప్లాట్ ఫాంపై సత్యాన్వేషణ!

రైల్వే స్టేషన్ కు పోనచేసి కనుక్కుంటారు. గోదావరి ఎక్స్ ప్రెస్ రైల్వే స్టేషన్—ఎనిమిదింటికే వస్తుందని తెలుసుకుని హడావిడిగా ఆటో మీద నేషన్ చేరుతారు. సరిగ్గా ఎనిమిది కొడుతుంటుంది. పాట్ పారం టిక్కెట్లు కొనుక్కుని లోపలికి వెళతారు. ఎక్స్ ప్రెస్ రాదు. పావు గంట తర్వాత పరిస్థితి అలాగేవుంటుంది. ‘ఎంక్వైరీకి వెళ్ళి అడుగుతారు.

“ఎప్పుడోస్తుంది గోదావరి?”

“తెలియదు!” అంటాడా పూర్ణపురుషుడు. మీకు ఒళ్ళు మండిపోతుంది.

ఇంకోసారి ఇంకా గట్టిగా అడుగుతారు. “నేషన్ మాస్టర్ ని అడగండి!” అన్న అతగాడి ఉచిత సలహామీరకు పరుగెడుతారు; గది వుంటుంది; కాని మేష్టారుండరు. యూని ఫారంలో కన్నద్ద వారి నెల్లా అడుగుతారు. అటు ఇటూ పరిగెడతారు. ‘సత్యం’ అన్నదాని అన్నే షణ ఎంత కష్టసాధ్యమైనదో తెలుస్తుంది; మీరు జ్ఞానవృద్ధులవుతారు ఈలోగా గోదావరి: ఎదిరించు, పోరాడు...లేదా ?

ఈ లీలలు అనంతం; కాళీ మణిలీలవలె వెయ్యేసి పుటల చొప్పున వంద పుస్తకాలు రాయవచ్చు.

కాని స్వతంత్ర భారత పౌరుడిగా వుట్టిన మీరు సహస్ర శీరాంతో, సహస్ర పాదాలతో ఎదురయ్యే ఈ అనాగౌరవతను, ఈ వికారాన్ని, ఈ కుసంస్కారాన్ని—ఎదిరించి పోరాడి, అలసి, రాజీవడి, జ్ఞానం సంపాదించేసరికి వానప్రస్థ దశ వస్తుంది.

హాయిగా అడవులోకి వెళ్ళిపోయి,నింహాలు, పులులు, కొండ చిలువలు, ఖడమృగాలువంటి మిత్రుల మధ్య నిశ్చింతగా కులాసాగా శేష జీవితాన్ని గడపాలనిపిస్తుంది.

అందుకే ఇది కర్మభూమి:

అందుకే మీరు కారణ జన్ములు: □

దుర్గుణత్రయ విభాగయోగం

మాటవరసరివి మూడు, మనిషి చావురివి చాలు!

- * అన్యాయం అజ్ఞానం అధికారం
ప్రస్తుతం భారతం భాగోతం

సదా మీ సేవకుల దిగులు

- * ఆ ఏడు వానలు లేక చెరువులూ నూతులూ ఎండిపోయాయని
మల మల మాడిపోయింది ఇల
కొళాయిలన్నవి రాక తాగడానికి వాడకానికి నీళ్ళు లేవని
గిజగిజ లాడిపోయింది ప్రజ
ఆ ఊళ్ళో అందరికన్న ఆ బాధ అనుభవించింది ఇద్దరు
ఒకరు పాలనప్లయదాదూ మరొకరు మందుల కంపౌండరూ!

మహాపతివ్రతల కథలు

- * వది కొలాలపాటు తన వచ్చతాడు వదిలంగా ఉండాలని
వరహాలు పదహారు ఫలాలనోము మహారాజులా తీర్చుకుంది
అయిదో తనం నిలుపుకోడంకన్న ఆడదానికి వనేం ఉందని
లారీడు వసుపూ కుంకుమా సూరీడు వాడావాడా పంచింది
దీనో అప్పలపాలైన వీరి పతుల ప్రస్తుతస్థితి ఏమిటని?
బాగానే ఉన్నారు; ఒకరు జైల్లో, మరొకరు కాశీ వెళ్ళే రైల్లో!

ప్రజా ప్రతినిధుల వ్యధలు

- * చచ్చిన తమ పెద్దల గొప్పలు నవ్వంగా చాటదేమో అని
ఓ అమ్మ చరిత్రని గొయ్యి తీసి పాతి పెట్టింది
పుట్టబోయే వాళ్ళ కీ కట్టుకథ ఎక్కడ ఎక్కిపోతుందో అని
ఓ 'అయ్య' కొండనితవ్వి ఎలకని పట్టింది
బతికున్న వాళ్ళకిన్ని గంజిసీళ్ళు ఇదే ఖర్చుతో పొయ్యోచ్చని
ఏ అమ్మకీ ఏ అయ్యకీ ఎప్పటికీ తట్టంది!

వ్యతిరేకము

కోత్త సిరియూల్ ప్రారంభం!

బి.వి.యస్.
అచ్చకర్లు

చెఱుకు తోటల మధ్యనుంచి పరధ్యానంగా నడుస్తున్నాడు రామనాథం.

కాలవమీదనుండి చల్లటి గాలి వీస్తూ ఎంతో ఆహ్లాదంగా వుంది. పడమట అస్తమయ సూర్యకిరణాలు చెట్లు సందులనించి ఏటవాలుగా మీదపడి నులివెచ్చగా హాయిగా వుంది.

రామనాథం మనసు ప్రకాంతంగా లేదు. ఎంతోకాలం, చాలా జీవితకాలం శ్రమించి మలుచుకున్న అతని జీవితసౌధం బీటలు వారింది. ధాన్ని ఎల్లా అతుక్కోవావాలా అన్నది అతని మెదడుని అతలాకుతలం చేసేస్తోంది.

రామనాథం లాయర్ గా ప్రాక్టీసు అయిదా రేళ్లు చేసేడు. భూములు పాటికి ఇచ్చేస్తే పాడయిపోతున్నాయి.

“దున్నేవాడికే భూమి అనే నినాద దిక్కులు ఏక్కటిలేలా మార్కెట్ గుతున్నది. ఎంత నమ్మకస్తులైనా కాగితాలు ఎంత పక ధృవంగా వ్రాసినా కొలుదాదు భూమికి ఆశపడ రని నమ్మకం ఏమిటి! ఒక్కగా నొక్కడివి ఇల్లా పొలాలూ వదిలి బిల్లు ముందు గోళ్ళు గిట్టుకుంటూ ‘ఎవళ్ళ తమ్ముకు ఫస్తారా! వ్యాజ్యం వేయమని సలహా ఇదామా’ అని ఎదురుచూస్తూ కూర్చోవటం దేనికి” అంటూ తల్లి సతా యింపగా పట్నంవదిలి స్వంత పూరువచ్చి వ్యవసాయం ప్రారంభించాడు రామనాథం.

భార్య శాంతకు పల్లెలో పడివుండటం ఏ మాత్రం ఇష్టంలేదు. దగ్గర దగ్గర కాన్పులతో శాంతకు కూర్చుంటే నీరసం నిండుంటే ఆయాసంగా వుండేది. నలుగురు ఆడపిల్లల తర్వాత ఇంటికి దీపంలా వారసుడు శ్రీనివాసు పుట్టాడు. వాడికి అస్తమానూ జలుబు, జ్వరం వస్తూవుండేవి. చీటికి చూటికి శాంత హడావిడి పడి రామనాథాన్ని హైరానా పెట్టింది. ఎంత నలభదు మేళ్ళే అయినా, బిస్సువాళ్ళు గొరవంగా చూసినా పట్నంపెళ్ళి రాలించే వేసటగా వుండేది. పల్లెటూళ్ళలో సరిఅయిన వైద్య సౌకర్యం వుండదు. పిల్లలకు చదువులు చెప్పించాలంటే అయిదో క్రాసుదాటి స్కూలు లేదు. చిన్న తాటాకు పాక స్కూల్లో ‘భుక్త’ గారి అమ్మాయిలు చదువుకోవటం శాంతకు నచ్చేది కాదు. “ఎప్పటికయినా పిల్లల చదువుల కయినా బి.సీ జేరాలిందే. ఇప్పట్నుంచే మంచి పునాది వేయకపోతే పిల్లలు పల్లెటూరి బై చుల్లా తయారు అవుతారు” అంటూ రామనాథానికి

చెవిలో ఇల్లు కట్టుకుని పీలయినప్పుడల్లా చెప్పు తూవుండేది.

రామనాథం తాత ముత్తాతలంతా ఇక్కడే వున్నారు. తల్లి భూదేవిని నమ్ముతున్నారు. ఎకరాన్ని పదేకరాలు చేసారు. పదేకరాన్ని పాతిక. పాతిక ఎకరాల్ని యాభయ్యే—వంద. అలా తరతరానికి భూమిని ఎక్కువ చేసు కొన్నారు. తమ మనుమలు మనుమరాండ్రు వంశ పారంపర్యంగా ‘దేహి’ అని ఒకరిని, యాచించ నవసరం లేకుండా అనుభవించాలని తరతరాలుగా ఎన్నో విధాల శ్రమించి కుంచెడు భూమిని ఎకరాలు ఎకరాలుగా తమ చిమూ నెత్తురు ధారపోసి కూడబెట్టారు.

“తల్లిని నమ్మినా భూదేవిని నమ్మినా ఎవ్వరూ చెడిపోరు!” అనేది తల్లి. తల్లిని లాగే భూదేవినికూడా ఆత్మీయతతో కంటికి రెప్పగా చూసుకొన్నాడు. ఇన్నాళ్ళూ భూదేవి. ఎన్నడూ రామనాథాన్ని సవతి కొడుకుగా చూడ లేదు. భూదేవిని నమ్ముతున్నందుకు విచారించ వలసిన పరిస్థితి రామనాథాని కెన్నడూ రాలేదు.

ఇప్పుడు పిల్లలంతా ఎదుగుతున్నారు. అవస రాలు ఎక్కువయ్యాయి. గవర్నమెంటు ధర్మశూ అని విచారపడవలసిన అవసరం వస్తోంది. ఒకప్పుడు కాంగ్రెసు అంటే దాస్య విముక్తి కలిగించిన సంస్థ అని ఎంతో అభి మానించేవాడు. ఒక్క పెద్ద అమ్మాయికి మటుకు పెళ్ళి చేయగలిగాడు. రెండోది మేట్రీక్కు-వరకు చదివి మానేసింది. పెద్ద మ్మాయి సావిత్రి వినయం, వివేకం కలది. రెండోది రాధ. కొంచెం గడుగాయి, నీనిమాలూ పికార్లూ అంటే ఇష్టం. ఎప్పుడూ పెద్ద పెద్ద అంతస్తులు కోరుకుంటుంది. మూడో అమ్మాయి సుమన. పట్నంలో మేనమామ ఇంట్లోవుండి బి.ఎ. చదువుతోంది. నాలుగో అమ్మాయి వినత. కొంచెం నెమ్మదైనది. పల్లెలో తల్లి వెనకాతల తిరుగుతూ వుంటుంది. చదువు, అంటటంలేదు. రాధకు సంబంధాలు చూస్తూ న్నారు. ఎన్ని సంబంధాలు చూస్తున్నా రాధకు నచ్చటంలేదు. రాధకు నచ్చిన సంబంధం

వాళ్ళనిరామనాథం ఖరీదుచేయలేకపోతున్నాడు. ఇంతలో మిన్ను విరిగిమీద వడ్డలుగా భూ కమతాల గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయిస్తూ ఆర్డినెన్స్ వచ్చింది. తన సంతానంలో వాసు కర్వాత ప్రేమగా చూసేది సుమనసే; దానికి చదువు అంటే ఇష్టంవుంది. స్వతహాగా తెలివయినది. మంచి మార్కులతో ప్రతి పరీక్ష ప్యాసవు తోంది. ఆడ పిల్లలు పెద్దవాళ్ళు—చిన్నవాడు— మగ పిల్లవాడు ఎట్లారా అని సతమతమయి పోతున్నాడు.

కను జూడమాడలేదు. తాగలేదు. శ్రీ లోలుకుకాదు. వస్తూన్న పొలంమీది అయి వేజితో అక్కలనీ చెల్లెళ్ళనీ సమాధరించేడు. ఒక్క ఎకరం పొలమన్నా అమ్మరుండా వస్తూన్న ఆదాయంతో ఇల్లనీ ఇల్లాలనీ జమీం దారి ఫాయాలో నడిపించుకొని వచ్చేడు. ఇప్పుడు ఇరవయ్య ఎకరాలు తప్ప మిగతా భూమి అంతా గవర్నమెంట్ కి సరెండర్ చేయాలని తాకిడు వచ్చింది. గవర్నమెంట్ తో లావాదేవీలు ఒక కొలిక్కివస్తే కాని భూమి కొనటానికి ఎవరూరారు. రాధకి పెళ్ళి చేయాలంటే కనీసం పాతిక వేలు కట్టించి, పాతిక వేలు ఖర్చు. సుమన చదువు అవ్వాలి. వినత ఎద్దుమొద్దు స్వరూపం. దానిని ఒక దారికి తేవాలి. శ్రీనివాసు భవిష్యత్తుకి సోపానాలు వేయాలి; ఇదంతా ఎలా? ఎలా సాధించాలి? శాంతకు ఎలా సమాధానం చెప్పాలి; అనే వ్యగ్రతతో బాధపడసాగేడు రామనాథం.

అతను ఇల్లు చేరేసరికి అందరూ కాఫీలు తాగుతున్నారు. నెలవలు అవడంవల రామ నాథం అక్క-చెల్లెళ్ళ పిల్లలుకూడా వచ్చేరు.

“అదుగో మామయ్య వచ్చేశారు” అన్నాడు శ్రీకాంత్. అతను కలకత్తాలో వుంటున్నాడు. రామనాథం పెద్దక్కనూతురు కొడుకు. తల్లి మామయ్య అని పిలవటంతో శ్రీకాంత్ కూడా మామయ్యనే పిలుస్తాడు.

“ఏమిటి విశేషం నారాక కోసరం ఎదురు చూస్తున్నారు?” అన్నాడు గడవ దగరగా కూర్చుంటూ. శాంత కాఫీకప్పు తెచ్చిఇచ్చింది.

“ఏంలేదు నాన్నగారూ! మేమంతా పట్నం వెళ్ళి సీనిమా చూడాలనుకుంటున్నాం. మీ పర్మిషన్ కావాలంటోంది సుమన” అందిరాధ. సుమనవేపు మెప్పుడలగా చూసేడు రామనాథం.

“అఖిబిస్సు ఆరుగంటలకే వెళ్ళిపోతుంది. మీరంతా తయారయినారా?” అన్నాడు రామ నాథం.

“ఏమిటి మామయ్యా! ఇంకా బిస్సు బిస్సు అంటూ కూర్చుంటావు? తెల్లవారితేనే ఇంటిల్లి పాదికి పట్నం పోవాల్సిన పనివుండనేవుంటుంది. దుమ్ము కొట్టుకుంటూ ఆ లేబరాళ్ళమధ్యన చెమటకంపు కొట్టుకుంటూ ప్రయాణం చేయాల్సిన గతి ఏమిటి? చిన్న ప్రిమత్ కొనివడేయ కూడదూ! అసలు కారు వుండటం స్టేటన్ కి సింబల్” అన్నాడు శ్రీకాంత్. అతని తండ్రి ఒక ఆటోమొటార్ కంపెనీలో పనిచేస్తున్నాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళాల్సినా తండ్రి కంపెనీకి వెళ్ళి ఏదో వెహికల్ తీసుకుని వెళ్ళటం అతనికి అలవాటు.

“అవును నాన్నగారూ! ఏదో ఒక కారుకొని వడెయ్యండి. ఎక్కడికి వెళ్ళాల్సినవచ్చినా బల్లె ఇబ్బందిగా వుంది” అంది రాధ.

“హూ. కారు కొనాలంటే ఇన్ని రోజులా. శ్రీనివాసు పుటకలకు చెప్పాను. ఏదో ఒక కారు కొనండి అని. వింటేనా! ఎప్పుడూ దొక్కు దొక్కుమనుకుంటూ బిస్సులో వది చావటమే!” అంది విసుగా శాంత.

“ఇప్పుడు నాకు కారు వుండాలి, సంత స్టేటన్ లేదురా శ్రీ! ఒకప్పుడు వుండేది. కాని అవసరంలేక కొనలేదు. ఇప్పుడు అవసరం వచ్చింది. కొనేందుకు ప్రోమతులేదు” అన్నాడు రామనాథం.

“అవసరంవున్నా ప్రోమతు లేదనటం ఒక అలవాటు మీకు! ఇప్పుడు అంత బీదరికం ఏం ముంచుకొచ్చిందో!” అంది రాధ.

“ఏం ముంచుకు రావటంలేదు. ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో మనమంతా యిరవయ్య యెకరాల వంటను సంవత్సరమంతా ఖర్చుచేస్తూ జీవించాలి, గవర్నమెంట్ ఎనభయ్యెకరాల

నుభవకార్యాలలో
ఆనందాన్నిచ్చే
అందమైన వస్త్రాలకు!

మా

స్వకృత షారీమ్

కు
దయచేయండి

చల్లబులిశివయ్య
అండ్ కం,

భీమవరం-534201

ఫోన్: 227

నవీన మైన వస్త్రాలు
నమ్మకమైన ధరలు

పొలం మనకు ఎక్కువవున్నట్లుభావపరిచింది”

అన్నాడు రామనాథం. వెంకటలక్ష్మి రామ నాథం పెద్ద అక్క. శ్రీకాంత్ కు అమ్మమ్మ అవుతుంది. ఆవిడ అంది. “భాయవరచారా! మా బాగాచేసారు. నీ గర్వం అజబారు. నలుగురు అక్కలకి ఇద్దరు చెల్లెళ్ళకి తలా ఒకపది ఎకరాలు ఇస్తే ఏమగును, అరవయి ఎకరాలు మనకుటుంబాలవాళ్ళే అనుభవించుదురు. ఆడ వాళ్ళకి అస్తులెందుకు వాళ్ళేం పండించుకుంటారా! అంటూ అంతా నీకే వట్టం కట్టారు నన్నా అమ్మానూ. పోనీ మా తరం వాళ్ళకి ఇయ్య జుద్దిపుట్టలేదు అనుకుందాం. నీకూతుళ్ళ ఏమయ్యారు! పాతికేసి ఏళ్ళువచ్చాయి. నలుగురికి నాలుగుపదులు వ్రాసి పడేస్తే ఏమగును! వాళ్ళపేరనేనా పడివుండును. అసలు శ్రీనిగాడు పుట్టినప్పుడే జనుకున్నాను జ్యేష్ఠ నక్షత్రం అని. ఇంక ఆ సిరోకుండా ఏమవుతుంది.” అంటూ విదిలించింది.

పందెకరాలసాగు అని పేరు, దాని కెంత మదుపుపెట్టాలి! వ్యవసాయం ఖర్చులు రోజురోజుకీ పెరిగి పోతున్నాయి. మదుపుపోనూ, కుటుంబ ఖర్చులుపోనూ, మళ్ళీ వ్యవసాయం పెట్టుబడికి ఇలంతా తడుముకోవాల్సి వస్తోంది. అక్కచెల్లెళ్ళ ఏదో వంకన సంవత్సరం పొడుగునా కొడుకుల్లో కూతుళ్ళనో తీసుకు వస్తూవుంటూనే వుంటారు. పెద్దకుమతం. వదిమంది పాలేర్పూ, పశువులూ. ఈ హంగూ ఆర్పాటం పైకి బాగనే వుంది. కుళ్ళిన గుమ్మడిపండులూ వుంది తన సంసారం!

“నేను చెప్పినట్లు ఏనాడు వీన్నాదు. ముసలాళ్ళ మాటవిని అస్తుల్ని నమ్మవద్దు మొద్రో అన్నాను. ప్రాక్తిను చేసుకొనివుంటే ఈపాటికి ఏ జన్మియో అయివుండేవారు. నా నుదుట ఆ అదృష్టం లేందే మిమ్మల్ని అనుకోవటందేనికి! పుణ్యంకొద్దీ పురుషుడు! అన్నారు పెద్దవాళ్ళు! ఏమన్నా అంటే కళ్ళు తెరవని వసినాడి నక్షత్రం వచ్చింది నోళ్ళలోకి! ఒక్కగానొక్క నలుసునిమాస్తే కళ్ళకుట్టుకుంటారు” అంది

శాంత ఉక్రోశంగా.

“మాకెందుకు చూపోవని తనం! పెద్దవాళ్ళు అనుకున్నదేదో అంటాము. మాకులేరా పిల్లా పాపానూ! ఏదోవంకన నోరు పారేసుకుంటావు! నీబాబా సొమ్ము ఏంలేదు ఇందులో! నీమొగుడు ఆరన ఏం తినటానికి రాలా మేము! తండ్రి తాతల సొమ్ము. పుట్టి పెరిగి ఆడిపాడినవూరు. నాలుగు రోజులుంటే నీబాబా ములై ఎవరెత్తుకు పోతారు” అంటూ తన పెద్ద ఆడబిడ్డతనం చూపించింది వెంకటలక్ష్మి!

“ప్రతి చిన్నమాటకీ పెద్ద రాద్ధాంతం చేయకండి అమ్మమ్మా! ఏదో సరదాగా వచ్చేం. సరదాగా నాలుగురోజులుండి వెళ్ళతాం! ఎవళ్ళ కుటుంబ విషయాలూ వాళ్ళవి! అంత పెద్దగా అరిచి యాగీ చేయటమెందుకు!” అన్నాడు శ్రీకాంత్. సుమన కళ్ళు మెరిశాయి. పూర్వ తరం వాళ్ళకున్న ఈర్వాసూయలు, పెట్టుపోతల మీది మమకారం సవతరం వాళ్ళకుండటం లేదు. ‘శ్రీకాంత్ ఇరవై సంవత్సరాలు నిండని వాడయినా-మనుషుల్లో వుండాలి నది స్నేహం, మమతానుబంధం కొని ఆర్థికబంధం కారాదని గ్రహించాడు’ అనుకొంది సుమన.

“ఇంతకీ ప్రజెంట్ ప్రాజ్జం ఏమిటి! నీని మాకు వెళ్ళాలికదా! దానికి వాహనం కావాలా” అంది వాతావరణాన్ని తేలిగ్గా తీసుకొంటూన్న టుగ్గా.

“ఆఁ ఆఁ” అన్నారు రాధ, శ్రీకాంత్ చెల్లెలు వినోద.

“నాన్నగారూ! నేను జగన్నాథరావుగార్ని కారు అడుగుతాను. మన శ్రీకాంత్ డ్రయివ్ చేస్తాడు. వచ్చేప్పుడు మళ్ళీ ఫుల్ గా పెట్రోల్ కొట్టింది, వాళ్ళకారు వాళ్ళకి రిటర్న్ చేస్తాను” అంది సుమన.

“యూబ్రేవో! సుమ్మీ! నీకుకూడా బుర్ర చురుగ్గా వనిచేస్తూండే! వెళ్ళు వెళ్ళు. చప్పున వెళ్ళు. టయిమయిపోతూంది” అంది రాధ.

“ఫరవాలేదు, వెన్నెల రోజులు. రెండో ఆటకు పోదాం. ఈలోగా భోజనాలుకూడా చేసెయ్యవచ్చును.” అంది వినోద.

“వెన్నెలో కారులో తారు రోడ్డు మీద ప్రయణం జలేమత్తుగా, గమ్మత్తుగా వుంటుంది. వెంటనే వెళ్ళి కారు ఏర్పాటుచేయి” అన్నాడు శ్రీకాంత్.

“వెళ్ళనా నన్నగారూ!” అంది సుమన.

రామనాథానికి అనవసరం వాటికి ఇతర సహాయం స్వీకరించటం అంత ఇష్టంగా వుండదు, మరి ప్రాణావసరమైతే తప్ప. పిల్లలు అలరి పికార్లకి కారు అడగటం ఏం బాగుంటుంది; అలా ఆని వదంపే పిల్లల వుత్సాహానికి అడ్డవచ్చినట్లు అవుతుంది.

“అదుగు . దానికేం కాని చాలా జాగ్రత్తగా వాళ్ళ కారును వాళ్ళకు అప్పజెప్పాలి. శ్రీమవ్య చాలా జాగ్రత్తగా డ్రయ్ చేయాలి, రాత్రిళ్ళు జి. టి. రోడ్డుమీద లారీల ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా వుంటుంది” అన్నాడు.

“అ భయం నీకొద్దు మామయ్యా! అభయం ఇస్తున్నాను” అన్నాడు శ్రీకాంత్ సుమన వినోద, రాధల వైపుచూసి.

* * *

లక్ష్మి చంచలమైనది. ఎవరివద్ద నిలవదు అన్నమాట జగన్నాథరావుగారిపట్ల అబద్ధం అయినది. నాలుగు తరాలనుంచీ వాళ్ళ ఆస్తి పెరగటమే కాని తరగటంలేదు. పూరిచివరగా పెద్ద తోటలాంటి ఆవరణలో వుంది జగన్నాథ రావుగారి మేడ. రామనాథంకు జగన్నాథరావుకి పీరకాయపీచు సంబంధంవున్నా, ఆ సంబంధం మాటమాటకు ఎత్తిపూసుకు తిరగటం రామ నాథంకు మనస్కరించదు. పూరి మొత్తంమీదనే కాక చుట్టుపక్కల వది వన్నెండు పల్లెలకు జగన్నాథం మేటి అ నీపరుడు. జగన్నాథంబాగా చదువుకొన్నాడు, ఎవరికి ఏ సహాయంకావాలన్నా చేసిపెట్టే సహృదయుడు. రామనాథం అఖి జాత్యం అహంకారం కల ప్రకృతి. ఎలాగో తను జగన్నాథంతో సాటివాడుగా నిలబడాలనే తప్ప, అతనితో రాసుకు పూసుకు తిరిగితే, ఎక్కడ హంగుదారుగా పేరుపడతానో అని లోవలోపల భయం. మనిషికి సంఘంలో గుర్తింపు వుండాలనే తాపత్రయం సహజంగా

వుంటుంది. కొంతమంది సంఘంలో పురానాగా తిరిగే పెద్దమనుష్యులతో కూడాకూడా తిరుగుతూ తామూ గొప్పవారమనే భ్రమ ఇతరులకు కలిగించామనుకుని తమదోని గుర్తింపు కాంక్షని తృప్తిపంచుకొంటారు. కొందరు పురానా వ్యక్తులకు యెదురుగా వారిని రెక్క చేయనట్లు నడిచి తమలో తాము మధన పడుతూ ఎలాగో అలా వారి దృష్టిలో పడి “అబ్బో అతను ఎవర్నీ లక్ష్యపెట్టడు?” అని పించుకుని తమ అహంన్ని తృప్తిపరుచుకుంటారు. రెండో వర్గానికి చెందుతాడు రామనాథం. అందువలనే రామనాథం నిబ్బరమైన వ్యక్తి అని అనిపించుకో గలిగాడు. జగన్నాథ రావుగారికి కూడా రామనాథం అంపీ గౌరవం వుంది. వినోద సుమన కణ్ణు చెప్పకుంటూ జగన్నాథరావుగారి మేడ చేరేసరికి ఏడుగంటలు కావచ్చింది. మేడ క్రింద హాలులో జగన్నాథ రావుగారి భార్య నళిని సోఫాలో కూర్చుంది. ఎదురుగావున్న సోఫాలలో ఆదామగా ఏదెనిమిది మంది కూర్చుని వున్నారు.

“ఒక వనిమీద వచ్చేను.” అంది వెళ్తానే సుమన.

“ఊరకరారు మహాత్ములు అంటారు. చీకటిపడ్డాక బయలుదేరారే!” అంది నళిని.

“ఇది మా మేనక మనమరాలు. కలకత్తాలో చదువుతూంది.”

“ఐసీ. మనకున్న నాలుగడుగులు ముందే వుంటుందన్నమాట! ఏం చదువుతున్నావు!”

“హైస్కూల్ చదువు అయింది. ఆరు నేర్చుకుంటున్నాను. డిగ్రీమా కోర్సు!” అంది వినోద.

“బాగుంది. మీ ధర్మమా అంటూ సుమన గారు మా ఇల్లు పాననం చేసారు. కాస్త చదువుకున్న దానివి. ఒకసారి మా ఇంటికివనే నేరమా! ఒక్కడాన్ని బోర్ కొట్టిపోయే వుంటుంది” అంది నళిని.

“నేనున్నదేమీ! నెలవులకేగా వస్తూ వుంటాను. అప్పుడు ఇంట్లో వాళ్ళతోనే సరి పోతుంది. ఇంక ఎక్కడికి రావటానికి తీరదు.

“ఈ ఏడాదితో సరే కదా!”

“అఁ. ఏలాగో గతెక్కి పోయాను.”

“ఏం పోస్తే గ్రాడ్యుయేట్ అవ్వాలనిలేదా!”

“ప్లీ: నాకింక చదువు కోవాలనిలేదు.”

“పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుందా?” అంది నళిని. అందరూ ఆ మాటకు పక్కమని నవ్వారు.

ఆ మాటలో అంత విరగబడి నవ్వుల్నిన విషయం ఏముందో సుమనకు అర్థంకాలేదు. వినోద కళ్ళు పెద్దవి చేసుకొని ఆ ఇంటి అలంకరణను బళ్ళరాన్ని చూస్తూ మనస్సులో గుణితాలు చేసుకుందోంది. అంచేత వీళ్ళ ఏమి హాస్యమాడుకున్నారో ఆ అమ్మాయి చెవికి ఎక్కలేదు.

“ఏమిటి!” అంది పరధ్యానంగా. వంట మనిషి రాజమ్మ కాపీలు ఫలహారాలు పట్టుకు వచ్చింది సుమనకూ వినోదకూ.

“ఎటూ కాని వేళ కాఫీఫలహారా లెందుకు!”

అంది సుమన.

“ఎటూ కాని వేళ మీరు పెత్తనానికి రాగా లేంది నేను ఆతిథ్యం ఇవ్వటం అనంబద్ధంగా వున్నదా: కావివ్వండి. ఇంటికి వచ్చిన వాళ్ళకి ఏదో ఒకటి ఇయ్యాల్సిన గృహిణీ ధర్మం వున్నది కదా!” అంది నళిని.

“మరి మీరంతా!” అంది వినోద.

“మేమంతా రెండేసిసార్లు తీసుకోవటం అయింది. మూడోసారి తీసుకుందుకు రెడీయే కాని ఇంక రాజమ్మగారు మాకు పర్మిషన్ ఈయరు” అంది నళిని.

జీడి పప్పు పకోడీలూ, రసగుల్లూ, బ్రూ కాఫీతో కడుపు నిండిపోయింది ఇదరికీ. “ఇంక బోజనం అక్కర్లేదు.” అంది వినోద.

“ఈ మాత్రానికేనా చాలా లైట్ టిఫిన్ కదా!” అంటూనే సుమనవైపు చూస్తూ —

ఐటెక్స్
సౌందర్య సాధనములు

నాణ్యతలో గొప్పది
అందమైన రంగులు

ARAVIND
LABORATORIES

MADRAS-600 033

“ఇంతకీ అనలు విషయం ఏమిటి?” అంది నళిని.

“మీ కారు ఒకసారి కావాలి. మావాళ్ళంతా వచ్చేరు. పట్నం వెళ్ళడామని సరదా పడు తున్నారు. అడుగుదామని వచ్చేము.

“పట్నంమా! మధ్యాహ్నంమే ఒక ట్రిప్ప వెళ్ళివచ్చింది. ఇప్పుడు భోజనాలయినాక ఈ బాచ్ అంతా వెళ్ళాలనుకుంటున్నారు. ఎల్లాగో!” అంది నళిని.

“పోనీ మనమంతా కలిసి వెళ్ళదాం” అన్నారు నళిని స్నేహితులు.

“అదెలాగ మేముకూడా అయిదారుగురం వుంటాం!” అంది సుమన.

“ఎల్లాగో అల్లా ఎడ్లెస్టు అవుదాం. దారిలో డ్రాపు అయ్యేవాళ్ళు ఇద్దరు ముగ్గురువుంటారు” అన్నారు అందులో ఒకరు.

“మమ్మల్ని వుండనిస్తే ఈ పూటకు వుండి పోతారే.” అన్నారు ఇద్దరు ముగ్గురు.

“వుండ నియ్యకపోవట మనేదిలేదు. మీకే బోర్ కొట్టుంది అంటూ నన్ను బోర్ చేస్తారు. మీ ఇష్టం వచ్చినన్ని రోజులు వుండవచ్చును” అంది నళిని. నలుగురయిదుగురు ఆ రాత్రికి నళిని దగ్గర వుండటానికి నిద్రపడటంతో అయి దారుగురు మగవాళ్ళు మటుకు వెళ్లి పోవటానికి రెడీ అయినారు.

“సరే అయితే వెంటనే బయలుదేరండి.” అంటూ కారు తాళాలు సుమనకిచ్చింది నళిని. సుమన వెనకాకలే వినోద బయలుదేరింది. తోట చివర్నవుంది కారు షెడ్డు. సుమన వినోద వెన్నెల్లో కారు షెడ్డుకి వెళ్ళే సన్నని కాలిబాట వెంటనే నిటారుగా అయిదారుగుల ఎత్తున నించున్న విరబూసిన పారిజాతపు చెట్లని చూస్తూ నడిచారు. ఎదురుగా చేయెత్తు మనిషి నడిచి రావటం వాళ్ళు చూసుకోలేదు. ఏదో అలోచిస్తూ పరాగా నడుస్తున్న జగన్నా ధానికి మృదువయిన ఎత్తులతో వున్నలేతశరీరం ఎదురుగా హత్తుకోవటంతో నరాలన్నీ జీవులు మని వళ్ళంతా వివరీతమయిన సంచలనం కలిగింది. ముందుకు తప్పకోలేక బలంగా

భుజాలని గుచ్చివట్టుకుని “ఎవరది!” అన్నాడు. సుమన శరీరం గాలిలో తేలిపోయింది. సిని మాల్లో చూసిన దృశ్యాలు, నవలల్లో చదివిన సంఘటనలుకన్నా మిన్నగా ఏదో ఏదో తెలి యని వింత అనుభూతి కలిగి హాయి అని పించింది.

“నేనే. నేనే!” అస్పష్టంగా గొణిగింది. వెనకాకల పుత్తడి బొమ్మలా వినోద నించుండి పోయింది.

“నేనంటే!” ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడు. అతని అరచేతులు గుండ్రని భుజాలని నిము రుతున్నాయి. ఆ విదుర్భుత్తువలకలిగే హాయి అతను ఇంతకుముందెన్నడూ ఊహించుకో లేనిది. పడుచుతనంలోని వేడి ఇంత ఉద్రిక్త పరుస్తుందని ఎవరయినా నోటి మాటగా చెప్పితే అతను తేలిగ్గా కొట్టి పారవేస్తాడు. కాని అతనికి ఇప్పుడు ఈ వింత కదలిక అనుభవంలోకి వచ్చింది.

“రామనాథంగారి అమ్మాయిని!” వెనకా కల వినోద వున్నదన్న స్మృతీ లేకపోతే సుమన గట్టిగా జగన్నాధాన్ని వాచేసుకుని వుండును.

“అః!” చప్పున జగన్నాథం చేతులు తోట కూర కాడల్లా వేలబడిపోయేయి.

“కారు కోసమని” అంది సుమన.

“తాళాలు ఆవిడవద్ద. ” అన్నాడు జగ న్నాథం.

“తీసుకున్నాము.” ప్రక్కకు తొలిగాడు. పారిజాతం చెట్టు తగిలింది. చెట్టు ఊగింది. సన్నని మృదువరిమణాలు వ్యాపించాయి. సుమన వినోద కారు షెడ్డుకు వెళ్ళారు.

“అకనెవరో!” అంది వినోద.

“ఆయనే జగన్నాథరావుగారు!” అంది సుమన.

“ఛఛ!” అంది వినోద.

“అదేమి చే!” ఆశ్చర్యపోయింది సుమన.

“అంత పొడుగు జగన్నాథరావుగారు అంటూంటే నేను మన మామయ్యలా వుంటా రనుకున్నాను. ఇదేమిటే సినిమా హీరోలా

వున్నాడు? ఎంత బాగున్నాడు! ఆ ఎత్తూ
లావు! చక్కని పసిమి ఛాయ! అబ్బ! నళిని
ఎంత అద్భుతపంతురాలు!" అంది వినోద.

"అదా! ఆయన చిన్నవాడే! మహాపుంశు
ముప్పయ్య ఆరు ముప్పయ్య ఏడు ఏళ్ళు
వుంటాయి. అయినా ధనపంతుడు కనుక
అందరూ జగన్నాథరావుగారు అని మర్యాదగా
పిలుస్తారు" అంది సుమన.

"అదేం బాగులేదు. ఏ చంద్రశేఖర్ రాజు
గోపాల్ అయివుంటే బాగుండేది. ఒకే
సుమ్మ! నువ్వు కనుక అలా బిక్కచచ్చి
పోయేవు కాని అదే నేనయితేనే!" అంది.
వినోద.

"సువ్వయితే ఏం చేసేదానివి?"

"గట్టిగా కావలించుకునే దానిని అవకాశం
వృథా పోనీయకుండా!"

నవ్వేసింది సుమన. కాని తన మనసూ ఆ
కోరికేకోరిందని వెనకా తల వినోద వుండటం
నించి తను బేలతనం కావాలని కొని తెచ్చు
కొని నటించిందని ఎల్లా చెబుతుంది.

* * *

రాత్రి పన్నెండు దాటినా పందిర పట్టి
మంచంమీద అటూ ఇటూ కదులున్న భర్తని
చూసింది నళిని. తన మంచం మీద నుంచిలేచి
వచ్చి భర్త మంచంమీద కూర్చుంది. మృదు
వుగా భుజంమీద చేయివేసి — "నిద్ర
రావటం లేదా!" అంది. జగ
న్నాథం మాట్లాడలేదు. నెమ్మదిగా ప్రక్కన
వీతిగిలి అతని వీపుకి తన ముఖం రుద్దుతూ
"పసిమిదో అంత సంఘరణ! నాతో చెప్ప
కూడదా!" లాటనగా అడిగింది. జగన్నాథం
నళిని వెంపు తిరిగాడు.

లేత నీలి రంగు కాంతివల్లని వెన్నెలలా
గది అంతా పరుచుకునివుంది. గదిలో ఎదు
రెదురుగా ఇద్దరి పందిర పరిమండాల వల్లని
దోమ తెరలతో అలంకరించి వున్నాయి.
గది మధ్యన చిన్న టీపాచ్ చుట్టూ నాలుగు
చిన్న చిన్న కుషన్ కుర్చీలు వున్నాయి.
గోడకు ఒకవారగా డ్రస్సింగ్ టేబుల్ వుంది.

లేత వచ్చని చీరలో వున్న నళిని
వల్లని శరీరం నళిని బట్టలు కట్టు
కుండా లేదా అనే భ్రమ కలిగిపడేస్తోంది.

సన్నగా కొనలు తేరివ పోగకళ్ళు జగన్నాథం
కళ్ళలోకి చూస్తున్నాయి. ఆ నల్లని చారెడు
కళ్ళలోని కాంతికి జగన్నాథం మనస్సు ముడు
చుకు పోయింది. నళిని అందమయినది.
అంటే చాలదు. చాలా అందమయినది. ఎంతో
అనురాగపతి. విద్యాపతి. ఆమె చదువుకునే
రోజులో కాలేజీలో ఆదామగా కూడా ఆమె
స్నేహం కోసం ఆమె చుట్టూ తిరిగేవారు.
ఒక వింత ఆకర్షణతో అందరినీ ఆకట్టుకునేది.
జగన్నాథం సంబంధం గురించి మొదట తండ్రి
నళినితో చెప్పినప్పుడు, నళినే కాక నళిని
స్నేహవరం అంతాకూడా నిరసనవెలిబుచ్చారు.

"అతడు చదువుకోని మూర్ఖుడు కాదు.
చాలా అన్ని పరుడు. ఉద్యోగం చేయాల్సిన
అవసరం లేక అతను ఉద్యోగస్థుడు కాలేదు.
అయినా ఒకసారి. చూస్తే ఏం పోయింది!"
అన్నాడు తండ్రి. ఎంతో బలవంతం తల్లి
తండ్రులు చేయగా పెళ్ళి చూపులకు అంగీ
కరించింది. జగన్నాథాన్ని చూసి మెరుపుకోటి
నట్లు అయ్యింది. వెంటనే తన అంగీకారం
తల్లికి తెలిసింది. నళినిది కళాత్మక హృదయం.
వల్లె జీవనం గురించి వు సకాలలో తెగ చది
వింది. వల్లియులు కల్యాకపటమెరుగని అమా
యకులు అనుకుంది. తను ఆదర్శవనికగా
వుండాలి. వాళ్ళని సంస్కారపంతుల్నిచేయాలి.
శుభ్రత మప్పాలి. తన భర్తకు బాగ దబ్బు
న్నదిట. దానిని సద్వినియోగం చేయాలి.
ఎన్నెన్నో ఆశలు! ఆశయాలు! కలలు! కల
వరం! జగన్నాథంతో ఆమె పెళ్ళి ఆమె
జీవితంతో ఒక మధురాతి మధురమయిన
మట్టంగా నిలిచిపోయింది. అతని ప్రక్కన
వుంటే ఆమె తనువంతా పులకరించి మైమ
రిచిపోతుంది. జగన్నాథం నళిని భుజాలను
తన ఆరచేతులతో రుద్దాడు. కాని కాని
ఆ పులకరింత ఆ మైమరపు ఆ అనుభూతి
వ్వు! కలగలేదు.

“ఏమిటలా? వున్నారు:” అంది, లేత గులాబీరేకల వంటి పెదాలు జగన్నాథం చెంబల్ని మృదువుగా తాకాయి.

“ఏం లేదు.” మనస్సులో ఒక తెర. ఒక దావరికం! అర్థభాగానికి తెలియనీయకుండా ఒక చివన! దాచుకోవాలనే ఆరాటం: “నాచు చెప్పకూడదా!” అంది, మృదువుగా గుండెలో ముఖం దాచుకుంటూ. అప్పరసలను తలదన్నే. అందం. ఆమృత హృదయం. చదువు సంస్కారం తాళకట్టి తన దాన్ని చేసుకున్న సౌందర్యం తన స్వంతం. చివరికి స్పందన కలిగించలేక పోతోందేమిటి? పాలరాతి బొమ్మని చూస్తారు. అందంగా వుందని మెచ్చుకుంటారు. అంతవరకూ ప్రతి మనిషి చేస్తాడు. కాని ఆ సజీవ ప్రతిమలోని ప్రతి ఒంపు సౌంధ్యలనూ రసైకానుభూతితో స్పృశించలేరు. జగన్నాథం నళినిని పెళ్ళి కూతురుగా పెళ్ళి చూపులలో చూసేడు. తనకన్న ఆ స్త్రీ పరులు. రావు బహదూరు బిరుదుని త్యజించి తమ దేశభక్తిని నీజాయితీని చాటుకున్నారు నళిని కండ్లి సోమనాథం. ఘరానా వంశస్థులు. నళిని అన్నలు అమెరికాలో నిర్ణయించారు. కుటుంబంలో కడసారి పిల్ల నళిని. పీరితో వైవాహిక బంధంవల రమ్మ కుటుంబానికి డబ్బువలనే కాక సాంప్రదాయికంగా సాంస్కారికంగా ఇంకొక ఉన్నత సోపానము ఎక్కిన ఘనత వస్తుంది. అక్కలు వాపగారు పెద రంధ్రులు విన రంధ్రులు అందరూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించిన సంబంధం. నళినిని చూసిన జగన్నాథం పాలరాతి శిల్పాన్ని చూసిన అనుభూతిని పొందినాడు. ఇరువురికీ నచ్చినది. బంధం పడినది. ఎన్నెన్నో జన్మలతపస్సులా మొదటి రాత్రి నళిని మనస్సు పరవశం చెందింది.

జగన్నాథం అనుకున్నాడు ‘ఇంత అందమయిన అమ్మాయిని పూరికే చూడాలనిపిస్తోంది తప్ప, భార్యగా ప్రేయసిగా ఏదేదో చేయాలని అన్వించటం లేదేమిటి. ఈ ఆకర్షణ ఎవరిలో చెప్పకోగలను! మన

స్వలో ఆరాటం, పొంగే కోరికల ఉధృతాన్ని నళిని ఎలా తట్టుకోగలదు!’ తనని వివరితమైన కాంక్షతో పాములా వెనవేసుకు పోయిన నళినిని వీపుమీద మృదువుగా ప్రేమగా తల్లి పని పిల్లను లాలించినట్లు లాలించుతూ

“ముట్టుచుంటే మాసిపోయేలా వున్నావు నళిని! ఇంత సుకుమారం, సౌందర్యం భగవంతుడు నీకిచ్చిన అపురూపవరం!” అన్నాడు. నళిని అతని ముఖంలో ముఖంపెట్టి చూసింది ఏదో వెతుకుతున్నట్లు.

“దేవుడు నాకిచ్చిన అపురూపవరం. ఈ సుందర రూపం కానేకాదు.”

“మరేమిటి?”

“మీరే! ముందు వలెటూరి సంబంధం అని భయపడినాను. కాని మిమ్మల్ని చూసిన మరుక్షణమే, మీరు ఎక్కడుండేదీ మర్చి పోయాను. నీత రామునివెంట రాజభోగాలని వదలి అడవికి వెళ్ళిపోవటానికి ఎందుకు నిర్ణయించిందో, నాకు మిమ్మల్ని చూసిన మరుక్షణమే అర్థమైంది” నళిని అరమోడుగా కన్నులుపెట్టి మాట్లాడుతుంటే జగన్నాథానికి నవ్వువచ్చింది.

“ఇంకా ” అన్నాడు.

“మీకు నామాట నమ్మకం లేనట్లుంది” అంది మూతి ముడుచుకుని.

“ఎందుకు వుండదు? మనమధ్య వుందాల్సి నది ముందు ముఖ్యంగా నమ్మకమే!”

“నాకు నమ్మకంలేదు బాబూ ”

“అదేం!”

“ఈ అందాల రాముడికోసం కూర్చుంటు వలలు వేస్తూవుంటారు ”

“అయ్యబాబోయ్! అవరంజి బొమ్మలాంటి నీవు వక్రనవుండగా కూర్చుంటు సన్నేమి చేయగలరు?”

“ఊఁ ఊఁ కవిత్వం వచ్చేస్తోంది ”

“ఆమాత్రం కవిత్వం నేర్చుకోకపోతే నన్ను వలెటూరి బహుదాయిక్రింద జమకట్టే యవా!” అన్నాడు. ఏవేవో అర్థం వరం లేని మాటలు ఎన్నిరోజులనుంచో తెలిసన్న స్నేహితుల్లా మాట్లాడుతున్నారు. ఎన్నిసార్లు ఆమెని

పొందాలనే ఆరాటం. పొందలేని అశక్తత: చెప్పుకోలేని ఉద్విగ్నతతో కాలం గడుస్తోంది. నళిని భర్త మనసులో ఏదో గూడుకట్టు కుంటూన్న బాధని అంచనా వేయగలిగింది. ఎన్ని విధాలుగానో అతనితో తన బంధం వట్టిపం చేసుకోవాలని తాపత్రయపడింది. ఈ రోజు చాలా కొత్తగా కన్పించాడు జగన్నాథం. అతనిలో తను పడేశ్శల్లోనూ చూడలేని వాడి తనం కన్పించింది. వేడిగావున్న అతనికొగి లిలో గువ్వలా ఒదిగి నిద్రపోయింది నళిని. జగన్నాథం ఆలోచనలో పడినాడు. నళినికేమి లోటు. పడేశ్శ సాహచర్యం: అగ్నిసాక్షిగా తాళికట్టిన భార్య: ■ సుమన ఏం బాగుంటుంది. చామన చాయ. సన్నగా పొడుగు వుంటుంది. పెద్దరూపసి క్రింద రెక్కరాదు. పాతికేశ్శ వయస్సు తప్ప ఆమెలో ఇంకేమీ ఆకర్షణ లేదు. అయినా ఆమెని తాకినంతనే తన సర సరాలో విద్యుత్తు ప్రవహించింది. ఆమెని ఆ ఊణంలో అనుభవించేయాలన్నంత ఆవేశం కలిగింది. ఆ ఉద్రిక్తత, సర్వాలంకార భూషితయై సన్నజాజి మాలలా తన ఒడిలో చేరిన నళినివల మొదటిరాత్రికూడా కలగలేదు. కారణం ఏమిటి: చెప్పలేనిది. చెప్పరానిది. శారీరక తృప్తి నళిని పొందగలిగిందో లేదో తనకు తెలియదు కాని తనకు మటుకు నళినితో వాంఛ తీర్చుకోవటం తప్పనిసరి మొక్కుబడి లానే వుంటోంది. ఒక్కొక్కప్పుడు నళిని మీద విపరీతమయిన జాలి కలుగుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు నళినిమీద కోపం కూడా వస్తుంది, ఇన్నాళ్ళ సాహచర్యంలో నళిని తన స్వవాచం గుర్తించదేమిటా అని: గుర్తించినా ఏం చేయగలడు: బలమయిన త్రాడు ఆమె మెదడు చుట్టివుంది. పైగా ఆమెకు తనంలే విపరీతమయిన అభిమానముంది. అభిమాన మనే గొలుసుతో తనను తనే కట్టిసుకుంది. పాపం నళిని:

* * *

“ఏమిటే అంత దీర్ఘాలోచనలో వున్నావ్!” అంది రాధ.

“కలలు కందోందిలావుంది” అందివినోద.
“ఛ. ఛ నాకేంకలలు?” అంది సుమన. అది మేడమీద గది. దీర్ఘచతురస్రాకారంగా వుంటుంది ఆ గది. నవ్వాచుప్పటైనేసిన మంచాలు నాలుగయిదు వున్నాయి గోడకు ఒకవారగా. రోడ్డువద్దే చేసిన పాతకాలపు బట్టలబీరువాకు నిలుపుటద్దం బిగించి వుంది. విశాలమైన ద్రాయరుకూడా వుంది. దానిమీద తలనూనె, పొడరు మొదలయిన టాయిలెట్ సామానులు వున్నాయి.

“నీకు కలలురావటం నామర్దయా!” అంది వినోద.

“కలలు రావటంకూడా ఒక అదృష్టమే!” అంది రాధ.

“నీకింక కలలుకనే ఛాన్సు పోయినట్లే!” అంది వినోద రాధని చిలిపిగా చూస్తూ.

“అదేం!”

“ఇంకెందుకు: తాటిపాడు వాళ్ళసంబంధం నెటిర్ చేసేసారుకదా మామయ్య.”

“ఎవరూ: ఆ పోతురాజు కా!” అంది సుమన. తాటిపాడు ఒకచిన్న అగ్రహారం. వాళ్ళకి ఒక్కడే అబ్బాయి సత్యవరప్రసాద. రావు. మంచి షిగ్రహపుష్టి వుంది. చదువుంది ఆస్తివుంది. కాని అమ్మకూచి. తల్లి యెంత చెప్పితే అంతా. తిండికి తిమ్మరాజు, వనికి పోతరాజు అని సుమన, వినత వేళాకోళం చేస్తారు. ముందు కట్నం ముప్పుయేవేలు అది గటంతో వెనకంజ వేసినా చివరికి తెగించి ఒక పిల్ల ఇంటినుంచి వెళ్ళిన వెళ్ళగలగటమే అని ఆరోజు ఉదయమే వెళ్ళి ఒప్పందం చేసుకొని వచ్చేడు రామనాథం.

“మాటలు మీరకు: బావగారు అయిపోతున్నారు” అంది వినోద.

“ఇంతకినీకు మనసారా నచ్చినదేనా రాధా!”

“అతను అంత నచ్చలేదుకాని అతని వెనక వున్న ఆస్తి నచ్చింది.”

“ఇంక నీదేనే నెక్స్ట్ ఛాన్స్!” అంది వినోద.

“నేను పెళ్ళి చేసుకోను.”

“ఓయబ్బో: అయితే ఏం చేస్తావు?”

“ఉద్యోగం చేస్తాను.”

“నీబోడి బియ్యంకు ఎవరిస్తారే ఉద్యోగం: డబ్బర్ ఎం. ఏలకు దిక్కులేదు కాని.”

“ఫలానా ఉద్యోగం కావాలంటే దొరకదు కాని దొరికినదేదయినా చేస్తే ఏదో ఒక ఉద్యోగం దొరక్కపోదు.”

“నాన్న ఒప్పుకోవడూ?”

“నేను అడిగితే కాదనరు” అంది సుమన.

“పోనీరే. నీ ఆశయమే నెరవేర్చుకో!” అంది రాధ.

“అంత డీలా పడిపోయావేమే! నీ ఆశయా లేమీ నెరవేరటం లేదా!” అంది వినోద.

“దానికి అందాల రాజకుమారుణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుండేది” అంది సుమన.

“పోతురాజు అందగాడేనే పాపం!” అంది వినోద.

“పాపమేం ఖర్మ! ముప్పయ్యే వేలతో ముద్దలగుమ్మ ఒళ్ళోపచ్చి వాలుతుంటేనూ!” అంది సుమన.

“నేను ఛాన్సే కట్టించి తీసుకున్నా వాణ్ణి చేసుకోను” అంది ప్రతిజ్ఞ పటేనటుగా వినోద.

“కట్టించి నువ్వు కోయవ్వు. మీ నాన్న ఇస్తాడు. ఇంక పెళ్ళి అంటావా? మనం చేసుకోము. మనల్ని వాళ్ళే చేసుకుంటారు!”

“నేను ప్రేమించి చేసుకుంటాను పెళ్ళి!”

“యూ నాటిగర్! మీ టీనేట్ వాళ్ళ కలలు అవి. ప్రేమించు. అది మన అందరి జన్మ హక్కు! ఎవరూ వదనరు. కాని పెళ్ళి ప్రస్తావన తీసుకురాకు! పెళ్ళి అనే మంత్రం పరిసే ప్రేమ అనే దయ్యం దూరంగా పారిపోతుంది.”

“ప్రేమించినవాణ్ణి పెళ్ళిచేసుకుంటే రైవ్ పరమబోర్గా వుంటుంది.” అంది రాధ.

“అదేమిటేవ్! కొత్తమాత్రం చెప్తున్నావ్” అంది సుమన.

“నిజమేనే! ప్రేమికుడే భర్త అవుతాడనుకో! నిరంతరం మనచుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ కూర్చుంటాడు. కొన్ని రోజులకు అతనంటే విసుగుపడుతుంది.”

“ఛ ఛ! భర్త అంటే భార్యకు విసుగు

పుట్టటమా. నువ్వు పుట్టి పెరిగింది తెలుగు దేశంలో అని మర్చిపోతున్నావా!” అంది వినోద.

“ఎక్కడ పుట్టినా ఎక్కడ పెరిగినా మన చుట్టూ తిరిగే వారంటే మనకు ఆకరణ ఆత్మీయత కలగదు. కొంతమందికి ప్రేమికి చెప్పుకోవటం నామర్దంగా వుంటుంది. లోపల్లోపల స్వయం పాకాలు పిండుకుంటూ వుంటారు! కొంతమంది ప్రేమికి తేలిపోతారు. వారికి లోపల ఒకలాగా ప్రేమికి ఒకలాగా ప్రవర్తించటం చేత కాదు.” అంది రాధ.

“ఇంతకీ నువ్వు నచ్చని మెచ్చని పోతు రాజుని ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకుంటున్నావు?” అంది సుమన.

“చెప్పానుగా! ఆస్తివుంది. పైగా అతనికి తల్లి చెప్పినట్లు వినటం అలవాటుండేది. ఆడ పెత్తనం నహించే మగవాడయితే మన కెంతో లాభం. మనం చెప్పినట్లు వినటంలో అతను సందేహించడు.”

“మరి ఆస్తమా నూ నీ చుట్టుతిరుగుతూంటే నీకు విసుగు పుడుతుంది అన్నావు కదే!”

“అన్నాను. కాని అతన్ని ప్రేమించలేదు కదా! అరిచేత అతన్ని తప్పించుకుని తిరగటం చాలా సులభం!”

“అదేమిటే బాబూ!”

“అదంతే! మనం ఎక్కువ ప్రేమించిన వ్యక్తి మనకు దూరదూరంగా వుంటే మన మనస్సు ఎల్లప్పుడూ వాళ్ళ గురించే ఆలోచించుతూ వాళ్ళ యోగక్షేమాల కోసమే పరితపిస్తూ వుంటుంది. మన ఆత్మీయతని కనిపెట్టి వాళ్ళెప్పుడయితే మనకు చేరువయ్యారో వాళ్ళంటే మనకు అప్పుడే లోకువ ఏర్పడుతుంది. వదిలిపెట్టలేని ప్రేమవుంటుంది. వాళ్ళ మెతకదనానికి అసహనం కలుగుతుంది. ఒక విధమైన చిరాకు కలుగుతుంది.”

“బాగుంది. చాలా బాగుంది.”

“అవును నాకు పోతురాజుమీద ప్రేమ గౌరవం అభిమానం ఏమీలేవు. తాళికట్టాడు. భర్త అవుతాడు. అతని డబ్బులో భాగస్వామ్యం

వస్తుంది. అతను మంచి వాడయినా చెడ్డవాడయినా నా మనస్సుకి ఏమీ స్పందన కలగదు. ఎవరి సరదాలు వాళ్ళవిగా జీవించకలము. వాళ్ళని కనుక మనము ప్రేమించటం మొదలు పెట్టామంటే వాళ్ళు మన సరదాలని కోరికలని అనుకరించాలనే తపాతహా మొదలవుతుంది. అలానే వాళ్ళు మనల్ని ప్రేమించినా మనం వాళ్ళ అభిరుచుల్ని గౌరవించాలనే తాపత్రయ పడుతారు. అలా లేకుండా ఎవరి జీవితాలు వాళ్ళు జీవించ కలగటమే నాకు బాగుంటుంది.” అంది రాధ.

“సరే రాధక్క అభిప్రాయం విన్నాం. వినోదా! నువ్వేం చేస్తావే!”

“మొదట చెప్పాగా ప్రేమ వివాహం!” అంది వినోద తలగడదించు ఒడిలో వేసుకొని మోచేతులతో నొక్కుతూ.

“అయితే! నీమాటేమీటే! నెక్స్ట్ ఛాన్స్ నీదే!” అంది రాధ. సుమన కళ్ళు అర మోడ్చింది.

“నేను నీ అంత అందగ తైను కాను.”

“ఫస్టు పాయింట్!”

“చదువు కొంచెం వచ్చింది. కాని ఇంకా చదివే ఓపిక లేదు.”

“నెకండ్ పాయింట్!”

“ప్రేమించటానికి నేను రెడీయేగాని నన్ను ప్రేమించటానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.”

“థర్డ్ పాయింట్!”

“పెళ్ళి చేసుకుందామన్నా, ఇంక అయి దారేళ్ళవరకూ నాన్న నాకు మొగుణ్ణి కొన గల తాహతులోకి రాను.”

“ఫోర్త్ పాయింట్!”

“అంచేత అమ్మ వెనకాకలవుంటూ ఇంటి పనిలో గృహోపయోగకరమగు విషయాలలో బ్రయినింగు అవుతూ ఈ వంచపర్ల ప్రణాళిక కాలాన్ని గెంటటానికి ప్రయత్నించుతాను.”

“ఫిఫ్త్ పాయింట్! చాలా బాగా చెప్పావు సుమన. కానీ మరి అంత పెనిమిటిం పనికి రాదు. బీ ఛీర్ ఫుల్! వలె వాసులకు బిస్నీ ఏల్లలకు ఆలోచనా విధానంలోనే తేడావుంది.

నేనెప్పుడూ అందరితోనూ చనువుగా స్నేహంగా వుంటాను. ఒకరిద్దరు నన్ను అపార్థం చేసు కున్నారు. కొంతమంది నా శరీరాన్ని కూడా కోరారు. అల్లాంటి వాళ్ళకు నేను ఒక్కమాట చెప్పాను. నేను స్నేహంగా చనువుగా వున్నంత మాత్రానై ఇలాంటి అవివేకానికి ఒడిగట్టు తానని ఎలా అంచనా వేసారు! అయినా నా మనస్సుకునచ్చిన పురుషుడయితే అతను కోరినా నేను ఊరుకుందును. మీరెవ్వరూ నాకు నచ్చలేదు. అంచేత మీకోరిక నేను తీర్చలేను.”

“అంత బ్లండ్ గా చెప్పేస్తే వాళ్ళకు కోపం రాలేదు!” ఆశ్చర్యంగా అంది సుమన.

“కోపం వచ్చిన వాళ్ళు, స్నేహం మాను కున్నారు. కోరిక కన్న స్నేహానికి ఎక్కువ విలువ ఇచ్చిన వాళ్ళు స్నేహం చేస్తున్నారు.” అంది వినోద.

నిండా వద్దెనిమిది ఏళ్లలేని వినోద ఎంత ధైర్యవంతురాలు! కలకతా నగర జీవితం వాళ్ళకు వంట పట్టింది. జీవితంలో ఎంత ముఖ్యమయిన సంఘటన జరిగినా వాళ్ళ దాన్ని తేల్చిగా తీసుకుని మర్చిపోగలరు. తనకి పాతి కేళ్లు దాటుతున్నాయి. శృతిచేసిన వీణలావుంది తన శరీరం. పట్నంలో బి. ఎ. చదివినా మేన మామ ఇంటిలో వుంటం మూలంగా ఎక్కువ స్నేహితులు పెరగలేదు. ఒకరిద్దరు తన వైపు ఆకలిగా చూసినా తను ఆ చూపులకు చలించ లేదు. కాని నిన్ను నిన్ను జగన్నాధరావు స్పర్శ తనకి తగలగానే వళ్ళంతా పువ్వు రేకలు విచ్చు కున్నట్లు తేలిపోయింది, తనకి జగన్నాధరావు గారు కొత్తకాదు; పదేళ్ళ క్రితం వారి పెళ్ళి అయి గృహప్రవేశంకు వచ్చినప్పుడు మూడు రోజులూ జగన్నాధరావుగారి మేడలోనే వుంది. పదిహేనేళ్ళు నిండనియినా పరికిణి వోణీలు వేసుకుని పెళ్ళి నందడిలో ఎవరికి ఏమి కావా లన్నా అందిస్తూ చలాకీగా తిరిగింది. నళినికి కూడా సుమన నిర్మీతితనం నచ్చింది.

(సకేషం)

త్రైవిద్య

ఫార్మ్
హెడ్‌లైన్ 409
నిస్సం 755
జ్యోతి 355

స్వాత్ ఎంపాలియం

హాత సేత్ ఒలిటైత్ కడ పీసెత్ స్వాత్ మద్దంట్ట
మెనెజింగ్ పార్టనర్ కెచ్చెల అప్పారావు

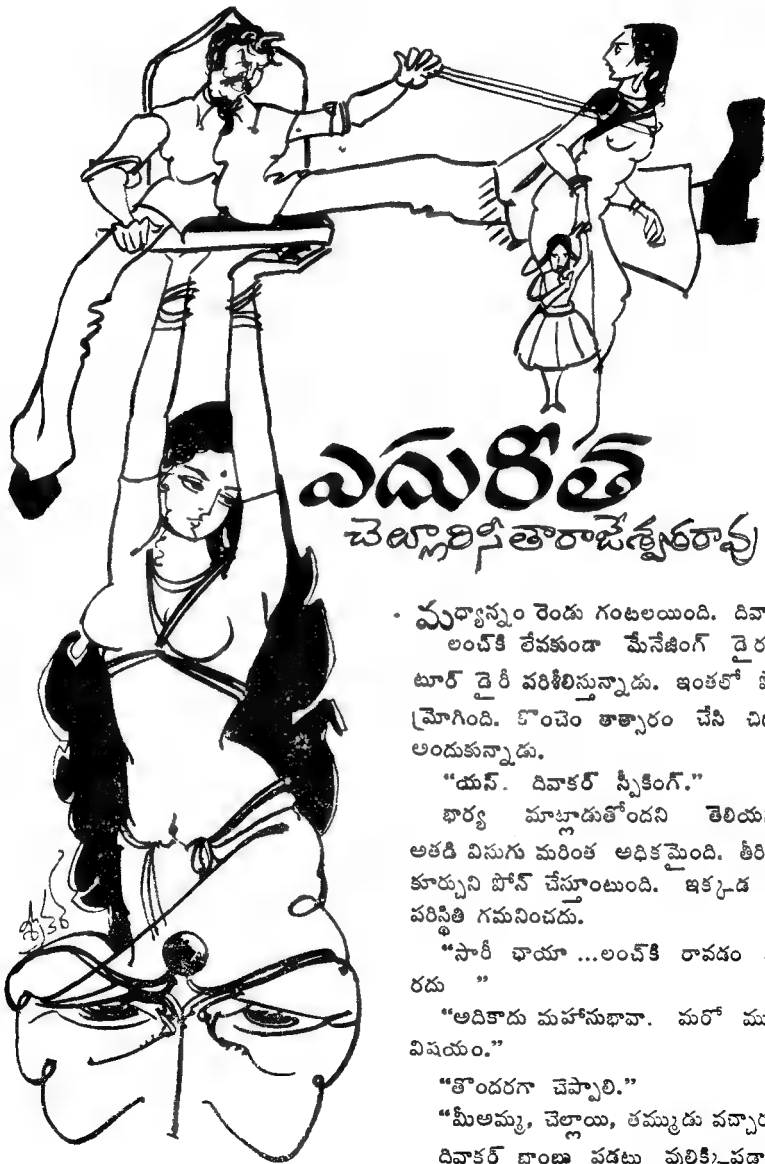
హెడ్ అఫీస్:
భీమవరం-2

జ్యోతి
మున్సిపాలిటీ, విభి,
అమలాపురం.

చౌక ధరలకు
నొల్లమైన బట్టలు.

వికాసాని
శుభకావ్యములకు,
ఇంజనీరింగ్ విశ్వకర్మ
అన్నిరకముల
మిల్లు వస్త్రములు
సరసమైన
మిల్లు ధరలకు
టాక్సుగాను
బిల్లరగాను
లభించును.

మా
ఫోటో
సందర్శించండి!

ఎదురేత

చెల్లారిస్తారాజేశ్వరరావు

• మధ్యాహ్నం రెండు గంటలయింది. దివాకర్ లంచ్ కి లేవకుండా మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ టూర్ డైరీ పరిశీలిస్తున్నాడు. ఇంతలో ఫోన్ మ్రోగింది. కొంచెం తాత్పరం చేసి చిరాగ్గా అందుకున్నాడు.

“యస్. దివాకర్ స్పీకింగ్.”

భార్య మాట్లాడుతోందని తెలియగానే అతడి విసుగు మరింత అధికమైంది. తీరికగా కూర్చుని ఫోన్ చేస్తూంటుంది. ఇక్కడ తన పరిస్థితి గమనించడు.

“సారీ ఛాయా ...లంచ్ కి రావడం కుదరదు ”

“అదికాదు మహానుభావా. మరో ముఖ్య విషయం.”

“తొందరగా చెప్పాలి.”

“మీఅమ్మ, చెల్లాయి, తమ్ముడు వచ్చారు.”

దివాకర్ బాంబు పడ్డట్లు వులిక్కివచ్చాడు.

తనే పొరపాటు వినలేదు కదా! రెట్టించాడు. తను విన్నది నిజం.

“ఎందుకట?” నిరుత్సాహంగా అడిగాడు.

“మిమ్మల్ని చూడాలనిపించిందేమో!”

ఆమె కంఠంలో హేళన వినిపించింది. దివాకర్ చిరాకు మటుమాయమైంది. దాని స్థానంలో బాధ ఆక్రమించింది. తనవాళ్ళ రాక సంతోషాన్ని కలిగించడం లేదు. అవమానాన్ని రెప్పగొడుతోంది. వాళ్ళ స్థానం ఎంత అల్పమైనదో తనకి తెలియనిది కాదు. వాళ్ళు బహిష్కృతులు. తమ మధ్యకి రావడం వికసించిన పువ్వులలో నిన్నటి పువ్వులు కలపడమే.

వాళ్ళనుంచి బయటపడి సరిహద్దు ఏర్పరుచుకుని ఛాయతో బొమ్మరిలు నిర్మించుకున్నాడు. వారి యిమపవాదాలకి తన అద్దాల మేడ మీటలు తీస్తుంది. వేకువ అసురసంధ్య అవుతుంది.

“వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పలేక పోయావా?”

“మనుషులపై మాటలు పనికివస్తాయి.”

“నేను వచ్చేసరికి వెళ్లిపోవాలని చెప్పా.”

“అంత సులభంగా కడిలేలా లేదు. హాస్పిటల్ కి వచ్చారుట.”

“డర్టీ హెల్” దివాకర్ పోన్ పెట్టేశాడు.

సిగరెట్ వెలిగించి డెస్క్ మీద కాళ్ళు జాపి బద్దకంగా కూర్చున్నాడు. చెయ్యవల్సిన పని చాలా వుంది. చెయ్యాలనిపించడం లేదు.

పోస్టో విన్న విషయాన్ని మరిచి పనిలో జొరబడదామన్నా పీలురేకుండా వుంది. అంత రంగమంతా ఇటుక బట్టీలు వెలిగించిన పొగలా వ్యాపించింది. తన దగ్గరకి రావద్దని చాలాసార్లు ఉత్తరాలు రాశాడు. సున్నితంగా చెబితే వినే మనుషులు కాదు వాళ్ళు. వాళ్ళ జీవిత విధానం తనకి సరిపడక, నచ్చక చేపించుకుని బయట పడ్డాడు. వాళ్ళనికూడా తనలా మారమన్నాడు. కోరాడు, బ్రతిమాలాడు, ప్రార్థించాడు.

వారసత్వాన్ని పదలడానికి వాళ్ళు సుముఖులకారు. పురోగమనంలోని కొత్తని వాళ్ళ హరించలేరు. బారదలో దొరుకున్నా మనంగా కనిపిస్తుంది గతం. తను చేసింది వాళ్ళదృష్టిలో

తిరగబాటు.

“పొగర బో తనంరా...” అన్నారు తన యింట్లో వాళ్ళేకాదు, బయట వాళ్ళకూడ.

డిగ్రీ తిసుకున్నాక, నిరుద్యోగ పర్వాలతో తన జాతిని మేల్కొలుపుదామని కళావంతుల సంస్కరణ సమావేశాలు సభలు ఏర్పాటుచేసి బోగం మేళాలు నిషేధించమని విజ్ఞప్తిచేశాడు. ఉపన్యాసాలకి మనుషులు మారిపోరని తనకి తెలుసు. సానుభూతి చూపేవారు తక్కువయినా శ్రమించాడు.

“పిరేశలింగం బయలుదేరాడయ్యా!” హేళన చేశారు.

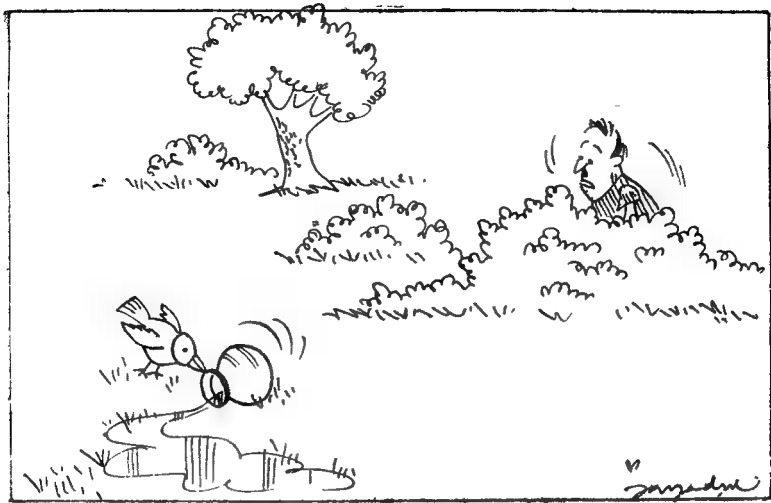
ఆ మహానుభావుడితో తను సరిపోడు. సూర్యుడి ముందు కొవ్వొత్తిలాంటివాడు. ఆయనే ఎన్నో ఎదురు దెబ్బలు తిన్నాడు. తనెంత?

తమ చుట్టూ పేరుకున్న చీకట్ని పోగొట్టడానికి తను ఉద్యమం లేవదీశాడు. రాత్రికి రాణుల్లా తయారై, రూపాయిలకి శరీరాలని అమ్ముకుంటూ ‘మేళాలంటూ’ వీధుల్లో బూతు నాట్యాలు చేస్తూ కొవ్వొత్తిలా తొందరగా ఆరి పోయే కళావంతుల కుటుంబాలు. బయట పడాలని వట్టుదలగా ప్రతిఘటించాడు. తన వాళ్ళే తనకి శత్రువులు. బయటివారు శత్రువులు కావడానికి ఎంతేముంది?

ఎన్నో బాధలు కలిగాయి. తిట్టారు, కొట్టారు. పూరినుంచి వంపించెయ్యాలని చూశారు. ఆ ఎదురు దెబ్బలకి తనకి నైరాళ్యం ముంచుకొచ్చింది. అలాంటి సన్నివేశంలో పార్వతీశం వెన్ను కట్టేవాడు.

“మనం కొండ మీదకిరాయిని ఎక్కిస్తున్నాం దివా! దానికి ఎంతో ఓర్పువుండాలి. సంస్కర్త వెనుకంజ వేస్తే జాతేం బాగుపడుతుంది?”

తన కృషి యింత పెద్ద సమస్యకి సరిపోతుందా? సముద్రంలో చిన్న దింగిమీద పయనిస్తున్నాడు. జలరాశిని దాటుకుంటూ రేపు సమీపిస్తాడా? లేదా తెరటాలు బలిపీఠం ఎక్కిస్తాయా?

పార్వతీశానికి తెల్సిన యన్. ఐ. ఆ ప్రాంతానికి వచ్చాడు. పార్వతీశం, తను ఆయన దర్శనం చేసుకున్నాడు.

“తప్పక సాయం చేస్తాను,” అన్నాడాయన.

దాంతో తనకి కొండం తక్షిణాహంపచ్చింది. ఇన్నాళ్లు పోలీసు శాఖ తనకి అందుబాటులో లేదు. మేళం విషయంలో రిపోర్టు యిచ్చినా అవతలి వైపున మేని పట్టించుకునేవారు కాదు.

బయట కాలింగ్ బెల్ మ్రోగడంతో దివాకర్ ఆలోచనలనుండి వీడిపోతూ ‘కమిన్’ అన్నాడు నిటారుగా కూర్చుని.

సుషమ చైపుచేసిన కాగితాలు డెస్క్ మీద పెట్టింది. వాటిమీద హడావిడిగా సంతకాలు పెట్టేస్తూ “వెంటనే డిస్మిస్ చేసేయ్యి” అన్నాడు.

సుషమ వాటిని అందుకుంటూ తలూపింది.

“ఈ పైలు రాజశేఖరం గారికియ్యి. ఆయన డ్రాఫ్ట్ చేశాక అన్ని బ్రాంచీలకు నోటీస్ వెయ్యి.”

“యస్సార్” సుషమ వెళ్లిపోయింది.

రెండున్నరయింది. భోజనానికి వెళ్ళ బుడ్డి కాలేదు. పూన్ చేత టిఫిన్ తెప్పించుచున్నాడు.

అకలి కాంతించింది.

ఆలోచనలు తిరోగమించాయి.

తనుచేస్తున్నదంతా అడవిగాచిన వెన్నెలగా వుండేది. ప్రత్యర్థులదే పై చెయ్యిగావుండేది. “సువ్యక్తా మమ్యున్ని శాసించేది?” అని మీసం తిప్పేవారు.

అవును మరి వారికి డబ్బుంది. వలుకుబడి వుంది. అంతస్తువుంది. వారిని తను ఢీ కొట్టడం ఏనుగమీదకి కుక్క-వెళ్ళడమే!

వారసత్వంనుంచి వచ్చిన ఆస్తితో జీవించే బదుద్దాయిలూ, ప్రజాసేవ ముసుగులో సింహాసనం ఎక్కి ప్రముఖులూ, వ్యాపారంలో రెండు చేతులా సంపాదించే పెదలూ, ఇంట్లో వున్నది తగలేసుకునే మధ్య తరగతి వాళ్ళూ చీకటి వడేసరికి తమ పేటలో ప్రత్యక్షం. వాళ్ళ సరదాలకి తను అడ్డుగోడయ్యాడు.

తన కులంవాళ్ళే వారితో చెయ్యి కోలిసారు.

మేళాలు జరుగుతున్నప్పుడలా తనకి శల్య పేదనగానే వుండేది. ఏమీ చెయ్యలేని అసమర్థత. ఏదో చెయ్యాలన్న తపన. ఈ మేళాల వల్ల తమవారి సంపాదన ఎలావున్నా, కావలసి నంత ప్రచారం. ‘ఆసాని యిలా వుంటుంది.’ ‘ఈసాని యిలా వుంటుంది’దన్న — ప్రచారం

లభించి వ్యాపారం జరుగుతుంది.

దాన్ని అరికడితే . .

సగం సమస్య తీరుతుంది.

నలుగురిలో శరీరాన్ని అందులోని లావణ్యాన్ని వీలై సంత వచ్చిన ప్రదర్శితం చేస్తూ, అసహ్యంగా బూతులతో విమర్శించబడుతూ 'కులవృత్తి' పేరుతో శిథిలమైపోతున్న కళా పంతుల కుటుంబాలు ఎప్పుడు బాగుపడతాయి? ఈ దారి రాజమారం కాదని తను చెప్పడం గుడ్డివాడికి అద్దమిచ్చినట్లే అయింది.

ఇది తిమిరంతో సమరం. ఒక్క అడుగు ప్రగతి వెయ్యడానికి పేయి అడుగుల పాత సంస్కృతిని దూకి రావాలి.

ఇటువంటి పరిస్థితిలో యన్ సైక్టర్ ఖాస్కరంగారు రావడం కొంచెం దైర్యమిచ్చింది. పైగా తన స్నేహితులు కొందరు వారి ప్రాంతాలలో పుద్యమం ప్రారంభించారు. పుద్యమం వ్యక్తమైంది వ్యవస్థకి ప్రాకింది.

మేళంమీద రిపోర్టు యివ్వగానే తన స్పాన్సర్ తో ఖాస్కరంగారువచ్చి వ్రాలేవారు. రైడ్స్ జరగడంతో మేళాలు ఆడేవారికి, ఏర్పాటుచేసేవారికి భయం పట్టుకుంది. దండం దళ గుణం భవత్.

యన్. ఐకి లంచాలు చూపించారు.

ఖాస్కరంగారు మనిషికాదు. మానవత్వమున్న మనిషి. ఈ ఎరలకి ఆయన లొంగలేదు. దివ్వార్ సత్తా నలుగురికీ తెలిసింది. దారి

బంధించబడటంతో అవతలివారు విచ్చెక్కిపోయారు. సవాళ్లు విసిరినవారు సంధికివచ్చారు. కులంలోని పెద్దలు, యితరులు తనకీ లంచాలు చూపించారు.

ఎటువంటి బలహీనతలకీ తను లొంగే రకంకాదు. అందరికీ తనమీద కనిగావుంది. ఇంకా బయటా శత్రువులే!

ఒకసారి భయర్మనాగారి దగర్బుంచి కణ్ణులు పెచ్చింది. ఆహ్వానం తనకీ ఆశ్చర్యంగానే వుంది. ఇదో ఎత్తుకాదు కదా!

ఛయిర్మన్ బసవరాజుగారు సాదరంగా ఆహ్వానించారు. కుళల ప్రశ్నలువేశారు. టిఫిన్

కాఫీ తెప్పించారు. తనువద్దన్నాడు.

“కుర్రాళ్లు తినాలోయ్. తీసుకో” ఆయన ముఖమాటం పెట్టారు.

అకారణమైన దయ దేనికి ప్రాతిపదికో:

“ఇంకా పుద్యోగం రాలేదా?”

“లేదండీ నాలంటి సామాన్యుడ్ని ఎవరు చూస్తారు?”

“ఆయన భుజం కట్టారు. “అలా నిరుత్సాహ వడకోయ్ నీలాంటి తెలివైనవాడు ఖాళీగా వుండకూడదు. మన మున్సిపాలిటీలో ఖాళీలు వస్తున్నాయి. అప్లికేషన్ పెట్టు. పోస్టింగ్ యిస్తాను.”

బసవరాజుగారు రాజకీయవంశంలో పుట్టాడు. చిన్నప్పటినుంచి పదవులు తెచ్చే రాజకీయాల్లో తిరుగుతున్నాడు. ఉత్పత్త్యానికి ఆయన సాయం చేసేరకంకాదు. గతంలో తను పుద్యోగం నిమిత్తం రెండుసార్లు సిపార్టులతో ఆయన దర్శనం చేసుకున్నాడు.

“చూద్దాం అవకాశాలు రానీ!” బుజ్జగింది పంపించాడు.

అవకాశాలు వచ్చినా, అవి తనదాకారలేదు. తను విసిగి ఆయన దగ్గరకి మరి పోలేదు: ఈనాడు చిటారికొమ్మన వుండే మిరాయి పొట్లం చేతిలో వుంది.

బసవరాజుగారి ప్రవర్తన సంకయాస్పదంగా వుంది. ఏదోచెప్పాలని తంటాలుపడుతున్నాడు. ఇంకేదయినా వుందా?

“చూడు దివ్వార్! యిచ్చి పుచ్చుకోవడం మన సంప్రదాయం. నీకు పుద్యోగం కావాలి. యిస్తాను. మేళాల విషయంలో నీ పట్టుదల సడలించుకో. ఉత్సవాలకి, పెళ్ళిళ్ళకి మేళాలు ఆడటం రివాజే కదా!”

క్లా తెలిసిపోయింది. స్పష్టంగా తను అనుమానించినదే నిజమైంది. బసవరాజుగారు చేప వుందని తెలిస్తేనే ఎర చూపిస్తారు. పుద్యోగం విషయానికి మరో సందర్భంలో అయితే ఎగిరి గంతేసేవారు. ఉద్యోగం రనకి నేటా ముఖ్యావసరం. తన కాళ్ళమీద నిలబడవచ్చు. ఎవరి దయా అక్కరలేదు.

ఒకవైపు బ్రతుకు తెరువు... మరొకవైపు ఆశయం.

దేన్ని కోరుకోవాలి? దేన్ని విసరించాలి? అటా? ఇటా? ఇంత సమరం సాగించి బ్రతుకు తెరువుకి బలిచేయడమా?

“నువ్వు చేస్తున్న కృషి మంచిదే. నీవు వేసిన ఖజం ఫలింపడానికి చాలాకాలం పడుతుంది. మార్పు అన్నది క్రమంగా రావాలి. ఒక్కసారి రాదు. అందరి కోసం నీ జీవితాన్ని ఖరాటా చేసుకుంటావా? మేళాలు ప్రదర్శించడం ఈనాటిదా? మానేసే వారికి మాత్రం మరో దారేముందోయ్!” ఆయన తీయగా నచ్చ చెప్పసాగేరు.

“క్షమించాలి. మేళాల విషయంలో నేను రాజీపడలేను. వాటిని నిషేధించడానికి మీలాంటి నాయకుల అండదండలు ఆశించాను. మేళాలను ఎందుకు ప్రోత్సహించాలి? వాళ్ళు వేసే తింగర గంతులు కళ అందామా? ఇంతకంటే బాగా వినోదాన్నిచ్చే సంగీత విద్వాంసులు, కూచి పూడి నాట్యకారులు వున్నారు. వాటిని ఏర్పాటు చేస్తే వారికి, మనకి లాభం.”

తన మాటలు ఆయనకి కోపాన్ని రప్పించాయి. “నిన్ను పువన్యాసాలు యివ్వడానికి పిలవలేదు. ఉద్యోగం కావాలంటే..”

“మేకం జరుపుకో నివ్వాలి.”

“కరెక్ట్. ఏం కావాలో కోరుకో.”

“మీకు పనికి వచ్చేలా మాత్రం కోరుకోను.”

“నీ ఖర్చు...”

“షరతులతో మీరు చేసే సాయం నా కవసరం లేదు! నెలవో!” తను విసురుగా బయటకి వచ్చేశాడు.

జరిగింది రాగానే పార్వతీశంతో చెప్పాడు.

“ఇలా నీ అడ్డు తీర్చుకోవాలనుకున్నాడు. బాగా చెప్పావ్.” పార్వతీశం భుజం తట్టాడు. అతడే రోజుల్లో కొండంత అండ. ప్రతీ చిన్న విషయానికీ అతడే ఆధారం. తను నిరుత్సాహ పడితే, పార్వతీశం వెన్ను తట్టి నిలబెట్టేవాడు.

గతానికి వర్తమానానికి ఒక నిరంతర పోరాటం జరుగుతుంటుంది. గతం ఒక విజయాన్ని సాధిస్తే ఉద్యమాన్ని పునాదులనుంచీ నిర్మించాలి. వర్తమానం సాధించే విజయం కొత్త పూపిరిపోస్తుంది.

వ్యక్తులయొక్క ఉమ్మడికత్తి సమాజం. ప్రాతినిధ్యం వహించిన వ్యక్తులతో ఏర్పడిన సమాజం ఖిన్న ఖిన్న వరాలతో వేర్వేరు అభిరుచులతో వుండి సమిష్టి రూపం అన్నివేళలా అద్దంలోని ప్రతిబింబంలా స్పష్టంగా కనిపించదు. సంఘం వ్యక్తిని వేటాడుతుంది. వ్యక్తి సమాజాన్ని పువయోగించుకుంటూనే బానిసగా లొంగ దీసుకోవాలని ఆశ్రయపడతాడు.

తను సాగించే సమరం స్వల్పమైనది కాదు.

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

హోర్మోనులను పోగొట్టుకుంటారు. ఇలాంటి వాళ్ళకి 45 ఏండ్లకే ముసలితనం ప్రాప్తిస్తుందని కూడా అంటున్నారు డాక్టర్ ఒగాటా!!

బోక్స్ యూనివర్సిటీలోని డాక్టర్ టోమోసో బ్యూరోఒగాటా నలభైయేళ్ళుగా హోర్మోనుల మీద పరిశోధనలు చేశారు. ముద్దు పెట్టుకుంటున్నప్పుడు నోటిలో లాలాజలంలో ఒక హోర్మోను కలుస్తుందట. ఈ హోర్మోను దేహాన్ని శక్తివంతంగానూ, ఆరోగ్యవంతంగానూ వుంచడమే గాకుండా, ముసలితనం వెంటసేరాకుండా కాపాడుతుందట! అందువల్ల ముద్దులో యౌవనాన్ని కాపాడే మహాత్య ముందంటున్నారు ఒగాటా. కొందరికి పదేపదే ఉమ్మి వేసే అలవాటుంది. వీరు లాలాజలాన్ని పృథాచేస్తూ దానిలోని

జ్యోతి

ఒక అరణ్యాన్ని సరికి సాగు చెయ్యాలంటే ఎంత శ్రమపడాలో దానికి రెట్టింపు పడాల్సి.

పార్వతీశం జబ్బుపడటం, యిన్ స్పెక్టరు మారిపోవడంతో తన సమస్య మొదటికి వచ్చింది. కొత్త యన్. ఐ. రూపాయల మనిషి.

తిరిగి మేళాలు ప్రారంభమైనాయి. తనకి ఏడుపు ముంచుకొచ్చింది. ఆ రోజు ఎలా గయినా ఆపాలని మేళాలకి బళ్ళు బయలు దేరుతుంటే రోడ్డుకి అడ్డంగా పడుకున్నాడు.

“నా మీదనుంచి వెళ్ళండి.”

మైనర్ రాజు అక్కడే వున్నాడు.

“అంత వని జరుగుతుందిరా పెథవా. లే ” అంటూ బూటులో గుండెల మీద తన్నాడు.

తను తిరగబడటంతో అతడి మనుషులు కర్రలతో మీద పడ్డారు. తనకి తెలివి వచ్చేసరికి గాయాలతో రామాలయం అరుగు మీద వున్నాడు.

ఎవరూ తనకోసం రాలేదు.

గాయాల బాధ: శిశికాలం చలి. రెండ్రోజుల పాటు అక్కడే సరకాన్ని చూశాడు.

ఇది ప్రగతియిచ్చిన ప్రతిఫలం. సంస్కరణ ఇచ్చిన బహుమతి. ఎవరికోసం తను శిథిలమై పోతున్నాడో, వారే తరిమి తరిమి కొడుతున్నారు.

ఎదారిలో ఏరువాక కోసం తపన.

శాంతికోసం ఆశాంతిలో పోరాటమిది.

యుగ యుగాలకి తీరని ఆరాటమిది.

భాస్కరంగారు వద్దారని తెల్పి ఓపిక చేసుకుని వెళ్ళాడు. ఎన్ని చూసి ఎంతో యిదయ్యాయన.

“ఎవరో చెప్ప దివా? క్రిమినల్ కేసు పైలు చేస్తా.”

“ఎం వద్దు సార్! నన్నీ సరకంనుంచి బయటకి తీసుకుపోండి. మీ దగర నాకరుగా నయినా వుంటాను.” ఆయన పాదాల మీద పడ్డాడు.

భాస్కరంగారు ఓదార్చి తనరో తీసుకు

వెళ్ళారు. ఒక ప్రయవేటు నర్సింగ్ హోంలో చేర్పించారు. నెల రోజుల్లో మామూలు మనిషయ్యాడు.

ఉద్యోగ ప్రయత్నం కూడ ఆయనే చేశారు. రెండువేలు ఖర్చుపెట్టి ప్రయవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగం యిప్పించాడు.

జీవితం మలుపు తిరిగింది. పాత వాతావరణం, ఆ మనుషులని మరచిపోయే ప్రయత్నం చేశాడు. పరాజయంతో పలాయనం చెయ్యడం అప్పుడప్పుడు తనకి గుర్తు వస్తున్నా... కుక్క తోకని సరి చెయ్యడం ఎవరికరం?

ఆపదలు స్వీకరిస్తూ అందరి జాగుకోసం ఏద్యేకం చే, తనబాగుచూసుకోవడమేన్యాయం. అదే చేశాడు.

ఈనాడు మానేజర్ అయ్యాడు.

గడియారం అయిదు కొట్టింది.

దివాకర్ లేచాడు.

2

దివాకర్ కి యింటికి వెళ్ళాలనిపించలేదు. కారుని నేరుగా బీచ్ కి పోనిచ్చాడు.

జనానికి దూరంగా కెరటాలకి దగరగా కూర్చున్నాడు. సాయంత్రం చలగానేవుంది. అతడి మనసు మాత్రం వేడిగా వుంది.

తన వాళ్ళని ఎలా వదిలించుకోవాలో ఆలోచిస్తున్నాడు. చీ సిగరేని మనుషులు? ఎవరు పిలిచారని వచ్చారు? తనకి వారికి మధ్య ఏ సంబంధంలేదు.

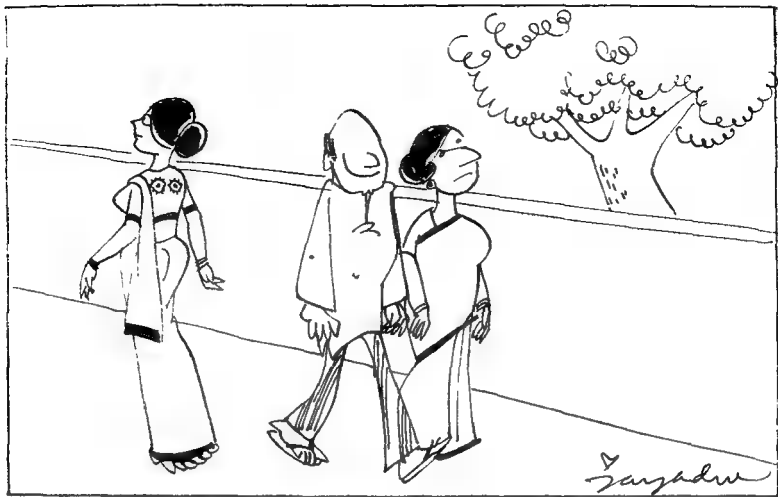
భాయ్ ఏమనుకుంటోందో? వాళ్ళని బట్టి తననికూడ అల్పంగా చూస్తుందా? అది తనో భరించలేదు.

రెండేళ్ళ క్రితం తను సైన్ గా తన ఆఫీసుకి వచ్చింది. వేళా విశేషం వల్ల తమ మధ్య పరిచయం ప్రేమకి దారితీసింది.

“వెళ్ళి చేసుకుందాం...” అంది.

అది తనకి యిష్టమే కాని భయపడ్డాడు. కులాంతర వివాహం. తన వైపునుంచి ప్రతి ఘటన లేరపోయినా, ఆమె తరపు వాళ్ళు అంగీకరిస్తారా?

“మా నాన్నగార్కి కులాభిమానం వుంది.

బ్రాహ్మణులలోనే మంచి సంబంధం తెచ్చి చెయ్యాలని గత నాలుగేళ్ళుగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. కట్నాలు వేలమీద ఆయన యివ్వలేరు. ఇంతలో రిటైరయ్యారు. ఆయన సంపాదించినది అక్కయ్య పెళ్ళి అప్పులు తీర్చడానికి సరిపోయింది. నాపెళ్ళి గురించి ఆయన దిగులు వడుతున్నారు. ఈ వరిస్థితులలో మన పెళ్ళికి ఆయన అభ్యంతర పెట్టరు." అన్నది కను.

ఆమె అన్నది నిజం. సదాశివంగారు రాజీవడినటు కనిపించినా, ఎంతో వుత్సాహంగా మా పెళ్ళి జరిపించారు.

ఏకాకిగా కుమిలిపోతున్న వేళలో ఛాయ స్నేహం కొండంత బలమిచ్చింది. సుఖానుభూతి స్వప్నాలు అనుభవంలోకి వచ్చాయి. ప్రవారం వుందని తెలిస్తే అందకారాన్నీ, తిరిగి కల్సుకోవడముంటే వియోగాన్ని భరించవచ్చు. కుటుంబం, దాని చలని నీడ, ఛాయ అనురాగం రోజులని ఊడలో పెడుతున్నాయి. అమృతం కరుణున్న వేళలో హాహాలంటా, పంట మీదవున్న వరిచేస్తుపై పడే మిడతల దండులా వీళ్ళు వచ్చి పడ్డారు.

ఎనిమిదిన్నరకే దివాకర్ యింటికి వచ్చాడు.

ఛాయ కారిడార్ లో పావని ఆడిస్తూ కనిపించింది. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. 'వాళ్ళు పెళ్ళి పోయారేమో' అనుకుంటూ ఆమె ప్రక్కగా సోపాలో కూర్చున్నాడు.

"మీకోసం రెండుసార్లు పోన్ చేశాను."

దివాకర్ తలుచాడు.

"అలావున్నారే?" ఛాయ అనుమానంగా అడిగింది.

ఆమెలో ఏదయినా మార్పు కనిపిస్తుందేమో నని పరీక్షగా చూశాడు. ఆశించినది కనిపించలేదు.

"అన్నం వడ్డించెయ్యే."

ఛాయ పాపనితీసుకుని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. దివాకర్ ఒక్కనిముషం సోఫాలో అటు ఇటు తిరిగి లేచాడు. పోలయ్య గారేవో తాళాలు తెచ్చి యిచ్చాడు.

"బైట్ హావుర్ దగ్గర చూట లెవరు?"

"బంధువులు "

దివాకర్ కి అర్థమైంది. చిరగా లోపలికి నడిచాడు. స్నానం చెయ్యాలనిపించలేదు. యంగీ చుట్టుకుని భోజనానికి కూర్చున్నాడు.

"మిమ్మల్ని కలుసుకుని కాని వెళ్ళరట?" వడ్డిస్తూ చెప్పింది.

“దబ్బుకోసం వచ్చారేమో. పదేసి పొమ్మన లేకపోయావా?”

“ఆమాట మీరు చెప్పాలి,”

దివాకర్ వేగిరం భోజనం పూర్తిచేసి, పాన్ నమలుతూ హాలో కూర్చున్నాడు. “చీ దరిద్రులు వచ్చినట్టి మనశ్శాంతి లేకుండా చేశారు.”

జీవితం ఎంత తియ్యగా కనిపిస్తుందో అప్పు ధప్పుడు రెటింపు చేదుగాకూడ కనిపిస్తుంది: సుఖదుఃఖాల మధ్య సమాన నిష్పత్తి అప్పుడూ వుండదు. పీడనం ఎక్కువయితే తులాదండం వంగుతుంది. దూరంగా కనిపించే ఇంద్ర ధనస్సుపై మమకారం రేగుతుంది.

“దివా?”

పిలుపుకి తల ఎత్తాడు. తనకల్లి. రంగా జమ్మ. యాభైకే మనిషి వంగిపోయింది. లావణ్యం మాసిపోయి, వయసు యింకిపోయి పాడున మాడిపోయిన ఆనవకాయలావుంది. తనకల్లి అని భావించడానికి సిగ్గుచేసింది.

“ఎందుకొచ్చావ్?” కరకుగా అడిగాడు.

రంగాజమ్మ నిలబడలేక, కుర్చీపై కూర్చో దానికి భయపడి, నేలమీద చతికిలపడింది. “ఎక్కడున్నావో మాకో వు తరం ముక్క రాస్తే యేంరా? ఏమైపోయావోనని హాడిలి పోయాం.”

“ఎందుకు రాయాలి మీకు?”

రంగాజమ్మ భిన్నురాలైంది. “ఆరోజు చెబులతో నిన్ను యింటికీ తీసుకువద్దామను కున్నాము. కులంవాళ్ళు వెలివేస్తారని భయ పెట్టారు. ధాన్యరంగారితో వెళ్ళివని తెలిసి పూసేరి పీల్చుచున్నాం.”

దివాకర్ ఆసంజాయిపీ నమ్మలేదు. “మీరు పిలవలేదని నేనేం ఏడవలేదు. మీరు యిక్కడికి ఏ దైర్యంతో వచ్చారో అర్థం కావడం లేదు. నేను పెళ్ళిచేసుకున్నాను. గౌరవంగా బ్రతుకుతున్నాను. శరీరాన్ని అమ్ముకు బ్రతికే వాళ్ళ యిక్కడికి రాకూడదు. మీకెలాగూ లేదు పరువు, నాదికూడ పాడుచెయ్యకండి.”

కొడుకు నిర్మొగమాటానికి రంగాజమ్మ

విస్తుపోయింది. బాధపడింది. ‘మారిపోయాడు’ అనుకుంది. దూరంగా వంటింట్లోంచి ఛాయ కనిపిస్తోంది. ‘ఈ మహాకల్లదయ’ అనుకుంది. వ్యధగా. ఎదిగిన కొడుకుని ఏమంటుంది: “మేం నీకేం కాకపోవచ్చు. కాని నువ్వుమాకు అన్నీ. సరోజికి కడుపు నెప్పి పట్టుకుంది. దాకర్ర ఆప్రేషను చెయ్యాలన్నారు. మమ్మల్ని కాపాడవల్సింది నువ్వే.”

దివాకర్ మరో సిగరెట్ వెలిగించాడు.

“రెండు నెలలనుంచి మోరమైన యిబ్బం దులు పడుతున్నాం. ఉన్న సొమ్ము దాని వైద్యానికి సరిపోయింది. అది సంపాదించక పోకే సంసారం ఎలా నడుస్తుంది? ప్రకాశం ఏ వనికీ ఆసరాకాడు. వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ పట్టుకుని చిన్న వుద్యోగం వేయిస్తే అప్పేసు సొమ్ము వాడేసి పీకలమీదకి తెచ్చాడు. ఇదంతా నా ప్రాణానికి వచ్చింది.”

దివాకర్ వికటంగా నవ్వాడు. “మీరు ధబ్బు మనుషులు. రోగాలతో వుచ్చిపోయిన వెదవ వచ్చి ధబ్బు వివరగానే వళ్ళు అప్పు గిస్తారు. ధబ్బు! ధబ్బు! చేసుకున్నందుకు అనుభవించాలి.”

కన్నెరికంనుంచి ఎన్నో ఒడిదుడుకులు చూసింది రంగాజమ్మ. వేటికీ ఆమె చలించి పోలేదు. ఈనాడు ఎదిగిన కొడుకు అవ హాస్యం చేస్తూంటే కన్నీళ్ళువచ్చాయి. ఎందు కొచ్చిన బ్రతుకనిపించింది. ఇంకేం చూట్లాడినా వ్యర్థమే అనిపించింది.

“నువ్వు కొండమీద వున్నావు. మేం కోనల్లో వున్నాం. నీ కళ్ళకి పురుగులా కని పిస్తాం. మేం నలుగురిచేత చివాట్లతిన్నే వాళ్ళమే బాబూ.”

వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ పెళ్ళిపోయింది.

దివాకర్ విస్తుపోయాడు. ఆ రాత్రి నిద్ర కూడ కరువైంది. పెంచుకున్న అంతస్థు తరిమి వేస్తోంది. మానవత్వం అడరించ మందోంది.

తెలవారింది మామూలుగా. పాప కణురు వింటూ వరండాలో కాఫీ త్రాగుతున్నాడు.

“అన్నయ్య” అంటూ ప్రకాశం వచ్చాడు.

“ఏం?” కళ్ళెగరేస్తూ చూశాడు.

ప్రకాశం బాగా ఎదిగాడు. హిప్పీలా జాట్లు పెంచాడు. మాసిపోయిన నీలం బుంగిమీద ఎర్ర పువ్వుల చొక్కా వేసుకున్నాడు. కొత్త వాతావరణంలోని బెరుకు ముఖంలో కనిపిస్తోంది.

“అమ్మ వెళ్లిపోదామంటోంది?”

“దబ్బు కావాలా?”

ప్రకాశం తలూపాడు.

“బ్యాంకు తెరవనీ. యింట్లో వుందనుకున్నావా?” గర్జిస్తూ చెప్పాడు.

ప్రకాశం భయంగా వింటున్నాడు. చిన్న ప్లటీనుంది ఎరిగిన అన్నయ్య కాదనిపించింది.

దివాకర్ వెలిగించుకునే సిగరెట్ క్రింద పడింది. ప్రకాశం తీసి అందించాడు. “క్రింద పడ్డ సిగరెట్ కాలుస్తానా? వుంచకో... రిఫ్ సిగరెట్ నీ ముఖం ఎప్పుడూ కాల్చివుండదు.” గర్జంగా అన్నాడు.

“నాన్నలూ. ఎవలూ” పాప అడుగు తోంది.

ప్రకాశం దృష్టి పాపమీద పడింది. వేకువ లోని మందారంలా స్వచ్ఛంగావుంది ఆ పిల్ల.

అన్నయ్య ఏం చెబుతాడని ప్రకాశం ఆశగా ఎదురుచూస్తున్నాడు. “బాబాయి” అని తనే చెబుతామనుకుని, భయంతో అగిపోయాడు.

దివాకర్ పాపకేసి రుషగా చూశాడు. పాప కళ్ళు ఆడించింది. ‘నీకెందుకురా?’ అన్నట్లు చిరాగ్గా చూశాడు. ఇది ఎవరయినా తనకోసం వచ్చే సమయం. వీడ్చి గురించి అడిగితే తన కేంత తలవంపు?

దివాకర్ తమ్ముడ్ని తనని పరీక్షగా చూసుకున్నాడు. తన వైభవం చూసి వాడికి కళ్ళు కుడుతున్నాయి. ఈ దళితి రావడం వీడి తరం కాదు. వాడున్న పరిస్థితులు పగలువేసి మరింత క్రిందకి లాగుతాయి. బ్రోకర్ గా మనుషుల్ని తీసుకువస్తూ, రెండు వైపులా కమీషన్ తీసుకుని జూదాలు ఆడుతుంటూ మరింత పతనమవుతాడు.

“పోరా... ఇటియట్... రాగానే పంపిస్తా” గట్టిగా కసురుకున్నాడు.

ప్రకాశం ముఖం సలగా మాడిపోయింది. దిగాలుగా బాబ్ హవుస్ కి వచ్చాడు. రంగా జమ్మ గుమ్మాలమీద కూర్చుంది. “ఏమైందిరా?” అనడిగింది. ప్రకాశం మాట్లాడలేదు. లోపలికెళ్ళి బెడ్డింగ్ మీద కూర్చున్నాడు.

“వాడికెంత పొగరుగా వుంది. మనం పెదవల క్రింద కనిపిస్తున్నాం. వాడికి కళ్ళునే తీమీద వున్నాయి. ఆయన పంపించే దాకా ఆగాలట.”

“అవసరం మనది బాబూ” రంగాజమ్మ ఓదార్పుగా అంది.

క్రమంగా ఎండవచ్చింది. పొగమంచు కరిగి పోతున్నది. చెట్లమీదనుంచి ముత్యాల్లా రాలు కున్నాయి మంచు బిందువులు. ప్రక్కగానున్న బురదకొల్లపైనుంచి దోమలు జామ్మంటూ ఎగురుతున్నాయి.

“సరోజా. లే పొద్దెక్కింది.” రంగా జమ్మ తట్టిలేసింది.

సరోజ బద్దకంగా లేచి కూర్చుంది.

“అప్పుడే తెల్లారిందే.”

“ఆ..లేచి బట్టలు సర్దు పోదాం”

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

ఇది అరబ్ అక్షరాలతో లిఖించబడిన వాక్యం. దీని అర్థం “సర్వాంతర్యామి, సకలశక్తి సంపన్నుడైన భగవంతుడి ముందు ఏ శక్తి ఏ బలమూ అగదు” అని. ఈ వాక్యంతో నాలుగు మీనారులతో కూడుకొన్న ఒక మసీదు దాగివుంది; అక్షరాలను అర్థవంతమైన వాక్యాలగా పొందుపరచి వాటిని వస్తురూపంలో వ్రాయడాన్ని “కాలిగ్రఫీ” అంటారు.

సరోజ దగ్గర చదుకులేడు. తల్లి పోరు పెడుతున్నా ఆమె తెమిలేసరికి తొమ్మిదిన్న రయింది. అప్పటిదాకా కాఫీ వడకపోవడం ఆమెకి వచ్చెక్కినట్లుంది.

“కాఫీ తెచ్చి పెట్టా ప్రకాశ్.”

రంగాజమ్మ, ప్రకాశం డబ్బుకోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నారు. వాస్తవానికి వాళ్ళు కాఫీ తాగలేదు. జరిగిన అవమానం యిద్దరినీ కలచి వేస్తోంది.

“ఎవడు తెస్తాడే నీ మొగుడు? ఒక్కపూట త్రాగకపోతే కొంపలంటుకోవులే! ఏకంగా వెళ్లేటప్పుడు బజార్లో త్రాగుదాం ” రంగా జమ్మ మందలించింది.

సరోజకి యిక ఆగడం దుర్భరంగాతోచింది. వానిటి బ్యాగ్లోనుంచి చవక రకం పెంటు తీసి పూసుకుని “ఓసారి వదినగార్ని చూసివస్తాను.” అని చెప్పలేసుకుంది.

“ఎందుకు వెధవ తిరగడం—ఆ మహారాజు నిన్ను పల్కరిస్తుందీ చివాట్లు లేవనా వెళ్ళడం? కావల్సిన వాడికేలేదు—దాని కంటుందా?”

తల్లిని లెక్కచెయ్యలేదు సరోజ. బంగళా లోకి వచ్చింది. హాల్లో ఎవరూ కనిపించలేదు. రేడియోలో సినిమా పాటలు వస్తున్నాయి.

“వదినగారూ!” బిగ్గరగా రెండు మూడు సార్లు పిలిచింది.

ఛాయ వంటింట్లో వుంది. లోపలికి వస్తున్న సరోజని చికాకుగా చూసింది. అలా చొరవగా ఆమె రావడం యిష్టంలేదు. ‘రావద్దు’ అని చెప్పలేకపోయింది. స్టూలుతెచ్చి గుమ్మంలో వేసింది నవ్వుతూ.

“మీ యింటికి వచ్చినందుకు పువవాసాలు చేయసారా ఏమిటి? కాఫీ వడకపోతే నాకు మతిపోతుంది. అప్పుడే మీరు రెండు మను ఘట క్రింద కనిపిస్తున్నారు.”

సరోజ మాటలకి ఛాయ నవ్వింది. అతిథి ధర్మం మరచిపోయినందుకు నొచ్చుకుంది. గ్యాస్ మీద కాఫీ నీళ్ళు వడేసింది.

“ఇల్లు దాగుందండి వదినగారూ అద్దిదా?”

కొన్నారా? అన్నట్లు పాప ఏది? అన్నయ్య ఆసీసుకి వెళ్ళిపోయాడేమిటి?” తన భోరణిలో మాట్లాడేస్తోంది ఆమె.

కొత్తలేకుండా గలగలా మాట్లాడే సరోజ ముందు బెట్టు చేయలేకపోయింది ఛాయ. ఆత్మీయం లేకపోయినా స్నేహంగా మాట్లాడింది.

కాఫీయిస్తూ “వాళ్ళకికూడ యివ్వు” అంది.

“భలేవారే వదినగారూ.. మిమ్మల్ని వదలి వెళ్ళాలనిలేదు. వాళ్ళు కాఫీ ప్రాణులేం కాదు రెండి..”

ఛాయకి ఆమె బోళా మనిషిలా కనిపించింది. గులాబీ రంగు పిపాన్ చీరలో ఆతిగా చేసుకున్న అలంకరణలో సరోజ అందంగా కనిపిస్తోంది.

“అన్నయ్యకి మామీద కోపం ఎందుకు చెప్పండి. మమ్మల్ని కాస్తమాస్తే ఏం పోయింది? గోదావరిలో ఓబిందెడు నీళ్ళు తీసుకుంటే నష్టమా నడికి?”

జురదలో వడిపోయిన విలువైన వస్తువుగా కనిపించింది సరోజ. ఛాయ బెట్టుతనం మాని కుళ్ళ ప్రశ్నలు వేసింది.

“మీరు అదృష్టవంతులు వదినగారూ! దేనికి లోటులేదు. నవ్వులు కురిపించే పాపవుంది. ఆవిలే కొండంత వెలుగు. నాలుగేళ్ళనుంచి విడ్డలికోసం ఆరాటపడుతున్నాను. ప్రతిసారి అబ్బారనే. మా బ్రతుకుల్లో నాది అని చెప్పకో దానికి ఏమీ వుండదు వదినగారూ!”

ఛాయ సానుభూతిగా చూసింది.

“అందాన్ని కరిగించుకొని కోటు సంపాదించినా మాలోచి వదికేం మిగలదు వదినగారూ! సంపాదన అందం వున్నదాకే. తర్వాత రాబడి వుండదు. వెనుకటి ఆడంబరాలు మాత్రం పోవు. సంపాదించినది వాటికి తగలేస్తాం.”

“నీకయినా మీవాళ్ళు పెళ్లి చెయ్యవలసింది సరోజా!”

“ముందర మాఅమ్మ అనుకుంది.కానీ.. ”

“ఏం?”

“అన్నయ్య చదువుకోసం ఆగిపోయింది.

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

ఇది నాసా (NASA) నిర్మించిన అంగారక శకటం: ఈ బండి ఒక్క చీటి మీదతప్ప, మరెటు వంటి ప్రదేశం మీదయినా అతి సునాయాసంగా “నడవ” గడుగుతుంది: బ్యాట్రీ విద్యుచ్ఛక్తితో యీ బండిని నడవడం అతిసులభం కూడా. ఎడ్వర్డ్ రైన్ విక్కి అనే వ్యోమ శాస్త్రజ్ఞుడు ఈ బండిని నిర్మించాడు:

నాకు పెళ్ళిచేసే సంసారమెలా గడుస్తుంది?” ఛాయ హీనస్వరంతో అడిగింది. “యిది మీ అన్నయ్య కిషమా?”

“ఏం చేస్తాడు? చదువు అగిపోతుందని భయపడి వుంటాడు.”

ఛాయకి రంగులరాట్నం తిరుగుతున్నట్లు వుంది. శరీరం కంపించింది. వారిద్వారా పైకి వచ్చి వాళ్ళనే తప్పవదుతున్నాడు. వాళ్ళు ఆ చరిత్రమీనులు...తనకి రాజమార్గంవేశారు. హారతిపట్టారు.

సరోజి మాట్లాడుతున్నా ఛాయ పరాకుగా వుంది. సరోజి అసి యిక లేచింది. “వస్తాను వదినగారూ” ఛాయ లోపలికి వెళింది. తను వండగకి కొన్న కొత్తచీర, భర్త వంపిన వెయ్యికి తన దగ్గరున్న వెయ్యి కలిపి సరోజి కిచ్చింది.

“అవసరమైతే రాయి సరోజా! వంపిస్తాను. శకుపునొప్పి పెద్ద జబ్బుకాదు. మంచిమందులు వాడితే సరి!”

వదినగారి వాత్సల్యానికి ఆమె కరిగి పోయింది. పాదాభివందనం చేసింది.

“లే ఈ కాస్తదానికేనా? ఉత్తరం రాయండి వెళ్ళగానే.” వీధిగుమ్మం దాకా వచ్చి సాగనంపింది వదిన-ఆడబిడ్డను.

సరోజికి పువ్వుల బాటపై నడుస్తున్నట్లే వుంది. బెట్ హౌస్ కొంచెం దూరమైనా ఆమెకి ఎంతో భారంగా కనిపించింది. తను

సాధించిన విజయవరంపర తన వాళ్ళతో చెప్పాలి.

ఇన్నాళ్ళు తాము ‘వదిన్ని’ శత్రువుగా అంచనా వేసుకున్నారు. అన్నయ్యకు రాసిన పుత్రరాలకు జవాబు రాకపోవటానికి ‘వదినే’ కారణమనితూర్పార పట్టారు. తిట్టారు. సరోజికి తగని సిగ్గుగావుంది. తామే దుర్మారులుగా కనిపించారు. ‘వదిన’ అన్నయ్య కింటే ఎంతో మంచిది.

“ఏక్కడ చచ్చావే ముండా..” రంగాజమ్మ దూర్గాన్నుంచే కూతుర్ని తిట్టింది. కొడుకు డబ్బు వంపకపోవటం ఆమెకి పిచ్చిగావుంది.

ప్రకాశం గజాచారిలా గంతేశాడు, “ఎవడి దగ్గర వదుతున్నావే ముండా? ఇంతసేపు ఏం చేస్తున్నావక్కడ?”

సరోజి రెండువేలు తలి కిచ్చింది. అంత డబ్బు చూడగానే రంగాజమ్మకి గుక్కతిరగ లేదు. దివకార్ రెండువందతో, మూడొందలో సాయం చేస్తాడనుకుంది: కొడుకుమీద ప్రేమ వుప్పొంగింది.

“మాటలో కరుస్తాడు కానీ వెన్నమనసు పిచ్చితండ్రిది.”

“చాలే అన్నయ్య కనిపించలేదు. వదినే యిచ్చింది. ఇంకా కావాలి నే రాయమంది. నాకు చీర, బొట్టు యిచ్చింది.” సరోజి గర్వంగా చెప్పింది.

ప్రకాశం, రంగాజమ్మ ముఖాలు చూసు

కున్నారు.

సరోజ వదిన్ని ప్రోత్రం చేస్తూనేవుంది.

దబ్బా! ప్రాణంలేకపోయినా ప్రాణమిస్తుంది-
వ్యక్తులమధ్య ఆకర్షణలేనే ఆయస్కాంతం;
“అవిధకయినా మనమీదకి దయవచ్చింది.”

రంగాజమ్మ వితర్కించుకుంటూ అంది.

ఒకమంచి భావం పెంచుకుని వాళ్ళు కదలి
వెళ్ళారు.

3

చాయకి భోజనం చెయ్యాలనిపించలేదు.
పావకి తినిపించి మంచంమీద వాలిపోయింది,
మనస్సునుంచి ఆవిరులు వస్తున్నాయి. చెడ్డ
వారు మంచివని చేస్తే హరిస్తారు. మంచివారు
చెడ్డవనిచేస్తే ఖిన్నులవుతారు. చాయ అదే
అవస్థలోవుంది. భర్తయొక్క గతాన్ని అతని
నోటినుంచే విన్నది. అతడి ఆవేదన గురిం
చింది. తమ కులాలవారికోసం చేసిన నిర్మాణ
తృక కార్యక్రమాలు విని హరించింది. మరి
అదంతా టౌమ్మ. నేడు సరోజిదానా టౌరుసు
తెలిసింది. భర్త చేసింది. సరోజ చేసిన
త్యాగంలో ఎన్నోవంతు; తన జీవితాన్ని కాల్చు
కుని తన అన్న జీవితాన్ని వుద్ధరించింది. భర్త
దగాకోరులా కనిపించాడు.

గడియారం రెండుకొట్టింది. దివాకర్ కి
లండ్లైం. ఇంటికి వస్తాడు. భర్తనిచూడ
జుదికాలేదు. పావనిలేసి బయటకి వచ్చింది.
పోలయ్య పోర్టికోలో కునికీపాటు పడుతు
న్నాడు. చాయనుచూసి లేచాడు. “నేను బయ
టికి వెళుతున్నాను.”

సిటీబస్ లకోసం వెయిట్ చెయ్యడం అవస్థ
గానేవుంది. టి. నగర్ వెళ్ళి వచ్చేసరికి ఎడు
అయింది. దివాకర్ ఇంటికి రాలేదు.

“మిమ్మల్ని అడిగారండి ఆయ్యగారు
మధ్యాహ్నం” పోలయ్య చెప్పాడు.

“సరే”

కాఫీ తాగుతుండగా ఆటో ఆగింది. చాయ
తొంగిచూసింది. సదాశివం లోవలికి వస్తున్నాడు.
తండ్రిని చూడగానే ఆమె దిగులు కాస్త తగ్గింది.
నవ్వుతూ ఎదురు వెళ్ళింది.

“ఉత్తరం రాస్తే ప్లేషన్ కి వచ్చేదాన్నికదా
నాన్నగారూ”

“ఎందుకమ్మా” అంటూ మనవరాల్ని
అందుకున్నాడు.

రాత్రి భోజనాలదగర సదాశివం తమ వచ్చిన
వని అల్లుడితోనూ, కూతురుతోనూ చెప్పాడు.

“సంక్రాంతి వస్తోంది కదమ్మా. బొంబాయి
నుంచి అక్కా, బావ వస్తున్నారు. మీరుఒక్క
పండ్లక్కి రాలేదు. ఈపారి తప్పదు.”

“దానికి మీరు శ్రమవడి రాలాలా ఉత్తరం
రాస్తే సరిపోదు!” దివాకర్ నొచ్చుకున్నాడు.

ఆ సంస్కారం వెనుక చాయకి కృత్రిమం
కనిపించింది. ఇదివరకు భర్తని వదలి వెళ్ళా
లనిపించేదికాదు. ఇప్పుడు పారిపోవాలని అని
పిస్తోంది.

“రేపుదయం బయల్పడదాం నాన్నగారూ!”

దివాకర్ భార్యకేసి విస్తయంగా చూసి,
“రెండ్రోజులాగి వెళదాం! నిండున్న పాటున
పెలపు దొరుకుతుందా?” అన్నాడు.

“పిలుంపే వస్తాం నాన్నగారూ,” అంది
చాయ ముఖం మార్చుకుని.

పొద్దుపోయేదాకా తండ్రితో మాట్లాడుతూ
కుర్చుంది. దివాకర్ రమ్మంటూ దగుతున్నాడు.
చాయ లెక్కపెట్టలేదు. సదాశివం అది గమ
నించి “పొద్దు పోయింది. పడుకోమ్మా”
అన్నాడు.

చాయ గదిలోకి వచ్చింది. దివాకర్ నిద్ర
నటిస్తున్నాడు. తన మంచం దూరంగా జరుపు
కుని పడుకుంది.

“విశేషముంది” అనిపించింది దివాకర్ కి.
నెమ్మదిగా లేచాడు. చాయ గోడపైవుక తిరిగి
పడుకుంది. పావని తన మంచంమీద పడుకో
బెట్టి చాయవక్క పడుకున్నాడు. కాలితో కిక్
కితలు పెట్టాడు.

“బాగుంది మేళం. నాకు వంట్లో బాగాలేదు.”
అంది మరింత ముడుచుకుని దూరంగా జరు
గుతూ.

“మనసు బాగాలేదని నాకూ తెల్సింది. ఏం
జరిగింది?”

చాయ మాట్లాడలేదు.

“ప్రయాణంవద్దన్నానని కోవమా? పోనే రేపు నువ్వు మీ పాన్నగారితో వెళ్ళు. నేను తర్వాత వస్తాను” ఆమెను దగ్గరగా లాక్కున్నాడు.

చాయకి అతని స్వర్గ మంటగావుంది. లేచి వెళ్ళి ఎదురుగావున్న మంచంపై వడుకుంది.

చాయ మర్నాడు తండ్రితో ప్రయాణమైంది.

ఇంటికి వచ్చినా చాయకి మనశ్శాంతి లేదు. వందగ వాతావరణంలో ఏమాత్రం వుత్సాహం చూపించలేకపోయింది.

“రావే ముగ్గులు పెడదాం!” సరస్వతి చెల్లాయిని పిలిచింది.

“నువ్వు పెడేయి అక్కా! నేను అన్నీ మరచిపోయాను.” చాయకి నిరుత్సాహంగా వుంది.

సరస్వతి నిర్బంధపోయింది. “బాగుందే, బొంబాయిలోవున్న నాకు జ్ఞానవంతుల వున్నాయి. నువ్వు మరచిపోయావా.. లే. లే”

సరస్వతి పెరట్లోకి లాక్కెళ్ళింది. చాయ అయిష్టంగా ముగ్గులు అందుకుంది. వీధంతా సంక్రాంతి సంబరంతో వుంది. తుడిచేవారూ, నీళ్ళుచల్లేవారూ, ముగ్గులుపెడేవారూ! చాయ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూనే ముగ్గుపెడుతోంది.

సరస్వతి దగ్గరకొచ్చింది. “అరగంటయినా నీ ముగ్గు తెమలలేదేమిటే చాయా. అవకల అమ్మ పేరంటానికి పిలుస్తోంది.”

“అయిపోయిందక్కా..”

“అలా వున్నావేం? ఒంటో బాగాలేదా?”

“భలేదానివే. నిశ్చయంగా వున్నాను.” జీవంలేకుండా నవ్వింది చాయ.

“వచ్చినప్పటినుంచి చూస్తున్నాను. చాలా డర్బంగా వున్నావు. దివాకర్ యెందుకురాలేడు?”

“రేపు వస్తారు.”

“మరచి మీ బావలాగే చిరచిరం మనిషా?”

సరస్వతి చెల్లెలి పెళ్ళికి రాలేకపోయింది

భర్తకి వెలపులేక. చాయది కులాంతర వివాహమని తెలియగానే చెల్లెలికి వుత్తరం రాసింది. చాయ అక్క భయానికి నవ్వి పూరుకుంది.

ఉత్తరానికి సమాధానం రాయలేదు.

“కాదులే!” నిరీ పంగా అంది చాయ.

సరస్వతికి సంతోష కలగలేదు. ప్రేమించి చేసుకున్న పెళ్ళి గురించి, సంసారం గురించి ఏ ఆదదయినా ఘనంగాచెప్పకుంటుంది. చాయ మానంగావుంది. అంటే యిద్దరిమధ్యా కీడు లాటలు వచ్చాయా? సరస్వతి నేరుగా అడగలేక పోయింది.

“ఈ దశలో తప్పుచేశావన్న బావన రాకూడదు చాయా! నిన్ను అర్థం చేసుకోవడంలేదని బాధ పడటం కన్న, ఎదరవార్చి అర్థం చేసుకోవడానికి నువ్వే ప్రయత్నించాలి. అలా జరిగితే సమస్యే వుండదు.”

తరాల పరవడివల్ల ఏర్పడిన జీవిత విధానానికి, ప్రత్యానికీ సరస్వతి ప్రతినిధి. ఒక సాంప్రదాయ సమాజాన్ని ఆక్రమించుకొని పెనవేసుకుపోయి వారసత్వంగా వస్తున్న చరిత్రను కాదని పురోగమనంతో ‘చాయ’ కొత్త బాట తొక్కడం సరస్వతికి విపరీతంగా కనిపించింది. మార్పు ఏదయినా రాజీవడి తీరాలి! మధ్యతరగతి జీవితాలు రాజీ పడలేకపోతే మనుగడుండదు.

మర్నాడు భోగివంతుగ.

ఉదయమే దివాకర్ వచ్చాడు. వచ్చిన గంటకు కాని చాయవెళ్ళి కనిపించలేదు.

పొడిగా పల్కరించింది.

“వందగ అలపటంతా నీ ముఖంలోనేవుంది చాయా?”

ఆమె చిన్నగానవ్వి, “స్నానం చెయ్యండి అమ్మకి వంటలో సాయం చెయ్యాలి!” అక్కర్లుంది తరుముకొస్తున్నట్లు నడిచింది.

నీకమ్మకి యాభై దాటకున్నా దారుడ్యం తగలేదు. ఆమె వంటలో ఒకరిని ఆపివేసి మనిషికాదు. చిన్నకూతురు చొరవగా రావడం ఆమెకి సంతసంగావున్నా “నీ కెందుకమ్మా! అతడికేం కావాలోచూడు” అన్నది.

“టిఫిన్ అయిందిగా - ఇంకే మక్కరేదు” ఖాళీగా కూర్చుంటే భర్తతో మాట్లాడక తప్పదని వంటగదిలోకి వెళ్ళింది.

అల్లుళ్ళు యిద్దరూ లాంఛనంగా కలుసు కున్నారు. తమ గడ్డులోకిపోయి కూర్చున్నారు. రంగారావుకి తాను చిన్న వుద్యోగినిని భయం. దివాకర్ కి కులం గురించి భయం.

వన్నెండున్నరకి భోజనాలకి పిలుపువచ్చింది. సదాశివనికి, అల్లుళ్ళకి వడ్డించారు. సరస్వతి, చాయ వడ్డిస్తున్నారు. నీతమ్మ యింకా వంట పొయ్యి దగ్గరేవుంది.

“పండగ రోజున కూడ మైల కూడే. సంధ్యావందనం చేసే నిష్కమటుంబం మూది. తీసి ప్రక్కగా వడ్డించు.” రంగారావు పెళ్ళానికి పురమాయించాడు. దివాకర్ ముందు తను అల్లుడిని కాదన్న విషయం రంగారావుకి రుజువు చేసుకోవాలని వుంది.

అక్కడున్న పాళ్ళంతా ప్రాన్నధిపోయారు. సరస్వతి గొడవ పెరక్కుండా ఎదురుగా వడ్డించింది.

“ఏ పూరన్నావు దివాకర్ మీది?” రంగారావు అన్నం కలుపుకుంటూ అడిగాడు.

దివాకర్ చెప్పాడు.

“మీ నాన్నగారు ఏం చేస్తున్నారు”

దివాకర్ సిగవడుతూ చెప్పాడు.

“కళాపంతులా....వసీ .ఆ చెరువు గట్టు మీద యిల్లేనా?”

దివాకర్ గారికి వూగే దిష్టిబొమ్మలా తల ఆడించాడు.

“సరోజ ఏమవ్తుంది? చెల్లెలు కదూ! నిన్ను ఎక్కడో చూశానిదివరకు. ఒకటే పోలిక. ఆ పిల్ల దగరికి రాజమండ్రిలో వున్నప్పుడు రెండు మూడుసార్లు వచ్చాను. ఎ నెక్స్ డేవిల్. ఓమారు మామూళ్లో మేళం జరిగి నప్పుడు రాయుడు దిగంబర్ నృత్యం చేసిన వాళ్ళకి రెండువేలు యిసాసాన్నాడు. ఎవరూ రాలేదు. సరోజ ముందు కొచ్చింది ఎ నైస్ సిగర్: ఆ తర్వాత మా పూరి వాళ్ళందరూ మీ యింట్లోనే మకాం పెట్టారు.”

దివాకర్ అమావాస్య చంద్రుడయ్యాడు. అన్నం తినిపించలేదు. చెయ్యి కడుక్కుని లేచిపోయాడు.

“మీ కనలు మతివుందా?” సరస్వతి

శ్రీ బాలాజీ వైద్యశాల

సెక్యుస్సెషలిస్టు డా॥ పి. కుమారస్వామి దేవర

చూర్వాడి గుడివద్ద; ఫోన్: 551, తెనాలి (ఎ. పి.)

బ్రాంచి: 26, నార్త్ బోగ్ రోడ్, మద్రాసు-17.

దీర్ఘ వ్యాధులకు ఉత్తమ సిద్ధ వైద్యము

హస్త ప్రయోగం, అంగము చిన్నదగుట, సంభోగ కాలమందు అకస్మాత్తుగా అంగము కృశించుట, శుక్ర నష్టము, నపుంసకత్వము, (ఒక డోస్ తో) ఎన్నడూ కని విని ఎరుగనంత వీర్య సంభవ కలిగి మాయి నిచ్చును, అసంతృప్తి చెందు స్త్రీ, పురుషులు వాడతగినది) స్వస్థులు, కుష్టు, బొల్లి, చర్మవ్యాధులు, హెర్నియా (గిలక), పోస్టుడాస్ రా కూడా వైద్యం చేయబడును. ఉబ్బసం, తుయ, ఆయాసం దగ్గులతో ఉచిత వైద్యం -రండి.

వరిబీజము (బుడ్డ), హెర్నియా, మూత్ర వ్యాధులు, ఆపరేషన్ లేకుండా బాగుచేయబడును. స్వయంగా వచ్చి సంప్రదించవలెను.

బ్రాంచీలు:-తిరువతి, నెల్లూరు, గుంటూరులో త్వరలో తెరవబడును.

మొగుడ్ని అడిగింది.

సదాశివం, సీతమ్మపొయి బ్రతిమాలినా దివాకర్ రాలేదు. అఖర్ని ఛాయవెల్లింది. దివాకర్ బట్టలు సర్దుకుంటున్నాడు.

“మీ బావమనిషేనా?” క్రోధంగా అడిగాడు.

“ఏం? తను చేసింది, చూసింది చెప్పాడు. అబద్ధమైతే ఖండించలేకపోయాడా? మీవాళ్లు చేస్తున్నది రహస్యమైన పనా?” ఛాయకి మొగుడ్ని ఎదిరించడానికి రంగం ఏర్పడింది.

దివాకర్ బిగిసిపోయాడు.

“అవని మీరు పరువు తక్కువగా భావించి నవ్వుడు సరోజకి పెళ్లి చేసి వుండవల్సింది. మీ అవసరాలు తీరాకా ఆదర్శాలు వల్లించడం కాదు.”

దివాకర్ ఫట్టలేని ఆగ్రహంతో చెయ్యి ఎత్తాడు.

“చేతకాని వాళ్ళకి పొరుషం ఎక్కువ.”

దివాకర్ మంచంమీద కూలబడిపోయి “నన్ను చిత్రవధ చెయ్యకు ఛాయా” బిగ్గరగా అరిచాడు.

4

“మీ అనమర్తక వల్లే ఈ బ్రాంచి పాడై పోయింది. ఇన్ని లక్షల నష్టానికి మీరిచ్చే సంజాయిషీ నమ్మను. సంస్థ అభివృద్ధి దృష్ట్యా మిమ్మల్ని తీసివెయ్యడం తప్పని సరి. నారీ మిస్టర్ దివాకర్. యుకెన్గో.”

యం. డి. రూంనుంచి దిగాలుగా బయటికి వచ్చాడు దివాకర్. సెక్రటరీ ప్రక్కకి కేక వేశాడు. “మళ్ళారండి. బానీకి నచ్చచెబుతా నీటోగా.”

అది అంధకారంలో ఆశాకిరణం. లేని తప్పులు తనకి అంటగట్టి నోరూపారు. సుధీర్ రాయ్ ప్రమోషన్ కి తనని వెనక్కి నెటారా?

దివాకర్ అళగా ప్రయత్నిస్తునే వున్నాడు. సెక్రటరీకి పదివేలు యిచ్చాడు. వారానికి రెండుసార్లు బొంబాయివెళ్లి వస్తున్నాడు. అయినా ప్రగతి కనిపించలేదు. యం.డి.తో యింటర్వ్యూ దొరకలేదు.

“ఎన్నిసార్లు త్రిప్పతారు సార్. ఉన్నదంతా తగలేసుకున్నాను. దఫాకి అయిదు వందలు ఖర్చవుతోంది. నాకేం అనీపాస్తులులేవు. రెక్కలమీద ఆధారపడ్డవాడ్ని.” సెక్రటరీతో మొరపెట్టుకున్నాడు.

సెక్రటరీ అనునయించాడు. దివాకర్ ని బారీకి తీసుకువెళ్ళాడు. రెండు వందలు పది లాకా, “రాల్డే యం.డి. కాంటినెంటల్ బూర్కి వెళ్ళాడు. రెండున రండి. మీ విషయం సెటిల్ చేసేస్తాను” చల్లగా చెప్పాడు.

దివాకర్ గంగిరెదులా తలూపి రైలు ఎక్కాడు. సెంట్రల్ డిగ్రీసరికి పైసాలేదు. నడిచి యింటికి వెళ్ళాడు నిప్పులు చెరిగే యెండలో.

“వెళ్ళినవని ముఖంమీదే కనిపిస్తోందే!” ఛాయ అడిగింది.

దివాకర్ మంచి నీళ్ళు తాగి మంచంపై కూర్చు న్నాడు.

“ఇంకా ఎందుకీ తిరిగడం? పాతికవేలు తగలేతారు? మరో పుద్యోగం చూసుకో కూడదూ?” ఛాయ విసురుగా అడిగింది.

“అదంత సులువా ఛాయా?”

• “ఇలా నాశనం చెయ్యడం సులువా?”

ఆమె విసురు అతడికి అలవాటయి పోయాయి. మరోగ్లాసు మంచి నీళ్ళు త్రాగి కళ్ళుమూసుకున్నాడు.

ఉద్యోగం పోవడం, దానికి రైజేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఛాయ గమనిస్తోంది. బ్యాంక్ బాలెన్స్, తన నగలు హుళక్కి. విలువైన ఫర్నిచర్ పోయింది. సంసారం దివాళాతీసింది. బంగళా ఖాళీచేసి పెన్షన్ మాంబళంలో అద్దె ఎనభై యిచ్చి చీకటి కొట్టులో ప్రవేశించారు.

“ముందర బియ్యం సరుకులు తీసుకరండి.

మీరొస్తేగాని వంట చెయ్యడానికి వీలులేదు.” ఛాయ సంచి మంచంమీదకు విసిరింది.

వెళ్ళాలని లేదు. ప్రయాణపు అలసట. మానసిక అశాంతి. కాని కాళికలా నించున్న ఛాయకి ఎదురు చెప్పలేక బలవంతంగాలేచాడు.

ఐశ్వర్యం అనుభవించి దారిద్ర్యాన్ని

పొందటంకంటే ఘోరమైన శిక్ష మరోటిలేదు. దరిద్రం భయంకరమైనది. ఆకలికేకలు ప్రాథమిక సమస్యకి చెందినవయినా అవి ఎటువంటి సంస్కారాన్నయినా దెబ్బకొడతాయి.

రోజులు భయంకరంగా గడుస్తున్నాయి. ఒకే కప్పుక్రింద వుంటున్నా ఇద్దరూ ఘోరంగా పోట్లాడుకుంటారు. అదే కాలక్షేపం.

ఒకటవ తారీఖు వచ్చింది. రేపు ప్రయాణానికి డబ్బుకావాలి. రూపాయలు తెచ్చే వస్తువులు ఇంట్లో ఏంలేవు.

భార్య వులిపాయలు వలుస్తోంది. దివాకర్ మెలిగాపోయి ఆమె ప్రక్కన కూర్చుని “రేపు వెళ్ళిలి భార్య” అన్నాడు.

“నా దగ్గర డబ్బులేదు.”

“తెలుసు. మీ నాన్నగారికి వెరిచ్చి, ఓ వెయ్యి తెప్పించు: తర్వాత యిచ్చేద్దాం.”

“ఆయన కుబేరుదేం కాదు.”

“ఛీ, నీకు బుద్ధిలేదు. నా ఏడుపేమయినా పనుతోందా?”

“నేనుకూడా ఏడవనా?”

భార్యతో పోట్లాడి దివాకర్ రోడ్దెక్కాడు. ఎక్కడికి పోవాలో తెలియదు. డబ్బు సంపాదించాలి. తెలిసిన ముఖంకోసం తడుముకుంటూ నడుస్తున్నాడు. చితికిపోయిన దివాకర్ పేరాళగా ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

సాయంత్రండాకా నడచి, యిక ఓపికలేక మౌంట్ రోడ్డులో ఓ దుకాణంముందు కూర్చున్నాడు నీరసంగా. ఏం తినటానికి పైనలు లేవు.

“అన్నయ్యా!” తడుముకుంటూ ఓయవతి అతడి దగ్గరకి వచ్చింది. సరోజిని తెలియగానే తలవంచుకున్నాడు.

“ఇలా అయిపోయావేం అన్నయ్యా?”

జరిగింది చెప్పాడు. “నీ వంట్లో యెలా వుంది?”

“ఇప్పుడు బాగానేవుంది. మైసర్ రాజు సినిమా తీస్తున్నాడు. నన్ను హీరోయిన్ గా టుక్ చేశాడు. నీకోసం పాతయింటికి వెళ్ళాం నిన్న. లేవన్నారు. అడ్రస్ యివ్వు. రేపు

వస్తాను.”

చితికిపోయిన అన్నగార్ని చూడగానే సరోజికి మనస్సు చలించిపోయింది. గుప్పెడు నోట్లు అతడి జేబులో పెట్టింది.

దివాకర్ కి తల వాలిపోయింది. ఆరోజు తనవాళ్ళు తన గుమ్మంలోకివచ్చి ప్రాదేయ పడితే, ఎదిగిపోయావనుకున్న అహంకారంతో ఎదిలించి కొట్టాడు. ఈనాడు బురదలోవున్న సరోజి తన సంస్కారాన్ని జయించింది.

దివాకర్ కంటినుండి కన్నీరు పెల్లుబికి సరోజి చేతులపై పడింది. ఆమె తన చీర కొంగుతో అతడిముఖం తుడిచింది.

“కష్టాలు వచ్చినప్పుడు కృంగిపోతే ఎలా గరా అన్నయ్యా! ఏం బాధ పడకు. మేమంతా లేమా?”

“ఈ వెధవపై జాలి చూపకమ్మా. నా లాంటి రాక్షసుడ్నికూడా తమించి ఆదరించారంటే మీరు మనుషులుకారు దేవతలు.”

అంతలో ఓ యువకుడు ఆక్కడికివచ్చి, “సరోజా! నాన్ వెళ్ళికిళమై వరువేన్” అన్నాడు. సరోజి తలొప్పింది.

“వస్తానమ్మా. . . రేపు తప్పకుండారా. . .” దివాకర్ ముందుకెళ్ళి పోయాడు.

5

“శ్రీ దివాకర్!

భర్తగా పిలవటానికి నాకు సిగ్గుగావుంది. నీ భవిష్యత్తుకోసం నా జీవితంతో జూదం ఆడావు. వ్రతీసారి బొంబాయినుంచి నిరాళగా వచ్చేవాడివి. ఈసారి నీ ఆనందంచూసి పొంగి పోయాను. నువ్వు తెచ్చిన నగలు, చీరలు చూసి మళ్ళా మంచిరోజులు వచ్చాయనుకున్నాను.

“యం.డి.ని డిన్నర్ కి పిలిచాను. ఆయన్ని స్ట్రీట్ చేస్తే మన వసయి పోతుందన్నావు.” గృహిణిగా అతిథ్యాన్ని ఏర్పాటుచేశాను. మంచి నీళ్ళకి పిలిస్తే తీసుకువెళ్ళాను! ఆ రోగ్ నా చీర లాగేడు.

తెప్పున అరిచాను. నువ్వెక్కడుంటావ్? నాటకంలో నీపాత్ర యిక వుండకూడదు.

పెళ్ళాన్ని తార్చడంతో నీవని పూర్తయ్యింది. ఇది పథకం ప్రకారం వేసిన వల. ఇదే విషయం బొంబాయినుంచి రాగానే నాతో చెప్పి వుంటే, నీతో కాపురం చేసినందుకు, శరీరాన్ని అతనికి అప్పగించి యెండ్రీన్ తాగేదాన్ని తర్వాత. ఇప్పుడు నన్ను మోసం చేశావు.

నీకంటే ఎన్నోరెట్లు నీ వాళ్ళునయ్యం. కుల వృత్తి ప్రకారం వ్యభిచారం చేసుకుంటున్నారు. వృత్తికోసం నువ్వు వ్యభిచారం చేయించావు. నీ ఆదర్శాలు కేవలం గాలిబుడగలు. రాజకీయ నినాదాల్లా తెచ్చిపెట్టుకున్నవి. ఆత్మగౌరవమే వుంటే కూలివని చేసుకున్నానా సరే, సరోజకి పెళ్ళి చేసేవాడివి. నీది ద్వంద్వనీతి. వాళ్ళ పతనంలో, ఆ బురదలో పెరిగి అవసరాలు తీరాక అసహ్యించుకున్నావు.

చదువుకోసం చెల్లెలుపయోగపడింది. ఉద్యోగినికీ పెళ్ళాం వుపయోగించింది. శబాష్ ఇప్పుడు చెప్పు సుభాషితాలు. పైకి రావడానికి ఆశయాలు ఒక ఎత్తు, ఒక వల, ఒక ఎర; ఇలాంటి యువకిలోరాలే రేపటి మన సంస్కృతి

తికి వైతాళికులు:

ఇంకా నీలాంటి వ్యాపారిని 'మొగుడు' అని మురిసిపోయే ఆదమనసు నాకులేదు. 'అందుకే డైవోర్సుకి అప్లై చేస్తున్నాను. మిగతా విషయాలు నా లాయర్ వచ్చి మాట్లాడు తారు. రెండు వడవలో చెరో కాలుపెట్టి ప్రయ నించడం మంచిది కొదవి కాలమే నీకు చెబు తుంది.

మన పెళ్ళి, సంసారం ఒక పీడకల నా జీవి తంలో. నువ్వు సంపాదించే అధికారము, ఐశ్వర్యం శవాలంకరణ వంటివి. పాప బాధ్యత ఏమయినా నీకు యిచ్చేదిలేదు. మరో పదేళ్ళు 'పెంచితే' ముసలితనం హాయిగా గడపడానికి దానిచేత 'కంపెనీ' పెట్టించగలవ్. నువ్వు నడుస్తున్నది పాకుడురాళ్ళమీద; పతనం ప్రతిక్షణం నీ దాపులోనే వున్నది. వుంటుంది. వుండాలి:

నెలవ్;
భార్య."

దివారర్ కుర్చీలో కూలబడి పోయాడు. □

బాధారహిత ప్రకృతిసిద్ధమైన ఆరోగ్యము మీదే!

స్త్రీల బాధలు ప్రత్యేకమైనవి

లోడ్ర

75 సంవత్సరములకు పైగా సుఖజీవనమునకు లోడ్ర టూనిక్ ము చాడిన స్త్రీలు ఎందరో!

ఉచిత నైద్య సలహాకు ఈ 1000 పేర్కొనబడిన విలాసమునకు ఈ టూనిక్ ను పూర్తిచేసి మీ జాబుతో పంపండి.

పేరు: _____

విలాసము. _____

PIN _____

శ్రీ

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్

పంజాబ్, శివరామ జనరల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ విజయవాడ - వింధ్యరాధ

పి.వి.ఆర్.నివకుమార్

జీవన సుందరం

సుందరం ఓర్పు
ఎదటి వాళ్ళ అవ
హాస్యాలని కూడా
స్పృహగా తీసు
కుని, తనని హేళన
చేసే వాళ్ళని కూడా
మున్నించే గుణం
అవే — బహుశః
అకస్మాత్ నన్ను ఆక
రించిన గుణాలను
కుంటాను. అంద
వికారంగా వున్నా
అకస్మాత్ ఆత్మవిశ్వా
సం వుంది. చిన్న
ప్పటి నుండి చుట్టు

జ్ఞానసుందరం మా సెక్షన్ జాయినయిన
రోజు అతడిని చూసి అవహేళనగా నవ్వు
కున్న వాళ్ళలో నేనూ ఒకణ్ణి. క్రమంగా
రోజులు గడిచిన కొద్దీ అక్కడికి నే నెందుకు
అంతలా సన్నిహితుణ్ణియ్యానో నా కిప్పుడు
స్పష్టంగా గుర్తులేదు. అయితే మా సెక్షన్ నే
కాదు—మా ఆఫీసు మొత్తంమీద జ్ఞాన
సుందరంతో స్నేహం చేసిన వాళ్ళలో నేనే
మొదటివాణ్ణి. నేనే చివరివాణ్ణి కూడా!

నాలుగే నాలు గడుగుల ఎత్తు. అడు
గున్నర మిం వ ని చేతులు, కొద్దిగా
పొడుగ్గా కనిపించే తల నాలుగు రోజులు
పోతే నలుపులో కలిసిపోయేటట్లున్న రంగు
—ఇది జ్ఞానసుందరం రూపం. అతడి పేరే
చెబుతోంది అతను జ్ఞానంలో తప్ప దేహంలో
ఎలాంటి సౌందర్యమూ లేనివాడని:

వక్కలవాళ్ళ అవహేళనలు అలవాటై పోబట్టి
అతని మనసు రాటుదేలిపోయి, వాటిని లక్ష్య
పెట్టటం మానేసిందని అనుకునేవాణ్ణి.

నేను కథలు రాస్తానని అతనికి తెలిసిన
మొదటి రోజునే అతను నాతో పరిచయం చేసు
కున్నాడు.

“నమస్తేసారీ! ఈవారం ప్రభుత్వం ‘—
కథ మీరేనటగా రాసింది’ అంటూ నా దగ్గరకు
వచ్చాడు ఆ సాయంత్రం ఆఫీసు వదిలేవేక,
సుందరం.

“అవునండీ” అన్నాను చ్చుప్తంగా. ఆఫీసు
వదిలేశాకకూడా నా వెనకేవచ్చి, కలిశాడు.
ఇద్దరం పడడుగులు వేశాక, “కాఫీ తాగి
పోదాం రండి” అంటూ నా జవాబు కోసం
ఆగకుండానే ‘ద్వారక’ లోకి దారితిశాడు.

టిఫిన్ చేస్తుండగా నా కథగురించి మూర్ఖా

జ్యోతి

దాడు. బాగుందని పొగిడాడు. ఇది ప్రచురణ యిన నా దెబ్బయ్యా కథ. అందుకే నేనంతగా పొంగిపోలేదు. 'థాంక్స్' అని మాత్రము అన్నాను.

"గురుగారూ, నాకు థాంక్స్ వస్తుంటాయండీ! కథ రూపంలో పెట్టటమే కుదరటం లేదు. కొన్ని రాశానుకూలం. కానీ, తిరిగి వచ్చేళాయి" అంటూ అగాడు.

ఇలాటి మాటలు వినడం అప్పుడప్పుడూ నాకు మామూలే. అందుకే నేనే అన్నాను— "అవి ఓసారి ఇవ్వండి. చూసి యిస్తాను!"

"అబ్బే! ఆ వెండుకులెండి. అసలిప్పుడు నాకు కథలు రాయాలని కోరికకూడా లేదు. ఎందుకంటే నాకే తెలిసిపోయింది, నా జీవితంలో చివరికి తప్ప రాయటానికి పనికి రాదని" అంటూ నవ్వేశాడు.

నాక్కంచెం ఆశ్చర్యంగా అనిపించింది. సాధారణంగా ఇలాటివాళ్ళు, రచయితంటూ ఎవరన్నా కనిపించగానే, తమ కథల్ని దిద్ది పెట్టమనో, ఎలా రాయాలో సలహా చెప్పమనో వేధిస్తారుగానీ, ఇలా తమ అసమర్థతని ఒప్పుకుని, సహాయాన్ని తిరస్కరించరు.

"అలా ఎందుకనుకుంటారు? ప్రయత్నిస్తే మీరూ రాయగలుగుతారేమో" అన్నాను.

"వద్దలెండి గానీ, నాదో చిన్న రిక్వెస్టు వుంది. మీరు ఒప్పుకోవాలి" అన్నాడతను.

"చెప్పండి."

"ఇక్కడ కాదులెండి. నా రూమ్ కి వెళ్ళక చెప్తాను. మీరిప్పుడు నా రూమ్ కి రావాలి."

సుందరం గది అఫీసుకి దగ్గరే. పది నిమిషాలు నడిచేక ■ గది చేరుకున్నాం. రేకుల పేడలాగా పున్న ■ చిన్నగదిలో అతనెలా వుండగలుగుతున్నాడో — ఆశ్చర్యం వేసింది. లోపల ఓ మంచం, దానికింద ఓ రేకుపెటె, గదిమూలగా వంటచేసుకోడానికి ఓ సబ్, నాలుగు గిన్నెలు—అంతే ఆ గదిలోవున్న సామాను.

మంచమీదే కూర్చున్నాం. సుందరం పెట్టెలోంచి ఓ ఫైలుతీసి నాకు అందించాడు.

జోగ్గిరి

కథలెమో అనుకుని తెరిచాను. కానీ అందులో వున్నవి కథలుకావు. చిత్రాలు: మామూలు తెల్లకాయితాలమీద వేయబడ్డ అపూర్వమైన ప్రకృతి సౌందర్య దృశ్యాలు: సుందరం ఆరిష్టకూడా వస్తుమాట:

"చాలా బావున్నాయండీ" మనస్ఫూర్తిగా అన్నాను.

"ఇవే కాదండీ. నా హేండ్ రైటింగ్ కూడా బావుంటుంది. అదే నే చెప్పిన రిక్వెస్టు. మీ కథలు నన్ను ఫెయిర్ చెయ్యనిస్తారేమో ఆడగాలేనో" అన్నాడు సుందరం.

"ఛ. ఛ. భలేవార్తే! మీ కెందుకూ ■ శ్రమ?" అన్నాను.

"శ్రమంకాదు. అదో ఉత్సాహం. నాకే నేను రాయలేక పోయినా, మీరు రాసేవన్నా ఫెయిర్ చెయ్యగలిగితే అదో తృప్తి నాకు."

"సారీ! నా కథల్ని నేనే ఫెయిర్ చెయ్యాలి తప్ప, మరొకరు చెయ్యటం కుదరదు, ఎందుకంటే, ఫెయిర్ చేసేటప్పుడు నేను మార్పులు చాలా చేస్తూవుంటాను" అన్నాను. అది నిజం కూడా.

కాసేపు కూచున్నాక, మా అద్రసుచెప్పి, ఎప్పుడన్నా రమ్మని నేను వచ్చేశాను. అదే మా మొదటి పరిచయం.

కొన్నాళ్ళు గడిచేసరికి మా సెక్షన్లో పెద్ద చర్యనీయాంశ మయిపోయాడు సుందరం. అందుకు కారణం అతని రూపమొక్కటేకాదు.

నెలకీ నాలుగొందలు పైగా వస్తుంది అతనికి జీతం. పెళ్ళికాలేదింకా. అంతకుమించి అతని పర్సనల్ మేటర్స్ ఎవరికీ తెలియవు. అతను ఎవరితోనూ చెప్పుకోలేదు.

ముప్పయి రూపాయల ఆ రేకులగదిలో ఎలా బతుకుతున్నాడో తెలియదు. ఆ గది లోనే, రెండుపూటలా వంటకూడా చేసుకుంటాడు. బయటెక్కడా కాఫీకూడా తాగడు. అలాంటివాడు ఆరోజు నాకు హోటల్ కాఫీ, తీసివేసి ఇవ్వించాడంటే, రచయితలంతే అతని కున్న అడ్మిరేషన్ యెంతటిదో అనిపించింది

నాకు.] కాటన్ బట్టలుమాత్రమే వాడతాడు. అవీ రెండు, మూడు జతలకన్న లేవు. సిగరెట్లు కాలేదు. పినిమూలు చూడడు. ఇంకెలాంటి దురలవాడులేవు. ఇంత జీతం వస్తుంది. అతని ఖర్చులూమీ నే నెలకీ నూటయ్యైకన్న అయ్యేలా లేవు. మరి మిగతాదబ్బంతా యేం చేస్తున్నట్లు? ఎందుకంత పినిసారిలా గడుపుతాడు? ఇదే అఫీసులో అందర్నీ పీడించే ప్రశ్న.

“ఏమో, అతనికి పామిలీ ప్రాబ్లమ్స్ ఏమున్నాయోలెండి” అని నేను సమర్థించినా ఎవరూ ఒప్పుకోలేదు. కుటుంబ సమస్యలే వుంటే, అంత పుష్కాహంగా వుండడం యే మనిషికి తరంకాదని కొట్టిపారేశారు.

* * *

ఒకటి, రెండుసార్లు నాగడికి వచ్చాడు సుందరం. నెమ్మదిగా అతన్ని ప్రోత్సహించాను తన బొమ్మల్ని ప్రతికలకు వంపమని.

“అవా! ఆ వెనరు వేసుకుంటారండీ” అనే కాదు మొదటో. కానీ, పోరగా పోరగా చివరకి ఒప్పుకున్నాడు. అయితే,

“మీరో ప్రామిస్ చెయ్యాలి. వీటిని నేను కలం పేరుతోనే పంపుతాను. నేను బొమ్మలు వేస్తానని గానీ, ఈ కలం పేరు నాదనిగానీ మన అఫీసులో యెవరితోనూ చెప్పకూడదు” అన్నాడు చివరికి. అయితే కారణం మాత్రం చెప్పలేదు. “ఏంలేదు. నేను బొమ్మలు వేస్తానని ఎవరికీ తెలియటం ఇష్టంలేదంటే” అన్నాడు. అతని కలం పేరు ‘ఊహాసుందరి’.

అదే పేరుతో అతను పంపిన చిత్రాలు ప్రతికల్లో అచ్చవసాగాయి. ఆ విషయం నేను ఎవరితోనూ చెప్పలేదు. పది కథలు పడగానే ఎంత అనామకుడికయినా ఓ పేరంటూ వస్తుంది గానీ, పది బొమ్మలు పడినంత మాత్రాన ఈ ఆంధ్రదేశంలో ఏ చిత్రకారుడికీ పెద్ద గుర్తింపు వస్తుంది గనక? అందుకే ‘ఊహాసుందరి’ అన్న ఆర్టిస్టు ఈమధ్య చాలా బొమ్మలు వేస్తున్నాడన్న విషయమూ మా అఫీసులో ఎవరికీ వట్టలేదు.

* * *

దాదాపు ఏడాది దాటింది సుందరం మా అఫీసులో చేరి. ఈ ఏడాది కాలంలోనూ అతడి పినిగొట్టు స్వభావానికి అతన్ని అసహ్యించుకునే వాళ్ళకూడా అతని మాటల ధోరణికి, కలివిడి తనానికి కట్టుబడిపోయి అతనంటే కాస్త చనువుగానే వుంటున్నారు.

మరో నెలరోజుల్లో నా పెళ్ళి. ఈ విషయం తెలియగానే ఎందుకో షాక్ తిన్నట్టు కనిపించాడు సుందరం. నాకు ఆశ్చర్యం అనిపించింది అతని ప్రవర్తన. కానీ, అరగంటన్నా కాక ముందే తేరుకున్నాడతను. నా కాబోయే శ్రీమతిని గురించిన వివరాలన్నీ ఉత్సాహంగా అడిగాడు. అప్పట్నుంచీ పెళ్ళి ప్రయత్నాల్లో — వెడ్డింగ్ కార్ డిజయిన్ దగ్గర్నుంచి, నా బట్టల నెలక్షేపవరకూ అన్నిదో — చాలా ఉత్సాహంగా సహాయంచేశాడు.

“చాలా థాంక్స్ సుందరంగారూ, మీ పెళ్ళి కూడా అన్నిషనులూ నేనేచూసి పెడతాను” అన్నాన్నేను.

“ధాన్యం. కానీ, అలాంటి అవసరం మీకు రాదులెండి.”

నవ్వుతూనే అన్నా ఆ మాటల వెనక దాగున్న విషాదం నన్ను కదిలించింది.

“అదేమిటి? మీకు పెళ్ళి కానేకాదా? భలే వారే, భూమిమీదపడ్డ ప్రతివారికీ ఆ బ్రహ్మ దేవుడు ఎవరో ఒకరిని జంట కూరుస్తూనే వుంటాడు. మీరు ఆ జంజాటమంతా తప్పించుకుని సుఖంగా బతికేదామనుకున్నా కుదరు” అన్నాను నవ్వు తెప్పించుకునే ప్రయత్నంచేస్తూ. ఏమీ జవాబివ్వలేదు సుందరం. మౌనంగా వూరుకుండి పోయాడు.

* * *

నా శ్రీమతి కాపురానికి వచ్చినప్పటినుంచీ మా యింటికి రావటం తగించేశాడు సుందరం. కొత్తకాపురం మోజులోనేనూ అతడినిగురించి పట్టించుకోవటం తగిలిపోయింది. అఫీసులో మాత్రం ఎప్పటిలాగే మాట్లాడుకుంటూ వుండే వాళ్ళం.

‘ఆరోజు రాత్రి నెకండ్ షో’ చూసి, నేనూ, లక్ష్మీ నడిచి వస్తున్నాం. పుచ్చపువ్వులాంటి

వెన్నెలో నిర్మానుష్యంగావున్న హైదరాబాద్ రోడ్ల మీద లక్ష్మీచేతిని వట్టుకు నడుస్తుంటే చెప్పలేనంత హాయిగా అనిపించింది. అయితే అంతలోనే నా మనసుని కలుషితం చేస్తూ కనిపించిందా దృశ్యం—రోడ్డు వక్కావున్న బారో లోంచి తూలుతూ వస్తున్నాడు సుందరం. అతని రూపం ■ వెన్నెల వెలుగులో అంత స్పష్టంగా తెలియక పోయివుంటే, నేను నమ్మ గలిగి వుండేవాడిని కాదు అతను సుందరమే నని. దగరకు వెళ్ళి మాట్లాడించాలని, ఎందు కింత హఠాత్తుగా ఇలాంటి పనిచేశాడో తెలుసు కోవాలని అనిపించినా, లక్ష్మీ దృష్టిలో కూడా అతన్ని చెడ్డవాణ్ని చెయ్యటం ఇష్టంలేక, ■ మెదట్లో అటు పడకుండా జాగ్రత్తపడుతూ ముందుకి నడిచాను.

ఇంటికి చేరాకకూడా నామనసు ఆ విషయం మీదే నిల్చిపోయింది. 'సిగరెట్ల కూడా తాగని సుందరం ఇంత హఠాత్తుగా ఇలాంటి స్థితికెలా దిగజూరారు?' అంత ఆలోచించినా జవాబు దొరక్క పూరుచున్నాను.

* * *

రాత్రి పదిగంటలకి వచ్చే ఎక్స్ప్రెస్ లో మా అన్నయ్య వస్తున్నాట్ట. సాయంత్రమే టెలి గ్రామ్ వచ్చింది. వైషన్ కి వెళ్ళాను. తీరా

కనుక్కుంటే, ఎక్స్ప్రెస్ రెండుగంటలు లేటుటా! ఏం చెయ్యాలో తోచక, హిగిన్ బాదమ్మలో ఓ నవల కొనుక్కుని అక్కడే వెయిటింగ్ రూంలో కూర్చున్నాను. వన్నెండు గంటలయింది. మరో అరగంటలేటని ఎనౌన్స్ చేశారు. మరి బోరుగా అనిపించింది. 'షేషన్ బయటికి నడిచాను. దగరేవున్న ఇరానీ రెస్టారెంట్ లోకి వెళ్ళి 'చాయ్'కి ఆరెరిచ్చాను. చాయ్ తాగుతూ యథాథావంగా బయటకు చూసాను. రోడ్డుకి అవతలివైపున—దురంగా తలవంపు కుని నడుస్తున్న వ్యక్తి—అవును సుందరమే! ఎడారిలో ఒయాసిస్సు కనిపించినట్లయింది. ఈ సుదీర్ఘ నిరీక్షణలో నాకు తోడుగా వుంటాడని పించింది. బయటకివచ్చి, "సుందరం" అంటూ కేకేశాను. అతనికి విసిపించినట్లు లేదు. గబ గబా అతడి దగరగా నడిచాను. భుజంమీద చెయ్యి వేసేసరికి తలతిప్పి చూశాడు. అతని దగర్నూంచి లిక్కర్ కంపుతోపాటు, యేదో చొకబారు పెంటువాసనకూడా వస్తోంది. స్టన్ అయిపోయాను నేను—నలిగిపోయిన అతని బట్టలు, వాలకంచూసి! నన్ను చూస్తూనే, ఎవరో ఎరగని వ్యక్తిని చూసినట్లు చూసి గబ గబా వెళ్ళిపోయాడతను.

అలాగే రెండు నిమిషాలు నిలబడిపోయి,

నెమ్మదిగా రెస్టారెంట్ లోకి నడిచాను. టీ చల బడిపోయింది. మరో టీకి ఆర్డరిచ్చి, సిగరెట్ వెలిగించుకు కూర్చున్నాను.

‘ఈమధ్య సుందరంలో వస్తున్న ఈమార్పుకి కారణాలేమిటి? ఇప్పుడు అతను దర్శనమిచ్చిన వైఫరికి, మధ్యాహ్నం జరిగిన సంఘటన కూడా కారణమా?’

క్రావణమీసం నోములంటూ పుట్టింటికి వెళ్ళిన శ్రీమతి ఈవారంలో వస్తుందని అనుకుంటున్నాను గానీ—ఇవాళ ఉదయమే వస్తుందని వూహించలేదు. పొద్దున లేచేవేళకే ఆమె రావటంతో, హుషారుగా ఇవాళ ఆఫీసుకు తేలవు పడేసాను. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట వేళ—కాలింగ్ బెల్ మోగటంతో, పోస్టుమాన్ అనుకుని ఆదరాబాదరా అనాచ్ఛాదితంగొప్పున్న ఒంటిమీద టవల్ పడేసుకుని వెళ్ళి, తలుపు తీశాను—ఆ వచ్చింది సుందరం! తడవాటుగా “రండి, రండి” అంటూ లోపలి కాహ్వానించాను.

అతన్ని ముందు గదిలో కూర్చోబెట్టి, లోపలికి వెళ్ళి బస్ నే వేసుకుని, లక్ష్మితో కాఫీ కలపమని చెప్పి బయటికి వచ్చాను.

“మీ మిసెస్ వచ్చారా?” అని అడిగాడు సుందరం.

తలూపాను, కొంచెం సిగ్గుపడుతూ.

నాకేసీ చూసి నవ్వాడు సుందరం.

“సారీ, నిద్రపోతున్నట్టున్నారు. డిస్టర్బ్ చేశానా?”

ఇహ ఈ ప్రసక్తి ఆపుచేస్తే బాగుంటుందనిపించింది నాకు.

“సిక్ ఇంటిమేషన్ పంపాను. నెక్స్ట్ అందిందా?” మాట మార్చాను.

“అందింది. అదిచూసే, యేమయిందో చూద్దామని లంచ్ లో ఇబొచ్చాను” అన్నాడు అతను.

కాసేపు ఏదో మాట్లాడుకున్నాక, కాఫీతాగి సుందరం వెళ్ళిపోయాడు. కాఫీ ఆ మాటల లోనే అతనిలో ఏదో కలవరం తడబాటు కనిపించాయి. అన్యమనస్కంగా వున్నట్టు కని

పించాడు.

ఈమధ్య నెలరోజులుగా గమనిస్తున్నాను. ఎప్పుడూ ఏదో ఓ పుస్తకం చదవటం అతనికి అలవాటే అయినా, ఈమధ్యనే తెల్లని అట్టలు వేసిన పుస్తకాలు అతని చేతిలో ఒకటి, రెండు సార్లు చూశాను. వాళ్ళగదికి వెళ్ళినప్పుడు కూడా అంతవరకూ చదువుతున్న బుక్ తలగడ కిందికి తోసేయ్యటమూ గమనించినా, చూడనట్టే ఊరుకున్నాను.

ఇప్పుడు కనిపించిన అతని రూపానికి అవి అన్నీ వాష్యాలలాగా తోస్తున్నాయి నెమ్మదిగా ఆలోచిస్తే.

‘ఛీ! ఏమిటీమనిషి? పెళ్ళిండుకు చెసుకోకూడదు? ఏం, ఆ మాత్రం ఆడవలే దొరకదా అతను చేసుకోదలిస్తే? ఎందుకీ కక్కురి.

‘ఏమైనా, ఇకనుంచి సుందరంతో చనువు తగ్గించడం మంచిదన్న నిర్ణయానికి వచ్చాను. అతనితోబాటు నన్ను నాలుగు రకాలుగా అనుకుంటారు అందరూ, ఇంకా ఇదివరకటిలాగే మెసిలితే— అనుకుంటూ స్టేషన్ వైపు నడిచాను.

మర్నాడు ఆఫీసులో ఏమీ జరగనట్టే ప్రవర్తిండాడు సుందరం. నేనొకవేళ అడిగినా బహుళ: నేను చూసింది అతడిని కాదని దబాయస్తాడేమో అనిపించింది. నేనసలేమీ అడగదల్చుకోలేదు కూడా.

* * *

మాడు, నాలుగు నెలలు గడిచాయి. నాకూ సుందరానికి మధ్య దూరం ఏర్పడింది. నాతోనే కాదు, మిగతా ఎవ్వరితోనూ మునుపటిలాగా ఉత్సాహంగా వుండటం లేదతను. ముఖావంగా వుంటున్నాడు. మనిషికూడా చిక్కిపోతున్నట్లు కనిపిస్తున్నాడు.

ఆరోజు ఉదయం మామూలుగానే ఆఫీసుకు వచ్చిన సుందరం, వన్నెండుగంటలు కావస్తుండగా నా దగరకు వచ్చాడు.

“ఎందుకో పావుగంటనించీ గుండెలో నొప్పిగా వుండండి” అన్నాడు.

అదుర్దాగా లేదాను నేను. ఆఫీసు డాక్టర్ కు

ఆ పాపం నా మనసులో రేపిన మంటలు ఏ మండుకీ, ఏ నెక్కు వుస్తకాలకీ చల్లారలేదు. అందుకే అందుకే మొదటిసారిగా రాత్రి డబ్బుతో సుఖం కొనుక్కున్నాను. డబ్బుకీ దొరికే సుఖంతో సహజత్వం ఎలా వుంటుంది? అందుకే, నేను మధ్యాహ్నం వెళ్ళేసరికి సిగ్గుపడుతూ ఆహ్వానించిన శివరాం, రాత్రి అలాటి అవస్థలోనే వున్న నన్ను పలకరిస్తే- సిగ్గుతో కలెక్టుకోలేక పారిపోయి వచ్చాను.

ఆ సిగ్గుకీ, ఈ సిగ్గుకీ ఎంత తేడా! స్వర్గానికీ, నరకానికీ వున్నంత తేడా!

నా మనసు మొద్దుబారి నటించింది. కానేవు అగి మిగతా పేజీలు తిరగేశాను.

‘తాగుడు మరి ఎక్కువయి పోతోంది. తాగందే అగలేకపోతున్నాను. అగి యెవరినీ ఉద్దరింకాలి? నెలనెల కడుపు కట్టుకు దాస్తున్న చిట్టా అమ్మ పేరనే వుంది. అంతకన్న నేనేం

చెయ్యలేను.

అరొగ్యంకూడా పూర్తిగా చెడిపోతోందని విస్తోంది. ఇదివరకున్న హార్ట్ కంప్లయింట్ కి ఇదీ తోడు అవుతోందా? కానియ్యి. చావే త్వరగా రానియ్యి ■ వెల్ కం డెత్ .’

చేతుల్లోంచి పుస్తకం జారిపోయింది.

* * *

తెలతెలవారే వేళకి సుందరం తల్లి, ఇద్దరు కూతుళ్ళతో వచ్చింది. వాళ్ళిద్దరినీ చూసేసరికి నాకు కళ్ళు తిరిగినట్లయింది. ముమ్మూర్తలా సుందరంలాగే వున్నాడు ఇద్దరూ!

సుందరం మరణవార్త చెప్పాక, వాళ్ళని ఓదార్పుటం నా తరం కాలేదు.

నే చెయ్యగలిగిన సహాయం తా చేసి, ఆఫీస్ లో సుందరానికి రావలసిందంతా ఇప్పించేశాక మరిక నాకేవని మిగలేదు. సుందరం ఆలోచనలు మాత్రం నా మనసులో శాశ్వతంగా మిగిలిపోయాయి. □

క్రివేణి® ఇంకు 6 రంగులలో గమ్ ఆఫీసు పేస్ట్

IS. 1221

ప్రేషనరీ వ్యాపారులు
అందరివద్దను దొరకును.

తయారుచేయువారు:

కృష్ణవేణి ఇంకు ఫ్యాక్టరీ

292, తిరువత్తియూర్ హై రోడ్, మద్రాసు-600 081

IS 2257

Type B

విజ్ఞానసాగరము
మీల మీల మెలిస్తే చురెలు!

కంచె, ధర్మవరం, జెయింట్, జెనెరల్, ఆరటి, పట్టుచురెలు!!

వేలకొలది రకములు
స్వరంజితీ వెండి.
జీవితా తయారైనవి
లాభించును.

లక్ష్మీ జనరల్ స్టోర్స్

గవర్నమెంటు, విజయవాడ-2
బ్రామ్మ, శివార్లు, ఫోన్ 73467, 77052

భాన చశాం. ఆయన వచ్చులోగానే సుందరం అక్కడున్న ఓ కుర్చీలో లుంగలు చుటుకు కూలబడ్డాడు. డాక్టర్ వచ్చి చూసి, మాడావిడిగా అంజులేన్స్ తెప్పించాడు. నేనూ వెంటవుండి సుందరాన్ని హాస్పిటల్ కి తీసుకువెళ్ళాను. కానీ లాభం లేకపోయింది. గంటా, గంటన్నర వేపు మృత్యువుతో పోరాడి, ఓడిపోయి, వెళ్ళి పోయాడు సుందరం.

‘హోల్డ్ ఎస్ట్రయింద’న్నాడు డాక్టర్లు.

ఏదయితేనేం సుందరం మరిలేడు! కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. కానీ, కర్తవ్యం నిర్వహించక తప్పదు. అతని జేబులోంచి, గది తాళం చెవులు తీసుకున్నాను. అతన్ని అయిన రూంలో భద్ర పరచమని రిక్వెస్టుచేసి, ఆటోలో అతని గదికి చేరుకున్నాను.

అతని గదిలోకి వెళుతూనే సుందరం ఇంటి అడ్డన్ కోసం వెతికాను. అతనికి తండ్రిలేని విషయం ఇదివరకే తెలుసు నాకు. రాళంపేయని పెద్దైలో కొన్ని వుత్తరాలు దొరికాయి. వాటిలో వాళ్ళమ్మగారి అడ్డన్ దొరికింది. పక్కనేవున్న డెలి గ్రాఫ్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి, వాళ్ళమ్మ గారి పేర ఒక డెలి గ్రాం యిచ్చి, మళ్ళీ గదికి వచ్చాను.

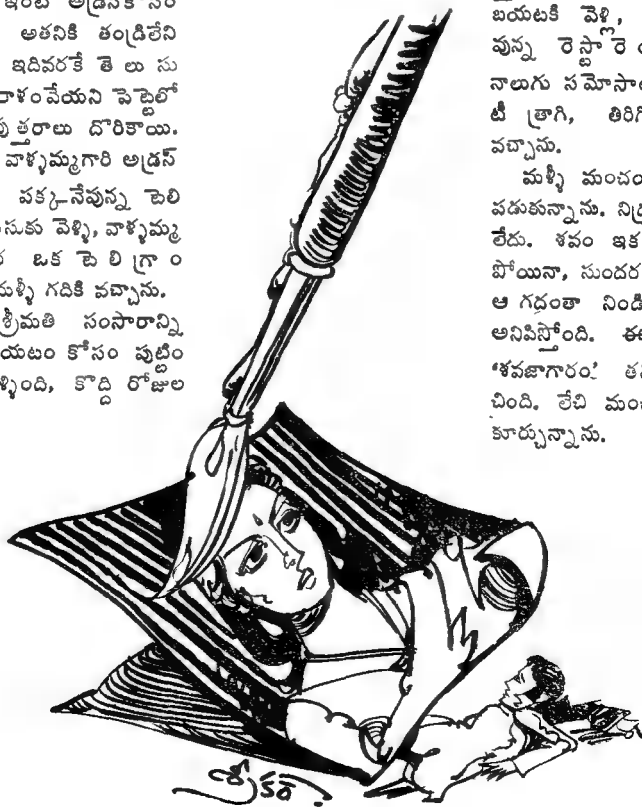
నా శ్రీమతి సంసారాన్ని పెద్దది చేయటం కోసం పుట్టిం టికి వెళ్ళింది, కొద్ది రోజుల

క్రితమే. అందుకే, ఇంట్లో నాకోసం యెదురు చూసే వాళ్ళవరూలేరు. స్వతెల్లవారురూముకో సుందరం తల్లి, ఊరినుంచిన స్త్రీ ఈ గదిలో నేనుండటం అత్యవసరం. అందుకే, ఈరాత్రికి యిక్కడే పడుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను.

నిరసంగా అక్కడున్న మంచంమీద వారి పోయాను. నిన్నటిదాకా దీనిమీదే పడుకున్న సుందరం ఇవాళ మరిలేడు. నా కళ్ళలో మళ్ళీ నీళ్ళు తిరిగాయి. అలాగే నిద్ర పట్టేసింది. దాదాపు రెండుగంటల తర్వాత మెలకువొచ్చింది. కళ్ళు తెరిస్తే గదంతా చీకటిగావుంది. లేచి, లైటు వేశాను. తొమ్మిది గంటలవుతోంది. మధ్యాహ్నంకూడా భోజనం చెయ్యలేదేమో, అంతటి విషాదంలోనూ కడుపులో ఆకలి దహి

స్తోంది. ఓపిక తెచ్చుకొని బయటకి వెళ్ళి, పక్కనే వున్న రెస్టారెంట్ లో నాలుగు సమోసాలు తిని, టీ త్రాగి, తిరిగి గదికి వచ్చాను.

మళ్ళీ మంచం మీద పడుకున్నాను. నిద్ర పట్టటం లేదు. శవం ఇక్కడే లేక పోయినా, సుందరం రూపం ఆ గద్దంతా నిండివున్నట్టే అనిపిస్తోంది. ఈ రాత్రికి ‘శవజాగరం’ తప్పదనిపించింది. లేచి మంచం మీదే కూర్చున్నాను.

చౌక

కానేవు సుందరం గీసిన బొమ్మలు చూడాలని పించింది. అతని పెట్టె తెరిచి, మంచంమీద పెట్టుకున్నాను. బట్టలుతీసి వక్కన పెట్టగానే ఆ ఫయలు కనిపించింది. చేతిలోకి తీసుకున్నాను. ఆశ్చర్యం—ఆ ఫయలుక్రింద—ఓ కాబినెట్ పైజు పోబో—ఎవరో అందమయిన అమ్మాయిపోబోవుంది; చేతిలోకి తీసుకున్నాను. మరీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. అది పోబోకాదు. సుందరం వేసిన చిత్రం! దూరాన్నించి చూస్తే అచ్చం పోబోలాగే వుంది.

ఆ పోబోక్రింద 'ఊహాసుందరి' అని రాసి వుంది.

'ఎవరీ సుందరి? సుందరం కలంపేరు ఈ అమ్మాయిదేనా?'

నాలో ఉత్కంఠ చెలరేగింది. ఇంకా ఏవరాల కోసం ■ పెట్టె వెతికాను. గత రెండు సంవత్సరాల దైరిబ అందులో వున్నాయి. ఆశ్రంగా వాటిని చేతిలోకి తీసుకున్నాను. గబ గబ పేజీలు తిరగేశాను. ఆపేజీ చుట్టూ నల్లటి బార్డర్; అగాను

'ఇవేళ ఊహా పెళ్లి. ఆ ఊహా భయం కరం నాకు. ఇహ వాస్తవాన్ని యెలా యెదుర్కోను?

దేవుడు నాకి మరుగుజ్జుతనాన్ని ప్రసాదించి నందుకు నాకెప్పుడూ బాధ కలగలేదు. కానీ, కానీ ఊహను పెళ్ళిచేసుకోగల అదృష్టం ఈ కారణం వల్లే చెయ్యి జారిపోయి నందుకు మాత్రం దేవుణ్ణి నేను ఊహించలేను.

ప్రపంచంలో ప్రతి యువకుడూ యెవరో ఒకరిని ప్రేమిస్తాడు. చాలామంది ఆ ప్రియురాలికి దూరమూ అవుతారు. కానీ, వాళ్ళకి కనీసం ఆ విషాదం మిత్రుల్లో వంచుకునే అదృష్టమయినా మిగులుస్తాడు దేవుడు.

కానీ నేను నేను ఊహని ప్రేమించానని ఎవరితోనన్నా చెప్పినా — అదో జోక్లాగా తీసుకుని నా మొహమ్మీదే నవ్వుతారు తప్ప ఎవరర్థం చేసుకుంటారు? వికారం నా రూపానికి గానీ, మనసుకి లేదనీ — నా మనసూ అందరి మనసులాగే అన్నిరకాల అనుభూతు

లకి లోనవుతుందని ఎవరూహిస్తారు.'

'ఊహాటికి ఊహా మరొకరి సౌత్తయిపోయి వుంటుంది. రాత్రే ఆ అమృత ముడియలు గడిచిపోయి వుంటాయి.

రాత్రంతా నేనూ స్వర్గంలోనే గడిపాను. ఆ కబ్ వాతావరణంలో—చేదయినా, వగరయినా అది అమృతమే నిజంగా! ఈ మందు యెవరు కనిపెట్టారోగానీ, దానికయినా కనీగం మరుగుజ్జులమీద సానుభూతి వుండటం నా అదృష్టమే.'

నాకు గుర్తొచ్చింది — ఆ వెన్నెలరాత్రి తూలుతూ నడుసున్న సుందరం రూపం.

మరికొన్ని పేజీల తరవాత నాపేరు కనిపించింది!

'శివరాం పెళ్లి! ఎందుకు నాకు బాధ? తప్ప. నా సంకుచితత్వం నాలోనే వుండిపోవాలి. అందుకే నా కాంపెక్స్ నాలోనే దాచుకొని, అతనికి హెల్ప్ చేస్తున్నాను.

నా పెళ్ళికి సాయం చేస్తాట! అమాయకుడు. నా పెళ్ళంలే ఎలాగో అలా జరగవచ్చు. మరి అక్కయ్య పెళ్లి? చెల్లాయి పెళ్లి? మరుగుజ్జు మగాడికి పెళ్లాం దొరికినంత తెలిగ్గా—చదువు, సంధ్యలేని మరుగుజ్జు యువకులకి వరులెక్కడ దొరుకుతారు? వాళ్ళకి దొరకని సుఖాలు నాకూ వదు

నా మనసు కలిచినట్లయింది. 'సుందరం అక్కా, చెల్లెలా కూడా మరుగుజ్జులా? అందుకేనా ఒకటి, రెండు సార్లు వాళ్ళక్కయ్య పెళ్లిగురించి ప్రస్తావించినా, ఎదో సంబంధం నూచించబోయినా ముఖావంగా వూరుకున్నాడు? మళ్ళీ పేజీలు తిరగేశాను. మరోపేజీచుట్టూ నల్ల బోర్డర్ కనబడింది.

'నాలో వతనం ప్రాశంభమయ్యింది.

నిన్న మధ్యాహ్నం లంచ్‌లో శివరాం ఇంటికి వెళ్ళాను. అతని శ్రీమతి చచ్చిందట. అతను ఆసీనకు రాలేదు. ఆ విషయం నాకు తెలిస్తే వెళ్ళేవాణ్ణికాను. తీరా వెళ్ళేసరికి వాళ్ళ ఏకాంత సౌఖ్యానికి భంగం కలిగించిన పాపం నాకు చుట్టుకుంది.

కుటుంబ సంక్షేమము

“నేటి మహిళలు సంఘ సంక్షేమము, ఉద్యోగముల వ్యామోహములలో పడి తమ కుటుంబ సంక్షేమమును వట్టించుకొన కున్నారు” అంటూ ఒక ప్రతిపాదన చేశారు మా బావగారు ఆరోజు.

కారణం:

ఆరోజు మేము వాళ్ళింటికి వెళ్ళాం. వాళ్ళ అమ్మాయి ఐదో తరగతిలోవుంది. రిపోర్ట్ కార్డ్ తెచ్చింది. రెండు సబ్జెక్టులలో పెయిలయ్యింది. అది చూశాక మా బావగారు మా అక్కయ్య వైపు ఓరగాచూసి ఆ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు.

వెంటనే నాకు కోపం వచ్చింది

“మా అక్కయ్యకి తీతికవుండదు. మరి మీకు ఆఫీసులోనూ యెక్కువపని వుండదు. ఇంటికి వచ్చాక అంతా తీరికే. చిట్టికి మీరు హాంసర్కు చేయించి, చదువెందుకు చెప్ప కూడదూ!” అన్నాను.

“రేడియో రిపేర్ చేస్తాను. కారుకూడ చెయ్యగలను. కావాలంటే ఇంటికి సున్నాలు కూడా వేస్తాను కానీ పిల్లలకి చదువు చెప్పటం మాత్రం నావల్ల కాదు” అనేశారు బావగారు నవ్వుతూ.

“ఊరుకోవే. నిన్ను రెచ్చగొట్టడం మీబావ గారికి సరదా” అంది అక్కయ్య.

“అక్కయ్యని అంటున్నారు మీరు. ఏ సమితులకి వెళ్ళకుండా ఉద్యోగం చెయ్యకుండా వుంటే వాళ్ళ పిల్లలందరూ ఘట్టు వచ్చేస్తున్నారా? ఎవరూ పెయిలవటం లేదా?” అన్నా న్నేను.

“అయినన్న మూటలో కొంత నిజంలేక పోలేదు. వేళకి సరైన భోజనం వుండదు ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి మూసిన తలుపులకి తాళం వేలాడుతుంటే ” అన్నారు మావారు.

“పాపం, ఎంత కష్టపడిపోతున్నారు! తాళం వేలాడుతుంటే, డూప్లికేట్ తో తాళంతీసి లోపల ప్రవేశించి, మీ వెనకే వస్తున్న మీ అర్ధాంగికి స్వాగతం వలకండి” అన్నాను.

వాళ్ళు ముగ్గురూ నవ్వారు బలవంతంగానే నేమో!

అక్కయ్య ఎ ఐ డబ్ల్యూ లో కమిటీ మెంబర్.

నేను మా ఇంటికి దగ్గరగావున్న నర్సరీ స్కూల్లో టీచర్ని.

* * *

అడవాళ్ళు ఉద్యోగం చెయ్యటం, సంఘ సంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనటమూ వ్యామోహమా?

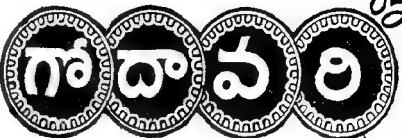
వ్యామోహం అంటే ఏమిటి?

ఒక విషయం, లేదా ఒకవ్యక్తి ఆకర్షణలో పడిపోయి ఏ ఇతర విషయాల్ని పట్టించుకోక పోవటం.

ధర్మరాజు బాదం ఆకర్షణలోపడి తమ్ముల్ని,

భార్యని, రాజ్యాన్ని కోల్పోయాడు.

హరిశ్చంద్రుడు సత్య వ్రతంలోపడి భార్యనీ కొడుకునీ అమ్మేశాడు. శ్రీరాముడు ధర్మా చరణకోసం ధర్మపత్నిని అడవికి పంపాడు. మన ఆదర్శ పురుషులందరూ ఏదో ఒక వ్యామో

సేవింగ్ సిండికేట్ వారి

అపురూప సాదుపు పథకం!

మహిళా స్ట్రప్ (స్త్రీలకు మాత్రమే సరిమితం)

* మీరు సాదుపు చెయ్యవలసింది ఒకేసారిగా రూ. 105/- లేదా మొదటి నెల రూ. 25/- మిగిలిన 4 నెలలు వరుసగా రూ. 21/- చొప్పున.

* ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక ఉచిత కౌనున్! తమ సభ్యత్వ చందా చెల్లించిన కౌన్సిలర్ గోడౌలలో ఎవ్వబడుతుంది!

* మీ ఎక బిల్లు సాదుపునకు ఉచిత బహుమతులుగా
1. లక్ష 25 వేలు, 25 వేలు, 15 వేలు, 10 వేలు, 5 వేలు,
2 వేలు ఇంకా 18,739 బహుమతులు!

మీ సాదుపునకు పూర్తి భద్రతగా
స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ నా కౌన్సిల్ నిర్వహిస్తే
ఎవ్వబడుతున్నాం!

* మీ సభ్యత్వ చందా రూ. 105/- లేదా మొదటి నెల రూ. 25/
బ్యాంకు డ్రాఫ్ట్/బి.పి.ఓ/మరింతార్డు/స్థానిక చెక్కులద్వారా.
M/S. గోదావరి సేవింగ్ సిండికేట్ పేరున చెల్లించండి!
వివరాలకు. M/S. గోదావరి సేవింగ్ సిండికేట్ (మహిళా విభాగము)
గంధినగర్ * విజయవాడ-520003.

DIMPLR

BAGHI

రిజిస్టర్డ్ & మెయిన్ రాడ్, రాజమండ్రి-1 PHONE: 33883

తెలంగాణ ప్రాంతీయ శాఖ: సుబ్రహ్మణ్యం, హైదరాబాద్-1.

ప్రాంతాలు:

గంధినగర్,
విజయవాడ-3.

నెల్లూరాడ్,
కర్నూలు.

విజయ మాక్స్ పట్న,
ఆంధ్ర బ్యాంక్ బిల్డింగ్,
విజయ నగరం.

* మహిళా ప్రతినిధులు కేవలమే! సంప్రదించండి!!

హంతా భార్యకి, పిల్లలకి అన్యాయం చేసిన వాళ్ళలాగే కనిపిస్తారు.

కానీ అటువంటి స్త్రీలు కనిపించరు, సాధారణంగా. ఎక్కడో ఒక మీరాతప్ప, భక్తిలో పడి మీరా సంసారం వదిలేసింది.

అటువంటి స్త్రీలు ఎందుకు లేరు?

స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని మన సమాజం అణచి పెయ్యటమే కారణం.

జనా లబ్ధప్రతిష్ఠలైన మహిళలు చాలామంది అటు సంసారాన్నికూడా చక్కగా నిర్వహించిన వారే. సరోజినీ నాయుడు, రుద్రమదేవి, కస్తూరిబా

ఈనాడుకూడా ఉన్నత పదవులలో వుండి, సంసారంలో ఏరోటూ లేకుండా చూసుకునే మహిళలు చాలామంది వున్నారు. పత్రికల వాళ్ళు ఇంటర్వ్యూచేసి తెలుసుకున్న దేమిటి అంటే ఉద్యోగాలు గృహజీవితానికి అటంకం కాదని, కుటుంబ సభ్యులు సహకరిస్తే, కేవలం ఇంటి పనులేగాక ఇతర కార్యక్రమాల్ని చేపట్టటం ఆ స్త్రీలకి చెప్పలేనంత తృప్తి నిస్తుందని. అటువంటి ప్రోత్సాహం వున్న కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ప్రేమాభిమానాలు ఇంకా పెరుగుతాయని:

స్త్రీలు ఇతర వ్యామోహాల్లోపడి కుటుంబ సంక్షేమాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయటం మనం అరుదుగా చూస్తాం. సాధారణంగా స్త్రీలు కుటుంబ భద్రతకి అటంకం కలిగిస్తుందని తోచినపుడు వెంటనే తమంతట తామే ■ ఆసక్తులనుంచి విరమించుకుంటారు. అట్లాకాక నిజంగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారా అంటే అది యేదో వ్యామోహంకాదు, ప్రాథమిక సంసారాలో సంసార జీవితంలో ఏదో ఆసంతృప్తి వుందన్న మాట. ఈనాటి మహిళలు అవసరం కోసం ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారనేది, సాగింప వరకే సంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటున్నారనేది వాస్తవం. వ్యామోహంతో చేస్తున్నారనేది దురభిప్రాయం.

ఈనాటి ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి, సాంఘిక పరిస్థితుల్నిబట్టి స్త్రీలుకూడా ఉద్యోగాలు చేస్తు

న్నారు. సరదాకి చేసేవారు తక్కువ. అవసరానికి చేసేవారు యెక్కువ. చదువుకున్న అవివాహిత యువతి తలిదండ్రులకి భారంగా, బాధ్యతారహితంగా ఊరికే ఇంట్లో కూర్చోలేదు. తనని తను పోషించుకోవాలని కోరుకుంటుంది. కట్నాలు కారణంగా పెళ్ళిళ్ళు అలస్యంకావటం, స్త్రీలు ఉద్యోగాలు చెయ్యటానికి ప్రోత్సాహ కారణం అవుతోంది. వివాహిత యువతులు సాధారణంగా ఉద్యోగం చెయ్యటానికి యిష్ట పడరు. ఎందుకంటే మన అలవాట్ల ప్రకారం ఇంటి పనులన్నీ గృహిణీ చెయ్యాలి. ఇంటి పనులన్నీ పూర్తిచేస్తూ ఉద్యోగంకూడ నిర్వహించటం చాలా కష్టం. కనుక యెంతో డబ్బు ఇబ్బంది వున్న స్త్రీలు, ఇంట్లో సదుపాయం వున్న స్త్రీలు మాత్రమే ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. అన్ని సదుపాయాలూ వుండే మధ్యతరగతి మహిళల సంఖ్య తక్కువేకదా!

గృహిణీ ఉద్యోగం చెయ్యటంవలన కొంత వరకూ ఇంటి పనులకి లోటు యేర్పడుతుంది నిజమే. కానీ లేచింది మొదలుకొని పడుకునే దాకా భార్య భర్తకి పేస్టు, తువ్వాలు, మంచి నీళ్ళు, దువ్వెన, బూటు అందించడం కోసం ఉద్యోగం మానుకోవటం, అభిరుచులు వదలుకోవటం, ప్రయోజన వంతమైన కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనటం నుండి విరమించుకోవటం హాస్యాస్పదం. 'కుటుంబ సంక్షేమం' అనే పదానికి హద్దు, పరిమితి ఏమిటి? ఎక్కడ?

ఇల్లాలు వెట్టిచాకిరీ చేస్తున్నా భర్త, పిల్లలూ కూర్చుని సేవ అందుకుంటారు కానీ వద్దనరు. ఇక్కడే పురుషులుగానీ స్త్రీలుగానీ హద్దుల్ని తెలుసుకోవాలి. బానిసత్వానికి, బాధ్యతలకి తేడా తెలుసుకోవాలి. పురుషులు స్త్రీల జీవిత రంగంలో వస్తున్న మార్పుల్ని అర్థం చేసుకోవాలి. కుటుంబ శాంతికి సాఫ్ట్యానికి స్త్రీపురుషులదరూ కారకులే. ఒకరిలో మార్పు వస్తే రెండవవారు మారక తప్పదు. పురుషులు తమ పనులన్నింటికీ భార్యమీద ఆధారపడక, తమ పనులు తాము చేసుకుంటూ గృహిణీకి కొంచెం తీరుబడి కల్పించటం తప్పకాదు. చిన్నతనం

Kay Geelene

FABRICS

Bach...

Agents :

ANIL CORPORATION

VIJAYAWADA-1

Dealers :

1. SAROJA ENTERPRISES

80A, VASHTRALATHA

VIJAYAWADA-1

2. JAGADEESWARI SILKS

191, VASHTRALATHA

VIJAYAWADA-1

BANKIMCHANDRA & CO.

BOMBAY-400 002.

SAMATA

అంతకంటే కాదు. పిల్లల బాధ్యత పూర్తిగా ఇలాంటిదే అనుకోకూడదు. శ్రీ పురుషులు సమానులు అంటే ఇద్దరి బరువు, ఎత్తు, రంగు ఒకటే అనికాదు. శ్రీకీకూడా అవకాశాలు రావాలి. తన తెలివితో, సమర్థతతో తగిన జీవితాన్ని చేపట్టే అవకాశం రావాలి.

దానికి సంఘంయొక్క, కుటుంబంయొక్క సహకారం లభించాలి. ఈనాటి శ్రీ వికాసవంతమైన జీవితం కోరుకుంటోంది. కేవలం యిలా దిద్దటం, పిల్లల్ని కని పెంచటంతో తృప్తిపడలేదు. పిల్లల్ని ప్రయోజనాలుగా చెయ్యాలని, తన వ్యక్తిత్వానికి మెరుగు దిద్దుకోవాలని, సాంఘిక బాధ్యతల్ని నెరవేర్చాలనికూడా కోరుకుంటోంది. ఇది ఆరోగ్యలక్షణమే గానీ భయపడవలసిన మార్పు యెంతమాత్రం కాదు.

కానీ శ్రీలలో వస్తున్న ఈ ప్రగతి పరిణామాన్ని పురుషులు అర్థంచేసుకోక తామేదో పడవని, సుఖాల్ని కోల్పోయామనుకొని శ్రీ జాతిని అణచజూస్తేమాత్రం అది ప్రమాదానికి, అవాంఛనీయమైన సంఘటనలకి దారి తీస్తుందని మాత్రం చెప్పక తప్పదు.

మనోవికాసం పొందుతున్న శ్రీ మరలాగ, బానిసలాగ ప్రతకలేదు. తానొక వ్యక్తిగా గుర్తింపబడక పోతే ప్రేమ, గౌరవం లభించకపోతే అది ఆత్మహత్యలకి, అశాంతికి దారి తీస్తుంది. ఈ కారణంగా గడచిన కాలమే బాగుంది అనుకోవటం మాత్రం మన అజ్ఞానాన్ని, వెనకబడిన తనాన్నే చాటి చెపుతుంది. విజ్ఞానం గ్రహంతరలోకి పెరుగుతున్న యీ కాలంలో చదువుకున్న శ్రీనివాసి భయపడటం కాక, మనోవికాసం పొందిన శ్రీనుండి సంసారసుఖం పొందటం ఎట్లాగో యీనాటి పురుషుడు తెలుసుకోవాలి.

అవకాశం ఉన్నంతలో తన వ్యక్తిత్వానికి మెరుగుదిద్దుకుంటూ భర్త, పిల్లల అవసరాలు తీరుస్తూ సాంఘిక - కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనగలటం సార్థకత ఈనాటి శ్రీకి: శ్రీకి భర్త నుండి, కుటుంబ సభ్యులనుండి సహకారం లభించటం, మన సాంఘిక పురోభివృద్ధికి

మొదటి మెట్టు:

ఒక గృహిణికి ఉద్యోగం చేయాల్సిన అవసరం లేదనుకుందాం. పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయిన కొద్దీ ఇదివరకుటంతగా పిల్లల్ని కనిపెట్టుకుని ఉండాలన్న అవసరం వుండదు. పిల్లలు తలిమీద ఆధారపడటం తగ్గిపోతుంది. భర్త ఉద్యోగం కారణంగా, పిల్లలు చదువులు కారణంగా ఆ గృహిణి ఒంటరిగా మిగిలిపోతుంది. జీవితం ఖాళీ గొనులా కనబడుతుంది. అప్పుడా గృహిణి ఏం చెయ్యాలి?

ఈనాటి సమస్యాలవల్ల ఇంటిపని చూసుకున్నాక కూడా చాలా తీరికవేళ మిగిలిపోతుంది గృహిణికి. అటువంటి సమయాన్ని వృధా చేయక తన అభిరుచుల కనుగుణంగా గడుపుకోవటం తెలుసుకుని ఉండాలి గృహిణి. ఈ సమస్యకి సమాధానం “మహిళా సమితి.” తనకి వచ్చిన విద్యలు ప్రదర్శించటానికి, కొర్ర విషయాలు నేర్చుకోవటానికి, ఉన్నంతలో దానధర్మాలు చెయ్యటానికి అవకాశాలు కావాలి. ఈ అవసరాలు తీర్చడానికి మహిళా సమితులు చక్కని కేంద్రాలు కాగలవు. అక్కడ జరిగే వన్నీ వృధా ప్రసంగాలు అనీ, గొప్పలు ప్రదర్శించుకోవటమే అక్కడి కార్యక్రమమనీ, మహిళా సమితుల్ని గురించిన నిండా వాక్యాలు మనం తరచూ వింటూవుంటాం. కానీ అది నిర్వహణ లోపం! అంతే!

సమర్థులయిన శ్రీల దర్శకత్వం క్రింద వటి ప్జంగా, మార్గదర్శకంగా సాగుతున్న మహిళా సమాజాలు మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. శ్రీమతి దురాబాయ్ దేశ్ ముఖ్, మదర్ థెరెసాల అడుగు జాడల్లో నడచినా చాలు ఊరికొక మహిళా సమితిని తేలికగా నిర్వహించవచ్చు. మహిళా సమితిలో చేరిన మహిళ కుటుంబాన్ని నిర్లక్ష్యం చెయ్యనవసరం లేదు. తన తీరిక వేళలు ప్రయోజనవంతంగా గడపడం కోసమే మహిళా సమితులు ఉద్దేశింపబడ్డాయి. వాటిని నిర్వహించేదారం ఇంకా తీరిక, శక్తి, సామర్థ్యాలు ఉన్న శ్రీలు వహిస్తారు. మనం వేసే ప్రతి అడుగు మార్పుకీ కారణమౌతుందని

మరచిపోకూడదు: మార్పుకోసం ఉదతాభక్తిగా నయనా వ్రయత్నించటం మానకూడదు.

మనం ఇచ్చిన పీడికెడు బియ్యం వందల మందికి అన్నం పెట్టగలదని, మనం వేసే ఒక్కొక్క అడుగు ఒక కల్యాణమందిరాన్ని నిర్మించగలదని దినదిన ప్రవర్తమానమవుతున్న ఆల్ ఇండియా విమెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ విభాగం చేసే కృషిచూస్తే అనిపిస్తుంది. మెంబర్స్ కోసం కుకింగ్ టిమాన్ స్ట్రోషన్, ఫాషన్ పెరేడ్ వంటి కాలక్షేపపు కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేస్తుంటారు. కానీ కమిటీ మెంబర్స్ బాధ్యత వహించి నిర్వహిస్తున్న ఫామిలీ ప్లానింగ్ సెంటర్, బిడ్ బ్యాంక్, స్కూళ్ళు, స్టేషన్ ఏరియా సంస్కరణ, అనాథల పోషణ ద్వారా నిజమైన సాంఘిక సంక్షేమం జరుగుతుంటుంది.

ప్రతి మహిళాకి సంఘసేవ చేయడానికి తీరికా ఓపికా లేకపోవచ్చు కానీ అటువంటి తీరిక, ఆసక్తి ఉన్న మహిళలకి సంఘసేవ చేయగల అవకాశాన్ని ఎ. ఐ. డబ్ల్యూ. సి. కల్పిస్తోంది. ఈనాడు ఇటువంటి మహిళా సమాజాలు దేశవ్యాప్తంగా ప్రతి ఊరులోనూ ఉంటున్నాయి.

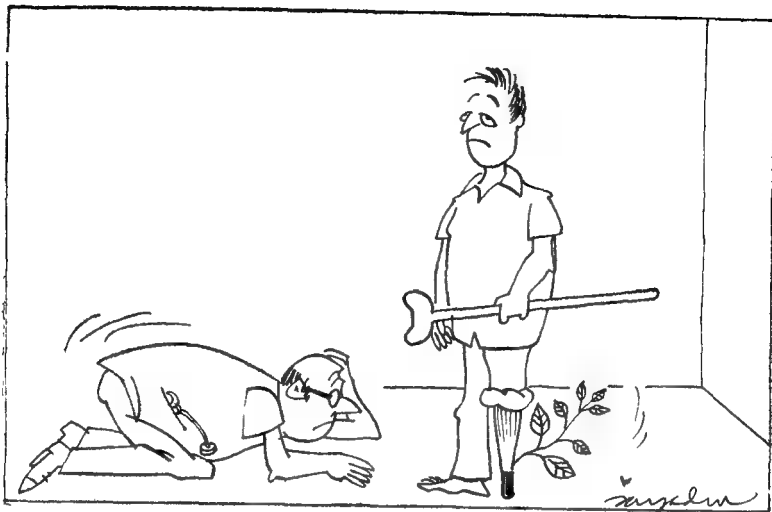
అవి సక్రమంగా నడిచేట్లు చూడటం సంస్కారవంతులైన మహిళల బాధ్యత. అవసరాన్ని బట్టి గవర్నమెంట్ యొక్క సాయం కూడా తీసుకోవాలి.

అటు మహిళాసమితికి చెందక, యిటు ఉద్యోగమూ చెయ్యక కబార్ లో, క్లబ్బులలో, సినిమాలతో కాలక్షేపంచేస్తే స్త్రీలు ఉంటారు. క్లబ్బులూ, సినిమా, కబార్లూ వ్యామోహం అనటం సమరసీయమే కానీ కమ సంసారం కోసం ఉద్యోగం చేసేవారిని, తోటి స్త్రీలమీద సానుభూతితోనో, సత్కాలక్షేపం కోరుతున్నో మహిళా సంఘాల్లో పాల్గొనేవారిని వ్యామోహ పీడితులనటం సమరసీయం కాదు.

ఇక 'సంఘసేవ' అనేది ఈ ఆధునిక యుగంలో కనుగొన్న నూతన విషయమేమీ కాదు. సంఘటివితం అనాదిగా వస్తోంది. మాన

వుడు సంఘటివి. పూర్వకాలంలో నిర్వహించబడిన యజ్ఞ యాగాదులు చాలామటుకు సామాజిక శ్రేయస్సునాశించి చేయబడిన సాంఘిక కార్యకలాపాలే. వీటన్నిటిలో స్త్రీలు పాల్గొనేవారు. అతిథి మర్యాదలకి భారతీయులది పెట్టింది పేరు. అతిథి దేవుడు అనడం ఆ మర్యాదకి హద్దులు లేవని తెలియజేస్తుంది. అప్పుడా బాధ్యతంతా గృహిణిదేకదా. ఆనాడు సంఘసేవ ఆ విధంగా జరిగింది. అది ఒక వ్యామోహంగా హద్దుమీరిపోయిన కేసులు కూడా మనకి తెలుసు. దొక్కా సీతమ్మకథలు. తెలియని ఆంధ్రులు ఉండరు. ఈనాడు మన పిల్లలకి తెలియకపోవచ్చు. అర్థరాత్రి, అవరాత్రి అని లేకుండా అన్నాల్లలకి గోదావరినది దాటివెళ్ళి కూడా అన్నదానాలు చేసిందట అవిడ. భర్త దొక్కా-జోగన్న అవిడకి సహకరించాడు. కొంతమందిలో మామూలుకంటే అధికంగా ఉండే దయాగుణమే ఇటువంటి వసులకి. సంఘసేవకి ప్రేరణ ఇస్తుంది.

కాలంతోబాటు ఈ సంఘసేవా విధానాలలో కూడా మార్పులు వచ్చాయి. మన కళ్ళెదుట కనిపించే అభాగ్యులేకాదు, ఈ ప్రపంచంలో ప్రతిచోట యెందరో అనాథలు, పతితలు, దారిద్ర్య సర్పద్రష్టులు ఉన్నారు. వీళ్ళకి దిక్కు యెవరు? ఉద్ధరించటం యెట్లాగ? అనే పరశ్రేయస్సు గూర్చిన చింతన అనాధాశ్రమాలు, సంక్షేమసంఘాల సావనకి దారితీసింది. మొదటి ప్రపంచయుద్ధ ఫలితంగా యూరప్ లో యెంతో మంది సైనికులు వికలాంగులయ్యారు. వారి సేవకి తన జీవితాన్ని నియోగించింది నైటింగేల్. ధనిక కుటుంబంలో పుట్టిన ఈ యువతిని పెళ్ళి చేసుకుందామని యెందరో యోగ్యులయిన యువకులు ఉప్పెళ్ళురారు. అయినా అవిడ స్వస్థులై, సంపదల్ని నిరాకరించి నిస్వార్థంగా తన జీవితాన్ని సంఘసేవకి అర్పించింది. అది వ్యామోహమంటే, ఔను! జీవితాన్ని తరింపజేసేటటువంటి వ్యామోహం. అది అందరికీ సాధ్యంకాదు. ముఖ్యంగా వివాహితులకి బాధ్యతలుంటాయి. ఏ మనిషికైనా,

త్రీకై నా, పురుషుడికై నా బాధ్యతలు నిర్వహించటం ప్రథమ కర్తవ్యం.

బాధ్యతలు నిర్వహించగా ఇంకా తమ కాలాన్ని, ధనాన్నికూడా వెచ్చించగల మహిళలున్నారు. అటువంటి వారు ప్రయోజనరహితమైన కాలక్షేపాలలో, విలాసాలలో కాలం గడవడంకంటే, తమకంటే చక్కవ స్థితిలో దయసియమైన సమస్యలలో చిక్కుకునివున్న సోదరీమణుల కోసం పాటుపడటం, చేయూత నివ్వాలని కోరుకోవటం ప్రోత్సహించ వలసిన విషయమేగాని, నిరసించి నిరోధించవలసిన అవసరం ఏమూత్రంచేదు:

ఉద్యోగం చేయటంద్వారా పురుషులు ఈ ప్రపంచంలో నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని, ఉత్పత్తి విధానాలని చేపట్టి నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ ఉద్యోగ నిర్వహణలో వారికి సాంఘికావసరాలయిన సాంస్కృతిక విషయాల్ని, సంక్షేమ పథకాల్ని పరిశీలించి నిర్వహించేటందుకు తీరిక వుండదు. తీరిక, ఆసక్తివున్న మహిళలు ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం హర్షదాయకం కదా!

◆ ◆ ◆
 ౨౨ ఉద్యోగంచేస్తే పిల్లలు చెడిపోతారం

బ్యోతి

టారు. అది నిజంకాదు. పిల్లలు ఇంకా సమర్థవంతంగా తయారవుతారు. రోజంతా తీరికవున్న గృహిణి వంట చెయ్యటానికి నాలుగు గంటలు వడుతుంది. అదే వనిని బయటకి వెళ్ళాల్సిన మహిళ ఒక గంటలో పూర్తిచేస్తుంది. పిల్లలకి భర్తకి కూడా తమ తమ పనులు చక్కచక్క చేసుకోటం అలవాటవుతుంది.

పిల్లలకి బాధ్యతలు తెలుస్తాయి. బద్ధకం దూరమవుతుంది. తెలివి తేటలు శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్న తల్లిని పిల్లలు ఆరాధిస్తారు: వాళ్ళలో ఆత్మవిశ్వాసం, ఆత్మగౌరవం అధికమౌతాయి. ప్రతిరోజూ విందుభోజనం కావాలని భర్తలు కోరటం, ప్రతినెలా ఒక కొత్తచీర, బంగారు నగ కావాలని భార్య అలగటం వంటిదే: అట్లా కాకుండా అన్ని విషయాల్లో ఆరోగ్య సూత్రాల్ని పాటిస్తూ వరస్పరావగాహన సహకారాలతో పిల్లల్ని సక్రమంగా పెంచుకుంటూ బ్రతుకునే ఒక వంతుగగా చేసుకోవడానికి మనం ప్రయత్నించాలి:

చెప్పటం మరచాను. మా అక్కయ్య కొడుక్కి ఎప్పుడూ ఫస్టు చూర్కులే వస్తాయి:

□

ప్రగతి పథంలో పారిశ్రామిక రథం

వివిధ రంగాలలో గణనీయమైన ప్రగతిని సాధించిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో హైదరాబాదు నగరంలోనూ, పరిసరాల్లోనూ అనేక కేంద్ర ప్రభుత్వ పారిశ్రామిక సంస్థలను నెలకొల్పడంతో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి చక్కని వాతావరణం ఏర్పడింది. 1956లో 43 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో మన రాష్ట్రంలో మధ్యతరహా, పెద్దతరహా పరిశ్రమలు మొత్తం 45 ఉన్నాయి. అలాంటిది ఇప్పుడు 620 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో 150 పరిశ్రమలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. చిన్నతరహా పారిశ్రామిక రంగం సత్వరాభివృద్ధి చెందుతున్నది. రాష్ట్రంలోని వెనుకబడ్డ, గిరిజన ప్రాంతాలలో కొత్తగా పరిశ్రమలు నెలకొల్పదలచిన బౌత్సాహికులకు అనేక సదుపాయాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కలుగజేస్తున్నారు. 1978-79లో పారిశ్రామిక రంగానికి 11.54 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు.

అభివృద్ధి పథంలో మన పారిశ్రామిక రథం శరవేగంతో పరుగిడుతున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార, పౌరసంబంధ శాఖ
డైరెక్టరుచే ప్రకటితము.

2/77-78

జ్యోతి కథల పోటీలో ప్రత్యేక ప్రశంస పొందిన కథ :

భిక్షకుడు
లెఫ్ట్
వి.ఎ.ఆర్.

అసీను అయిన ఐర్లాండ్ “కోటి” దగ్గరజన్మకి దోమల్ గూడ చేరుకున్నాను. ఒన్ సూప్ నుంచి ఇచ్చి చగిరే. ఆఫీసులో జరిగిన సంఘటనే పదేపదే గురురొస్తోంది. ఓ బింగ్ కి వారంరోజుల కిందటే రాత్రి డైరెక్టర్ రావాచ్చు. ముప్పయికి నలభైకి మధ్య ఉంటుంది ఆయన వయస్సు. ప్రేమేమార్లీ దాల్తా. కాని ముఖంకో ఏదో అకర్షణ. ఎటమ్ ఎవరేకొ హైల్, అంబుల్ గ్ గాపు.

“కూర్చోండి” అని రావుగారు అంటే భుజాలచుట్టూ నిండుగా పైట వదులుకు కూర్చున్నాను. తల ఎ తేనెరికి ఆయన నన్నే పరీక్షగా చూడటం గమనించి కళ్ళుదించుకున్నాను.

“ఊక్ డౌన్ ఎ లెటర్” ఆయన పలికిన తీరు ఆంగభాషకే కొత్త అండాన్నిచ్చింది.

పూర్తిగా ఒకపేజీ వచ్చే పుస్తకరాన్ని సుమారు ఐదు నిమిషాల్లో డిక్టేట్ చెయ్యడం పూర్తిచేశారు. ఆయనకు పూర్వం వుండే డైరెక్టరు ఇదే నిధినిగల ఉత్తరం డిక్టేట్ చెయ్యడానికి పావుగంట వట్టేది, రెండు మూడు సిగరెట్లు ఖర్చయ్యేవి.

ఉత్తరం చైపుచేస్తూ ఆ ఉత్తరంలోని అంశాలను గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. ఎనిమిదేళ్ళ నుంచి ‘చైపిస్టు’ పోస్టులోనే వుంటూ నెనో వచ్చుకూడా చేస్తున్నాను. ఈ ఎనిమిదేళ్ళలో ఇద్దరు డైరెక్టరు వచ్చారు, వెళ్ళారు. నా సీటిలో మార్పురాలేదు. ఈయన వచ్చిన కొద్ది రోజులలోనే ఆఫీసు స్థితిసంతా తెలుసుకొని రిపేరుకు నడుం కట్టారు. చైపిస్టు పోస్టుని నెనో చైపిస్టుగా కనీవర్చేసి, ప్రస్తుతం ఆ పోస్టులో వున్న శ్రీమతి వరసస్వతికి, అంటే నాకు, రెండు ఎడ్యూక్స్ ఇంక్రిమెంటు ఇవ్వాలన్నది ఒక సిఫారసు. పాతికేళ్ళ సర్వీసు వుండి సూపర్వైజరుగానే రెండు మూడేళ్ళలో రిటైరవాలైన సోమనాథంగారి పోస్టును అని సెంటు డైరెక్టరుగా కన్వర్ట్ చెయ్యాలన్నది రెండవ సిఫారసు. ఎడిషనల్ గా రెండుయ్యు.డి.సి. ఒక ఎల్. డి. సి. పోస్టు క్రియేట్ చెయ్యాలన్నది మూడవ సిఫార్సు. ఈ సిఫార్సులతో డిపార్ట్ మెంట్ సెక్రెట్రీకి వ్రాసిన డి.ఓ. లెటర్ అది. నేను ఉద్యోగంలో చేరిన తర్వాత ఇంక శ్రద్ధగా డైరెక్టరు డిక్టేటుచేసిన డి. ఓ. లెటర్ ఇచ్చే.

లెటర్ చైపుచెయ్యడం పూర్తిచేసి నేనొక సారి చదివి రిఫ్ఫలు కనిపించకపోయినా, సోమనాథంగారికి చూపించేను. అనుభవము, మంచితనం, సమర్థత వుండి ఆఫీసులో అందరికీ ప్రీతి పాత్రుడయిన ఆయన ఏ పేవరునైనా

ఓ.కె. చేస్తే ఇంకెవ్వరూ ఆ పేవరులో తప్పు పట్టలేరు.

“వెల్ డన్ అమ్మాయ్! మనకి మంచిరోజు లొస్తున్నాయన్న మాట” అన్నారు నవ్వుతూ. ఉన్నదాంతో సంత్వప్తి పడటమేకాని రానిదాని కోసం విచారించే తత్వం కాదాయనది.

ఉత్తరం చదివి సంకతంచేసి సెన “ఫర్ ఇమిడియట్ ఎటెన్షన్ అండ్ నెసెసరీ ఏక్షన్” అని వ్రాసి ఉత్తరపున్న ఫయల్ పాడ్ ను నా వంక జరిపారు.

“సెండ్ దిస్ థ్రూ ఎ స్పెషల్ మెసెంజర్. ప్లీజ్ ఊక్ ఎవే డిజ్ సర్వీస్ రిజిష్టర్స్” ఫయల్ లోకి తలదూర్చుతూ రావుగారన్న మాటలు.

పువ్వుల దుకాణం దగ్గర ఆగి పావలా మల్లెపూలు, పదిపైసలు మరువం తీసుకున్నాను శ్రీవారి అభిరుచులను తలచుకుంటూ. నేను ఇంటికి వెళ్ళేసరికి చిన్నవాడు గుమ్మంలోనే ఎదురొచ్చాడు.

“మమ్మీ! నాన్నారికి ఆఫీసులో యేదో పార్టీ వుందట. స్కూలునుంచి మమ్మల్ని ఇంటికి దిగజెట్టి ఆఫీసుకు వెళ్ళారు. ఎనిమిదయే సరికి వచ్చేస్తామని చెప్పారు” నా చేతులు పుచ్చుకుంటూ అన్నాడు.

నిండా తొమ్మిదేళ్ళు లేకపోయినా పాడుగా బొడ్డుగా వన్నెండేళ్ళవాడిలా కనిపిస్తాడు. వాడి భుజించుటూ చేతులువేసి లోపలికి వెళ్ళాను. హాల్ లో కాన్వెంట్ యూనిఫామ్స్ మార్చుకోకుండానే చెరో పుస్తకం పుచ్చుకొని సోపామీద చదువుతూ కూర్చుని ఉన్నారు పాప, పెద్దవాడు. పదకొండేళ్ళకే పాప నా అంత పాడుగుంది.

చదువులో ముందడుగు కానీ ఇటును హాస్ ల్ గా మాత్రమే చూడ గలిగే మనస్తత్వం దానిది. ఇంట్లో వని ముట్టుకోదు. పెద్దవాడు ఈ విషయంలో దానికి పూర్తిగా విరుద్ధం. అటు చదువులో శ్రద్ధ కనపరుస్తూనే, ఇటు ఇంటి పనిలో కూడా నాకు చాతనయిన సహాయం చేస్తాడు. వాదొక్కడి మీద ఇటు వదిలేసి వెళ్ళినా జాగ్రత్తగా చూసుకునే సామర్థ్యం పదమూడేళ్ళకే వచ్చేసింది వాడికి. పెద్ద కొడు

రచయిత గురించి

కొత్తగా కథలు రాస్తున్న నాకు రచయితగా చెప్పుకునేందుకు పెద్ద విశేషాలేమీ లేవు. నా ప్రధాన వృత్తి అయిన 'ఎకనామిక్స్ బోధన' నుంచి కొంత రిటైర్ పొందేందుకూ, తిరిగి శక్తి వుంజుకొనేందుకూ పాస్టెమ్మగా రచనను స్వీకరించాను. ఫొటోప్రచురించబడటం నాకు ఎంబరాసింగ్ గావుంటుంది.

—వి. ఎల్. ఆర్.

కులందరూ ఇంతేనేమో. వయసుకి మించిన బాధ్యతా భావం ఉంటుందేమో వాళ్ళకి.

“అమ్మా! తమ్ముడు స్కూల్లో షూన్ పారేసుకున్నాడు. వాణ్ణిమీ అనకుండా మరో పెయిర్ కొనమ్మా” అన్నాడు జాలిగా మొహంపెట్టి.

వాణ్ణి దెబ్బలాడకుండా ఉండటం కోసం వాడి తరపున వీడు వకలా వుచ్చుకున్నాడన్న మాట. ఈ వెధవకి షూన్ పారేసుకున్నానన్న చింతే లేదు. వీడికి మాత్రం వాడంటే అంత శ్రద్ధ.

“ఎలా పోయాయిరా” అడిగేను.

“ఇంట్లోవేరలో షూన్ తీసి వక్కనపెట్టి స్నేహితులలో ఆడుకుందికి వెళ్ళేడుట. తిరిగి వచ్చి చూస్తే అవిలేవు” అన్నాడు.

నెలక్రికమే పాతిక రూపాయలు పెట్టికొన్న జోళ్లు. నాలుగు నెలలకన్న వాడి దగర షూన్ మన్నవు. ఇంక పారెయ్యడం కూడ మొదలెడితే .

“సరే: నాన్నగార్ని చెప్పి మరో జత కొని పిస్తాను కాని, వాళ్ళదర్ని పిలు. బోర్న్ విటా తాగి ఆడుకుందికి వెళ్ళరు కాని” అన్నాను, మధ్య తరగతి జీవితంలోని సమస్యల్ని గురించి అలోచిస్తూ.

ఈ ముగ్గురి స్కూలు ఫీజు, ఇతర అవసరాలు, అదో భారితో నా జీతం సరిపోతుంది. ఆయన జీతంలో కోతలు పోగా మిగిలింది మధ్య తరగతి విలువలకు తలబగుతూసంసారం ఈడ్చడానికి చొటాచొటిగా సరిపోతుంది. కొత్త అవసరాల్ని సృష్టిస్తున్న ఆర్థిక వ్యవస్థ అందరికీ అందుకు తగినట్లు ఆదాయాన్ని పెంచడం

లేదు.

సవోమీద కుక్కర్ పెట్టి, హాటులో కొచ్చి ఏ. జే. క్రోనిన్ “ది జూడాన్ ట్రీ” నవల చదువుతూ కూర్చున్నాను.

“హాట్ లేడీ” అంటూ ఆయన నా చెయ్యందుకుని వేళ్లు రాస్తూ ఉండేసరికి నవలలో “మేరీ” గురించి అలోచిస్తూ నిద్రలో కొరిగిన నాకు తెలివొచ్చింది.

“సరసూ: ఈ ఉద్యోగం మానేసి హాయిగా ఇంట్లోనే ఉండి నన్ను, పిల్లల్ని చూసుకుందూ. ఈ అలసట నిద్రలకి స్వేచ్ఛి చెప్పొచ్చు” అప్యాయంగా అన్నాడు, నా అరచేతిని తన ముఖంమీదికి తీసుకుంటూ.

“మీ చిన్న దొరగారు జోడు పారేసు కున్నాడట. నోరు మెదవకుండా కొత్త కొనమని మీ పెద్దనానిగారి రికమండేషన్ నొప్పుతూ అన్నాను.

“పోదీదూ! మనసు పారేసుకుని మగువకి గులామ్ అయ్యే ముందు మగాడు పారేసుకునేవి చాలా డంటాయి” నన్ను దగరకు తీసుకుని నా భుజంమీద తలపెట్టి నాతలలోని మలైల నావ్రూణిస్తూ నామెడ వేసక తన పెదవులతో గిలిపెడుతూ అన్నారు శ్రీవారు.

“మీకు మలైల సువాసన, నాకు మీచొక్కా” అన్నాను, ఆయన్ని మృదువుగా ముందుకు నెడుతూ.

ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని వెంటనే నిజం గ్రహించి చిరునవ్వుతో నా భుజం తడుతూ బట్టలు మార్చుకుందికి ఇంట్లోకి నడిచారు.

పిల్లలకి వచ్చింది వాళ్ళు భోజనం చేసిన తర్వాత వంటింట్లోంచి బయటవచ్చాను.

స్నానంచేసి లుంగీ, బనియను వేసుకుని బెడ్ రూంలో వాలుకుర్చీలో ధ్యానముద్రలో ఉన్నారు శ్రీవారు. ప్రతి రాత్రి భోజనానికి ముందు తొంభై ఎమిఎల్ మేరకు 'బ్లాక్ నైట్' విస్కీ ఆయన ధ్యానానికి ఆధారం. వదేశ్య క్రిందట హైదరాబాదు వచ్చిన దగర్బుంచి ఆయన కయిన అలవాటది. ఆయన అలవాటును విమర్శించకుండా సర్దుకుపోవడం నేను చేసుకొన్న అలవాటు. చూపుడు వేలుకు సగ భాగంవరకూ విస్కీ గాసులోపోసి గాసునిందే వరకూ నీళ్లు పోస్తారు. ఆ గ్లాసును పూర్తి చేయడానికి సుమారు అరగంట పడుతుంది. అదే ఆవరేషన్ మరోసారి రిపీట్ చేస్తారు. తొమ్మిదిన్నర, పది అయ్యేసరికి భోజనానికి రేస్తారు. పిల్లల భోజనానికి, శ్రీవారి భోజనానికి మధ్య కాలంలో నాకు తోచినప్పుడు నేను దోంచేస్తాను. అప్పటి విషయాల్లో, నేను చదివిన నవల గురించో మాట్లాడుతూ ఆయనకి కంపెని ఇస్తాను. "ది జూడాన్ ట్రీ" నవల గురించి చెబుస్తాను.

"సరూక అలవాటులు దానిసనయిన నన్ను చూస్తే నీకు కోపం రావడంలేదా?" నా కథ కట్టొస్తూ నీరియన్ గా అన్నాడు.

ఎన్నడూ లేనిది ఇన్నేళ్ళ తర్వాత ఆయన ఈ ప్రశ్న వేయడం ఆశ్చర్యం వేసింది. ఒకరి అలవాటు సరికట్టడానికి మరొకరు పూనుకోవడం అవివేకమని నా అభిప్రాయం.

"మీకు అందులో ఏదో సుఖమో, ఆనందమో, తృప్తి ఉంటే త్రాగుతున్నారు. మీ అలవాటును ప్రశ్నించడం మీ వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రశ్నించడమే. వ్యక్తిత్వంలేని వ్యక్తిని నా భర్తగా ఊహించలేను" రైటర్ పీన్ లో గంభీరతనటిస్తూ అన్నాను.

"ఇది దురలవాటు కాదంటావా?" ఆశ్చర్యంగా కళ్లు పెద్దవి చేస్తూ అడిగాడు.

"అతి సర్వత్ర పర్జయేత్ అన్నారు. మిరగా ఉన్నంతవరకూ ఏ అలవాటు దురలవాటు అవదు" అన్నాను మొండిగా.

"మీరుగా వ్యభిచరించడం చూడ తప్ప

కాదంటావు" వాదనలో ఓడిపోవడం ఇష్టంలేని ఉడుకు మోతనం తొంగిచూసింది ఆయన మాటల్లో.

ఇక ఈ ధోరణిలో సంభాషణ సాగించడం మంచిది కాదనిపించింది.

"మీ మొదటి ప్రశ్నకు వద్దం. ఇన్నాళ్ళు లేంది మీ త్రాగుడు గురించి ఆలోచన ఈవేళెందు కొచ్చింది" అన్నాను మాట మారుస్తూ.

"ఎంతేమో పిల్లలు పెద్ద వాళ్ళవుతున్నారు. ఖర్చులు పెరుగుతున్నాయి. అనవసరపు ఖర్చులు పెరించు కోవడం మంచిదేమో అని" కళ్ళు మూసుకొని ఆలోచిస్తూ అన్నారు.

ఆయన ఏం చేసినా నిబ్బరంగా ఉండటానికి కారణం ఇదే. సెల్ఫ్ ఇంప్రూవ్మెంట్ చేసుకొని ఉన్నారాను సరిపెద్దకొనే సమర్థత ఉన్న వ్యక్తి ఆయన. వాద్యంలు మరచి పోనివ్వని వ్యక్తిత్వం ఆయనది. అవే మాస్టిరాస్టి.

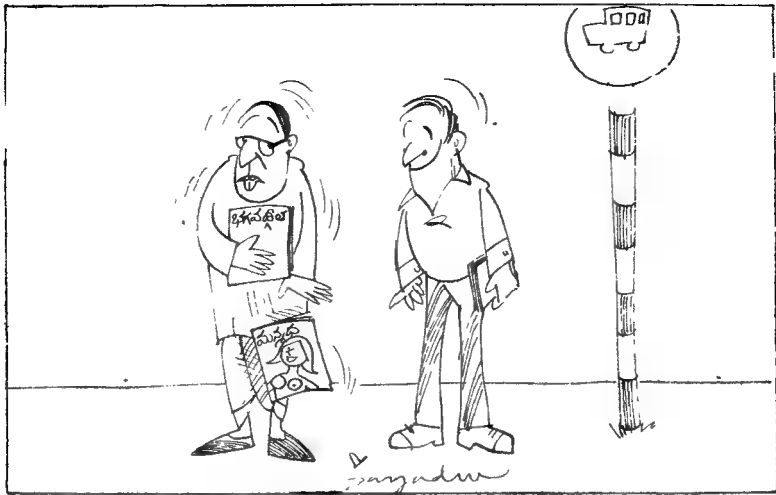
"అంతేనా చెప్పోతే మీ ఖర్చులు తగ్గించుకొని నన్ను ఉద్యోగం చూనేయమంటావా?" అప్పటినుంచి వచ్చిన కర్పాంత ఆయనన్న మాటలు గుర్తు తెచ్చుకొంటూ నా తలని ఆయన ఎన్నోకి చేరుస్తూ అన్నాను.

ఆయన నా తలరాస్తూ రాంకనేపు మాటాడలేదు. రెండు చేతుల్లో నా ముఖం ఎత్తి నాకళ్ళలోకి చూస్తూ—

"నీ అందుబాటు నాకు కొరతగా ఉన్నప్పుడే మన ప్రేమ నిత్యనూతనంగా ఉంటుంది. నిన్ను ఉద్యోగానికి పంపిస్తున్నది నీ అర్జన కోసం మాత్రమే కాదు. జీవితం అనుభవాల సముదాయం. ఆ అనుభవాల సంపదనంలో పురుషుడికి ఎంత స్వేచ్ఛ అవసరమో స్త్రీకి కూడా అంతే స్వేచ్ఛ అవసరం. అందుకే నిన్ను వంటింటికి, పడకటింటికి మాత్రమే లంకితం చేయకుండా అప్పటినుంచి పంపుతున్నాను" అన్నాడు.

ఇందాకటి నా అహంకారపు సమాధానాలకు రిటార్తా అన్నట్లుంది ఆయన చిన్న సైజు ఉపన్యాసం.

"దీన్ ఈజ్ ది లాస్ట్ బాటిల్ ఫర్ మీ టు

కిలో" నిర్ణయానికి వచ్చిన వ్యక్తిలా బాటిల్ దీరువాలో పెట్టి భోజనానికి లేచారు. విశాలమైన నుదురున్న ఆయన ముఖంలో ఏదో కాంతి స్పష్టంగా కనిపించింది. తనకు తానుగా రీసు కొన్న మంచి నిర్ణయం వలన కలిగిన ఆనందానికి నాకాళ్లు వణుకుతూ ఉంటే ఆయన వెంట వంటింట్లోకి నడిచాను.

మరునాడు ఆఫీసులో రా తలనుభవం ఎదురయింది. ఆఫీసు డైరెక్టులో మూడునాలుసార్లు డైరెక్టర్ రావుగారి గదిలోకి వెళ్ళాను. ప్రతీసారి ఆయన చూపులు నా శరీరాన్నంతా తడుముతున్నట్టే అనిపించింది. ముగ్గురు పిల్లల్ని కని నడివయస్సులోకి జారుకొంటున్న నా శ్రీత్యం విపరీతంగా సిగ్గుపడింది. ఇప్పుడు కూడ పరాయి మగాణ్ణి అకరించే రూపం నాకున్నందుకు నా మనస్సు గర్వంతో పొంగింది. పరస్పరం విరుద్ధంగా ఉన్న ఈ ఆలోచనలతో బస్ స్టాప్ నుండి ఇంటికి రావడం రిఫ్లెక్సుల సాయంతోనే జరిగిపోయింది. పిల్లల సంగతి చూసిన కర్వార్ పోస్టులో వచ్చిన ఉత్తరాలు చూశాను. నా పేరులో ఒక ఉత్తరం ఉంది. రమాదేవి దమ్మారి. కవిత్వ విప్పాను.

డియర్ సునూ

రెండునెలల క్రిందట విశాఖనుంచి వ్రాసిన వుత్తరానికి సీనుంచి సమాధానమేమీ లేదు. సీలా కాపురం చేస్తున్న దానినే, నానున్న తీరిక టిపర సీ తెందులేమే! లేటి బమ్. మావారికి ట్రాన్స్ఫర్లు ఈ ఊరొచ్చేం. ఇక్కడకువచ్చిన కొద్ది రోజులకే తెలిసింది, మన క్లాస్ మేట్ వెంకటరమణ గురించి. గుర్తుదా? ఎర్రగా, పొడుగ్గా నన్నుగా ఉండేవాడు. ఇవాంజిలికల్ ఫేస్. క్లాస్ పుతున్నంచేపు అరన్ని చూస్తూనే గడపేసేదాన్ని. క్లాస్ లో అతను వేసిన ప్రశ్నలు ఇప్పటికీ గుర్తున్నాయ్. చదువులో చురుకుదనం. అటలో తప్ప మిగతా అన్నీ ఏకీ వి టీన్ లో పాల్గొని బహుమతులు కొచ్చేసేవాడు. కోరి పలకరిస్తే రెండు మూడు 'ఊ' 'అ' లతో పొడిపొడి మాటలతో సంభాషణముగించి జారుకునేవాడు. నాలోనే నా ప్రేమ ఉండి పోయింది. యూనివర్సిటీలో హాయిగా గడిపిన ఆరోజులు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. అతని రూపం, వేదికమీద ఉద్దేకంగా మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఎర్రపడి చూడ ముచ్చటగా ఉండే అతివి ముఖం నా మనసులో నిలచి పోయాయి. ఇంతా ఎందుకు వ్రాస్తున్నానంటే వన్నేందేళ్ళ కర్వాల మళ్ళీ రమణ గురించిన

వివరాలు తెలిశాయి.

మా ఇంటి ప్రక్క వాళ్ళకి దగ్గర చుట్టం అతను. ఈ మధ్యే వచ్చి వెళ్ళాడు. మనిషి రూపం పూర్తిగా మారిపోయింది. అతను పెళ్ళిన తర్వాత వక్కావిడ అతని గురించి వివరాలు చెప్పింది. గవర్నమెంటులో ప్రస్తుతం పెద్ద ఉద్యోగమేనట. ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకొన్నాడట. పెళ్ళయిన నాలుగేళ్ళకే ఇద్దరు పిల్లల్ని (ఒక బాబు, ఒక పాప) తనకు గుర్తుగా వదిలేసి భార్య చనిపోయింది. ఆ పాపతో మనిషి మళ్ళీ ప్రజల్లో పడతాడా ఎప్పటికైనా అన్నంతగా మారిపోయాడట. వివరితంగా త్రాగుడు కలవాడు పడ్డాడు. అతను త్రాగకుండా ఉండనిది అప్పీసులో గడిపే కొన్ని గంటలు మాత్రమే. కొన్నాళ్ళ తర్వాత ఆ పిల్లల కోసం అన్నట్టు మామూలు మనిషయ్యేడట. చుట్టాలు ఎంత చెప్పినా మళ్ళీ పెళ్ళి కంగీకరించలేదుట. ఈ మధ్యే గుంటూరునుంచి హైదరాబాద్ కు త్రాన్స్ఫర్ అయిందట.

ఒకటి రెండుసార్లు ఇక్కడ అతన్ని చూసి నందుకే నా మనస్సు సంతోషంతో నిండిపోయింది. నాకు గుర్తున్న రూపం కాక పోయినా, ఆ ముఖంలో దైవత్వం చూసి పోలేదు.

తొలి ప్రేమ మధురమైనదేకాదు. మరువలేని దనిపిస్తుంది. పెళ్ళి పలకరించే దైర్యం లేకపోయింది. నాది మూగ ప్రేమగానే మిగిలిపోయింది.

ఈ నా ప్రేమ కబురతో కొన్నేళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ నిన్ను బోరు కొడుకున్నానని నవ్వుకొంటున్నావు కదూ! అవునులే ఇలాంటి మధుర బావాలు నీలాంటి మొద్దులతో బోధపడతాయి! పిల్లలు తలావు తడ్తున్నారు. ఉంటాను.

నీ — రమ

ఉత్తరం వదిలి నిజంగానే నవ్వుకున్నాను. దాని పోరు పడలేక ఎప్పుడో ఒకసారి చూసి నట్టు గుర్తు దాని ప్రియుణ్ణి. చాలా మామూలు రూపం. రోజు కొకసారైనా అతన్ని తలుపు కొని అతని కబురతో నన్ను విసిగించేది.

భావుకతలో నిండిన రమ నే నెన్నటికీ మరచి పోలేని మంచి స్నేహితురాలు. కలలో విహరించే అమాయకురాలు.

“ఏవిటి! దేవిగారి కేమైనా ప్రేమలేఖ వచ్చిందా. ఉత్తరం తొడ మీదుంచుకొని ఆలోచనలో పడ్డారు.”

మావారి మాటల్లో ప్రస్తుతానికి వచ్చాను. అప్పీసులో “చూపులు” గుర్తుకొచ్చాయి.

“ఏమండీ! ఒక మగాడు ఒక స్త్రీని గుచ్చి గుచ్చి చూస్తే అర్థం ఏమిటండీ” టాపిక్ సీరియస్ దైనా హాస్య చోరణిలో సందాక్షణ ప్రారంభించాను.

“ఏమింది. ఆ స్త్రీ అందమైనదైనా అయిందా, లేదా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే కురూపైనా అయ్యిందా?” పూలేసెన్ విప్లవకూ అన్నారు.

“ఆ స్త్రీ మీ ఆవిడే అయి, ఆ పురుషుడు ఆమె బానయితే!” దైరక్షగా విషయానికొచ్చాను.

“నిన్ను ఉద్యోగం మానేయమని, ఇంటికే అంకిత మవమని శాసించను. మీ బాన్ శ్రేష్టుని మెచ్చుకొంటాను.” బట్టలు మార్పు కుందికీ గదిలోకి వెళ్ళా అన్నారు.

ఆయన వికాల హృదయానికి, నేనంటే ఆయనకున్న నమ్మకానికి ఆశ్చర్యపోయాను. సంతోషంతో కూడిన గర్వంతో నామనసు నిండిపోయింది. అలవిమాలిన ప్రేమ పున్న చోటే అనుమానం ఉంటుందంటారు. ఆయనకీ నేనంటే అనుమానం కలిగేంత ప్రేమలేదా? అనలు ప్రేమంటే రమ దగ్గర ఉంటే ఎంత బాగుండేది. ఈ ప్రశ్నలకు సంతృప్తికరమైన సమాధానాలు చెప్పేది. దానికి విషయాలు బాగా తెల్పు.

బట్టలు మార్పుకొని వచ్చి ఇంకా హాటుతో పోపాటోనే స్వల్పంగా కూర్చున్న నన్నుచూసి—

“ఏవిటి సరసూ! యీ ఆర్ బికమింగ్ షిట్టరీ! ఏం జరిగింది? మీ అప్పీసర్ నిన్ను వదే వదే ఆశగా చూశాడు. ముగ్గురు పిల్లల్ని కన్నా, పెళ్ళి తెదిగొచ్చిన కన్యలా ఉన్న నిన్ను ఏ మగాడు చూడడు? చూసి గుటకలు

వెయ్యడు? ఇన్నాళ్లు నువ్వు అబ్జర్వ్ చెయ్య లేదు అంతే. అందమైన వస్తువుల్ని, ప్రకృతి లోని సౌగంధ్యాలను ఆనందించడానికే కళ్లు న్నది మనకు. ‘వరశ్రీని కన్నెత్తి చూడకు’, ‘వరపురుషుడి నీడ కూడ సీమిద వడసేయకు’ లాంటి అనహజ నియమాల్ని మనకు నూరి పోసి జీవితంలో ఎంతో శ్రీని పోగొట్టు కొనేట్లు జేశారు మన పూర్వీకులు. మన సంస్కృతి అంతే అనను కాని, శ్రీ పురుష సంబంధాల విషయంలో మాత్రం మనవాళ్ళ నియమాలకు అధారం భయం, అనుమానం.”

ఆయన మాటలు ఆశ్చర్యంగా వింటూ కూర్చున్నాను. ఆయన స్వభావంలో ఇన్నాళ్లు నాకు తెలియని దైష్ణ్యం ఉన్న సంగతి ఇప్పుడు తెలిసింది. నా అదృష్టానికి పొంగి పోయాను. ఆ విషయం అక్కడతో ఆపేశాను.

ఆఫీసులో రావుగారి చూపులు నాలో సిగ్గుని భయాన్ని కలిగించలేదు. చొరవగా స్నేహం గానే “మూవ్” అవుతున్నాను. ఆయన కూడ అవసరం మేరకు తప్ప అనవసరంగా నన్ను తన గదిలోకి రప్పించుకోవడంలేదు.

అర్జంటు పేపర్లు చైపు చెయ్యడం పూర్తి కాక ఆరు గంటలువరకూ ఆఫీసులోనే ఉండి పోయాను. ప్యాన్, డైరెక్టర్, నేనే ఆఫీసులో ఉన్నది. చైపుచేసిన కాగితాలు సంతకం జేయడానికి రావుగారు ఆఫీసులోనే ఉండాల్సి

వచ్చింది. చైపు చేయడం పూర్తిచేసి ఫైల్స్ పుచ్చుకొని సంతకాల కోసం ఆయన గదిలోకి వెళ్ళాను. కళ్లు మూసుకొని కుర్చీలో వెనక్కి వారి ఉన్నారాయన.

“సర్” అన్న నా పిలుపుకి కళ్లు తెరిచారు. నన్ను అదే వనిగా కొన్ని క్షణాలు చూశారు. కొత్త పోయిన నేను కూడ సూటిగా ఆయన వైపు చూసేసరికి కళ్ళుదించుకొని ఫైల్స్ దగ్గరకు తీసుకొన్నారు. ఆ గదిలో ఒంటరిగా ఆయన తెదురుగా నేను. మూసిఉన్నతలుపులు. నా గుండెల కబం నా గొంతులో వినిపిస్తోంది. రక్తమంతా నా ముఖంలోకి వచ్చినంతగా చెప్ప రోంచి వేడి గాడులు. ఏదో తెలియని భయం ఆత్మత, ఉత్కంఠ, అనుమానం నాలో చోటు చేసుకొన్నాయి. నిటారుగా నిలబడలేక కుర్చీని ఆసరాగా చేసుకొని నిల్చున్నాను.

“సారీ ఫర్ హోల్డింగ్ యు అప్ ఏవర్ ఆఫీస్ టైమ్. థ్యాంక్యూ, యు కెన్ గో నోవ్” అన్నారు.

గదిలోంచి బయటపడి నిండుగా ఉపిరి ఊల్చుకొన్నాను. అధారంలేకుండా భయాలకి నాలో నేనే నవ్వుకొన్నాను.

ఆ రాత్రి శ్రీవారి గుండెలమీద తలపెట్టు కొని ఆయన భుజాల్ని రాస్తూ జరిగింది వివరంగా చెప్పాను.

“యూ ఆర్ స్టిల్ టూ గర్లీష్. నీలో

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

కన్యా—ఉగండాల మధ్య రైలుమార్గం నిర్మించినపుడు యీ మృగాలు తెలిగ్రాఫ్ తీగలను తెంపివేసేవట! వీటి బారినండి వైరస్ కాపాడానికి వాటిని 25 అడుగుల ఎత్తున వుంచారు:

ప్రామింబుగా ఉండే శ్రీశ్రీ వీ లోకజ్ఞానపు గొంతు నొక్కుతోంది. లెర్నె ఇట్ యువర్ సెర్వ్ ది హార్వేజ్" అన్నారు నన్ను ఇంకా దగ్గరికి తీసుకోంటూ.

నాకు, సోమనాథంగార్ని ప్రమోషనార్డులు వచ్చాయి. మేము స్వయంగా రావుగార్ని కలసి మేమిప్పుడోయే పార్టీ గురించి చెప్పాం. ఆయన్ని ముఖ్య అతిథిగా ఆహ్వానించాం.

"మంచి జరిగినప్పుడు సంలోపించడం, చెడు జరిగినప్పుడు దుఃఖించడం మనం నిత్యం అనుభవించే ఇమోషన్లు. మంచి జరిగినప్పుడు సెలబ్రేట్ చేసుకోవడం, చెడు జరిగినప్పుడు ట్రాంగ్విలైజం మన అల్పత్వానికి బాహ్య స్వరూపస్వరూపమే అవుతుంది. న్యాయంగా మీరు ఎప్పుడో జరగాల్సింది మంచి ఇప్పుడు జరిగింది. మీ ఇష్టాన్ని నేను కాదనను. మిగతా స్టాఫ్లో మీరు సెలబ్రేట్ చేసుకోండి. నలుగురిలో కలిసి సరదాగా గడిపే అదృష్టాన్ని నేనెప్పుడో కోర్చుచున్నాను. పొరిలంటే నాకు కిట్టదు. ఐ లూవ్ మై సెర్వ్ ఇన్ ఎ క్రౌడ్ : అవరి వాక్యాలు చెప్పున్నప్పుడు ఆయన గొంతులో ఆవేదన స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

ముందు అపీసుకి వెళ్ళేసరికి ఎందుకో అందరూ కదలిక లేకుండా నిశ్శబ్దంగా వారి వారి సీట్ల కుక్కుపోయారు. నా సీటు దగ్గరికి వెళ్ళేసరికి ఊదీల్ మీద ఒక కాగితం ఉంది. చదివాను.

"ఐ ఎంజాయ్డ్ వర్క్సింగ్ వీత్ యూ ది ప్యాషన్ మంత్స్. గుడ్ లక్ ఎండ్ గుడ్ డై" రావుగారి చేతి వ్రాత అది.

"అందరికీ అదే ఉత్తరం తల్లీ. ఆ మంచి మనిషి మెరుపులా ఊహాలం మేరిసి మనకు మంచిచేసి కోరి ప్రాస్పెక్ట్ చేయించుకొని ఢిల్లీ వెళ్ళిపోయారు. ఇదిగో ఆయన ప్రాస్పెక్ట్ అర్జిక్చు కాపీ. రౌల్ డైరెక్ట్ వచ్చేవరకూ ఇన్చార్జి నేనే" అన్నారు సోమనాథంగారు ప్రాస్పెక్టర్లు కాపీని నాకు చూపిస్తూ.

ఎవరో అవుటూ దూరమయినట్లుగా వాద గలిగింది నాకు.

"సరస్వతీ ఈ ప్రాస్పెక్టర్ కన్న వింతైన విషయం. ఆయన్ను రోజుకు మూడు నాలు సార్లయిన చూస్తూ ఉండే దానివి. ఆయన, విపరీతంగా త్రాగుతాడంటే నమ్ముతావా?" ఆయనే అన్నారు.

నేనేం అనలేదు. విస్తుపోతూ ఉండే నానుకొని నిల్చున్నాను.

"ఫ్యూన్ కనకారావు ఇటు సరుతూ ఉంటే స్టోరు రూములో ఖాళీ విస్కీ సీసాలు దండిగా ఉన్నాయట."

దూరంగా కలవంచుకొని నిల్చున్న కనకారావు వైపు చూశాను. వాడు నిజమే అన్నట్టు తల ఊపేడు.

"ఆయన మనకు ఏ గాయం తగిలించో, ఆయన్ని ఏ సమస్య వీడిస్తోందో, మంచి తనానికి వేయి రకాలుగా సమాధికతే ఈ కుళ్ళన సంఘం ఆయనతో మన్యాయం చేసిందో—లేక పోతే దేవుడులాంటి మనిషి త్రాగుబోతా?" సోమనాథంగారు ఆవేదనతో అన్నమాటలు. ఆయన కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతూంటే చూడ లేక కలవంచుకొన్నాను.

"పోనీ మన మందరం ఆయన ఇంటికి వెళ్ళి ప్రాన్స్ పర్ కాన్సిల్ చేసుకోమని రిక్వెస్టు చేస్తే" అన్నాను, ఆయనను ఇక్కడే ఉండేట్లు చేయాలన్న ఆత్మరతతో.

"ఆ అవకాశం ఆయన మన కివ్వలేదమ్మా. నిన్న సాయంత్రం ఫ్రయిటుతో ఢిల్లీ వెళ్ళి పోయారు" నిరాశగా అన్నారు సోమనాథంగారు.

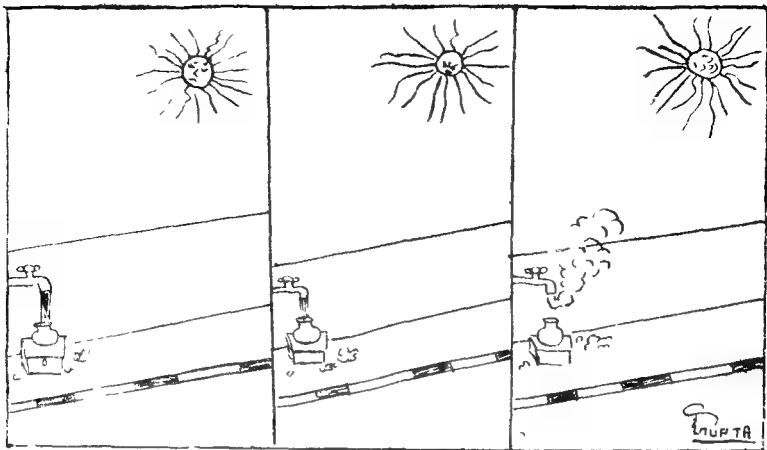
ఆ రోజు అపీసులో వనేం జరగలేదు.

ఇంటికివచ్చి జరిగింది చూ ఆయనకు చెప్పాను.

కొంతసేపు నిశ్శబ్దంగా వుండి భూస్వామిలోకి చూస్తూ "ఇట్ ఈజ్ లైఫ్" అన్నారు. అంతే. మరునాడు అపీసునుండి ఇంటి రొచ్చేసరికి ఉత్తరాల్లో రావుగారి దమ్మరితో కవచం. కవచం విప్పి కాగిలాలు బయటపడే తీశాను.

శ్రీమతి సరస్వతీ,

రొన్నేళ్ళ క్రిందట వ్రాయాల్సింది. చొరవ డైర్యం లేక వ్రాయలేదు. వ్రాయసందుకు

అప్పుడు విచారించలేదు. ప్రేమంటే నమ్మకం లేని నేను మరొకరంటే ఇష్టపడి పెళ్ళి చేసుకొన్నాను. కొన్నాళ్ళు జీవితం హాయిగానే నడిచిపోయింది, ఇద్దరు పిల్లల్ని నాకొదిలి, ఆమె దేవుణ్ణి చేరుకొంది. ప్రేమంటే అప్పుడు తెలిసింది. ఏమోగంలోన నరకం అనుభవం లోకి వచ్చింది. కొన్నాళ్ళు "మర్తు"లో ఆస్తి ర్యాన్నే మరచిపోయాను. పిల్లల కోసం మామూలు మనిషియాను. మనుగడ కొనసాగిస్తూ వచ్చాను. ఇక్కడ నిన్ను చూశాను.

రమాదేవి, నువ్వు కలసి తిరుగుతుండేవాళ్ళు. అమ్మాయిల్ని చూడాలన్నా, వాళ్ళలో మాట్లాడాలన్న సహజంగా నాకు ఉండే భయం, దిడియం నుంచి నీతో చూట్లాడ్డానికి ప్రయత్నించలేదు ఎప్పుడూ. మీ ఫ్రెండు రమాదేవి కోరి పలకరించినప్పుడు కూడ ఎడ్వాంటేజ్ తీసుకొని నీతో చూడటం కలిపి మైహం చెయ్యడానికి తెగింపు లేకపోయింది. ఏ పని లేనప్పుడు నా మనసులో నీరూపమే కదిలేది. నీ గురించి ఆలోచనలతో నా మనసు నిండిపోయేది.

ఇక్కడ నిన్ను చూసిన తక్షణం నుంచి బండ దారిందనుకొన్న నా మనసు బలహీనమవడం ప్రారంభమయింది. ఏదో చెప్పాలని, నీనుంచి ఓదార్పు పొందాలని, నిన్ను చూస్తూ గింజలు

గడిపేయాలని తీరని తీవ్రమైన కోరికలు, తపన. ఎన్నో రాత్రులు నిద్రపోకుండా నీ గురించిన ఆలోచనలో పూరిగా తెలివితప్పే వరకూ త్రాగుతూ గడిపాను. వదిలించుకోన్న పాటు అలవాటు మళ్ళీ నన్ను బానిసను చేసుకొంది. పగలు నీరూపం ప్రవృత్తిగా చూసి, ఆరూపాన్ని మనసులో ముద్రించుకొని రాత్రి గుర్తుకు తెచ్చుకొని సంకృప్తి పడుతుండేవాణ్ణి. బాధపడుతుండేవాణ్ణి. ఇంక ఇక్కడ ఉండడం అనంభవమని తెలుసుకొన్నాను. త్రాగుడు కబంధ హస్తాల్లోంచి నన్ను నేను రక్షించుకోవాలంటే నీకు దూరంగా వెళ్ళిపోవాలి. అందుకే వెళ్ళిపోతున్నాను.

శుభాకాంక్షలతో.
రాఘవరావు.

ఓడిసిన కళ్ళతో ఉత్తరం వైపు చూస్తూ కొన్ని తూణులు శిలనే అయిపోయాను. రమాదేవి ఉత్తరం దాని రూపం మనసులో మెదిలేయి. రావుగారి మాపులు గుర్తుకొచ్చాయి. "ఇట్లో ఈజ్ లైఫ్" చూపారీ చూటలు మెదదులో ఖంగుమని మ్రోగాయి.

ఏమిటా చూచిన్నవాడు "అమ్మా! అన్నయ్యో ఆటలో నా బొక్కా చింపేశాడు చూడమ్మా!" అన్నాడు.

"వాడు చింపాలని చింపలేదు నాన్నా" అన్నాను, దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ. □

నవ్వి చెడినవారు లేరు!

“ప్రియమైన మామగారికి అల్లుడు సుబ్బయ్య నమస్కారములు. మీరు సంక్రాంతికి వస్తున్నట్లు వ్రాసిన ఉత్తరం చూసి చాలా సంతోషించాను. కాని ■ రోజు నాకు వేరే పనుంది కాబట్టి స్తేషనుకి నా బదులు నా మేనల్లుడొస్తాడు. కాని మా మేనల్లుడు మిమ్మల్నెప్పుడూ చూడలేదు—మీరూ అతనిని చూడలేదు. అందుచేత మీరు ట్రైను దిగుతున్నప్పుడు కుడిచేతిలో ఆకుపచ్చని జలతారు పట్టుచీరను, ఎడమచేతిలో పోలిష్టర్ సూటుబట్టతోను నిలబడితే నా మేనల్లుడు మిమ్మల్ని కప్పక గుర్తుపడతాడు.”

—ఇటు
అల్లుడు సుబ్బయ్య.

ఒక పినింగొట్టుకి జీవితంమీద విరక్తి పుట్టి ఆత్మహత్య చేసుకుందామని ఉరితాడులో తల దూర్చి వ్రేలాడుతూండగా పనిమనిషి వచ్చి అర్థంబుగా తాడుని కత్తితో కోసి అతనిని కాపాడేడు: ఆ నెల జీతం ఇస్తున్నప్పుడు ఆ యజమాని పనిమనిషికి 2 రూపాయలు తగ్గించి ఇచ్చాడు.

“ఏం దొరా. ఇలా తగ్గించారు?” అని అడిగాడు పనిమనిషి!

“మంచి తాడుతో నేను ఉరేసుకుంటున్నప్పుడు దానిని తెంచేశావు కదా! ఆ నష్టం ఎవరు భరించాలిరా?” అన్నాడు యజమాని.

“నాన్నగారూ, నేను హార్డ్ స్పెషలిస్టు నవ్వాలా లేక డెంటిస్టు నవ్వాలా?”

“డెంటిస్టే అవరా వెధవా! మనిషికి హృదయం ఒక్కటే కాని పళ్ళు 32 వున్నాయిగా! అదే లాభదాయకం!”

చిన్నవయస్సులో అన్ని సబ్జెక్టులోనూ “జీరో” మార్కులు తెచ్చుకున్న అప్పారావు భవిష్యత్తులో ఏం చేస్తాడు?

ఇదికూడా తెలియదా? కోడిగుడ్ల వ్యాపారం పెట్టాడు!

“అమ్మా తల్లీ ఒక చిరిగిన షర్టుంటే వెయ్యండి.”

“నీ షర్టు బాగానే వుంది కదా?”

“అదేనండి చిక్క! ఈ షర్టు చూసి ఎవరూ బిచ్చమెయ్యలేదమ్మా!”

సభలో ప్రసంగిస్తున్న రాజకీయనాయకుడు, “మహాజనులారా! కాకిని చూసి మనం ఐక మత్యం నేర్చుకోవాలి! చీమని చూసి మనం చురుకుతనం నేర్చుకోవాలి! కుక్కని చూసి మనం విశ్వాసం నేర్చుకోవాలి!”

ప్రేక్షకుల్లో ఒకడు—“తైం చూసి మీరు ప్రసంగం వేగిరం ముగించడం నేర్చుకోవాలి!”

“అమ్మాయినిచ్చి, ఎనిమిది వేలు కట్టమూ ఇమ్మంటున్నారే ఇది జరిగే వసేనా?”

“అయితే ఓ వస్త్రయ్యండి... ఎనిమిది వేలు కట్టం మాత్రం యిచ్చేసి అమ్మాయిని మీరే అట్టిపెట్టుకోండి!”

నేకరణ: ఆర్. శివరాజన్

చిత్రకారుడి జీవితచిత్రం

రాజారావు నన్ను గుర్తు పట్టలేదు. కనుబొమలుముడివేసి పరిక్షగా నా ముఖంలోకి చూశాడు.

“మీపేరు? అడిగాను.

‘ఆనంద్’ ”

“ఆ నం ద్ . యస్.

ఆనందరావమకుంటాను పూరి పేరు? అతని కళ్ళలో సంతోషపు చాయలు కనిపించాయి.

“అవును గుర్తొచ్చానా?”

కుతూహలంగా అడిగాను.

“అరె నువ్వబోయ్ చంపావు పో ఏమిటిల్లా ఐపోయావ్?

చిన్నప్పుడు బాగా బొడుగా వుండేవాడివి. ఇప్పుడేమిటి ఇంత చిక్కిపోయావు? ” ఆశ్చర్యం ప్రకటించాడు, నన్నుకా పరిశీలనగా చూస్తూ—

“ఆ ఏమిటి విశేషం? ఊరు ఎట్లావుందో చూద్దామని వచ్చావా? మార్చేమీ లేదులే ఇప్పుడెక్కడా వుండటం? విజయవాడేనా?”

అన్నాడు.

అన్నాడు.

“ఆ విజయవాడలోనే.”

“ఎం చేస్తున్నావ్?”

“ఓ ప్రైవేటు కంపెనీలో కర్చుగా ”

“గుడ్ రా అలా హోటల్లో కూర్చుని మాట్లాడు కుండాం ” అంటూ నావీపుమీద చేయివేసి ముందుకు నడిచాడు.

“అమ్మా నాన్నా అంతా బావున్నారా?”

నడుస్తూనే అడిగాడు.

“నాన్నపోయారు రెండు సంవత్సరా లయిందా?”

“అరే ఏమిటి? ఏవఁన్నా జచ్చా?”

“ఆ కాస్పర్?”

“హూ ఇంతమంది దాక్తురు వుండి కేసుర్ని కుదర్చలేక పోతున్నారు గదా ఊ ఇంకా ఏమిటి సంగతులు? ”

“ఏమున్నాయ్ నువ్వే చెప్పాలి—మన పూరి గురించి ”

“ఈ పూరి గురించి నాకు మాత్రం ఏం తెలుసు గనుక నేనిక్కడ వుండటంలేదు. హైదరాబాదులోనే జాబ్ చేస్తున్నాను.”

“హైదరాబాదులో వుంటున్నావా? నాకు తెలిదు.. ఎందులో వని చేస్తున్నావ్?”

“స్టేట్ బ్యాంకులో.”

“అట్లాగా అదృష్టవంతుడివి ”

హోటల్ ఓమూలగా వెళ్ళుకూర్చున్నాం

హోటల్ ఇదివరకటికన్నా బావుంది. ఇది

వరకు దీని స్థానంలో చిన్న కాకా హోటల్

వుండేది.

ఇంతకు ముందు మా పూరికి సినిమా హాలు

కూడా వుండేదికాదు. చిన్న టూరింగ్ టాకీసు

అప్పుడప్పుడూ వంచేసుండేది. ఏవైనా పూరు

కొద్దిగా మారినదనే అనుకోవాలి కానీ రాజా

రావుకి ఈ మార్చేమీ ఆనటంలేదు. అవును

మరి—అతిసుంటున్నది హైదరాబాదులో.

రాజారావు ఆప్యాయంగా పలుకరించటం

నాకు చాలా సంతోషంగావుంది . ఇంకా పాత

మిత్రులెవరూ కనిపించలేదు. జన్మదినగటం

లోనే—కిళ్ళికొట్టు దగ్గర సిగిరెట్టు కాలుస్తున్న

రాజారావు కనిపించాడు.

స్వీట్ కు ఆర్డరిచ్చాడు రాజారావు, వడ్డిం

టున్నా వినయండా.

పామర్తి రాజేంద్రప్రసాద్

మనీషి గడ్డుగు చర్చ

“ఎల లెంపమంది?” అడిగాడు.

“నలుగురు ”

“ఈ షోర్టర్ దాటావన్నమాట ఇంకా ఎక్కువ దూరంపోయేవు ! నాకు ఇద్దరే ఇద్దరు ఒక ‘క్రెడిట్టు’—మరో ‘డెబిట్టు’” నవ్వుతూ అన్నాడు, “ను జేంకు ఎంప్లాయా నిని గురుచేస్తూ.

నేనూ నవ్వాను.

స్టీట్ తెచ్చి ముందర పెట్టాడు, సర్వర్. మెలగా నంజూతూ అసలు విషయం బయట పెట్టాను

“వల్లవరావుని చూడాలని వచ్చాను ”

“వల్లవరావెవరూ ఓహో! ఆర్టిస్టు గదూ క్లాసులో పాఠాలు వినకుండా బొమ్మలు గీస్తాండేవాడు ”

“అవును ఏం చేస్తున్నాడు? చావు న్నాడా?” అస కిగా అడిగాను.

“ఎమో నాకేం తెలుసు? నేనీవూరాచ్చి రొంగ్రోజులే బంది. మీరిద్దరూ మంచి ప్రంధ్యనుకుంటాను ”

“అఁ చాన్నాళ్ళ క్రితం ఉత్తరాలన్నా రాస్తూండే వాడు ఇప్పుడు అడీలేడు! ఏం చేస్తున్నాడో పాపం చాలా పూర్ ఫేమిలీ వాళ్ళది! ఐనా ఏం. బ్రిహ్మాంధమైన ఆర్ట్ వాడిచేతిలో వుంది. ఎప్పటికైనా పైకొస్తాడు. అదెలాగూ తప్పదు.”

“నిజంగా అర్థనేది గాడ్స్ గిఫ్ట్ అందరికీ రాదు?” కాపీతాగురూ అన్నాడు రాజారావు. ‘కరెక్ట్’ అన్నట్లు తలచావాను.

“మంచి విక్రయాలుంటాయి. వెళ్తామా? చైముండిర్ ఎడింటికి మొదలైంది.”

“సారీ ముందు పిల్ల వెరావుని చూచాలి. వీరైతే ముగురం ‘నెకెండ్’కి పోదాం..” అన్నాను కాపీ తాగటం పూర్తిచేసి.

“నెకెండ్ షో నమ్మకాయండ్ల జనం పోగయితేనే వేసారు సరే కానివ్వు. అంతగా ఐతే రేపు వెళ్తాం పుంటావు గదూ రెండ్రోజులు?”

“చెప్పలేను” అంటూ రేవాను.

“వన్నిక్టీస్” అరిచాడు సర్వర్.

నేనివ్వబోతుంటే వారించాడు రాజారావు.

ఇద్దరం బయటికొచ్చాం. ఇంకో వది నిముషాలనేపు కలెక్టరాం రొమ్మమీదే. అత నేదో చూట్టాడే కానీ, కాపీమీ అరంకారేడు. నా ఆలోచనలన్నీ వల్లవరావు చుట్టూ తిరుగు తున్నాయి. వాణ్ని చూచాలని నా మనసు రహా తహాలాచుతోంది.

“సరే వెళ్ళిరా ఐతే నీనిచూడ రేపె ల్లాం ” అంటూ అక్కడే లగిపోయాడు రాజారావు. నేను ముందుకు నడిచాను.

వల్లవరావు వాళ్ళిల్లు పూరి చివర. బస్టాండు నుంచి కొద్దిగా దూరం. గవగదా నడక ప్రారం భించాను. దారిన తెలిసిన వాళ్ళ చాలామంది కనిపించారు. ఐతే ఎవరూ నన్ను గమనింప లేదు. గమనించినవాళ్ళ గుర్తు పట్టలేదు. నేను కూడా వలకరించలేదు, కలెక్టర్ లో వదితే ఆలశ్యం బొతుందని! రేపెప్పుడైనా చూస్తా డొచ్చునని తలవంచుకొని నడకవం మొదలైతాను.

వాగా ఏకటి వడిపోయింది. ఏదీలేదు అక్కడొకటి, అక్కడొకటి చెలిగాయి. పూరి చివర బంగళాను సమీపించాను. అం

కలలు చంద్ర కలము

బాకు దగరోనే వలవరావు ఇల్లు. అక్కడన్నీ పూరి గుడికెలే ఎక్కువ. పెంకుటిల్లు విసిరి పేయబడ్డట్లు ఒకదో అరో వున్నాయి.

రోడ్డుమీద నిలబడి పరిశీలనగా చూశాను. పల్లవరావు వాళ్ళింటి స్థానంలో—శిథిలావస్థలో వున్న చిన్న పెంకుటిల్లు కనిపించింది. బయట పలుపులు మూసివున్నాయి. దగరకెళ్ళి ముని వేళ్ళతో చప్పడు చేశాను. వెంటనే తెరుచు కున్నాయి.

“ఎవరు వాచారె నాయనా ” ఒక సవిషయసావిడ.

“పల్లవరావున్నాడా?” అడిగాను.

“ఎ పల్లవరావు?”

“చలవతిరావుగా రచ్చాయి.”

“చలవతిరావు గారెవరూ? ఎక్కడని వెప్పారు?”

“ఇక్కడే . ఇదే వీధిలో—ఈ ఇల్లే ” ఇంతలో ఓ ముసలాయన వచ్చాడు తోవలి చుంది—“ఎవరు కావాలండీ” అంటూ.

“ఎవరో చలవతిరావట ” సమాధానం వెప్పింది ఆమె.

“మీరెవరు వాబూ ” అడిగాడాయన.

“నాపేరు అనందరావు.”

“అలాగా రోవలికి రండి.”

వెళ్ళాను.

విరిగిపోయిన చుట్టి ఒకటి చూపించి చూర్చుకున్నాడు.

“ఫరవాలేదండీ వాళ్ళెక్కడుంటున్నారో చెప్పితే—రక్తంగా వెళ్ళి కలుస్తాను” అన్నాను చూర్చుకుంటూనే ఇబ్బంది వడుతూ.

“వెళ్ళాను ముందు చూర్చండి ”

ఆయన చుట్టి మంచం వాల్చుకొని కూర్చున్నాడు. నేను భయం భయంగా విరిగిన చుట్టిలో ఒదిగి కూర్చున్నాను.

“చలవతి మీకేమోతాడు?”

“వాళ్ళవాయి పల్లవరావు నా స్నేహితుడు”

“ఆ హా చలవతి చనిపోయి రెండు సంవత్సరాలవుతోంది”

రలమెంపడ్డాను.

“చూక్కిచెంతుంది లారీ క్రింద వద్దాడు. పాపం, చాలా మంచివాడు. నాకు మంచి స్నేహితుడు మీకీ విషయం తెలీదేమో

వాళ్ళవాయి చలవతి చనిపోక ముందే ఎక్స్‌పీరిటీ చెప్పడంలా ఇంటినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.”

• ఏమిగుపాటే!

నమ్మలేకపోయాను మొదట.

“ మీరు చెప్పేది నిజమా ఐతే పల్లవా ఇక్కడ లేదా? ” అంతకన్నా ఎక్కువ మాట్లాడి లేకపోయాను.

ఆయన చలవంచేసుకున్నాడు.

నారో ఉత్సాహమంతా చప్పగా చుల్లారి పోయింది. ఎంత ఆశతో వచ్చానో—అంత సీరసవడిపోయాను—ఆ మాట వినడంలేనే. ఇట్లా జరుగుతుందని పూహించలేకపోయాను.

నేనింతా ఎవేవో పూహలెలుచున్నాను.

నన్ను చూడగానే పల్లవా అమాంకంవచ్చి కోగలించుకున్నట్లా—

ఇద్దరిం కలిసి ఊరంతా తిరిగొచ్చినట్లా— అర్ధరాత్రివరకూ ఏవేవో రజుల్లు చెప్పి కున్నట్లా—

చిన్నరాచి సంఘటనల్ని నెమరు పే... చున్నట్లా—

—ఇంకా ఏవేవో అనుకున్నాను. కానీ—
ఇప్పుడీలా: ..

నిజమే ... సరిగా మూడు సంవత్సరాల నుంచీ పల్లవరావు దగరనుంచి ఉత్తరాలు రావడం ఆగిపోయాయి.

“ఇప్పుడెక్కడుంటున్నాడో మీకేమైనా తెలుసా? అతనికోసమే ఇంతదూరం వచ్చాను.”

“వివరాలు మాకేమీ తెలీవు. పాపం వాళ్ళ నాన్న అతన్ని తలుచుకొని ఎంతగానో కుమిలిపోయేవాడు. అతను పోయిన దిగులు తోనే చిక్కి సగమయ్యాడు. వాళ్ళమ్మ మరీను. ప్రతిరోజూ అతనికోసం విలపించేది? ఆ సమయంలోనే మేమీ పూర్తిగా. ఇంతకుముందు కరణంగారి వీధిలో వుంటుండే వాళ్ళం. ఈ ఇంట్లోకివచ్చి ఆరునెలలే ఐంది. వాళ్ళమ్మగారు ఈ ఇంటిని మాకు అమ్మకం చేశారు.”

“అవిడ ఎక్కడుంటున్నదో”

“వాళ్ళన్నగారి దగర వుంటోంది, ఐందరుతో. పూర్తైతే తెలుసుకుగానీ — అడ్రసు మాత్రం తెలీదు. అడ్రసు లేకుండా ఎక్కడని వెదుకుతారు మీరు మాత్రం? అసలు వాళ్ళ బ్వాని గురించి అవిడక్కడా వివరాలేమీ తెలీవు. ఎట్లా తెలుస్తాయి? కనీసం ఉత్తరం ముక్కయినా రాసి వడేస్తేగా అతను?”

“సరే. థాంక్స్ డీ మీకు శ్రమ కలిగించాను.” అంటూ లేచి నిలబడ్డాను. ఆయన కూడా లేచాడు.

“పాపం. స్నేహితుణ్ణి చూడాలని చాలా ఆశతో వచ్చినట్లున్నారు.” అన్నాడు నిట్టూర్పుతూ.

“వెళ్ళొస్తానండీ—”

“మంచిది బాబూ.”

రోడ్డుమీదకు వచ్చేశాను. ఇంతకు ముందు ఎంత వేగంగా వచ్చానో — అంత నీరసంగా అడుగులు పడుతున్నాయి.

మనసంతా దిగులుతో నిండిపోయింది. పల్లవరావు నాకెంతో ద్రియమైన స్నేహితుడు మరి. అట్లాంటివాడు దారితెన్నూ లేకుండా

ఎక్కడికో పోయాడంటే ఎంతబాద? ఎంత గుండెకోత?

పల్లవరావుని నేను ‘పల్లవా’ అని పిలిచేవాణి. మేమిదరం ఎలిమెంటరీ స్కూలు రోజులనుంచీ మంచి స్నేహితులం. పల్లవాకి ఎక్కువమంది స్నేహితులేరు. కారణం వాడు ఎవరితోనూ కలవడు. ఎవరితోనూ మాట్లాడడు కూడా. చిన్నప్పట్నుంచీ చాలా ‘రిజర్వ్ డు’గా వుండేవాడు. తన వనేదో తను చేసుకు పోతుండేవాడు.

వాడు క్లాసులో పాఠాలు వినగా నేనెప్పుడూ చూడలేదు. ఓ మూలన కూర్చుని చదువు తున్నట్లుగానో, రాస్తున్నట్లుగానో నటిస్తూ బొమ్మలు గీస్తూండేవాడు.

పల్లవరావు బొమ్మల్ని అందరూ మెచ్చుకునేవారు. చిన్న వయసులోనే అంత అద్భుతంగా బొమ్మలు గీయటం ఎవరికైనా ఆళ్ళ ర్యంగనూ, అబ్బురంగనూ వుంటుంది.

వాడికున్న కొద్దిమంది స్నేహితులూ వాడితోవున్న ఆ గొప్ప ‘కళ’కు ఆకరింపబడే దగ్గరయ్యారు. స్కూల్లో టీచర్లందరూ కూడా పల్లవరావుని బాగా ‘లైక్’ చేసేవాళ్ళు.

హైస్కూల్లో చదివేటప్పుడు అక్కడి హెడ్మాస్టరుగారు పల్లవరావుని ఎంతో అభిమానించేవారు. వాడి ద్వారా మా స్కూలికి చాలా ప్రైజులు వచ్చాయి: ■ వయస్సులోనే వాడు ఎన్నో ఎగ్జిషన్సులో పాల్గొన్నాడు. హైస్కూలు స్థాయిలో జరిగే ప్రతి చిత్ర కళా పోటీకి పల్లవరావు వెళ్ళేవాడు.

ఓ సంవత్సరం మా స్కూలు యాన్యువర్సరీ ఫంక్షన్ రోజు హెడ్మాస్టరు రిపోర్టు చదువుతూ స్కూలు గెలుచుకున్న బహుమతులను గురించి వివరిస్తూ—

“వర్తమాన చిత్రకారుడు పల్లవరావు మా స్కూలు విద్యార్థి ఐనందుకు గౌరవిస్తున్నాను. మా స్కూలు తరపున ప్రతి చిత్ర కళా పోటీలోనూ అతను ఎంతో ఉత్సాహంతో పాల్గొని టాప్ లోవున్న పెద్ద పెద్ద హైస్కూల్స్ ను నైతం ఓడించడంవల్ల, మా విద్యా సంస్థకు

ఓ రకమైన గుర్తింపు కలిగింది. పల్లవరావు మాకు సాధించిపెట్టిన విజయవరంవరసు మేము మర్చిపోలేము. అతి చిన్న వయస్సులోనే ఇంత మంచి కళాకారుడయ్యాడంటే ముందు ముందు ఎంతో అభివృద్ధిలోకి వచ్చి గొప్ప పేరు గడిస్తాడనడంలో ఏ మాత్రం అతిశయోక్తి లేదు. ప్రతి విద్యార్థి కూడా పల్లవరావుని ఆదర్శంగా తీసుకొని కృషిచేస్తే మంచి ఫలితాన్ని పొందగలుగుతారు. మన స్కూలుకు మరింత పేరును తీసుకురాగలుగుతారు.”

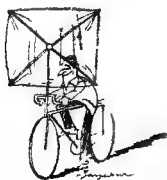
అంటూ పల్లవరావు ప్రతిభను పదిమంది లోనూ గొప్పగా చెప్పారు.

కాలేజీలోకూడా వాడు చాలాపేరు తెచ్చుకున్నాడు.

మంచి అర్థినిగా కాలేజీలో ప్రతి ఒక్కరికీ వాడు తెలుసును. అక్కడకూడా ప్రిన్సిపాల్ గారు వాడిని ఎంతగానో అభిమానించేవారు. కాలేజీకి కవ్వలు కొట్టుకొచ్చే స్టూడెంట్లుని ఏ ప్రిన్సిపాల్ అభిమానించదు కనుక?

ప్రతిచోటా ఇంత ఇదిగా పల్లవరావు పేరు ప్రకాశిస్తున్నా-వాడు మాత్రం తనకేమీ పట్టనట్లుగానే ‘కామ’గా వుండేవాడు. కొత్తవాళ్ళనీ, పెద్ద వాళ్ళనీ పరిచయం చేసుకోడానికి ఉత్సాహం చూపించడు. ఎంతసేపటికీ వాడేమిటో వాడి లోకమేమిటో; నలుగురికీ దూరంగా, ఏకాంతంగా వుండటానికే ప్రయత్నిస్తూండే వాడు!

(వి)-చిత్ర విజ్ఞానం

అమెరికాలోని ఓ కంపెనీ సైకిలుకు, తెరచాపలు నిర్మిస్తున్నది. ఈ తెరచాప పాలిటిన్తో తయారు చేయబడినది. దీనిని హాండిల్ బార్ కు తగిలించుకోవచ్చు. మనకి అనుకూలమైన దిక్కుపైపు గాలి వీస్తున్నప్పుడు యీ తెరచాపను గొడుగు విప్పినట్లుగా విప్పి ఉపయోగించుకోవచ్చు. గంటకు 15 మైళ్ళ వేగంతో వీస్తున్న గాలిలో, యీ తెరచాప సాయంతో గంటకు 22 మైళ్ళ వేగంతో సైకిలు దూసుకుపోతుందని అంచనా. ఈ తెరచాపపేరు “వైకింగ్ బైసిక్ సెయిల్.” దీన్ని తయారుచేసే కంపెనీ విలానము.

Turtel Leisure Products, 206 Quentin Road, Brooklyn, New York 11223!!

జ్యోతి

(6)

81

వాడి చూపులు ఎక్కడో ఆలోచిస్తూ-ఏదో వెదుకుతున్నట్లు వుంటాయి. సామాన్యులకు కనిపించని ఏదో అదృశ్య శక్తిని దర్శిస్తున్నట్లు, మనం చూడలేని మనోహర లోకాలను తను చూస్తున్నట్లు తన్మయత్వం చెందు తుంటాడు. అతిపొడవుగా వుండే సున్నితమైన వాడీపేళ్ళు అనుక్షణంనాట్యంచేస్తూనేవుంటాయి; బహుశా ఏదో సుందర రూపాన్ని వూహించు కుంటూ గాలిలో వేళ్ళతోనే గీతలుగీస్తూ వింత అనుభూతిని చెందుతుంటాడనుకుంటాను.

ఇంటర్ నెకెండ్యర్లో ఎవ్వరికీ చెప్పా చెయ్యకుండా కాలేజీ మానేశాడు పల్లవరావు. కారణం ఏమిటో ఎవరికీ తెలిదు.

ఎంత గుచ్చిగుచ్చి అడిగినా నాకే చెప్పలేదు. మరీ వ తిడిచేస్తే-“ప్రత్యేకంగా కారణమంటూ ఏమీలేదు. నేను చదవలేను. నా చదువుసాగదు. నాకు వంటబట్టదు. అంతకుమించి చెప్పలేను.” అన్నాడు విరక్తిగా.

“ఏమిటో అరంకాని మనిషి” అనుకున్నాను ఏమీచేయలేక. వాడు ఒక నిరయమంటూ తీసుకుంటే ఇక దానికి తిరుగుండదు. ఎంత మంది చెప్పినా ప్రయోజనం వుండదు. అసలు ఎవరూ చెప్పడానికి సాహసించరు. అంగంఖిరంగా కనిపిస్తాడు మనిషి.

“నువ్వు, ఆనందరావువ్వికదూ.” రోడ్డుమీదే ఆగిపోయాను, ఆలోచనల్ని అంతటితో ఆపి. అతన్ని నులభంగానే గుర్తుపట్టాను. అతని

పేరు కిషన్:

“అవును ఆనందరావునే. బావున్నావా?”
ప్రశ్నించాను.

“అఁ ఏమిటి చాలాకాలానికి వచ్చావు: మమ్మల్ని మర్చిపోయినట్లున్నావ్: ఎవరింటి కొచ్చావ్?”

చెప్పాను. కు పంక.

“అవును, పల్లవరావు ఇక్కడ లేడుగా. బొంబాయిలో వుంటున్నాడు?”

నా ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు:

“పల్లవరావు బొంబాయిలో వుంటున్నాడా?”
నమ్మలేనట్లు అడిగాను.

“వాడికేమోయ్. నీనిమాలో చేరిపోయాడు. ఎవరో పెద్ద ఆరు డైరెక్టర్ల దగ్గర సహాయకు డిగా పంచేస్తున్నాడు. రేపో మాపో తనే ఓ ఆర్ట్ డైరెక్టర్ కాబోతున్నాడు.

“ఏమిటి నువ్వనేది నిజమా?” నమ్మలేక అడిగాను.

“నిజమే. ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా పోతే పోయాడు కానీ-వెళ్లి మంచి పనేచేశాడు. ఎప్పటికైనా కష్టపడ్డవాడు పైకిరాక తప్పదు కదా. నువ్వేదో పాత స్నేహితుడి గుర్తుంచు కొని-ఏదొక అతన్ని చూట్టానికి వచ్చావు. కానీ ఈరోజు నువ్వు బొంబాయి వెళ్తే నువ్వే వరో నాకు తెలియదంటాడు. అమాట అనక పోయినా కనీసం నిన్నుచూసి గుర్తుపట్టలేదు.

నాకెంతో సంతోషం వేసింది, పల్లవా ఓదారిలో పడి మంచి సీటికి రాబోతున్నందుకు.

కానీ పల్లవా అంతతేలిగా మరిచిపోలేదు నమ్మ. మా స్నేహం అటాంటిడి. మా స్నేహం గురించి కిషన్ కేం తెలుపని? అయినా మనుషుల్ని అంత త్వరగా మరిచిపోయే స్వభావం కాదు పల్లవాడి. నాకు బాగా నమ్మకం. నా నమ్మకం ఎప్పుడూ వమ్మకాదు.

కిషన్ ఇంకేదో చెప్పకు పోతున్నాడు. మానంగా వింటున్నాను. పల్లవా గురించి ఇంకా చాలా చెప్పాడు. అవన్నీవింటూ ఉప్పొంగి పోయాను.

“నీనీ ఫీల్డులో ప్రవేశించడం నిజంగా వాడి

అద్భుతమోయ్. నిజానికి పల్లవరావు మామూలు సమాజంలో చలామణీకాలేదు. అటాంటి తత్వం వాడిది. నోరు తెరిచి అడగందే అమ్మ బనా అన్నంపెట్టదు కదా. అట్లా అడగటానికి కూడా నోరులేదు వాడికి. ఎంతసేపటికీ కళా రాధనా, కళాసేవ అనుకుంటూ కూర్చుంటే పొట్టగడవదు కదా. మన కళారాధన చూసి ఎవ్వడూ సంతోషించదు. పైగా వీదోడని నవ్వుకుంటారు. దూరంగా తరిమేస్తారు: ఎంతకీ నాలుగు మాటలు చెప్పగలిగినవాడే ‘చీలెంట్’ లేకపోయినా బ్రతగలడు కానీ, అమోఘమైన టాలెంటువుండీ మాటలు చెప్పడం రాకపోతే- అటాంటివాడు ‘అన్ ఫిట్ ఫర్ సీనియర్.’ అందుకే అంటారు కాలారాధుళ్ళకున్న విభవ కళాకారు లకులేదని.

“మొదట నేననుకునేవాడి-పద్మవ్యూహం లాంటి ఈ సమాజంలో పల్లవరావువంటివాడు బ్రతగలరా అని: కానీ బ్రతగలననీ-గొప్ప భవిష్యత్తుని కూడా సృష్టించుకోగలననీ నిరూపిస్తున్నాడీప్పుడు. ఎటాంటి పెద్దప ఎట్లా మరి పోయాడు!!”

లాటరీలో లక్షరూపాయలు పైజువచ్చి సంత సంతోషపడిపోయాను. అంతటి ఆనందం నా జీవితంలో ఇంతకు ముందెప్పుడూ పొంద లేదు. పల్లవావద్దిలోకివస్తే చూసి సంతోషించే వాళ్ళలో నేను మొట్టమొదటివాడి:

“చాలా మంచివార్త చెప్పావు కిషన్. అలా ముందుకుపోయి కాఫీ తాగుదాం.” అన్నాను, నా ఆనందాన్ని అదుపులో పెట్టుకోలేక.

“వెళ్ళాం కానీ మరి ఈ రాత్రికి మకాం ఎక్కడా?” అన్నాడు నడుస్తూ.

“మకాంలేదు ఏమీలేదు. ఇప్పుడే తిరుగు ప్రయాణం. వెంటనే బస్సుదొరికితే టానుకు వెళ్తేసరికి నన్నెండవుతుంది. అక్కర్లుంది ఒంటిగంట ట్రైనుకు అందుకుంటే తెల్లవారే సరికి విజయవాడలో వుంటాను.

“అంత తొందరే? మా ఇంటికి రాకూడదు.”

“రావచ్చుగానీ, ఇప్పుడు వీలుకాదు. రేపు

ఉదయాన్నే కంపెనీకి వెళ్ళాలి!”

“అదేమిటి. లీవ్ పెట్టాలా నాలోజులై నా?”

“పెట్టాను. కానీ ఎటుండి మా మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, మరికొంతమంది ఉద్యోగులూ కలిసి బోంబే వెళ్తున్నారు, కంపెనీ పనిమీద. నన్ను కూడా రమ్మన్నారు కానీ, పల్లవరావుని చూడమని రానన్నాను. బజే ఇప్పుడు పల్లవరావుని చూట్టానికైనా వాళ్ళవెంట వెళ్ళక తప్పదు.”

“ఎట్లాండే ప్రయాణమన్నమాట”

“ఓను. నామట్టుకు నాకు ఇప్పుడే వెళ్ళి పల్లవా ముందు వాలితే చాగుండు నన్నంత ఇదిగా వుంది.”

కిషన్ నవ్వాడు.

మెల్లగా అట్లామాట్లాడుకుంటూ బస్టాండు దాకా వచ్చాం.

ఇందాకటి హోటల్లోకి వెళ్ళి పుల్ గా టిఫెన్ చేసి, తీరుబడిగా కజురు చెప్పకుంటూ కాఫీ తాగుతుంటే బస్ స్టాండు కట్టం వినిపించింది. వెంటనే లేచి ఎల్లా ‘పే’చేసి బయటికి వచ్చాము.

తైము పావు తప్పక తొమ్మిదైంది.

బస్సు ఆగింది. లోపలికి వెళ్ళి కూర్చున్నాను. కిషన్ కిటికీ దగ్గరకొచ్చి నిలబడ్డాడు.

“పల్లవరావుని మరిమరీ అడిగానని చెప్పవోయ్” అన్నాడు అప్పటికి పదోసారి.

బస్సు కదిలింది.

కిషన్ తోపాటు నేనూ చేయిపూపాను.

కొద్ది సేపట్లోనే స్పీడందుకుంది బస్సు. కిటికీలోనుంచి చల్లని గాలి తెరలు తెరలుగా వస్తూ గిరిగింతలు పెడుతోంది.

నా మనస్సు హాయిగా ప్రశాంతంగా వుంది.

* * *

తరువాత నాలుగు రోజులకు బొంబాయి నగరంలో అడుగెట్టాను. అక్కడో మిడిల్ క్లాస్ హోటల్లో దిగాము మేమంతా. మా డైరెక్టరు మాత్రం హెడ్డాఫీసువాళ్ళ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసిన బసలో విడిది చేశాడు.

మా పనులన్నీ చక్కతా జరిగిపోతున్నాయ్. పదిరోజులు ప్రోగ్రాం వేసుకొని వచ్చాం. తీరా

ఇక్కడి వాతావరణాన్నిబట్టి వారం రోజులకే తిరిగి పోవచ్చునని నిశ్చయించుకున్నాం.

పల్లవరావుని కలుసుకోడానికి పెద్ద చిక్క ఎదురైంది.

వాడి ఎడ్రసు నాకు తెలిదు.

ఎక్కడుంటాడని వెదకను?

ఎవరో పెద్ద ఆర్టు డైరెక్టర్ దగ్గర సహాయకుడిగా పనిచేస్తున్నాడట. కానీ ఆ ఆర్టు డైరెక్టర్ పేరుకూడా నాకు తెలిదు. ఎట్లా కనుక్కోవడం మరి?

మా స్టాఫ్ లో ప్రకాశానికి హిందీ వచ్చును. అతనితో నాబాధ మొరపెట్టుకున్నాను.

నా అదృష్టం. అతను గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చాడు. పైగా “హిందీ సినిమీల్లో సీన్ రైట్ పనిచేస్తూండటం నిజంగా నీ అదృష్టం. గర్వకారణం” అంటూ ఏవేవో కజుర్లు చెప్పాడు.

అప్పుట్నుంచీ ఖాళీదొరికినప్పుడల్లా ఊరంతా తిరగటం మొదలెట్టాము. చాలామంది కళాదర్శకుల చిరునామాలు సంపాదించాం అతి కష్టంమీద. ఈ అడ్రసుల తరంగం ముగిసేసరికే మూడురోజులు గడిచాయి. అంటే ఇంకా బొంబాయిలో వుండేది నాలుగు రోజులే.

ఈ నాలుగు రోజుల్లో పల్లవరావుని పట్టుకోగలనో లేదో.

మరో రెండ్రోజులు గడిచాయి. కొంతమంది ఆర్టు డైరెక్టర్లను కలిశాము. “పల్లవన్ అనే అతను ఎవరిదగ్గరో పనిచేస్తున్నట్లు గుర్తు. మిగతా వాళ్ళనుకూడా విచారించి చూడండి. పెద్ద కష్టమైన పనికాదు. తప్పకుండా మీ స్నేహితుణ్ణి కలుసుకుంటారు.” అన్నారువాళ్ళు.

నా గుండెల్లో రైళ్ళ పరిగెట్టాయి. పల్లవరావుని చూడలేనేమో?

బొంబాయిలో వుండేది ఇక రెండ్రోజులు మాత్రమే.

మర్నాడు—మా డైరెక్టర్ని కలిసి నా పరిస్థితి చెప్పాను.... బాగా ‘రికెస్టు’ చేయగా పర్సన్ ఇచ్చాడు ప్రకాశానికి, నాకూ.

నాకెంతో ఆనందమైంది. కంపెనీ పని తప్పిపోయింది. ఆ తైముకూడా పల్లవరావు

కోసం కేటాయించవచ్చు.

టాక్సీ ఒకటి మాట్లాడము చకచకా పని జరిగిపోతుందని.

మధ్యాహ్నం పన్నెండయ్యే సరికి—చాలా మందిని కలిశాం. అప్పటికి ప్రకాశం 'ఆకలి' అనడంతో—ఏదై నా నుంచి హోటల్ దగ్గర ఆవమని చెప్పాము, టాక్సీవాడితో.

టాక్సీ ఓచిన్న రోడులోనుంచి వెళుతోంది.

సెంట్రల్ కి వచ్చేసరికి—ఓచోట నా కళ్లు ఆగిపోయాయి. నా కనుబొమ్మలు ముడి పడ్డాయి. టాక్సీ ఆవమని చెప్పును దైవరహితో.

సడన్ బ్రేక్ తో ఆగింది టాక్సీ.

'బ్రేక్' చేయమని చెప్పాను.

కొద్దిగా వెనక్కివచ్చి ఆగింది.

గబగబా టాక్సీలోనుంచి దిగాను.

రోడ్డు వక్కన పలుచపాటి గుంపు. ఆ గుంపు మధ్యన శుభ్రం చేయబడిన రోడ్డుమీద ఓ చిత్రకారుడు నటరాజు బొమ్మకు తుడి మెరుగులు దిద్దుతున్నాడు. పరీక్షగా చూశానతన్ని!

ఏదో అనుమానం నాలో!

ఇంకా దగ్గరికేవేల్చే చూశాను—నా అనుమానం నిజమైంది!

అంతే—ఆకాశం ఉరిమి పిడుగుల వరం కురిపించినటు—నా వక్కనుంచి ఎడ తెరిసి రేకుండా పిర్రంగి గుళ్ళుదూసుకుపోతున్నట్టు—వాణికిపోయాను! అదిరివద్దాను! చలించి పోయాను! వళ్ళంతా చల్లబడి బిగుసుకు పోయింది!

ఆ చిత్రకారుడు ఎవరో కాదు.

పల్లవరావు!

నా ప్రియ మిత్రుడు—

ఇప్పుడు ఏళ్ళురోపది, తన కళావైభవాన్ని, తన ప్రజాపాటవాన్ని—పదిమంది నడిచే రోడ్డుకు అంకితంచేస్తూ పరోక్షంగా ముప్పైత్తుకు బ్రతుకుతున్నాడని గ్రహించటానికి ఎంతో సేపు పట్టలేదు.

నా మనసులో తుఫాను రేగింది! అల్లకల్లోల మవసాగింది!

నా చెవులలో సుడిగాలి హోరు—సముద్రపు మోష—వినిపిస్తున్నాయి, స్పష్టంగా.

ఆషాక్ నుంచి తేరుకోలేకపోయాను.

రెండు నిమిషాలు గడిచి వుంటాయి.

పల్లవరావు దరిచేరి పలకరించే సాహసం ఇప్పుడు నాలోలేదు. నిలబడ్డచోటనుంచి ఒక్క అడుగుకూడా ముందుకు పేయలేని దౌర్భాగ్యపు పరిస్థితి!

పల్లవరావునే చూస్తున్నాను. వాడు మాత్రం నావైపు చూడటంలేదు. నా ఉనికే వాడికి తెలిసే అవకాశంలేదు. ఆ పదిమందిలో నేనూ ఒకణ్ణి.

మరొక్కజంతుకూడా అక్కడ వుండలేక పోయాను.

నా హృదయంలోనుంచి ఉబికి ఉబికివస్తున్న ఉద్వేగాన్ని నిభాయించుకోవడానికి ఎంత ప్రయత్న పడ్డానో.

జేజుకోకి చేయిపోనిచ్చి యాభై రూపాయల నోటు బయటికి తీశాను.

రోడ్డుమీద నటరాజు బొమ్మ ఎంతబావుందో నేను గమనించలేదు.

స్థాయిచేదం

ఆరెకపూడి (కోడూరి) కౌసల్యదేవి

“ధర్మం తల్లీ. ధర్మం చేయండమ్మా. మీ బిడ్డ పాపలు కల కలలాడుతూ నలగుంటారు.”

“దరమం పెయ్యమ్మా. పున్నెం జేసుకో తల్లీ. నీ యిలు నలగుంటది.”

ఆ జంట స్వరాలు వదినిముపాలు పైగానే అలా వినవస్తున్నాయి.

“ఫీ పెదవ సొద,” చదువుతున్న పుస్తకం అపి యిటు తిరిగింది విద్య.

గ్రుడ్డివాడిని చేయబట్టుకొని నడిపించు కుంటూ వస్తుంది కుంటి మనిషి రోజూ.

“రోజూ యిదేవేళ. ఫీ. కాన పని తీరు బాటై వీధి వరండాలో విశ్రాంతిగా కూర్చో బోయెనరికి ఈ ముషి మూక తయారు పోపో. రోజూ వని పాటూలేదు. పెదవ సంత. అరవబోక, చెవులు పాడెతున్నాయి.”

ఇటువంటి ఫీదరింపులు, అదిలింపులూ లెఖ జేసుకుంటే వాళ్ళు బిచ్చాని కెందుకొస్తారు? ఆ మాటలన్నీ మరెవరినో అన్నట్లుగా, విన నట్లుగా యింకా దీనాలాపాలు మరింత తార స్థాయిలో వినిపించుతోంది బిచ్చగతై.

“నిన్నటి కాడనుండీ తిండి లేదమ్మా. రచ్చించు తల్లీ! లోపలి నిన్నపేజావికై నా ఫిడికెడు ముద్దెయ్యి తల్లీ.” అంటూ కడుపు నవరించుకుంటోంది.

“ఘర్మ ఇంతోటి బ్రతుకులకూ యిది కూడానా?” అనహ్యం అధికమైంది విద్యకు. విసుగా లేచి, భిక్షున తలుపులు మూసి లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

కొంతసేపు అలాగే నిరర్థకంగా అటవి, నిష్క్రమించారు భిక్షకులు.

అయితే అది ఒక్కనాటి విషయం కాదు.

ముషి దొరికినా.. దొరకకున్నా వాళ్ళు ఆ వీధిలో రోజూ ప్రతియింటి ముందూ నీలచి అడుక్కుంటారు. అదే వాళ్ళవృత్తి. ఆ వీధి మొగలో వున్న పెద్ద చింతచెట్టు నీడ వాళ్ళ పాలిటి గూడు.

మరి వానా వఱదా వచ్చినప్పుడు ఎలా బ్రతుకుతారో?

ఎవరి వంచకో, ఏ పాడుబడ్డ సత్రపు అరుగు మీదికో జేరతారేమో?

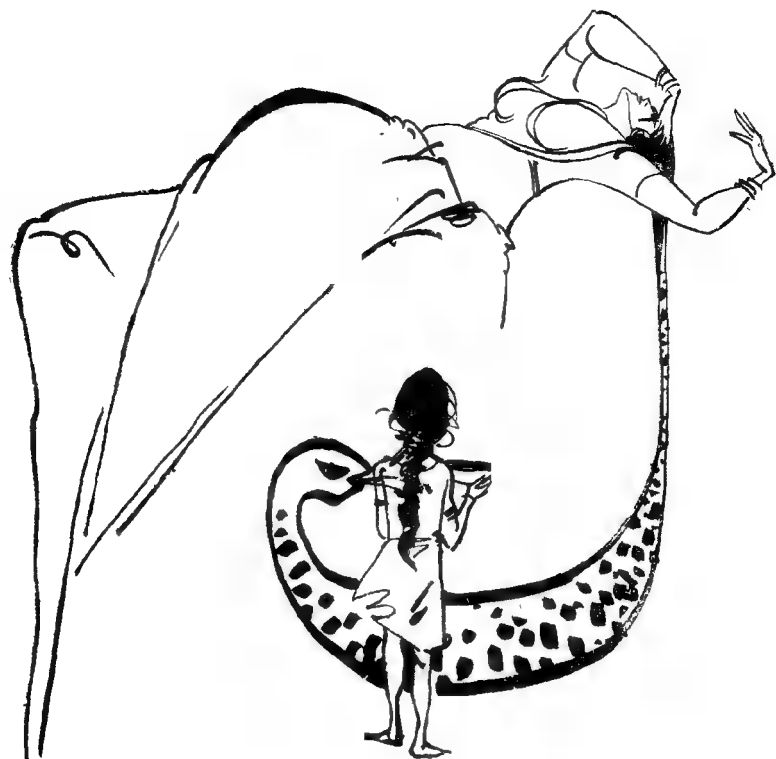
ఇంతపాటి ముష్టి బ్రతుకులకూ వంశాభి వృద్ధి ఒకటూ పైగా? బొత్తిగా జ్ఞానంవుండదేం? జనాభాను తగించమని బోధించే వాళ్ళే వళ్ళూ ఇటువంటి వాళ్ళ విషయం వట్లించు కోరేం?

ఏదో నాలుగు రాళ్ళు తెచ్చుకొనేవాళ్ళు ఎల్ల లైలాగైనా పోషించుకుంటారు. అదీ కాక, ఓ మాదిరి స్థాయి వాళ్ళండటకూ ఈమధ్య ఎవరి పుణ్యం వల్లనైతేనేం, ఇటువంటి విజ్ఞానం బాగానే పెరిగినట్లు, మెలకువలు తెలి సినట్లు అన్నిస్తోంది.

ప్రదారాలూ, ఉచిత సహాయాలూ ఈ రోడ్డు ప్రక్క వాళ్ళకే అవసరంగా కలుగ జేయాలని ఎవరికీ తోచలేదా? లేదా మహామహులెవరి దృష్టిలోనూ వీళ్ళు మనుషులే కాదా?

ఈ తర్క వితర్కాలూ, పరిశీలనా విద్య మనసులో అంతకు పూర్వం గల కొలది మాత్రపు దయబుద్ధిని కూడ రూపు మానివేసి ఆ స్థానే జాగువ్వకు తావునిచ్చాయి.

‘పాపం’ అని దయతలచి అప్పుడప్పుడు వేనే ముద్దించుకూడా మానివేసినా కుతూహలంగా గమనించడం మాత్రం మానలేదు.

గమనించిన వ్రతి తదవా ఏవగిడు కొన
దమ్మా మానలేదు.

2

“ఒకళ్ళు కుంటి, మరొకళ్ళు గ్రుడ్డి. ఇక
ఈ ఇద్దరి సంతానానికి మరేమి అంగవైకల్యమూ
వైపరీత్యమూ కలుగుతాయో? ఎంత ఆజ్ఞాన
ప్రసాదానా ■ మాత్రపు ఆలోచన వుండదా? వాళ్ళకే
బొట్ట గడవని గతిమాలినవాళ్ళు. మరో ప్రాణిని
ఈ ప్రపంచంలోనికి తెచ్చి కష్టాలు పడమనడం
ఎంతదారుణం! ఇటువంటి వాళ్ళకు జ్ఞానోదయం
కలిగించి ఉద్ధరించడం మీ మహా మహా సంఘ
నేవికలందరూ?”

అవేశంగా వచ్చిన విద్య సవాలును శాంత
చిరుహాసంతో కొటిపారేసింది.

“వాళ్ళు చేస్తూన్నది మహా పాపమూ,

నేరమూ అంటాను. అటువంటి వాళ్ళకు భిక్షం
వేసి మీరంతా సంఘానికి ఇంకా ఇంకా కీడు
కలిగించుతున్నారంటాను.”

“ఏమీ కాదంటాను ఖచ్చితంగా. నీ ఆవేశం
తగ్గించుకో. దొరక్క దొరక్క ఆ చెట్టుక్రింద
బ్రతికే మీద పక్షిలే దొరికారా నీకు ధర్మ
వన్నాలు చెప్పటానికి, సంఘ పటిష్ఠత గురించి
ఉపన్యసింపడానికిను?”

“ఎందుక్కాదు? నా ఆవేశం తగదు. మీరు
వీళ్ళందరికీ జీవితపు విలువలు తెలియజెప్పే
పథకాలూ, శ్రమించి బ్రతకగల దారులూ
ఏర్పాటు చేయరాదు?”

“హూ! ‘అడదానికి చదువెందుకూ’
‘దబ్బున్నవాడికి ఉద్యోగమెందుకూ?’ అని ఇప్పు
టికీ నీలుతూనేవున్న సమాజంలో — విద్యా

వంతులనే మార్చలేని మన సమాజంలో, దివరాత్రులూ పొట్లకోసం ముప్పైత్తుకొనేవాడికి పారాలు నేర్చుకొనే తీరిక వుండదు. వాళ్ళు ఏ సీటిలోవున్నా, వాళ్ళూ మనుషులే గనుక కోరికలుంటాయి, తీర్పుకుంటారు.”

“నేను చెప్పేది.”

“ఆగు. నేను చెప్పేదికూడావుంది. ఆ బిచ్చగాళ్ళను పిలిచి మన యింట గిన్నెలు తోమే వని యిచ్చి ఉపాది కల్పించుదామా?”

“ఛఛ. వాళ్ళనా? వాళ్ళకేం తెల్పు కుట్రతా, శుచీను? డాక్టరువైయిందీ ఆ మురికి వాళ్ళను యింట ఎలా పెట్టుకుంటావు?”

“చూశావా మరి? అందుకే యింట గెలిచి రచ్చ గెలవమన్నారు. ఎందుకొచ్చిన కంఠ శోషగానీ నేను వెళ్ళిస్తాను. ఎప్పుడైనా రా నువ్వు మా యింటికి.”

3

పరీక్ష ముగింది చిరునవ్వు నవ్వింది శాంత.

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్. వీకు నాలుగవ నెల.”

విద్య వదనం వికసించింది.

అవసర జాగ్రత్తలన్నీ శాంతనుండి తెల్పుకొని, అనవసరమైనప్పటికీ బలవర్ధకమైన టానిక్సు, కాప్సుల్స్ వగైరా వ్రాయించుకుని యింటి ముఖం పట్టింది.

“అన్నట్టు వారానికోసారి వచ్చిచెక్ చేయించుకోనా?” అన్నది కారులో కూర్చో బోతూ మఱలా వెనుదిరిగి.

శాంత నవ్వులో ఆమె అనుభవజ్ఞత చురిసింది.

“ఏమైనా అవసరమనించితే పోనుచెయ్యి. ఆరోగ్యంగా వున్నవాళ్ళు నెలకోసారి డాక్టర్ని చూస్తే చాలు.”

“ఎందుకై నా మంచిది. వదిలేను రోజుల కోసారి వస్తాను శాంతా.”

“నీ యిష్టం. రోజూ వచ్చినా కాదనను.” నవ్వింది. నవ్వుతూ నెలవు తీసుకున్నది విద్య.

కారు మెత్తగా సాగిపోతూన్నది.

కలలు అల్లరై కదలి పోతూన్నాయి.

చక్కటి బాబూ, లేదా బేబీ, ఎవరో ఒకరు.

పచ్చగా, బొడ్డుగా - ముద్దుగా అందంగా వుంటుంది తన బిడ్డ అందరినీ ఆకరించుతూ. అందుకు వలసిన జాగ్రత్తలన్నీ తాను తీసుకుంటుంది. తాప్పక తీసుకోవాలి. తీసుకోగలదు.

ఎదురింటి కమలను ఏకంగా నలుగురు పిలిచి. ఎప్పుడూ ఈసురో మంటూనే వుంటారు, తల్లి పిలిచా. ఎప్పుడూ ఏదో ఓ జబ్బే. పిల్లల్ని సాకే ఓపికే వుండదట.

సిగ్గులేకపోతే సరి: ఎందుకు ఈ రోజులో కూడా అంతంతలేని సంతానం!

చక్కగా యిద్దరంటే యిద్దరే వుంటారు నాకు పిలిచి. నాహ ఆరోగ్యం, వాళ్ళకూ ఆరోగ్యం.

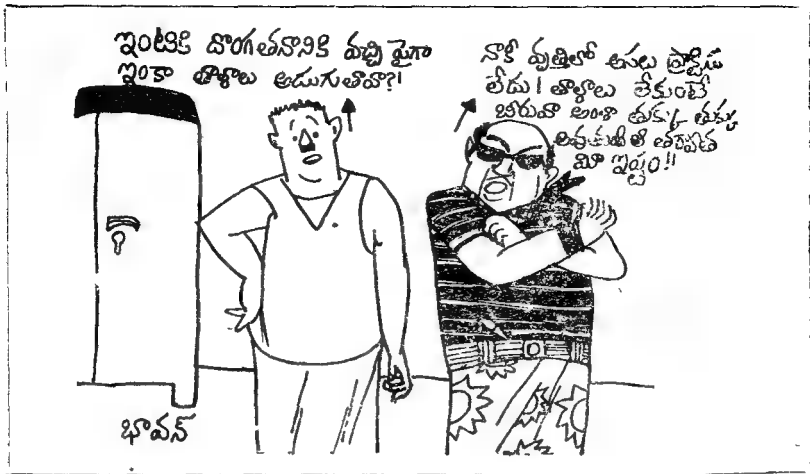
శ్యామలకు అయిదుగురు ఆడపిల్లలు వరసాగా. ఎమ్మెస్సీ పాపైంది. భర్తకూడా ఏదో ఆఫీసరే. ఎవరైనా ఇక చాలించమంటే ‘మగ పిల్లలు కావడా’ అంటూంటారు. ఈలోగా మరో నలుగురు కూడా ఆడవాళ్ళే అయితే?

ఛ, ఈ రోజుల్లో కూడా తెలివి కక్కువ కాదూ ఈ ఛాందసాలన్నీ? ఎప్పుడూ దాకిరీతో, రోగాలతో అసలు ఆఫీసరు ఛార్జా పిల్లలూ అన్న చే వుండరు.

నేను కలలోకూడా అటువంటి ఛాందస భావాలకు తాపీయను; మగైనాసరే ఆడ అయినా సరే—ఇద్దరే బిడ్డలతో సరివుచ్చి ఈ అందమూ ఆరోగ్యమూ యిలాగే నిలుపుకొంటాను.

అంతెందుకూ? శాంత — అవ్వటానికి డాక్టరే, చాలాపేరుంది. ఏం లాభం? పిల్లలిద్దరూ వాన పాములల్లే వుంటారు. అసలు డాక్టరు పిల్లలంటే నమ్ముతారా ఎవరైనా? ఎందుకుంటారు? వాళ్ళ ఆలన పాలనా ఆ డాక్టరమ్మగారు చూచుకుంటే కదా? ఆయాల దయ ధర్మాలపై నేనెగా వాళ్ళు బ్రతికేడి!

ఛ. నేను ఎప్పటికీ అలా చెయ్యను. దర్జా నిలుపుకోటానికి ఆయాయ నియమించుతాను, తానీ, వర్త్యవేక్షణ అంతా స్వయంగా చేస్తానుగా? బోనీ బేబీ కం టెన్త్ లో ప్రథమ బహుమానం అందుకుంటుంది అందంగా ఆరోగ్యంగా వుండే నాబిడ్డ.

నా పెంపకం చూచి, డాక్టర్లైన శాంతకూడ సిగ్గుపడాలి!

“అమ్మా ధర్మం. నంటి బిడ్డకు ఓ గుడ్డ ముక్క దానం నెయ్యి తల్లీ, నీబిడ్డ పాపలు సల్లగుంటారు.” పాయసం త్రాగుతుంటే పుల్ల పిదో అడ్డుపడినట్లుగా చీకాకుతో చూచింది విద్య.

కలల ఊహలోకంలో ఆమె కారు గమ్యం చేరడం గమనించనేలేదు. డ్రైవర్ తలుపుతీసి పట్టుకున్నాడు.

ఇంతలో ముష్టిది ఎక్కడినుండి వచ్చి వడిందో? పరుగున వచ్చినట్లుగా వున్నది ఆయాసంతో రొప్పడం చూసే. ఒడిలో మురికి ఓడుతూన్న జీర్ణవస్త్రంలో పసిపిల్ల కేరుకేరు మంటూన్నది.

చూచి చూడనట్లుగా అటు చూచింది విద్య. ఏపగించుకుంటూనే, మరొక ప్రక్క ఏదో కుతూహలంతో.

అసహ్యం ఉప్పెనగా వచ్చింది. వెంటనే ముఖం త్రిప్పుకొంది.

‘ఛీ. కంపు. ఈ మనుషుల చుట్టూ ఆమడ దూరంవఱకూ దురంధమే. దాని ఒంటిమీద పీలికలై పోయిన గుడ్డలు. జుట్టు అట్టకట్టింది. దీని బ్రతుక్కి పిల్ల ఒకటూ పెద్దోడు!’

“దానిమొహానో రూపాయిపారేయి. లేకుంటే

కదలదు యిప్పుడు,” అని దదాగా డ్రైవరుకు ఆజ్ఞాపించి తాను లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

సంతోషంగా వున్నది గనుక ఆ మాత్రపు వితరణ కన్పటించింది.

అదే విచ్చగతై పాలిట పెడవరం.

వేయి దీపనలు కురిపించింది.

కుభ విశేషం ఆత్మమామలను అలరించింది.

భర్తను మురిపించింది.

జంటను అనందంలో ఓలలాడించింది.

“మెట్లు ఎక్కితప్పకూ దిగేటప్పకూ జాగ్రత్తమ్యా, నెమ్మదిగా వెయ్యి అడుగులు.” ముఖాముఖి ఎదురైనపుడెల్లా మామగారి హెచ్చరిక వినిపించుతుంది.

“ఎక్కువగా తిరిగి అలసిపోకు. అన్నీ మేడమీదికే పంపిస్తాను. ఇందరు నొఖరుండగా ఎందుకలా తిరుగుతావు? వేళకు వేడివేడిగా తిని వడుకో?”

గారంగా మందలించే ఆ తగారు.

“విద్యా, అంతా బాగానే వుందా? ఏమైనా కావాలా? సిగ్గుపడకూడదు సుమా! ఏం కావాలన్నా అడిగేసేయి.” రోజూ ఉదయం సాయంత్రం భర్త ప్రేమమీరగా అనేమాటలవి.

“నన్ను రమ్మంటావా, నువ్వు వస్తున్నావా? కుట్రంగా వున్నావ్గా?” అంటూ రెండ్రోజుల

విజ్ఞాన వికాసం

విద్య వ్యక్తి వికాసానికి తోడ్పడినట్లే దేశాభ్యుదయానికి దోహదం చేస్తుంది. అభ్యుదయ పథంలో పురోగమిస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విద్యాభివృద్ధికి ఇతర కీలక రంగాలతో సమానంగా ప్రాముఖ్యం యివ్వడం జరుగుతున్నది. 1978-79 రాష్ట్ర బడ్జెటులో 16,676 లక్షల రూపాయలు ఈ పద్ధతికింద కేటాయించడమే దీనికి నిదర్శనం.

విద్యారంగంలో ఒక ప్రత్యేక ఉద్యమాన్ని నిర్వహించడం ద్వారా 1976 నుంచి 1979 వరకు ఏకేటా 11 కాలం వంతున బడులలో చేరే బాలబాలికల సంఖ్యను పెంపొందించడానికి ప్రత్యేక కృషి చేశారు. పాఠశాలలు లేని 693 కేంద్రాలలో పాఠశాలలు ప్రారంభించాలని ప్రతిపాదించారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ప్రవేశాలను అధికతరంచేసి, చదువు మాని వేయడాన్ని అరికట్టి, పిల్లలను ప్రోత్సహించే సంకల్పంతో పుస్తకాల గ్రాంట్లు హాజరు ఉపకారవేతనాలు, రుస్తులు మొదలైనవి యివ్వడంతో పాటు మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలు జరుపుతున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార పౌరసంబంధశాఖ

డైరెక్టరుచే ప్రకటితము

3/78-79

కోసారై నా డాక్టర్ శాంత పోస్ చేస్తుంటుంది.
ఆరోగ్యాది విషయాలు ఆరాతీస్తూ నాలు
రోజుల కొకసారి పుట్టింటినుండి ట్రంక్ కాలిన్
వస్తుంటాయి.

విద్య మనసు గర్వంగా నాట్యం చేస్తుంది.

‘అబ్బ! నువ్వొచ్చాక యింకెంత గారా
మోరా బాబూ!’ పుట్టబోయే వాడిని తలచుకొని
నవ్వుకొంటుంది హాయిగా.

“ఇన్నిన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామే
మనం? అలా గాలికి ధూళికి బ్రతికేవాళ్ళు మరి
ఎలా వుంటారో? ఆశ్చర్యం ఏది దొరికితే
దానితో పొట్ట నింపుకొని, ఒంటిని సరిగాకప్పే
గుడ్డకూడా లేకుండా ఎండకూ ఎండతూ, వానకు
తడుస్తూ, గాలికి వణుకుతూ బ్రతికే బిచ్చగతైకు
మరి అంత ఆరోగ్యంగా వున్న పిల్ల పుట్టడం
ఆశ్చర్యం కదూ? చెబు కొమ్మన గుడ్డ పేలికల
ఉయ్యాలలో నిత్యం కేరుకేరుమని గోల పెడు
తూనే వుండే ఆ పిల్ల మరి అంత గుండ్రంగా
ఎలావుంది?”

“వాళ్ళ ప్రకృతి బిడ్డలు. ఆ ప్రకృతే వాళ్ళ
బలానికి ఆరోగ్యానికి గల రహస్యం. పెద్దపెద్ద
భవనాలలో చుట్టూ తెలులు వ్రేలాడదీసుకు
కూర్చునే మన నాగరికతే మనకు అన్నింటికీ
ప్రతిబంధకం.” అన్నది శాంత నవ్వి.

ఈ సమాధానం తృప్తిగాలేదు విద్యకు.

మనస్సులో సందేహాలు సమసిపోలేదు.

మేడ వరండాలో తూగుటుయ్యాలపై
కూర్చుంటే ఆ బిచ్చగాళ్ళుండే తావు స్పష్టంగా
కనిపిస్తుంది.

తీరుబాటుగా కూర్చున్నప్పుడెల్లా వాళ్ళనూ,
ఇంకా త్రోవనపోయే వాళ్ళ లాంటి వాళ్ళనూ
వరిశీలనగా కుతూహలంగా చూడటం విద్యకు
వరిపాటి అయిపోయింది.

రంగి గది చిమ్ముతూ ఆ కణురూ ఈ
కణురూ చెప్తోంది. బాల్కనీలో కుర్చీలో
కూర్చున్న విద్య పరధ్యానంగా వింటోంది.

“ఎంతమూ? ఎక్కడుంది మీ ధ్యాస?”
అన్నది జవాబు రాక. విద్య చూస్తూన్నదెనగా

క్రిందికి తానూ దృష్టి సారించింది.

“అవిటి పిల్ల బాబూ. నూపులేని కబోది.
కాలులేదు. దెరమ పెగుపులు ఓపైసా దానం
నేయండి బాబూ.”

దీనాతి దీనంగా, శోకాలు పెడుతూన్నట్లుగా
అరుస్తూ యాచించుతూన్నది, ఆ చెబు క్రింది
త్రీ, దారి ప్రక్కన కూర్చుని. ఒక గుడ్డ పజచి
పిల్లను అందు వరుండబెట్టింది. పిల్లకిపుడు
ఆరునెలల వయసు వుండవచ్చు. కళ్ళపై
ఈగలు ముసురుతున్నాయి. ఒకటే ఏడు
ప్రోంది. కాళ్ళ కదలడంలేదు.

“దాని పిల్లకన్నూ, చెయ్యో - అంతా
సవ్యంగా వక్కగా వుండడం నేను చూచాను.
చాలసార్లు దాన్ని నాదగ్గణగా తెచ్చి అడు
క్కునేది. ఇప్పుడు కన్నూ కాలూ లేకపోవట
మేమిటి?” విస్మయంగా అడగడంలో కొంత
ఖంగారు కూడా కనిపిస్తున్నది, విద్యలో.

“ధూ.” అన్నది రంగి చీదరింపుగా. “పాడు
మడుసులు: ఆల గురించా మీరు అడుగు
తారు?”

“ఏం?”

“స్పీస్” మఱలా ఫిత్కరించింది రంగి.
“కన్నూ కాలూ వున్నోలకి ముట్టి ఎవరేస్తారు;
అందుకని సుబ్బరంగా వున్న కన్ను పొడిసే
తారు; కాలు యిరిసేతారు. అవిదోలమని
అడుక్కుంటే అందరికీ కనికరం వుట్టి అంతో
యింతో బిచ్చం పెడతారు. మొన్న అది ఆ
పొడలో జిలేడు సెటకాడ ఆకులు కోతావుంటే
నా కళ్ళతోనేను జూశా.”

“ఎంత దారుణం!” విద్య కంటి పాపలు
భయంతో నిలచిపోయాయి కొన్ని క్షణాలు.

“ఔనమ్మా. ఆ జిలేడుపాలు పిల్లదాని
కంటే గుచ్చేసి వుంటాది.

“అబ్బబ్బ, చెవుకు వినలేకపోతున్నాను.
ఇటువంటి వాళ్ళను మాట్ చేసి పారేయాలి. ”
చెవులు చేతులతో మూసుకున్నది.

“చాలే. నిండు మనిషివి. ఆటే హైరాన
పడబోకు, అనవసర అలోచనలతో. దారిన
పోయేవాళ్ళ గోలలన్నీ పికెండుకు?” అవుడే

కొండ కోనల్లో కొత్త జీవనం

కొండ గ్రామాల చుట్టూ ఆవరించిన దట్టమైన అడవులూ, పర్వత శ్రేణులూ కోయ ప్రజలను నాగరికతా ప్రభావంనుంచి వేరుపరచాయి. మరో మాటల్లో చెప్పాలంటే వారు దశాబ్దాల తరబడి ప్రధాన జీవన స్రవంతి నుంచి దూరంచేయబడ్డారు. విద్యావకాశాలు లోపించడంవల్ల అజ్ఞానం, అంధవిశ్వాసాలు, దారిద్ర్యమనే విషవలయంలో చిక్కుకున్నారు. ప్రజాశిక్షాశకం నవోదయానికి నాంది పలికింది. ఈనాడు వారి సంతోషానికి అమలుజరుపబడుతున్న అనేక పథకాల ఫలితంగా గిరిజనులు సుఖజీవనం సాగిస్తున్నారు.

షెడ్యూల్లు జాతుల సహకార ఆర్థిక సహాయక సంస్థ ఇంటెరవేల్ చేపట్టిన 97.25 లక్షల రూపాయల విలువగల పథకాల మూలంగా కొండ జాతులకు చెందిన 5,700 మంది సభ్యులు ప్రయోజనంపొందుతున్నారు. అంతేకాకుండా జిల్లాలలో సమగ్ర గిరిజాభివృద్ధి సంస్థలు నెలకొల్పబడ్డాయి.

కొండ కోనల్లో ప్రగతి శక్తులు విజృంభించాయి. గిరిజనుల భవిష్యత్తు మహోజ్వలంగా ఉంటుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార, పౌర సంబంధశాఖ
డైరెక్టరుచే ప్రకటితము.

4/78-79.

వచ్చిన ఆ తగారు మందలించింది.

ఆమె వెనుకనే డాక్టరు శాంత ప్రవేశించింది.

“అదికాదు”

“నాకు తెలుసు.” ఏదో చెప్పబోతున్న విద్యను శాంత వారిచింది.

“ఆ అజ్ఞానులను మానసికంగా ‘ఎడ్యుకేట్’ చేయలేని వాళ్ళం, వాళ్ళకొక పని కల్పించి సవ్యమైన ఉపాధి చూపలేని వాళ్ళం. మనకి వాళ్ళని నిందించే ఆర్త కలేదు. పిల్లలను లంచగొండులుగా, స్వగర్వంగా, నేరస్థులుగా తయారుచేసే వారికంటే పెద్ద నేరస్థులా పీరంతా?”

సమాధానం చెప్పలేని విద్య తల వాలు కున్నది.

5

“ఫీఫీ. ■ దయ్యపు పిల్లను నేను చూడను. నా ఎదుటికి తేకండి, పీక పినికి పారేయండి.”

ఉన్నాదినిలా అరుస్తూన్న విద్యకు సముదాయంపై మాటలు చెప్పడానికి బెదిరిపోతున్నారు ఎవరికి వారే.

డాక్టరు శాంత దైర్ఘ్యంగా, చనవుగా విద్య చెంత కూర్చుని, ఆమె ముఖంపై ఆధ్వాదించు కున్న చేతులను తొలగించింది.

“నీవంటి విద్యావతి, వివేకవతి యిలా ప్రవర్తించగలదని నేనెన్నడూ అనుకోలేదు విద్యా. బిడ్డ ఈ లోకంలోని కొచ్చి ఒకరోజు పూర్తి కావస్తున్నా నీకింకా మమకారం కలగ లేదా?”

“ఫీఫీ. ఎందుకు మమకారం ఆ శనిపై? ఆ అనాకారిపై?”

“మాతృత్వపు మమకారం పిల్ల ఆకారాదు లపై ఆధారపడి వుంటే ప్రపంచపు మనుగడ ఏనాడో నశించి వుండేది. అందాలూ, అవకారాలూ విధిలీలలు!”

“ఇంతటి డాక్టరువు—నువ్వు ఎదీ చేవుడూ అంటున్నావా?”

“మరి అంతా నీ గొప్ప అయితే నీవు కోరుకున్న అందమైన బేబీని ఎందుకు సృష్టించలేకపోయావ్?”

“ఈ తర్కవాదమూ, సవాలూ మరింత అసహనవతిని చేశాయి విద్యను.

“విధి, దైవం!” కసిగా పళ్ళు కొరికింది, పై పెదవి రెండుగా చీలి, వికృతంగా కన్పించు తూన్న పసి ప్రాణిని ఏహ్యంగా చూస్తూ.

“ఏదై వస్తుకే సృష్టించాడో అక్కడకే తిరిగి వంపించు!”

“విద్యా!”

“ఆ. అంతే. ఎలాంటి ఎలాంటి కలలు కన్నాను నేను? ఏమిటి శిక్ష? ఈ వికృతపు పిల్ల నా బిడ్డగా నా యింట పెరగటానికి వీలేదు. ఎంత సిగ్గు ఎంతవమానం?”

“అలాగే చించి చూట్టాడు విద్యా. నీ బిడ్డ నీ యింట పెరగటానికి వీలేదు; వరాయివాళ్ళు తమ యింట ఎందుకు పెట్టుకుంటారను కున్నావ్?”

“అందుకే ఏదో యింత యిచ్చి వంపి పారేయి!” వళ్ళ బిగువును అన్నది.

“విద్యా!” శాంత అదలింపు గదిలో మార్పొగింది.

“ఒకనాడు ఒక బీడ త్రీ, మరే దారి లేక ఉదర పోషణార్థం పిల్లను అవిటి దానినీ గ్రుడ్డి దానినీ చేసిందని అసహ్యించుకున్నావ్. మాట్ చేసి పారేయాలన్నావ్. మరి నీవు ఏకంగా ప్రాణమే తీయాలను కుంటున్నావు కదూ? హాయిగా పెంచగల ధనరాసులుండీ, కన్న బిడ్డ ప్రాణం తీస్తావు కదూ?”

బయటనుండి బిచ్చగత్తె కంఠం మేడమీదకి కూడా వినవస్తోంది.

“అమ్మా. కనికరించండి. అవిటి పిల్ల. దానం నెయ్యండి”

“అదుగో విద్యా. నువ్వు ఏవగించుకొనే బీడరాలు. కన్నపిల్లను ఏదో విధంగా పోషించాలని తావత్రయవడే నిస్సహాయురాలు”

“అబ్బబ్బా! ఆపుజేయ ఇక శాంతా!” చెవులు మూసుకుంటూ దిక్కులు పిక్కటిలేలా ఆ రూదం చేసిన విద్య స్పృహ తప్పి పడి పోయింది.

"కావేనమ్మ, కావేను"

ఇచ్చాపురపు రామచంద్రం

నీతానికి దుఃఖమోచ్చేస్తూంది.

ఏటికి పోవొచ్చినట్లు ఏడుపొచ్చేస్తూంది.

గుండె పగిలిపోయేలా వుంది.

గొంతు తెగిపోయేలావుంది.

"నన్నా నన్నా నన్నా "

దిగంతాలు మార్మోగేలా అరిచింది.

అరిచి అరిచి అలసిపోయింది.

నీతానికి శోషాస్తూంది. ఈ ఊణమో మరు ఊణమో మొదలు సరికిన తరువులా దబాలున నేలకూలి పోయేటట్లుంది. అయినా ఓపికతెచ్చు కుని—తనలో వున్న శక్తినితని ఓక్కసారి కూడ దీసుకుని అడేచివరి సారన్నట్లు, యిక తనతరం కాదన్నట్లు ఆశగా ఆత్రంగా అరిచింది "నన్నా, రావూ? రావూ?"

ఓంటి కంటితో అతనొస్తున్నాడేమో అని చూసింది!

ఓంటి కాలితో కుంటికాలితో.. రెండడుగులు వేసింది. అతన్నందుకుండు కన్నట్లు. అతనందరేడు—అమె పిలుపుకీ. చూపుకీ పరుగుకీకూడా.

నిలువునా కూలిపోయింది—ఆమె అన్ని ఆశలలా.

ఆమె కళ్ళముందు చీకట్లు క్రమ్ము తున్నాయి. ఇన్నాళ్ళూ ఎదురుచూసిన ఊణం వొచ్చి—వెక్కిరిస్తూ వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె ఏడుస్తూంది. "నన్నా! నేను నన్నా నీ సీతని....నీ రెండో అమ్మాయిని. నీతో కలసి అన్నం తినేదాన్ని. నువ్వెంత రాత్రికి

వొచ్చినా మేలుకొని కూర్చుని నువ్వు కలిసి పెడితేగాని బువ్వ తిననని గారాము చేసిన సీతని నన్నా. నన్ను మరచిపోయావా? చాల కాల మేమీ ఐనట్లు నా కనిపించడం లేదే! ఇంటికి దూరమై ఏన్నాళ్ళయిందో నాకు తెలియదు. నువ్వు నన్ను మరచిపోయావేమో కానీ నేను నిన్ను మరచిపోలేదు నన్నా. నువ్వు నన్ను వెతుకుతున్నావో లేదో కాని నేనింకా నిన్ను వెతుకుతూనే వున్నాను.

అమ్మ ఎలావుంది? అక్క ఎలా వుంది? ఎన్నో అడుగుదా మనుకున్నాను. నన్నెందుకు వినిపించుకోలేదు నన్నా? నిజంగా నన్నుమర్చి పోడం నీకు సాధ్యమేనా? నేను—నీ సీతని నీ సీతని నన్నా

* * *

"అమ్మాయి వయస్సు ఎనిమిది. అందంగా బొడుగా వుంటుంది. కళ్ళు చక్రాలావుంటాయి. పేరు సీత. నీలం జాకెట్టూ, ఆకుపచ్చ పరికిణీ కట్టుకుంది. చెవులకి బంగారు రింగులున్నాయి. ఇంకేమీ నగలులేవు వొంటిమీద. నిన్న సాయంత్రం ఆడుకుండుకు వెళ్ళింది. ఎంతకీ రాలేదు. శాయశక్తులా వెదికాం. ఫలితం లేక పోయింది. ఇన్ స్పెక్టర్ నా సీతని వెదికించి నాకప్పగించరా?" గౌరవిత కంఠంతో ప్రాధేయ పడుతున్నట్లు అన్నాడు గోపాలరావు.

"మీరేం చేస్తుంటారు?"

"టీచర్ ని. స్కూలు టీచర్ ని. నేను లేక పోతే అన్నమేనా తినదు సీత. దయచేసి వీలు

అయినంత తొందరగా సీతని వెదికించుమా?"

"ప్రయత్నిస్తాం. రిపోర్టు సంతకం చేసి మీరు వెళ్ళండి."

"సార్...."

"చెప్పానుగా చూస్తామని" వినుగొచ్చింది సదినన్నెక్టరాఫ్ పోలీస్ కి, టాను. తప్పిపోయింది అతని సీతకాదు. కనీసం ఓ ఆఫీసరుగారి అమ్మాయేనా కాదు. ఓ టీచరు సీత. ఎదు పుండు కాకికి నొప్పికాదు. స్కూలు టీచరు సీత సదినన్నెక్టరుగారికి ముద్దుకాదు. కనుకనే-

"దేనికయినా యోగముందాలి. దైవం అనుకూలించకపోతే మానవ ప్రయత్నం ఫలించదు. గుండె రాయి చేసుకో" అని చివరి మాటగా అరాంగితో చెప్పేయ్యవలసి వచ్చింది గోపాలరావుకి — పోలీసు రిపోర్డిచ్చిన ఆరు నెలల అనంతరం.

* * *
చీకటి పడుతున్నా ఆటలు పూర్తవలేదు. సీత దొంగ అయింది. కళ్ళకి గంతలు కట్టుకుని—తడుముకుంటూ నడుస్తూంది. ఎవరో అందారు చేతికి. "దొంగ" అరవడోయింది. నోరు నొక్కేశారు. ఏదో తియ్యని వాసన. భయం వొళ్ళు తెలియని తనం. కళ్లుమూకలు పడుతూ బాడోయ్ ఏమోతూంది; కళ్ళు తెరిచేసరికి కళ్ళ కెదురుగా జిల్లేడు మొక్కలు. కంటికి దగ్గరగా జిల్లేడు కొమ్మలు. ఆ మొక్కలూ కొమ్మలూ ఎందుకో:

"పాపా ఈ చాక్ లెట్ తిను యిటు చూడు."

చాక్ లెట్ వేపు చూసింది. కళ్ళలో యేదో పడింది. ఒక కంటిలోనే. భగ్గుమని మంటలు. కెవ్వన కేకపేసి ఏడుపు లంకించుకుంది. వాళ్లు తినడానికేదో పెట్టారు. తింది—ఆకలికి వుండలేక. నిద్రవాచ్చేసింది. లేచాక—ఒక కన్ను మండుతూనే వుంది. రెప్ప తెరచడానికి వీలు లేకపోయింది.

వారం పదిరోజులకు తెలిసిపోయింది. తన నెవరో ఎత్తుకొచ్చారు. వాళ్ళు-కావాలని తనని గుడ్డిదాన్నిచేసి పదిలారు. ఆనేక తనకోసం జ్యోతి

రచయితను గురించి

జననం: 1940. విద్యార్హత: బి.ఎ.ఎకనమిక్స్. రచనసరంగా : అడగని వాళ్ళదీ అచ్చెయ్యని వాళ్ళదీపాపం అన్నధోరణిలో యీ మధ్యవరకూ తెగరాసి — అంటే 150-200 కథలూ, 15-20 నవలకలూ, 5-6 నవలలూ- యిక అలసి- యీ మధ్య నుంచే ఉధృతం తగ్గించాను. కొంచెం రెగ్యులర్ గా పత్రికలు చూసేవాళ్ళకి నా కథలు తగులుతూనే ఉంటాయి. జ్యోతి లోనూ చాలానే రాశాను.

నా నమ్మకం—“కథకయినా నవల కయినా నవ్యతే ప్రాణం” అని. ధ్యేయం “ఏ రెండూ ఒకలా ఉండనంతకాలం రాసుకుంటూ పోవడం.”

అభిమాన రచయితలు:—కథలకు మా అన్నయ్య ఐ. జె. రావు, నవలలకి పురాణం సుబ్రహ్మణ్య శర్మ.

ప్రస్తుతం—L.I.C.లో పనిచేస్తూ అనకాపల్లిలో నివాసం.

ఇప్పటి కింతే సంగతులు

—జచ్చాపురపు రామచంద్రం

లారీ వచ్చింది. దాన్నిండా తనలాటి పిల్లలే. లారీలో తీసుకువెళ్ళారు తనని. రోడ్డుకలిచే చోట ఓ గోనెవరచి కూర్చోవెట్టారు. అవూరు కొండ. ఆ మనుషులు కొత్తవాళ్ళు. ఆ భాష కొత్త.

మొదట ఒకటి రెండురోజులు యెవరో కూర్చుని—“ఈ గుడ్డిదానికి ధర్మం చేయండి. పిల్లముఖంచూసి పెన్సా పెయ్యండి” అనిరోడ్డు మీద పోయేవారి నడిగేవారు. తరువాత తనం తట తానే అడుక్కునేది. ఆ భాష కొంచెం తెలిసింది. పారిపోదామని ప్రయత్నించింది. ఊరి పొలిమేరలు దాటుకుండానే నేట్ జీ మనుషులు పట్టెళారు. వట్టి—

తలుచుకుంటేనే భయంగావుంది. కూర్చోబెట్టి—కాళ్ళు చాపమని—మోకాలి దగర—కర్రబండతో ఒకే ఒకదెబ్బ—ప్రాణాలు పోయా యేమో అనిపించేంత భయం. గొలున గోల. అలా కుంటిదాన్ని చేశారు. గుడ్డిదీ కుంటిదీ కూడా అయ్యోక తనకీ దినదాయం పెరిగింది. అది గమనించి నేట్ నవ్వాడావేళ. “దెబ్బకి రెండు పిట్టలు.”

తనెంత బాధపడితే వాళ్ళకేం?

“చీకటి, నువ్వు మా నాన్నకిచెప్ప. నువ్వు తప్ప నాకెవరుచేస్తారు సాయం? మనుషులని ఎత్తుకుపోయి ఇలా కుంటివాళ్ళనీ గుడ్డివాళ్ళనీ ఎందుకు చేస్తారని నాన్నకి సందేహంగా వుంటుందేమో. వాటికి జవాబుగానూ వుంటుంది. నా బతుకెలాటిదో తెలియనూ తెలుస్తుందని చెబుతున్నాను. విని—అందచెయ్యి. నేను పెద్దగా మాటలాడుతున్నానని ఆశ్చర్యపడకు. పరిస్థితులు అనుభవాలూ మనిషిని వయసు కంటే త్వరగా పెద్దచేసి వదలి పెడతాయ్. సరే. ఆ విషయానికేం.

పిల్లల నెత్తుకుపోయే మురాకి చిక్కాను. కుంటికి గుడ్డికి బిత్తం దొరుకుతుందని నన్ను వాళ్ళు గుడ్డిదాన్నీ కుంటిదాన్నీ చేశారు. ఒక విధంగా నేను నయమే. కొందరాడ పిల్లల నయితే వయస్సు వచ్చేవరకూ పెంచి విడేశాలకు అమ్మేయడమో, ఈ దేశంలోనే వ్యభి

చారులుగా మార్చేయ్యడమో చేస్తాడట మా నేట్ జీ. ఎక్కడెక్కడినుంచి పిల్లల నెత్తు కొస్తారు. మా దినచర్య—తూరపు తెల్లారక మునుపు ప్రారంభమవుతుంది. లారీలలో మమ్మల్నుందరినీ యెక్కించి యెవరి స్థలాలకు వారిని చేరుస్తారు. అక్కడనుంచి మేముడుక్కోవడం ప్రారంభిస్తాం. రోజు సంపాదనలోకొంత భాగం నేట్ కి పోతుంది. మిగిలింది మా తిండికీ గుడ్డకీ. ఏనాటికీ నా బతుకిక్కడ ఇంతే.

ఉండి ఉండి అమ్మా నాన్నా గుర్తుకొస్తారు. ఏడుపొస్తుంది. ఎవరూ ఓదార్చరు. పగలంతా అడుక్కోడంతోనే సరి. అరిచి అరిచి వుంటూ మేమో చీకటిపడి మెతుకులు తినేసరికి కళ్ళు మూతలు పడిపోతాయి. చదువుకుందామను కున్నాను. నాన్నలా ఉద్యోగం చేద్దామను కున్నాను. అమ్మలా పెళ్ళి చేసుకుందామను కున్నాను. మంచిమంచి బట్టలు వేసుకుందామనుకున్నాను. ఏదీ కుదరలేదు. ఈ బతుకు నాకు విసుగొస్తుంది. నేట్ నా చుట్టూ యెటు వంటి కాపలా వుంచుతాడంటే—చివరికి చావాలన్నా వాళ్ళకన్ను కప్పలేను. నాకీ సరకం ఏమీ బాగులేదు. అందుకే—నాన్నా, నన్ను మళ్ళీ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళు. అమ్మతోనూ నీ తోనూ ఆనందంగా ఉండనీ. ఏం నాన్నా రావూ? నాన్నా రావూ? నాన్నా రావూ?!”

చీకటిలో దుఃఖపు ఛాయలు నింపుకుని, ఆమె ఆపేదన ఆలావన అభ్యర్థన.

* * *

గోపాలరావు జుత్తుపీకున్నాడు. ముఖం దాచుకుని వెక్కి-వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు. తనిక్కడికి రాకపోతే బాగుండేది. స్కూలు టీచరుకి కలకత్తా ప్రయాణమేమిటి? వచ్చినా. సీత కనబడకపోతే బాగుండేది. ఐనా-సీత ఎందుకు కనపడాలి తనకి? కనిపించినా—అలాగా ఆ వేషంలోనా?

ఇప్పుడేం చెయ్యడం?

ఈ అగ్నిపరీక్షనెలా యెదుర్కోడం?

సీత—కుంటిది.

సీత—ఒంటి కంటిది.

మొదట ఆనవాలు తెలియలేదు. కానీ- ఆ గొంతు విని ఆ పిలుపువిని తను తడబడ్డాడు. సీతా అని పిలిచేకుండా ఎలా నిగ్రహించుకున్నాడో తనకే తెలియదు. సీతనలా చూసేసరికి గుండె నీరు అయింది. వాత్సల్యంతో హృదయం ఆర్తమైంది. ఒక్కసారి స్వాధీనం తప్పి “సీతా” అని పిలిచేసే వాడే.

కానీ—

కరోరమైన వాస్తవం వివేకం—అద్దం పడ్డాయి—గుండెకీ, గొంతుకీ.

ముఖంతిప్పుకున్నాడు. నడక వేగం పెంచాడు.

తనకు దగ్గరవాలని సీత సీతకి దూరమవాలని తను.

తనే గెలిచాడు. ఔను. సీత కుంటిది.

ఎంత బాధ పడిందో అమ్మాయి.

కానీ—ననేం చెయ్యగలదు? పరిస్థులకు ఐదీ. సమాజంలో ఓ వైదీ. ఆ గోడలు దాటలేని అనమర్తరు.

సీతా:

ఈ నాన్న అనాటి నీనాన్న కాదమ్మా.

ఆరుగురు అడవిల్లల తండ్రి. మీ అక్కకి పెళ్ళిచెయ్యటంలేదని బంధువులూ మీ అమ్మా పోరుతుంటే—ఇక్కడ చపకలో పెళ్ళికోడుకు దొరుకుతాడని విని వచ్చాను. నువ్వు కనిపించావు.

కానీ నిన్నెలాగ ఇంటికి పిలువగలను? దురదృష్టవశాత్తూ — మధ్యతరగతి సంసారానికి ఒక్కొక్క అడవిల్లా ఒక్కొక్క శాపం. కనీసం పదివేలయినా పరిహారం చెల్లించక పోతే ఆ శాపానికి నివృత్తి దొరకదు. నువ్వు

కాక ఐదుగురు. అంటే ఐదువదులు. అంటే యాభై వేలు. అన్ని రూపాయలమాట దేము దెబ్బగు. పై నలయిన కూడ బెటగలనా అని నా అనుమానం. అదీకాక—నువ్వో ఆ ఇంట్లో సుఖపడేది ఏమీలేదు. యాచించి అయినా రెండుపూటలా యింట లిండి తినగలుగుతున్నట్టే వున్నావు నువ్వు. మధ్యతరగతి మిథ్యా ప్రతిష్ఠకుతోనై అందుకూ నోచుకోలేదు నీ ఆక్క చెల్లెళ్ళు. బడి పంతులని. బండెడు సంతానమయితే కనగలిగాను కాని వాళ్ళకిమంచి పెంపకం అందించగలిగే ఆర్థిక సోమతెక్క దీది? మధ్య తరగతి కుటుంబం కనక—ఆకలి వేస్తున్నా అణచుకోవాలే తప్ప అడుక్కోలేరు. ఏ కూలో నాలోచేసి పొటపోసుకోలేరు. మిథ్యా గౌరవం మరి. అదీకాక—

నిన్ను వాళ్ళందరూ సరిగా ఆహ్వానించ గలరన్న నమ్మకమూ నాకులేదు. అంగ వైకల్యాన్ని హాస్యాస్పదమయిన విషయంగా తీసుకునేవారే తప్ప సానుభూతిచూపే సంస్కారుల సంఖ్య స్వల్పం. నీ ముఖంమీదే అనేస్తారు కుట్టువక్కరి వాళ్ళు — ‘అయ్యో! ఓ కన్నూలేదు, కాలూలేదు. నీకు పెళ్లెలా బొతుందే? ఎంత డబ్బు కక్కుర్తివాడయినా బొత్తిగా నీలాటి దాన్నెలా చేసుకొంటాడు?’

అమాయకత్వం కొద్దీ పిల్లలూ, అజ్ఞానం కొద్దీ పెద్దలూ నీ మనసులో మాటల ముళ్ళు గుచ్చుకుంటారు. మీ అమ్మయితే, నిన్నిలా చూసి కుమిలికుమిలి ఎరుస్తుంది. నువ్వు ఆమెకు నిర్యసమస్యవౌతావు. అనుక్షణమూ మీ అమ్మ

నీ గురించి దీని జీవితం ఎలా తెల్లవారుతుందా అని బెంగెట్టుకూర్చుంటుంది. ఇప్పటికే మీ అమ్మకి ఐదు దిగుళ్ళు. ఐతే—ఆ అయిదూ ఒకెత్తు. నువ్వు ఒకెత్తు. నువ్వు వస్తే యిందో యెటువంటి ఆతిథ్యం జీవితం భవిష్యత్తు లభిస్తాయో నా ఊహ మేరకు చెబుతున్నానంతే. నా గురించీకూడా చెప్పేయ్యనీ. బాధగానూ సిగ్గుగానే ఉందనుకో. కాని తప్పదు. నిజం చెప్పేద్దామన్న దుగ్గ నన్ను పీచుతోంది.

బడిపంచులినకదా? నలుగురిలోనూ పేరుంటుంది, పలుకుబడి శూన్యమయినా. అయిన దానికి కానిదానికి అప్పులుచేస్తూ సంసారయాత్ర సాగించే యెవరికీ మాత్రం సంఘంలో పలుకుబడి గౌరవమూ వుంటాయి. అయితే—అటువంటి వాళ్ళుకూడా నలుగురికీ తెలుస్తారు—వేరే కోణంనుంచి. అటువంటి పేరు నాకూ వుంది.

వలూనా మాస్టారమ్మాయి చిన్నప్పడు తప్పిపోయింది. కుంటీ గుడ్డి ఐ—మళ్ళీ దొరికిందట. మాస్టారమ్మాయికి కన్నులేదు. కాలులేదు. ఎలా వుంటుందో! చూద్దామా?

మీ పరిస్థితికి మా సానుభూతి. మీ అమ్మాయి ఎప్పుడు యెలా తప్పిపోయింది? మళ్ళీ యెలా దొరికింది. ఎక్కడ దొరికింది. ఆ అమ్మాయికి పెళ్ళి చేస్తారా? కష్టమే. గంతకుతగ్గ బొంత. ఎక్కడో కుంటివాడో గుడ్డివాడో దొరకాలి. అమ్మాయి అదృష్టం బాగుంటే దొరుకుతాడేమో రెండి. అసలు మీ అమ్మాయి పుట్టుగుడేనా? మొదటినుంచీ కుంటిదేనా? పూర్వజన్మలో యే పాపం చేశారో, లేకపోతే ఇదేమిటి? పుణ్యం కొద్దీ పురుషుడూ, దానంకొద్దీ బిడ్డలూ పూర్వులు ఊరికే అనలేదు.

ఇన్నాళ్ళూ మీ అమ్మాయి యెక్కడుంది? ఎలావుంది?

నన్నుచూస్తే చాలు. ప్రశ్నలు ప్రశ్నార్థకంలాంటి ముఖాలు. అవే ఎదురొతాయి. వాటికి జవాబు చెప్పడం నాతరం కాదు సీతా. నాతరం కాదు.

అక్క చిరవార నువ్వే. అంటే నేను

చెయ్యవలసిన పెళ్ళి రెండోది.., నీదేబాతుంది. నీకు నేనెలాగూ పెళ్ళిచెయ్యలేను. పెళ్ళికొడుకుల కష్టగప్పగలిగే డబ్బు సంచీలు నాదగరలేవు. కనుక నీ పెళ్ళి నాకు అసాధ్యంగానే మిగులుతుంది ఏ నాటికీ. నువ్వు ఇంట్లో వుంటే నీ పెళ్ళికాకుండా నీ చెల్లెళ్ళకు పెళ్ళికొడుగు పెట్టవలసిందిగా చూసేసి చిన్నవాళ్ళకి పెళ్ళిమిటి అంటారు. ఈ దేశంలో మన కుటుంబాలలో ఆడపిల్లకి జీవితమంటే పెళ్ళి. అంతే. అది నీకు నేను చెయ్యలేను.

నిన్ను చూసిన నువ్వు వలకరించబోయిన నాన్నా అని పిలవబోయిన—క్షణంలోనే నేను ఇవన్నీ ఆలోచించాననికాదు. నిజంగా నిన్ను చూసి గుర్తుపట్టిన క్షణంలో నాకు విపరీతమయిన భయం వేసింది. అందుకే నువ్వు “నాన్నా” అని పిలుస్తున్న కొద్దీ దూరంగా

దూరంగా ఇంకా దూరంగా ఐపోయాను. నేను వట్టి పిరికివాణ్ణి. అసమర్థుణ్ణి. నన్ను క్షమించమని విన్నుడిగే అర్హత కూడా నాకులేదు.

నీతా: నీ బతుకు నువ్వే బతకాలి. కుంటి దానివీ గుడ్డిదానివీ ఐన నీకు ఆదరమూ ఆశ్రయమూ అవసరం. కాని ఆ కారణాలుగానే వాటిని నీకీవ్వలేక పోతున్నాను.

‘నాన్నా, రావూ’ అని నువ్వు ఏడుస్తూ ప్రాదేయపడుతూ, పిలుస్తున్న పిలుపు—నీకీటిలో నాకు వినపడుతూ నా గుండెలను మండిస్తూనేవుంది.

కాని—

నీతా:

నా అమ్మాయి.

నేను రాలేనమ్మా. రాలేను.

నవ్వుతే నవ్వుండి!

“సంవత్సరాల తరబడి మీ యింట్లో తిష్టవేసు కూర్చున్న మీ మామగారిపై వగసాదించే నన్నావు! ఎలా?”

“హైద్రాబాదు బ్రెయిన్ క్లింగ్—బ్రెయిన్ టీకెట్టుకు బదులు ప్లాట్ ఫారం టికెట్టిచ్చి పంపించేశా!”

“నా పెళ్ళాం చిలకలా వుంటుంది!”

“అంత అందంగా ?”

“కాదు. చెప్పిన విషయాన్నే మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పి బోర్ కొడుతుంది!”

“భోంచేసే ముందు నేను దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తా”

“నాకా బాధలేదు: నా పెళ్ళాం బాగానే వండుతుంది!”

“మీ కథ నడిచే తీరు బాగాలేదే!”

“ఎలా చావుంటుంది? అందులోని హీరోయిన్ కుంటిదిగా?!”

“బలరామయ్య తమ్ముడా మీరు: నాకు ఇవాళ పొద్దున్నే తెలిసింది!”

“అదేంటి సార్ ? నేను 30 సంవత్సరాలుగా ఆయన తమ్ముడిగా వుంటున్నాను: మీరు ఇవాళే అంటున్నారే?”

నేకరణ. ఆర్. శివరాజన్

దక్షిణాది ధాన్యగారం

దేశానికే అన్నపూర్ణగా ప్రసిద్ధిచెందిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహార ధాన్యాల విషయంలో మిగులు రాప్తం. మన రాప్తం ధాన్యోత్పత్తిలో దేశం ఆంతటికి తలమానికంగా రూపొందింది.

అధిక దిగుబడినిచ్చే వరి వంగడాలను బాగా వినియోగించుకొనే టట్లు చూడడానికి అవరళ కృషి జరిగింది. తత్ఫలితంగా జయ, సోనా, రత్న, జగన్నాథ్, ఆర్.పి.193 వంటి వరి విత్తనాలు రైతుల్లో బాగా ప్రచారం పొందాయి.

1977-78లో వ్యవసాయోత్పత్తిని ఇతోధికంగా చేయడానికి అనేక చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఖరీఫ్, రాబీ పూజలతోపాటు రైతులకు 2458 కోట్ల రూపాయల మేరకు స్వల్పకాలిక రుణాలు విరివిగా పంచి పెట్టారు.

ఆహార రంగంలో అఖిలభారత కీర్తిని సముపార్జించుకొనే విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందంజ వేసింది.

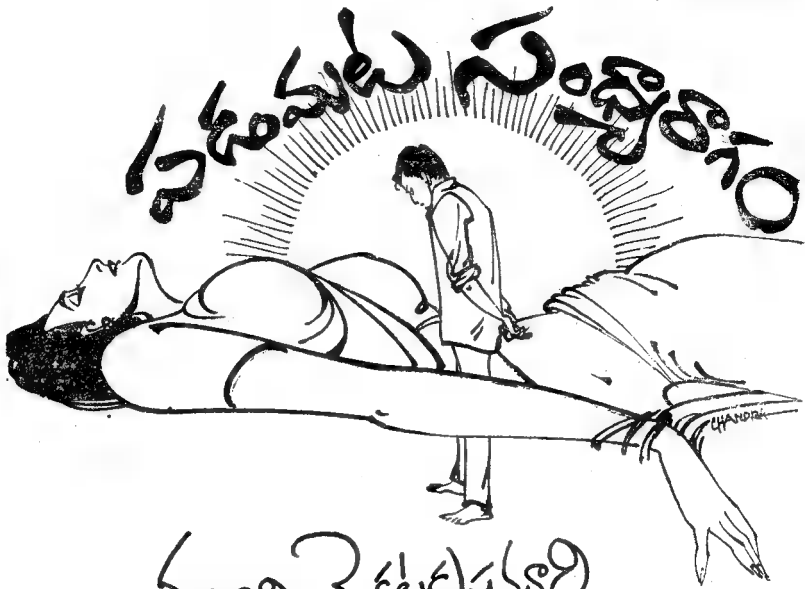
కాయకష్టంతో పంటలు పండించే

కర్షకులు మన గర్వానికి కారకులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార, పౌరసంబంధ శాఖ
డైరెక్టరుచే ప్రకటితము.

1/78-79.

మల్లది వెంటకృష్ణమూర్తి

జరిగిన కథ :

ఎవరి మాటలు వినో తన భార్య ప్రియంవద శీలాన్ని శంకించి వివరీతమైన వేదనకు గురి అయ్యాడు సత్యమూర్తి. ఆ ఆలోచనలతోనే తన మొదటి భార్య శ్రీవల్లి జ్ఞాపకాలతో సతమక మవుతున్నాడు. సత్యమూర్తి, శ్రీవల్లి రాజమండ్రి బయలుదేరారు. దారిలో సత్యమూర్తి పొరపాటున మరో బిస్సు ఎక్కాడు.

సత్యమూర్తి గుండెలో గునపం దిగి నట్లయింది. కంగారుగా వున్న సత్యమూర్తి మొహం చూసి అడిగాడు కండక్టర్.

“ఏమిటి?”

“ఇది ఏ బిస్సు?” అడిగాడు.

“హైద్రాబాద్.”

“ఎక్కడనుంచి బయలుదేరింది?”

“తెనాలి టు హైద్రాబాద్. ఏం?”

అర్థమయింది సత్యమూర్తికి తన

పొరపాటు. “అయ్యో” అన్నాడు బాధగా నిలబడలేక ఓ సీట్ కి ఆసుకుని కూర్చుని.

“ఏమయింది?”

“నేను నా భార్య కూతురు కలసి హైదరాబాద్ నుంచి విన్నరాత్రి రాజమండ్రి బయల్దేరాం....”

సత్యమూర్తికి వూపిరాడటంలేదు ఆదురాత్తో, బాధతో.

“అయితే ఈ బిస్సులో యెలా వున్నారు?”

“మధ్యలో టీకోసం దిగి ఇదే మేం యెక్కిన బస్సునుకుని యెక్కాను.”

— “అంత చూసుకోకపోతే యెలా?”

— “వాళ్ళు రాజమండ్రి వెళ్ళి వుంటారు.”

— “అయినా అర్ధరాత్రి బస్సు దిగడం దేనికి టీటీకోసం?”

— “వెంటనే రాజమండ్రి వెళ్ళండి.”

— “తెలిగ్రాం ఇచ్చి కనుక్కొండి చేరాలో లేదో వెంటనే. ఆలస్యం చేయద్దు”

ప్రయాణీకులు రకరకాలుగా సత్యమూర్తికి తమ సంతాపాన్ని తెలియచేస్తూ సలహాలు ఇవ్వసాగారు సంగతి తెలుసుకుని.

“అయితే టక్సెట్ లేకుండా ఎక్కారా ఈ బస్సులో?” అడిగాడు కండ్లక్టర్.

“రాజమండ్రి టిక్సెట్స్ నా దగ్గరే వున్నాయి వాళ్ళవికూడా.”

“వాళ్ళవికూడా మీ దగ్గరే వున్నాయా దారిలో చెకింగ్ జరిగితే ప్రమాదంకదా?”

సత్యమూర్తికి బాధగా వుంది. మనసంతా ఎంతో బరువుగా వుంది. నిబ్బరించుకోలేకపోతున్నాడు. చుట్టూ వాళ్ళని చూస్తేనేరాని మనసు నిలకడగా వుండదు. కుదుటపడదు.

బస్ ఎన్ట్రెటింగ్ పాయింట్ లో ఆగింది. ఒక్కొక్కరే దిగసాగారు. సత్యమూర్తి అందరికన్న ముందరే కండ్లక్టర్ వెనకాల దిగాడు. దిగాలుపడి నించున్న సత్యమూర్తికి అందరూ ఏం చేయాలో సలహాలు ఇచ్చి వెళ్ళిపోసాగారు.

కండ్లక్టర్ చెప్పాడు సత్యమూర్తితో “కంట్రోలర్ దగ్గరకి వెళ్ళి జరిగింది

చెప్పండి. రాజమండ్రికి ట్రంక్ కాల్ చేసి మాట్లాడుతారు. వాళ్ళు చేరాలో లేదో తెలుస్తుంది. రాజమండ్రికి ఆ బస్సు చేరడానికి ఇంకా టైం వుండివుండవచ్చు. మీ ఫార్యతో మాట్లాడొచ్చుకూడా.”

సత్యమూర్తి కంట్రోలర్ తో జరిగింది చెప్పాడు.

“ఆ బస్సు రాజమండ్రి చేరుకుని గంట దాటివుంటుంది. ఆ బస్సు కండ్లక్టర్ కూడా దొరక్కపోవచ్చు. ఫోన్ చేసి వుపయోగం వుండదు. మీరు వెంటనే రాజమండ్రి వెళ్ళటం పుత్రమం” అని ఆగి చెప్పాడు ఆలోచనగా కంట్రోలర్.

“రాజమండ్రి బస్ టిప్ కంట్రోలర్ తో మాట్లాడతాను, ఆ కండ్లక్టర్ ని పిలిపించి వాళ్ళు రాజమండ్రిలో దిగారో లేదో కనుక్కోమని. ఒకవేళ వాళ్ళు కంగారుపడి దారిలో దిగిపోయివుంటే కనీసం ఎక్కిడ దిగిందీ తెలుసుకునివుంటే మీరు ఆక్కిడ కంట్రోలర్ ని కంటాక్ట్ చేయచ్చు వెళ్ళగానే.”

“ఇప్పుడు వెళ్ళడానికి బస్సు వుందా?” దీనంగా అడిగాడు సత్యమూర్తి.

“విజయవాడదా వున్నాయి చాలా. ముందర విజయవాడ చేరుకోండి. అక్కడనుంచి రాజమండ్రికి ఎలాఅయినా వెళ్ళచ్చు.”

సత్యమూర్తికి కాఫీ తాగాలని కూడా అనిపించలేదు. బస్సు టిప్ లోకి వెళ్ళాడు. మరో అరగంటలో విజయవాడకి వెళ్ళే బస్ వుంది. దాంట్లో టికెట్ దొరికింది.

చన్నీళ్ళతో మొహం కడుక్కుని బస్సులో కూర్చున్నాడు. శ్రీవల్లిగురించే ఆలోచిస్తున్నాడు. తెల్లారాక చూసుకుని

వుంటుంది తను బస్ లో లేకపోవటం.
ఏంచేసి వుంటుంది?

దిగిపోయి వుంటుందా? లేదా అదే బస్సులో రాజమండ్రి వెళ్ళివుంటుందా? మధ్యలో తణిఖీ అయితే? అయివుంటుందా? ఇప్పుడెక్కడుంది తన రాణి? క్షేమంగా వుందా? హేండ్ బేగ్ లో డబ్బులూ దగర? బస్ ఎంత వేగంగా వెళ్తున్నా సత్యమూర్తి తృప్తిపడటంలేదు. చారిలో అని పించింది విమానంమీద విజయవాడ దాక వెళ్ళి వుండాలిందని.

మధ్యలో తను రాత్రి పొరపాటున ఇంకో బస్ ఎక్కిన వూరు చూసాడు.

తను బస్సు ఎక్కినప్పుడు బస్ లో రైట్లు లేవు. సూపర్ ఎక్స్ ప్రెస్ బస్ అన్నీ ఒకే మాదిరిగా వుంటాయి చూడటానికి. తను ఎక్కిన బస్సు ఏ వూరు వెళ్ళేదో చూసుకోకుండా ఎక్కేసాడు. ఆ నిద్రమత్తులో తన బుర్ర పనిచేయలేదు సరిగా. తనెక్కిన బస్ వెళ్తుండగా ఇంకా శ్రీవల్లి ఒడిలో సత్యవల్లిని వుంచుకుని అలాగే నిద్రపోతుండి వుంటుంది

అక్కడ.

సత్యమూర్తి బస్ విజయవాడ చేరే దాక ప్రాణాలు పుగబెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. విజయవాడలో దిగి ముందర రాజమండ్రికి వెళ్ళే బస్సు ఎప్పుడుందో కనుక్కున్నాడు.

గంటన్నరకికాని లేదు.

తర్వాత విజయవాడలో శ్రీవల్లి దిగి తనకోసం ఎదురుచూస్తోందేమోనని వెయిటింగ్ రూమ్ లో, బస్ స్టాండ్ లో చూసాడు జాగ్రత్తగా.

కనపడలేదు.

రాజమండ్రి వెళ్ళిపోయివుంటుందా అదే బస్సులో?

శ్రీవల్లి అలాంటి పరిస్థితిలో ఏం చేస్తుందో. ఏంచేసివుంటుందో వూహించలేకపోతున్నాడు సత్యమూర్తి, అతను దాదాపు రెండున్నర ఏళ్ళగా శ్రీవల్లితో కలిసి కాపురం చేస్తున్నా.

బస్ స్టాండ్ బయటవున్న పెద్ద హోటల్ లోని ఏర్కండిషన్లు రెస్టారెంట్ కి వెళ్ళాడు. టిఫిన్ ఆర్డర్ చేసాడు కాని

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

తల్లిలు తమ పిల్లల్ని తమ ఎడమవైపునే ఎందుకు ఎత్తుచుంటారు? లీ సార్క్స్ “సైంటిఫిక్ అమెరికన్” పత్రికలో యీ విధంగా వివరించారు. “శిశువు తల్లి గర్భంలో పెరుగుతున్నప్పుడు, క్రమేణా తల్లి గుండె శబ్దానికి అలవాటు పడిపోతుంది. అంతే కాకుండా తల్లి గర్భంలో తనకి నమ ఉష్ణోగ్రత, సరిపడా ప్రాణవాయువు, ఆహారం, తల్లి రక్తంనుండి లభిస్తుంటుంది. ఈ చక్కటి వాతావరణానికి అలవాటుపడ్డ పసిగుడ్డు, వెలికిరాగానే అలాంటి వాతావరణాన్నే కోరుకుంటుంది. తల్లికి యీ రహస్యం తెలుసు గనకనే, పిల్లను తన ఎడమవైపున ఎత్తుకుని తన గుండెకు దగ్గరగా హత్తుకుంటుంది. ఆమె గుండెశబ్దం పసిపిల్లలకు యెంతో ఉపశమనం కలిగిస్తుంది.

సయించలేదు. తినకుండా అలాగే వదిలేసి
కేవలం కాఫీమాత్రం తాగి మళ్ళీ బస్
స్టాండ్ చేరుకున్నాడు.

శ్రీవల్లకోసమే వెదుకుతున్నా
యి కళ్ళు.

రాజమండ్రి బస్ వచ్చింది.

చీకటిపడ్డాకచేరుకున్నాడు రాజమండ్రి.
సరాసరి కంట్రోల్ దగ్గరకి వెళ్ళాడు.
ఆరురాగా అడిగాడు.

“నిన్న రాత్రి రాజమండ్రికి హైదరా
బాద్ నుంచి వచ్చిన బస్సులో నా భార్య
వచ్చిందా?”

అతను అర్థంకానట్లుగా చూసి అడి
గాడు.

“అంతే?”

వివరంగా జరిగిందంతా వూపిరి
పీల్చుకోకుండా చెప్పాడు సత్యమూర్తి.
తర్వాత అడిగాడు.

“మీకు వుదయం హైదరాబాదునుంచి
ఫోన్ చేసి వుండాలి అక్కడి కంట్రో
ల్.”

అతను కొన్ని క్షణాలు ఆలోచనగా
చూసి చెప్పాడు సత్యమూర్తితో.

“మీ ఆవిడ విజయవాడలో చూసు
కుంది మీరు బస్సులో లేని సంగతి. ఆ
సంగతి కండక్టర్ కి చెప్పింది వెంటనే.
మీరు దారిలో మీస్ అయివుంటారని
అనుకున్నారంతా.”

“అదే బస్ లో వచ్చిందా?”

“రాలేదు. విజయవాడలో దిగి
దిగిపోయింది.”

“అదేం?”

“టిక్కెట్స్ లేవు కాబట్టి.”

సత్యమూర్తి అయోమయంగా

చూశాడు కంట్రోల్ వంక.

“కండక్టర్ దింపేశాడు.”

“రాజమండ్రిదాకా వస్తానందా?”

“అవును. విజయవాడ నుంచి
టిక్కెట్ కొనడానికి ఆవిడదగ్గర డబ్బు
లేకపోయింది. కండక్టర్ విజయవాడ
తర్వాత ప్రయాణం చేయడానికి వప్పకో
లేదు.”

“కాని నా భార్య టిక్కెట్ రాజ
మండ్రిదాకా కొన్నాగా?”

“కావచ్చు. కాని ఆవిడదగ్గర లేవుగా.
దారిలో చెక్కింగ్ అయితే కండక్టర్ కి
తన వుద్యోగం వూడచ్చనే భయం
వుండటం సహజం.”

సత్యమూర్తి మొహంలోని బాధని
గుర్తించి చెప్పాడు కంట్రోల్.

“సారీ. అసలు పేసెంజర్లు అంతా
బస్ ఎక్కారో లేదో లెక్కపెట్టుకొని
చూసుకొని వుండాల్సింది కండక్టర్. అదే
విధంగా మీరు తప్పు బస్సు ఎక్కినప్పుడు
ఆ కండక్టర్ ఓ పేసెంజర్ ఎక్కువ
వున్నాడన్న సంగతికూడా చూసుకొని
వుండాల్సింది. ఈ రెండిల్లో ఏది జరిగినా
కొంతలో కొంత మేలు జరిగి వుండేది.”

“నేను విజయవాడలో దిగి చూశాను.
నా భార్య కనపడలేదు. విజయవాడలోనే
దిగిందా?”

“అవును. నేనా కండక్టర్ ని పిలి
పించి మాట్లాడాను.”

“నా భార్యదగ్గర టిక్కెట్ కి కూడా
డబ్బులు లేవా?”

“ఉండివుంటే కొని వుండేదిగా.”

సత్యమూర్తి మొహంలో కరడుకట్టు
కొన్న బాధని గుర్తించి చెప్పాడు

కంట్రోలర్.

“విజయవాడలో మీ చుట్టాలెవరయినా ఉన్నారా? వాళ్ళింటికి వెళ్ళిందేమో?”

“అక్కడక్కర్ దొరుకుతాడా ఇప్పుడు? మాట్లాడుతాను.”

“లేదు. డ్యూటీమీదవెళ్ళిపోయాడు.”

సత్యమూర్తి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు. రిజై ఎక్కి దానవాయిపేటలో ఉన్న తన అక్కయ్య ఇంటికి వెళ్ళాడు.

“ఏరా? ఒక్కడివే వచ్చావే?” అడిగింది సత్యమూర్తి అక్కయ్య.

అవిడ కాళ్ళకి వసుపు పూసి ఉంది. తలంటిపోసుకున్న నెత్తిమీద అక్షింతలు. తమలపాకులు వేసుకొన్న గుర్తుగా నోరు ఎర్రగా ఉంది. పట్టువీరలో ఉండావిడ.

“మీ బావగారు నిద్రపోతున్నారు. రా. దేముణ్ణి చూద్దవుగాని. సామానేదీ? బట్టలు తెచ్చుకోలేదా? ఆ అవతారం ఏమిటి?” అడిగింది.

తమ్ముడి మొహంలోకి వెదుకుతున్నట్లుగా పరీక్షగా చూసి అడిగింది అప్పుడు.

“అలా ఉన్నావేమిటి? మొహం పీక్కుపోయిందే? భోజనంచేసి ఎన్ని రోజులయింది....” అని అడిగింది మళ్ళీ ఆదుర్దాగా.

“ఏం జరిగింది? శ్రీవల్లి ఏదీ?”

సత్యమూర్తి ఎంతో ప్రయత్నంమీద తన కళ్ళ నీళ్ళని ఆపుకుని జరిగింది చెప్పాడు.

భయంతో అవిడ మొహం ముడుచుకు పోయింది వెంటనే.

“దానిదగ్గర అయిదు రూపాయలు కూడా లేకుండా ఎందుకుంచావ్?” అడిగింది.

జ్యోతి

“నాకు తెలీదు. ఉండనుకున్నాను.”

“మీ బావగారిని లేపుతానుండు” అని గబగబా లోపలికి వెళ్ళింది.

క్షణాలలో నిద్రమత్తు మొహంతో ఉన్న తన భర్తతో వచ్చింది అవిడ.

అయిదు నిమిషాల తర్వాత ఆయన, సత్యమూర్తి విజయవాడ బయల్దేరారు.

“వేడినీళ్ళు పెడతాను. స్నానంచేసి కొద్దిగా ఎంగిలిపడి వెళ్ళరాదూ?” బ్రతిమాలింది సత్యమూర్తిని అతని అక్కయ్య.

“నా కాకలి లేదు. అది ఎక్కడ ఉందో? ఏం అవస్థలు పడుతోందో? పదండి బావగారు” అన్నాడు సత్యమూర్తి.

విజయవాడ బస్స్టాండ్లో బస్ దిగారు రాత్రి పదింటికి. కంట్రోలర్ గదికి వెళ్ళి అడిగారు అతన్ని. శ్రీవల్లి గురించి అతనికేం తెలియదు. పోర్టర్లని, కిళ్ళి పాపులవాళ్ళని, చాలామందిని అడిగారు. ఎవరూ శ్రీవల్లిని గురించి చెప్ప లేక పోయారు.

క్లోక్ రూంలోకి వెళ్ళి శ్రీవల్లి సామాను ఆ గదిలో భద్రపరిచిందేమోనని చూశారు.

సూట్ కేస్ లేదు.

“ఈ వూళ్ళో తెలిసిన వాళ్ళింటికి వెళ్ళిందేమో చూడండి” చెప్పాడు క్లోక్ రూంలోని క్లర్క్.

“విజయవాడలో తెలిసిన వాళ్ళెవరూ లేరు మాకు” నీరసంగా చెప్పాడు సత్యమూర్తి.

“అయితే వెంటనే పోలీస్ రిపోర్ట్ ఇవ్వటం మంచిది. అలస్యం చేయకండి.”

“అవును ముందా పని చేద్దాం” అన్నాడు సత్యమూర్తి బావ బయటికి వచ్చాక.

బావగారివెంట దిక్కులు చూస్తూ నడిచాడు సత్యమూర్తి. అతనిలో ఆలోచనా శక్తి నశించిపోయింది. మనసు నిండా బాధ, ఆందోళన, అలజడి.

సత్యమూర్తి బావే మాట్లాడాడు ఫోలీస్ ఇన్ స్పెక్టర్ తో. ఓ తెల్లకాగితం మీద రిపోర్టు వ్రాసి సంతకం పెట్టి ఇచ్చాడు. ఇంకో తెల్లకాగితంమీద సత్యమూర్తి చేత శ్రీవల్లి సూట్ కేస్ లోని వస్తువుల వివరాలు, వంటి మీద వున్న నగల వివరాలు, బట్టల వివరం మొదలయినవి వ్రాయించాడు.

సత్యమూర్తికి ధైర్యం చెప్పాడు అతని బావ.

“విజయవాడలో చాలా మోసాలు జరుగుతుంటాయి బావగారు! అందులో వున్ననగలన్నీ దాని వంటి మీదే వున్నాయి. ఎవడి కళ్ళు పడ్డాయో! ఎవరి మోసంలో చిక్కుకుందో! మళ్ళీ ప్రాణాలతో నా కంట పడితే చాలది. ఎలాంటి పరిస్థితుల్లో నయినా సరే అది నా కంట బడితే చాలు. దానికేం కాకూడదు. వెధవలు ఆ నగలు తీసుకొని దాన్ని వదిలిపెడితే చాలు.”

ఇన్ స్పెక్టర్ కొన్ని ఫోటోలు చూపించి ఆ ఫోటోలలోని వాళ్ళెవరయినా బస్సులో వచ్చారా? అని అడిగాడు.

సత్యమూర్తికి గుర్తులేదు. తనతోటి ప్రయాణికులని అంత పరిశ్రమగా చూడలేదు.

“ఇంటికి పోదాం పద” అన్నాడు

సత్యమూర్తి బావ.

“వద్దు. తిరుగుదాం. ఎక్కడయినా కనబడవచ్చు.”

రాత్రి రెండున్నరదాకా విజయవాడ రోడ్డు తిరుగుతూండిపోయారు ఇద్దరూ.

“ఇంటికి పోదాం. ఇలా తిరిగి లాభం లేదు” అన్నాడు సత్యమూర్తి బావ.

“ఒకవేళ....” అని మళ్ళీ మనసు మార్చుకుని చెప్పటం ఆపేసాడు సత్యమూర్తి. కొద్దిసేపాగి అన్నాడు.

“సరే....పోదాం పదండి.”

రిజైల్ బస్టాండ్ చేరుకున్నారు ఇద్దరూ. ఉదయం ఆరున్నరకి రాజమండ్రి చేరుకున్నారు మళ్ళీ. శ్రీవల్లి ఎలాగోలా రాజమండ్రి చేరుకుని వుండవచ్చన్న ఆశ అడియాశే అయింది సత్యమూర్తికి. శ్రీవల్లి ఇంటికి రాలేదు.

తిరిగి తిరిగి అలసిపోవడంవల్ల సత్యమూర్తికి పక్కమీదకి చేరిన కొద్ది నిమిషాలలోనే నిద్ర పట్టేసింది.

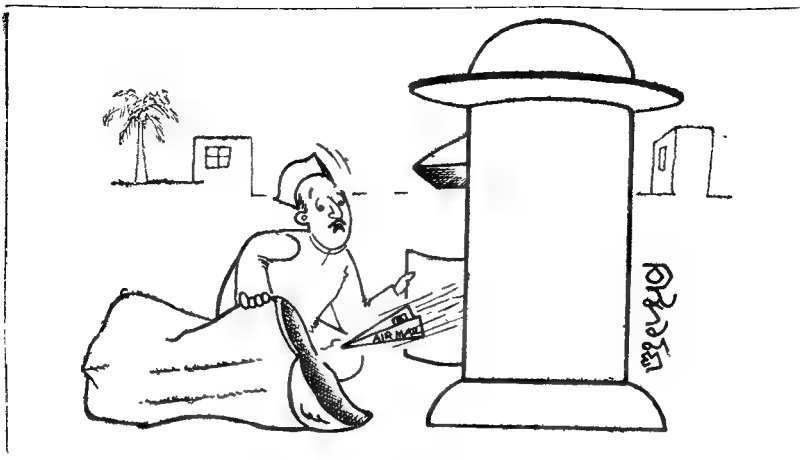
8

సత్యమూర్తి మానసికంగా వడే బాధని చూడలేకపోతున్నారు అక్క బావలిద్దరూ. వదిలేసేళ్ళ మేనల్లుడు, ఎనిమిదేళ్ళ మేనకోడలు సత్యమూర్తి దగ్గరే కూర్చుంటారు ఎప్పుడూ.

సత్యమూర్తి అవసరం కలిగితేకాని మాట్లాడటం లేదు. కళ్ళ మూసుకుని ఏదో ఆలోచిస్తూ పడుకుంటున్నాడు.

ఫోలీస్ రిపోర్టు ఇచ్చి వచ్చిన మర్నాడు సత్యమూర్తికి అనిపించింది ఏ నగో తాకట్టుపెట్టి డబ్బు తీసుకుని మళ్ళీ హైదరాబాద్ వెళ్ళి వుండవచ్చని.

తనుండే ఇంటి నందులో ఓ డాక్టర్

పున్నాడని, వాళ్ళింట్లో పోన్ పుందన్న సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది.

పబ్లిక్ కార్ ఆఫీస్ కి వెళ్ళి హైదరాబాద్ లోని ఆ డాక్టర్ పేరు, ఇంటి నందు పేరు, పేట చెప్పి నంబర్ తెలియదని, కనుక్కుని నంబర్ కార్ బుక్ చేయమని అడిగాడు సత్యమూర్తి.

రెండు గంటల్లో ఆ కార్ మెటీరియల్ లైట్ అయింది.

సత్యమూర్తి డుందర తనని పరిచయం చేసుకొని తన ఇంటితలుపు తీసిపుందో, పేసిపుందో చెప్పమని, శ్రీవల్లిపుంచే పింవమని టూకీగా రెండు నిమిషాల్లో జరిగింది చెప్పాడు.

వాళ్ళు చూసివచ్చి చెప్పారు సత్యమూర్తి ఇంటికి తాళం వేలాడుతోందని.

శ్రీవల్లిలేడు హైదరాబాద్ లో!

ఇంటితాళించెవి కూడా శ్రీవల్లి దగ్గరే వుంది. సాధారణంగా తనదగ్గర డబ్బు వుంచుకుంటుందే? శ్రీవల్లిదగ్గర డబ్బు యెందుకు లేకపోయింది?

హైదరాబాద్ లో లేడు.

రాజమండ్రిలో లేడు.

ఎక్కడ వున్నట్లు?

ఏమయినట్లు?

సత్యమూర్తికి తన బాధని, దిగులుని యెలా దిగమింగుకోవాలో తెలియటం లేదు. కూతురు సత్యవల్లి గుర్తుకు రావటంలేదు. తనని వివరీతంగా ప్రేమించే, తను లేకపోతే బ్రతకలేదనుకునే తన భార్య గుర్తుకువస్తోంది సత్యమూర్తికి.

అక్కయ్య బలవంతంచేసి పెడితే తింటున్నాడు అన్నం. తనకపోతే కోప్పడి పెడుతోంది.

శ్రీవల్లికి ఏం కాదనీ, తప్పక వస్తుంది. దనీ రోజూ ధైర్యం నూరిపోస్తోంది రోజూ సత్యమూర్తి బావగారు విజయవాడవెళ్ళి పోలీసులు ఆచూకీ ఏమయినా తెలుసుకోగలిగారా అని కనుక్కుని వస్తున్నాడు. అలా రెండు రోజులు వెళ్ళాక, మూడో రోజునుంచి ట్రంక్ కార్ చేసి

కనుక్కోసాగాడు.

వారం రోజులు గడిచాయి.

శ్రీవల్లిగురించి ఏ వివరమూ తెలియ లేదు. గాలిలో కలిసినట్లుగా మాయమయి పోయింది శ్రీవల్లి.

మనోవ్యాధితో రోజు రోజుకూ సత్యమూర్తి చిక్కిపోతున్నాడు. అతని మనసులోని బాధని యెవరూ చల్లార్చలేక పోతున్నారు. శ్రీవల్లి పొటో, సత్యవల్లి పొటో పేపర్లలో వరసగా నాలుగు రోజులు ప్రకటించి, వారి అచూకీ తెలిపినవాళ్ళకి అయిదువందల రూపాయలు బహుమానం ఇస్తామని ప్రకటించారు.

ఫలితం లేకపోయింది.

సత్యమూర్తి మనసునిండా చెడు ఆలోచనలు జొరబడి తేనెటీగలా బాధిస్తున్నాయి. ఒక్కో ఆలోచనా బాధని ఇంకాస్త ఎక్కువ చేస్తోంది.

ఏ రోడీనో, హంతకుడో అదే బస్సులో వస్తూనో, విజయవాడ బస్ స్టాండ్లో శ్రీవల్లిని చూసో, మాయమాటలు చెప్పి నమ్మించి తీసుకెళ్ళి వంటి మీద నగలు వలచుకుని ఏ కృష్ణానదిలోనో, కాలువలోనో, కొండ వెనకాలో చంపి పారేసివుంచే శ్రీవల్లి శవం యెక్కడయిన వుండా ఇప్పుడు?

ఆడవాళ్ళని అంగణ్లోని సరుకులా మార్చే ఏ వెడవో శ్రీవల్లినిచూసి బలవంతంగా తీసుకెళ్ళి అలాంటి అంగణ్లో ఓ సరకుగా బంధించి వుంచాడేమో? శ్రీవల్లి గుండెలు పగిలేలా ఏడుస్తూ పది మంది చేతుల్లో నలుగుతోండా ఇప్పుడు?

లేకపోతే ఏ డబ్బున్న ముసలాడి కళ్ళలోనో పడి, వాడు మాయమాటలతో

శ్రీవల్లిని తనతో తీసుకెళ్ళి తన వుంపుడు కత్తెగా బలవంతంగా వుంచుకున్నాడా తలుపులు బిగింపబడ్డ గదిలో? శ్రీవల్లి తనని తలచుకుని కుములుతోండా ఇప్పుడు అలా!

ఏమయింది శ్రీవల్లి!

ఎక్కడికెళ్ళింది?

ఎవరు తీసుకెళ్ళారు?

ఎవరు తీసుకెళ్ళినా, ఎక్కడికివెళ్ళినా, ఏంజరిగినా తన శ్రీవల్లి తన కంటపడితే చాలు ప్రాణాలతో. ఇకనుంచి గుండెల్లో దాచుకుంటాడు తను. తన ఆశ్రద్ధవల్ల అజాగ్రత్తవల్లే ఇలాజరిగింది. ఈ తప్పు తనది. తనూ ఇలాజరగడానికి బాధ్యుడు. నేరం తనది. తనుచేసిన నేరానికి శ్రీవల్లి అనుభవిస్తోంది శిక్ష.

భగవాన్

శ్రీవల్లి ఎక్కడున్నా సంతోషంగా వుండేలా చెయ్యి. అంతే తనుకోరేది.

పదిరోజులు గడిచాయి.

శ్రీవల్లి జాడలేదు.

సత్యమూర్తి బాధ చూడలేక ముందర మూడురోజులూ సత్యమూర్తి బావ అతనికి మత్తుమందు యింజక్షన్లు ఇప్పించాడు.

తర్వాత అవి అలవాటయే ప్రమాదం వుందని మానేసి మైల్డ్ స్లీపింగ్ టేబ్లెట్స్ కొనుక్కొచ్చి ఇచ్చాడు.

పదిరోజుల తర్వాత అదికూడా మానేసాడు ఇక ఇవ్వటం మంచిదికాదని.

సత్యమూర్తిని పంటరిగా వుండనివ్వకుండా అక్కయ్య తన కూతురినో, కొడుకునో ఎప్పుడూ అతనిదగ్గర వుంచుతోంది. సత్యమూర్తి ఎంతో ప్రయత్నంమీద

ఏ డ వ కు ం డా నిబ్బరించుకో గలుగు తున్నాడు.

శ్రీవల్లి గుర్తురాని ఉబంలేదు. రోజూ తన పనులన్నీ శ్రీవల్లే స్వయంగా చూసేది. నిద్ర లేవగానే పేస్ట్ ని బ్రష్ మీద వేసి ఇవ్వడం, మొహం కడుక్కోగానే తడిమొహాన్ని తనే తుడవటం, స్నానానికి సీక్యుపెట్టి తువ్వాళ్ళు అందించటం, ఒక్కో సారి వీపు, పళ్ళు, అరికాళ్ళు తనే సబ్బుతో రుద్దటం. కంచంలో అన్నం తనే కలపటం, చాలా చాలా గుర్తుకు వస్తున్నాయి. తన పనులన్నీ మళ్ళీ స్వయంగా చేసుకోవాల్సి వస్తోంది ఇప్పుడు. శ్రీవల్లిని వదిలి ఇన్నిరోజులు ఈ రెండున్నర ఏళ్ళలో ఎన్నడూ లేడు. దిగులు, బాధ, తను వంటరినయిపోయానన్న బెంగ శ్రీవల్లి ఎలావుందో ఎక్కడుందో అన్న భయం.

సత్యమూర్తి బావగారు దిగులుతో క్రుంగిపోతున్న బావమరిదిని చూసి పూరుకోలేకపోయాడు. తన భార్యతో చెప్పాడు.

“సత్యమూర్తిని ఓసారి మాణిక్య శాస్త్రులుగారి దగ్గరికి తీసుకెళ్ళి వాడి జాతకం చూపిద్దాం. గ్రహస్థితి బాగాలేక ఏమయినా శాంతులులాంటివి జరిపించాల్సి అవసరం వుందంటే చేయించవచ్చు.”

“తీసుకు వెళ్ళండి. ప్రయత్నం చేద్దాం” అన్నది సత్యమూర్తి అక్కయ్య.

ఆరోజు సాయంత్రం సత్యమూర్తిని తీసుకొని విజయవాడ వచ్చాడు అతని బావ.

ముందర పోలీస్ స్టేషన్ కి వెళ్ళి శ్రీవల్లిని గురించిన విచారణ ఎంతదాకా

జ్యోతి

వచ్చిందో అడిగారు. శ్రీవల్లిని గురించిన కొత్త సమాచారం ఏం తెలియలేదు.

తర్వాత కనకదుర్గుడికి సమీపంలో వున్న మాణిక్య శాస్త్రులుగారింటికి వెళ్లారు రిజై మీద. ఓ ఇరుకు సందులో వుంది ఆయన ఇల్లు. విశాలమయిన స్థలంలో ఓ పెద్ద పాక వేసి వుంది. పాకడుట్టా మొక్కలు; అరటిచెట్లూ, కొబ్బరి చెట్లూ మామిడి, నిమ్మ, దానిమ్మ, జామకాయ, రకరకాల పళ్ళచెట్లు.

మంకెన, పారిజాతం, నందివర్ధనం, బొగడ మొదలయిన కేవలం పూజకి మాత్రమే పనికివచ్చే పూలచెట్లు, ఓ మూలగా సిమెంట్ పళ్ళెం కట్టివున్న బావి.

ఆ ఆవరణలోకి అడుగు పెట్టిన సత్యమూర్తికి ఏదో గురుకులంలోకో, ఋషి ఆశ్రమంలోకో అడుగు పెట్టినట్లుగా అనిపించింది.

దారిలో రైల్వో చెప్పాడు సత్యమూర్తికి అతని బావగారు ఆయన్ని గురించి.

“దుర్గ కొండమీద వున్న గుళ్ళలోని ఓ దాంట్లో పూజారి ఆయన. నియమం, నిష్ఠకల మనిషి. వేదాలన్నీ చదువుకున్న పండితుడు. జ్యోతిషశాస్త్రం, తర్క శాస్త్రం ఉన్నట్లుగా తెలిసిన వ్యక్తి. రోజూ సాయంత్రం ఓ గంటసేపు పూరాణం చెబుతాడు కొండక్రింద. కృష్ణా జిల్లాలో నిష్ఠగా, పూర్వపు సంస్కృతిని మర్చి పోకుండా ఆ పద్ధతిలో జీవిస్తున్న అతి కొద్దిమందిలో ఈయన ఒకరు. వెళ్ళటం వల్ల లాభం తప్ప నష్టం జరగదు మనకు. నాకాయనమీద బాగా గురి ఏర్పడింది.

మనిషి మనసులోని ఎలాంటి బాధనయినా చేత్తో తీసేసినట్లుగా మాయం చెయ్యలేక పోయినా, కొంతలో కొంత ఉపశమనం కలిగేలా చేయగలరు. ఆయన చాలా బిజీగా ఉండే వ్యక్తి. మనకి దొరుకు తాడో దొరకడో కూడా అనుమానమే.”

పాకే అయినా ఎంతో ఎత్తుగా ఉంది గుమ్మం. గుమ్మానికి ఇరు ప్రక్కలా ఎత్తయిన, ముగ్గులు చేసివున్న, అరుగులు. వాటిమీద పదిమందిదాకా కుర్రాళ్ళు కూర్చోని వున్నారు.

అందరూ పంచెలు ధరించి వున్నారు. గుళ్ళు, పిలకలు, ఒంటి మీద కనపడే మూడు పోగుల జంధ్యాలు. సంస్కృతంలో ఏదో వల్లె వేస్తున్నారు.

“మాణిక్య శాస్త్రాలు గారున్నారా?” అడిగాడు సత్యమూర్తి వాళ్ళలో ఒకరిని.

“లేదు. పురాణం చెప్పడానికి వెళ్లారు. ఎక్కడ నుంచి వచ్చారు మీరు?”

“రాజమండ్రి. ఎప్పుడు వస్తారు?”

“సంధ్యాకాలం సమీపించింది. ఇక రావచ్చు. ఓ అర్ధఘడియలో వస్తారు. కూర్చోండి.”

ఇద్దరూ అరుగు ముందు పరిచివున్న చాపమీద కూర్చున్నారు.

“వీళ్ళంతా విద్యార్థులు. సంస్కృత పాఠాలు చెప్తారు శాస్త్రాలుగారు. వేదాధ్యయనం చేయిస్తారు శిష్యులచేత” చెప్పాడు సత్యమూర్తి బావ, తన బావ మరిదికి.

ఆ పాక వెనకాలనుంచి నాలుగయిదు సార్లు ఆవు గట్టిగా అరవడం విన్నాడు సత్యమూర్తి.

దాదాపు ఇరవై నిమిషాల తర్వాత

వచ్చారు మాణిక్యశాస్త్రాలుగారు. ఆయన్ని చూడగానే అంతా లేచి నిలబడ్డారు.

ఆయన సత్యమూర్తి బావని చూసి వెంటనే పేరు పెట్టి పలకరించారు.

“నేను వచ్చి చాలాకాలమయింది. గుర్తున్నానే?” అన్నాడాయన నవ్వుతూ.

“పీచెవరు?” అడిగాడు సత్యమూర్తిని చూసి.

“నా బావమరిది. మీతో పనిపడి వచ్చాను.”

“రండి.”

లోపలికి దారితీశాడాయన. వెనకాలే వెళ్ళారు ఇద్దరూ. ముందుగది చాలా విశాలంగా ఉంది. పరిచివున్న ఓ పులితోలు మీద ఆయన కూర్చోని, ఎదురుగా వున్న చాపలమీద కూర్చోమన్నట్లుగా సంజ్ఞ చేసాడు.

వాళ్ళిద్దరు కూర్చున్నాక అడిగాడు.

“చెప్పండి. ఏమిటి విశేషం?”

సత్యమూర్తి బావ శ్రీవల్లి గురించి పూసగుచ్చినట్లుగా చెప్పాడు. ఆయన మౌనంగా వింటూండిపోయాడు.

“చిన్నప్పటినుంచే నా దగ్గరే పెరిగాడు. నా కొడుకులా పెంచుకుంటూ వచ్చాను. ఈ నాటి కీ ఘోరం జరిగి పోయింది.”

సత్యమూర్తికే ఆశ్చర్యం వేసింది. తన బావ పసిపాపలా అలా ఏడుస్తారనుకోలేదు. అంత కాలం ఆయన నిగ్రహించుకుంటూ వస్తున్న దుఃఖం కట్టలు తెంచుకుంది.

“ఊరుకోండి. ఈ జీవితం దేనికి? దుర్బలనలు ఎదుర్కొనడానికే. అవి అసన్నమయినప్పుడు ధైర్యం చిక్కబట్టు

కుని ఏం చేయాలో యోచించాలి.”

కండువాతో కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు సత్యమూర్తి బావ.

“అబ్బాయి ఏ నక్షత్రంలో పుట్టాడు?”

“అశ్లేష. జాతకం తెచ్చాను.”

“అశ్లేష....అంటే కర్కాటకం...”

జాతకం అందుకుని గట్టిగా కేకేశాడు ఓ శిష్యుడిని. అతను రాగానే “దక్షిణం గదిలో నా కళ్ళజోడుంది. పట్టా” అని చెప్పాడు.

కళ్ళజోడు పెట్టుకొని కొన్ని నిమిషాలు దాన్నిపరీక్షగా చూస్తుందిపోయాడు. సత్యమూర్తి ఆయనవంక చూసాడు.

దాదాపు అరవై ఏళ్ళుంటాయి. నల్లటి మనిషి. అయిదడుగుల కంటే ఎత్తు వుండడు. గుండ్రటి మొహం. పూర్తిగా బట్టతల. నుదుట గంధంబొట్టు మీద పెట్టుకున్న ఎర్రటి కుంకం బొట్టు. వంటిమీద జంఘం, పట్టుపంచె తప్ప

మరే అచ్చాదన లేదు. సత్యమూర్తికి ఆయన్ని చూపించి ‘ఈయనే బృహస్పతి’ అంటే నమ్మివుండేవాడు.

జాతకం మూసి సత్యమూర్తిని చూసి అడిగాడు.

“ప్రయత్నం పూర్తిగా విఫలమయిందా?”

“ఏ ప్రయత్నం?”

“అమ్మాయి ఏ మయిందో కనుక్కునే యత్నం.”

“ఇంకా తెలియలేదు ఏ సంగతి.”

“పిల్లలా?”

“ఒక కూతురు....కడుపుతో వుంది.”

“కడుపుతో వుందా?” అడిగాడు సత్యమూర్తి బావ కొద్దిగా ఆశ్చర్యంగా.

“అవును.”

“ఎన్నెల గర్భం?” అడిగాడు మాణిక్యశాస్త్రిలు. ఆయన మొహంలో కూడా కొంత బాధ గోచరించింది.

(వి) చిత్ర విజ్ఞానం

అగ్నిప్రమాదాలప్పుడు మంటలార్పడానికి అగ్నిమాపక దళాలు అక్కరలేదు. రష్యన్లు కనుగొన్న ఒక నవీనవద్దతి ననుసరించి అగ్నిప్రమాదం సంభవించిన ప్రదేశంలో కృత్రిమ వర్షం పడేట్లు ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ప్రమాదం సంభవించిన ప్రదేశానికి సరాసరి పైనున్న మేఘాల్లోకి “25 m.m. ఫ్లేటిస్టర్” సాయంతో కొన్ని రసాయన పదార్థాలు చల్లగానే అక్కడి మేఘాలు చల్లబడి త్వరలో వర్షం పడుతుంది: మంటలార్పడానికి యిది అతి సులభమైన వద్దతి. దీనితో ముఖ్యంగా అరణ్యాల్లో సంభవించే అగ్నిప్రమాదాలనుండి పృథ్వి జంతు సంపదలను కాపాడవచ్చు!!

“తెలియదు. ఊరు బయలుదేరే ముందురోజే అనుకుంటాను చెప్పింది.”

“భార్యంచే వీడికి వల్లమాలిన అభిమానం. పెళ్ళయ్యాక ఇన్ని రోజులు విడిచి వుండలేదు. యమబాధ పడుతున్నాడు మనసులో. ముందర వీడి బాధ తగ్గేందుకు ఏదైనా శాంతి చేయటమో ”

“సంధ్యాకాలమయింది. సంధ్యవార్షి వస్తాను. కూర్చోండి” అని శాస్త్రులు లేచి లోపలికి వెళ్ళిపోయారు.

“రోజూ వుదయమే లేచి కృష్ణానది దాకా నడిచివెళ్ళి అందులో స్నానంచేసి అక్కడే సంధ్యవార్షి వస్తారు. ఉదయం కాసేపు షిఫ్యులకి పారాలు చెప్పి పూజలో కూర్చుంటారు. ఇంట్లో ప్రత్యేకంగా ఓ పూజ గది వుంది. దేవతార్చనం చేస్తారు రోజూ. శ్రీ చక్రం కూడా వుంది. ఎంతో నిష్ఠతో పూజ చేయాలి శ్రీ చక్రానికి. తర్వాత కొండమీది గుడికి వెళ్తారు. మధ్యాహ్నం వచ్చి మళ్ళీ మధ్యాహ్నాక సంధ్యవార్షి, భోజనం చేసి మళ్ళీ గుడికి వెళ్తారు. సాయంత్రం వస్తూ వస్తూ

పురాణం చెప్పి వస్తారు. ఈ తైంలో వస్తారు చాలామంది పెళ్ళికి ముహూర్తాలు పెట్టించుకోడానికి, జాతకము వేయించుకోడానికి, జ్యోతిషం చెప్పించుకోడానికి, శాంతులు చేయించడానికి .ఎంత ఇస్తే అంత వుచ్చుకుంటాడు. ఇంత కావాలని అడగరు ఇవ్వకపోయినా మళ్ళీ దాక్కు పస్తే మొదట ఎంత ఆదరంగా వుంటాడో రెండోసారికూడా అంత ఆదరంగా వుంటాడు. ఆయన ధనానికి గుర్తింపు ఇవ్వరు.”

దాదాపు అరగంట తర్వాత వచ్చాడు మాణిక్యశాస్త్రులు.

“జాతకంలో వున్నట్లుగానే జరిగింది. ఇదంతా దైవసంకల్పం. మనం నిమిత్త మాత్రులం. సృష్టికర్త ఘటనని తప్పించడానికి ఎవరి శక్యం కాదు.”

“శ్రీవల్లి మళ్ళీ కనబడుతుందా?” అడిగాడు సత్యమూర్తి.

“ద్వితీయకళత్రంవుంది నీజాతకంలో. ఇక ఆ అమ్మాయి గురించి మరిచి పోవచ్చు.” (ఇంకా వుంది)

త్వరలో వెలువడును

నివేదిత

(మాసపత్రిక)

సరికొత్త పంథాలో అందరకూ వినోదాన్ని విజ్ఞానాన్ని అందించగలదు

వివరములకు :

ఎడిటర్

నివేదిత

206/1, రంగరాజపురం రోడ్డు,

మద్రాసు-600024.

**మూల పెట్టుబడి లాభాల
పేద పన్ను ఆదా చేయండి**

**జాతీయాభివృద్ధి
బాండ్లు
లేదా
నేషనల్ సేవింగ్స్
సర్టిఫికేట్లలో
పెట్టుబడి పెట్టండి**

నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ బాండ్లు/నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్లలో పెట్టే పెట్టుబడులమీద వచ్చే వడ్డీని మూల పెట్టుబడి లాభాలుగా పన్ను మినహాయిస్తారు.

ఏదైనా ఆ స్థితి-ఇటు, బూమి, కర్మాగారం, యంత్రాలు, నగలు, స్వాక్స్ అండ్ షేర్స్, ఇతర మూల పెట్టుబడులు-కనీసం 3 సంవత్సరాల క్రింది కొన్నవాటిని-మీరు ఆమ్మికిందైనా లేదా అమ్మాలని తలపెట్టినా-ఆ విధంగా అమ్మగా వచ్చిన డబ్బును ఆరు నెలలలోగా జాతీయాభివృద్ధి బాండ్ లో, నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్ లో పెట్టుబడి పెట్టి పూర్తిగా పన్ను మినహాయింపును మీరు పొందవచ్చు.

ఈ బాండ్లు/సర్టిఫికేట్ లో పెట్టుబడి ఇతరత్రా కూడా ఉంచినా ఈ పట్టికే జట్టి తెలుస్తుంది. ఇంకా వివరాలకు సంప్రదించండి!

- * ఆధర్వైడ్ ఏజెంట్, లేదా
- * టెర్మా సేవింగ్స్ అఫీసర్, లేదా
- * దగ్గరలోని పోస్టాఫీసు, లేదా
- * మీ ప్రాంతంలోని రీజనల్ డైరెక్టర్ నేషనల్ సేవింగ్స్

పెట్టుబడి వలన లాభాలు		
సెక్యూరిటీ	లాభం	
I నం. జాతీయాభివృద్ధి బాండ్లు	గడువు ముగిసినప్పుడు సాలుకు 13% సామాన్యవడ్డీ. ఆదాయంపన్నుకు వడ్డీని సాలుసరి చెక్కిస్తారు. (రు. 100-165 అవుతుంది.)	సాలుకు రు. 3000 వరకు వడ్డీ మీద ఆదాయం పన్ను ఉండదు.
7 నం. నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్లు	గడువు ముగిసినప్పుడు సాలుకు చక్రవర్తి 10.25% ఉంటుంది. ఆదాయంపన్నుకు వడ్డీని సాలుసరి చెక్కిస్తారు. (రు. 100 రు. 200 అవుతుంది.)	
IV ఇష్యూ	10.25% సాలుసరి చెలిస్తారు.	
III ఇష్యూ	8% సాలుసరి చెలిస్తారు.	
II ఇష్యూ	8% సాలుసరి చక్రవర్తి గడువు ముగిసినప్పుడు చెలిస్తారు. (రు. 100 రు. 150 అవుతుంది.)	పన్ను పూర్తిగా మినహాయింపు

నేషనల్ సేవింగ్స్ ఆర్గనైజేషన్
davp-78/1

శ్రీశ్రీ నిర్వహించు పదబంధ ప్రహేళిక

1		2	3		4	5		6
		7						
8	9						10	
11				12		13		
			14					
15						16		17
18			19		20		21	
		22				23		
24					25			

అధికారాలు

జూలై '78

అడ్డం

1. ఆ స్త్రీలు దేవుణ్ణి—
4. మర్యాదకాదు
1. శ్రీరంగంలో శ్రీరంగనాథుడు
8. పోకముందు
10. చవత్తె నది నీతి
11. పృథివీపతిని ఇలా అంటారు
13. గొరికి గంగ
14. దంచడానికి డబ్బుతో చూస్తాయి

15. వాయు
16. వ్యక్తి ఆ దేవుడు
18. ఉభయచరం
21. సమాసంలో వెలితి
22. మంత్రులు తరుచు చేసేది
24. ఆలోచించడు
25. ఇంటికన్న గుడి

నిలువు

1. నవాబులరు కానుక

2. కచేరీలో రాగం తర్వాత
3. “—” పక్షికి కలిగిన పాట్లు
4. తిద్ది
5. తిరుగు
6. భారతంలో ఒక స్త్రీ
9. శతక కారుడు
10. శృంగారాదులు

12. ఇతగాడు కాదు నీరు కాకి
15. చాంచల్యం
17. మిక్కిలిము అనికూడా అనవచ్చును
19. అశ్వగతి విశేషం
20. పలు ముమ్మారు
22. లత కాని లత
23. తెలిసిన దిక్కులో ప్రవహిస్తుంది.

జూన్ పదబంధ ప్రహేళికకు సమాధానం :

- అడ్డం : 1. హకారాది 4. ఆమనికి 7. వివాదాస్పదం 8. పని 10. కాకి
11. లలన 13. సుశీల 14. షేక్స్పియర్ 15. ఏడాది 16. ప్రతిమ 18. కలి 21. కైకా
22. గిరి కుమార 24. రమారమి 25. చెప్పనిది.

- నిలువు . 1. వలపల 2. రావి 3. దివాల 4. ఆస్పత్రి 5. మదం 6. కిలకిల
9. నిలబడాలి 10. కాశీపతికై 12. హాస్పిటల్ 15. ఏకవీర 17. మకారాది 19. కూరిమి
20. ర్లమాచె 22. గిర 23. రప్ప.

నిబంధనలు గమనించండి!

పదబంధ ప్రహేళిక కొట్టివేతలు, దిద్దుబాట్లు లేకుండా పూర్తిచేసి జూలై 1 తేదీలోపు మాకు చేరునట్లు పంపండి. తెల్లకాగితంమీద గళ్ళుగీసి పూర్తిచేసి పంపిన ఎంట్రిలు చెల్లవు. ఎంట్రిలు పంపువారు వారి పూర్తి చిరునామా ఎంట్రిపైనే రాసి పంపాలి. ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రికి రు. 50/- బహుమతి. ఒకటికి మించి ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రిలు వచ్చినపుడు బహుమతి సొమ్ము విజేతలకు సమానంగా పంచబడుతుంది. ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రి ఒకటి రాకపోతే బహుమతి సొమ్ము పై నెల బహుమతి సొమ్ముకు కలిపి అందజేయబడుతుంది.

జూన్ పదబంధ ప్రహేళిక విజేతలు :

1. కుమారి జె. వి. సుబ్బలక్ష్మి, హైదరాబాదు. 2. ఎమ్. సంజీవరావు, విశాఖపట్నం. వీరిద్దరికీ బహుమతిని పంచి ఒక్కొక్కరికి 25 రు. చొస పంపిస్తున్నాము.

మీరు
చదివారా!

ప్రమోద
బిల్లుల మాస పత్రిక

వెల : రూ. 1-25

నిమిష

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చలనచిత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధి!

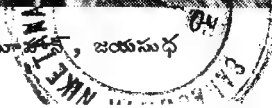
ఆంధ్ర రాష్ట్రంగా, ఆ పిమ్మట ఆంధ్రప్రదేశ్ గా తెలుగువారి ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు మద్రాసు తెలుగు చలన చిత్ర నిర్మాణానికి కేంద్ర స్థలంగా నిలిచింది. ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడకపోతే ఆ పరిశ్రమ అక్కడే ఉండటంతో, ఆంధ్రప్రదేశ్ కి తెలుగు చలన చిత్ర పరిశ్రమ తరలింపు 'సమస్య'గా తయారైంది. ఒక్కసారిగా జరగటం సాధ్యంగాని ఈ పని జరుగుతూనే వున్నా — వేగంగా జరగడం లేదన్నది సత్యం. ఈ సమస్య ఒక్కటే కాదు. మద్రాసులో ఉన్నా, హైదరా

బాదుకు తరలి వచ్చినా చిత్ర పరిశ్రమను వేధిస్తున్న ఇతర సమస్యలన్నీ ఉన్నాయి. వాటిని పరిష్కరించేందుకు ప్రభుత్వమూ, పరిశ్రమ ప్రతినిధులూ ఎంతకాలంగానో సతమతమవుతున్నా పలితాలు ఆశాజనకంగా లేవు.

ఈ విషయాలన్నీ చరిత్రా—గ 27 సంవత్సరాలుగా చలన చిత్ర నిర్మాణంతో ప్రత్యక్ష సంబంధం ఉన్న నిర్మాతగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చలన చిత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధికి లక్ష్యంగా ఒకటిన్నర దశాబ్దం క్రితం మద్రాసునుంచి హైదరాబాద్ కు తరలివెళ్ళి అక్కడనే స్థిరపడి చిత్రాలు నిర్మిస్తున్న నిర్మాతగా—శ్రీ దుక్కిపాటి మధుసూదనరావు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రికి ఒక మెమోరాండం సమర్పించారు.

‘పాణం ఖరీదు’లో చంద్రమౌళి, జయసుధ

ఆ నివేదికలో చర్చించబడ్డ కొన్ని అంశాలు: శాశ్వత గృహనిర్మాణ పథకం. టూరిస్టు హోటల్ నిర్మాణం. ఔట్ డోర్ ఎక్స్ ప్రెస్ మెంట్ లోకేషన్ ఘాటింగ్ సదుపాయాలు. ముడి ఫిల్మ్ సరఫరా. లాబరేటరీల స్థాపన. సబ్సిడీ పథకం. ప్రయోజనాత్మక చిత్రాలకు ప్రోత్సాహం.

‘కటకటాల రుద్రయ్య’లో జయచిత్ర

‘ప్రేమ-పగ’లో బాలయ్య

ఫిల్మ్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్. డియేటరీ అడ్డె వద్దతి. ప్రవేశ రుసుం. డియేటరీ నిర్మాణం. ఫిలిం సొసైటీ ఉద్యమానికి చేయూత. ఫిలిం ఇన్ స్టిట్యూట్ స్థాపన. హైదరాబాద్ లో సెన్సార్ ఓర్డు. సెన్సార్ చేయబడిన అభ్యంతర కర దృశ్యాలు తిరిగి అతికించి ప్రదర్శించకుండా చర్యలు. పరిశ్రమ వాణిజ్యమండలాల సంఘం. సెమినార్ నిర్వహణ.

వీటన్నిటిని వివరంగా చర్చిస్తూ, తమ సలహాలను కూడా అందిస్తూ నిర్మాత మధుసూదన రావు ‘ఇలాగే ఎందరో మిత్రులు ఎన్నో ఆలోచనలను పోగుచేసుకొని వుండవచ్చు. ఫిల్మ్ ఫిన్న అభిప్రాయాలను ఒకచోట క్రోడీకరించడం వలన ప్రభుత్వం చేపట్టిన చలన చిత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధి కార్యక్రమం సులభ సాధ్యమౌతుంది’ అని ముఖ్యమంత్రికి విజ్ఞప్తి చేశారు.

చలిచీమలు!

‘హాప్స్ అండ్ హాప్ నాట్స్’గా చర్చించబడే ఉన్నవారూ, లేనివారూ-వారి మధ్యగల సంబంధాలు—ఉన్నవారు ఉన్నవారుగా కొనసాగే విధమూ, లేనివారు ఉన్నవాడిని చూసి భయపడి నోరెత్తే దైర్యంలేక, చేతులెత్తి దణంపెట్టి పేడుకొనే మన నత్తాన్ని కలిగి ఉండటమూ. ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న [ఇప్పటికీ, ఇదివరకటి కంటే కొంత మార్పు వచ్చినప్పటికీ—] వ్యవస్థ లక్షణాలు. ■ వ్యవస్థలోని ఒక లేని

‘దొంగల బేట’లో కృష్ణ

వాడి కుటుంబం కథ ఇది. తరతరాలుగా పెద్ద రైతుల భూమి పండించుకొంటూ, అదిక భాగం రైతు కిచ్చేసి, అతిస్వల్ప భాగం తాను తీసుకొంటూ అదే అదృష్టంగా భావించి, భూమిని దెవతగా నమ్ముకొన్న ఓ వీడవాని కథ ఇది. ‘చదువు’ వుండటంతో ఉపయోగం ప్రహించ గలిగినా, ‘అది పాద్యంగాదని’ కండ్రితో తిట్టుతొంటూ అక చావక అనుక్షణం చదువుకోవాలన్న తపనతో సతమతమయ్యే ఓ కుర్రవాని కథ ఇది. అంతెందుట ఓ మంచి ‘కథ’ ఉన్న సినిమా ఇది.

మంచి కథకు చక్కని చిత్రరూపంగా రయారై న చలిచీమలు ‘నిర్మాత’ చిత్రం కాదు. నిర్మాతల చిత్రం. విద్యాధికులై న చాలామంది యువకుల ఉత్సాహమే ప్రధానమైన పెట్టుబడి ఈ చిత్రానికి. దర్శకుడు దేవదాసుతోపాటు నటించిన నటీనటులు, పనిచేసిన సాంకేతిక నిపుణులు—వీరందరి కృషి ఆ పెట్టుబడికి

బలాన్నిందించింది. చక్కని చిత్రం గా ‘చలి చీమలు’ను ప్రూబించింది.

మంచి చిత్రాలను అదరించగలిగే అభిరుచి తెలుగు ప్రేక్షకులలో పెరిగిన కొద్దీ, చిత్ర విజయానికి ‘భారీ తారాగణం, రంగులహంగు, అసభ్యు స్థాయికి చేరే కృంగారమూ, రెండర్థాల పాటలూ, మాటలూ.. ఆదర్శాల అనాటమీ ప్రదర్శన’ విధిగా అవసరమని నమ్మే వారిని ‘చలిచీమలు’ లాటి చిత్రాలు నిజంగానే చలిచీమల్లా చురుకు మన్నిస్తాయి.

అన్నట్టు ‘చలిచీమలు’ చిత్రానికి ప్రముఖ చిత్రకారుడు చంద్ర కళా దర్శకత్వం నిర్వహించడమే గాక, ఓ ‘మేష్టారి’ పాత్రకూడా చేపట్టాడు.

‘శబ్దావ్ గోపి’లా

చేబిమంజుల

(హీరో కృష్ణ కమార్తె)

రామకృష్ణులు:

మాడు దళాదులుగా తెలుగు చలన చిత్ర సీమలో అగ్రసీమలుగా, అసంఖ్యాకమైన ప్రేక్షకుల ఆభిమాన్ని చూరగొన్న ఇద్దరు నాయకులు ఎన్.టి.ఆర్., ఎ.ఎన్.ఆర్.లు కదా నాయకులుగా, ఇప్పటి యువతను ము తెక్కించి, మైమరిపించే 'స్టార్స్' జంట జయసుధ, జయప్రదలు నాయికలుగా, వీరితోపాటు ఇతర పాత్రలలోనూ అనుభవం వండిన నటీనటులు జగయ్య, సత్యనారాయణ, అల్లరామలింగయ్య, మోహన్ బాబు, శరత్ బాబు, కాంతారావు, రాజబాబులు నటించిన భారీ రంగుల చిత్రం 'రామకృష్ణులు', నిర్మాత దర్శకుడు రాజేంద్ర ప్రసాద్ చేతిలో రూపు దిద్దుకొన్నది. ఆత్రేయ పాటలూ, మహాదేవన్ సంగీతమూ, వి.యస్. ఆర్. స్వామి ఫొటోగ్రఫీ, ఎ. నంజీవి ఎడిటింగ్, యస్. కృష్ణారావు కళ, నిర్వహించారు.

మాకు 'టాక్స్ ఎగెంట్స్' వద్దు:

ఇది ఆశ్చర్యం: ఓ 'చిన్న చిత్రం' నిర్మించిన నిర్మాత - 'సినిమా ప్రయోజనార్థకమైందని అంటున్నారు కదా, 'టాక్స్ ఎగెంట్స్' కోసం ప్రయత్నించకపోయారా?' అని మీ విశేషరి అడిగినప్పుడు, ఖంగారు వడినట్లుచూసి 'వదండీ బాబూ వద్దు....' ఒక్కరూపాయి అత్యధిక ప్రవేశ రుసుముగా' కండిషన్ చేసి ఇచ్చే టాక్స్ ఎగెంట్స్ మాకు ఉపయోగం మాట ఎలా ఉన్నా....దానిలో రిస్క్ కూడా ఉంది' అన్నాడు. టాక్స్ ఎగెంట్స్ వదనుకొనే నిర్మాతలున్నారని అప్పుడే తెలిసింది మీ విశేషరికి.

రహస్యం!

ఒక పెద్ద నిర్మాత.... ఓ టిఎన్.... పెద్ద పెద్ద చిత్రాలు నిర్మించిన నిర్మాతతో ముచ్చటిస్తుండగా పెద్ద పెట్టుబడితో చిత్రాలూ, చిన్న పెట్టుబడితో చిత్రాలూ అన్న విషయం చర్చకు వచ్చింది. "మీలాంటి పెద్ద పెద్ద ప్రొడ్యూసర్లు అప్పుడప్పుడూ కొత్త వారితో చిన్న బడ్జెట్ చిత్రాలు నిర్మించవచ్చు కదా.... పూర్తి 'ఎంటర్ ప్రైజ్ మెంట్' అనే కారుండా, ప్రయోజనార్థక చిత్రాలు అప్పుడప్పుడయినా నిర్మించవచ్చు కదా?" అన్న ప్రశ్నవేశారు ఆవేశం నిండి

'మంచి మనసు'లో కృష్ణారాజు

వున్న ఓ 'స్టూర్ టెక్నిషియన్ ఆఫ్ ది తెలుగు ఫిలిం ఇండస్ట్రీ' పెద్ద నిర్మాత నవ్వారు. తర్వాత చాలా ప్రాంక్ గా ఒక రహస్యం చెప్పారు 'అబ్బాయ్. ఆ రహస్యం నీకు తెలియదు. పెద్ద చిత్రం అది నలభై లక్షలు గానీ గాక.... మన చేతిలో రెండు మూడు లక్షలుంటే కథ నడిపి చిత్రం తియ్యొచ్చు. తియ్యొచ్చుకాదు తీస్తాం. డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, పైనానియర్లు, ఏరియాల కొనేవాళ్లు ముందుకొస్తారు. మనకు కావలసిన పెట్టుబడి అందిస్తారు.

'అదే చిన్న చిత్రం అనుకో.... సపోర్ట్ ఆరేడు లక్షలతోనే చిత్రం పూర్తి చెయ్యొచ్చునుకో. ఆ చిత్రానికి దాదాపు ఆ ఆరేడు లక్షలూ మనమే పెట్టుబడి పెట్టాలి. డిస్ట్రిబ్యూటర్ 'చూద్దం' అంటాడు, పైనానియర్ 'పార్ట్ లాం' అంటాడు, ఏరియాల వ్యాపారస్తుడు 'పూర్తి చెయ్యండి చూద్దం' అంటాడు. కనుక మూడు లక్షలుంటే ముప్పై లక్షల సినిమా తియ్యొచ్చు. కాని ఆరేడు లక్షలయ్యే సినిమా తియ్యాలంటే ఆరేడు లక్షలూ కావాల్సిందే' అని.

చిత్ర పరిశ్రమ సార్ ఇది. 'చిత్ర' పరిశ్రమ.

—యస్వీ నారాయణ.

షాలిమార్ = రూ. 174000000 అను

సిసీ (మాయా) జగత్తులో 'కృష్ణషా' మహిమ

ఎవరి కృష్ణషా?

జవాబు: ఒకప్పుడు భారతీయుడు, ప్రస్తుతం పరదేశీయుడు.

'షాలిమార్' అనగానేమి?

జవాబు: కృష్ణషా హిందీ, ఇంగ్లీషు భాషలో ఒకేమారు నిర్మిస్తున్న చిత్రం పేరు. లేక ఇరవై మిలియన్ డాలర్ల ఓ ఇన్స్యూర్ చేయబడిన ఫిల్మ్ ఏదీ? అన్న ప్రశ్నకు జవాబు, కథా కమామిషా!

'షాలిమార్' కథ ఎవరికీ తెలీదు. తెలిసిందల్లా కమామిషు మాత్రమే!

ఈ సినిమా మొదలవుతోంది అన్నవార్త తెలిసినప్పుడు బొంబాయి సిసీ ప్రపంచంలోని వ్యక్తులందరూ ఓ నవ్వు చిద్విలాసంగా నవ్వి ఇదంతా ఓ పెద్ద 'ఇంటర్నేషనల్ డ్రామా' అన్నారు.

'ఇందులో ఎలిజబెత్ ఛేలర్ ఆక్టచెయ్యడం లేదు. ఆమెకు బదులు జీనత్ అమన్, మర్లాన్ ట్రాండోకు బదులు దర్మేంద్ర ఆక్ట చేస్తున్నారు' అనేటప్పటికీ ఇంకరకు మునుపు నవ్వేసిన పెద్ద

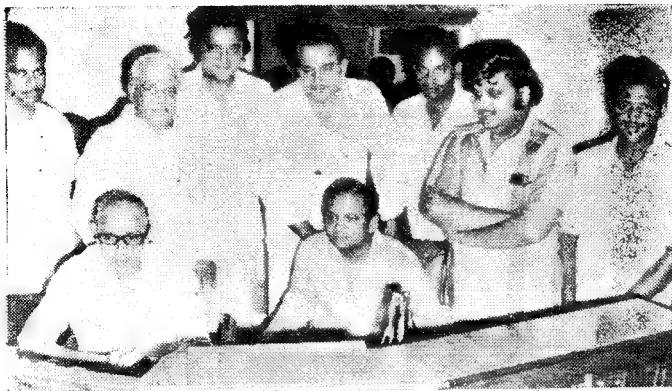
మనుషులే, మేము యింతకు మునుపు పేర గ్రావులో నవ్వింది అందుకే అని మళ్ళీ నవ్వేశారు.

ఎట్టకేలకు కృష్ణషా 'షాలిమార్'కు ముహూర్తం నిర్ణయించారు. అన్ని పిక్చర్లకు లాగా ముహూర్తం హడావిడి బొంబాయి సిసీ సూడియోలో జరగలేదు. కృష్ణషా అందుకోసం ఎన్నుకున్నది బాంబే టర్ప్ కెడ్. అందుకోసం వేసిన ఇన్విటేషన్ కార్డ్స్ సైజు అతిశయోక్తి కాదు అనుకుంటే కిటికీ అంత వైజు. ఈ ఉత్సవానికి కృష్ణషా హాళివుడ్ నటి గీనాలోలాబ్రిగాడా (Gina Lollabrigada) ను రప్పించ గలిగినా, సదరు గీనా భారతదేశపు ప్రజల మీద జాలవడి (మీ సినిమాల్లో సూయడ్ సీను లేక సెక్స్ కోసం మొహం వాచి పడివున్నారు అని) తన వద్దతిప్రకారం ప్రేభాగాన్ని పట్టింపు లేకుండా ప్రదర్శించగలిగే డ్రెస్సు వేసుకొచ్చినా ఎవరూ ముక్కులుమీద వ్రేళ్ళు వేసుకోలేదు.

"ఈ కృష్ణషా అనే కాల్తీ రనెదో బ్రహ్మాంధమైన సినిమా తియ్యబోతున్నట్టు ఫారిన్

'కరుణామయి'లో ఒక దృశ్యం

పూర్వోదయా అధ్యక్షుడు వారి చిత్రానికి
పూర్వోదయా అధ్యక్షుడు వారి చిత్రానికి

పెనానియర్ కళ గప్పి, వాళ్ళిచ్చిన డబ్బు (డాలర్లు) కొట్టేసి పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో ఎక్కడో డబ్బు దీపులు కొనుక్కుని ఎవరి కంటికి కనిపించదు" అన్నారు.

ముహూర్తం జరిగిన కొన్నాళ్ళపాటు 'షాలిమార్' పేరు ఎక్కడా వినిపించలేదు. నాలుగు పేరగ్రాపుల్నుంచి మేం చెబుతున్న దేమిటి? అని భారతీయులంతా సరదాగా చెప్పుకున్నారు. కృష్ణషాను ఇంటర్నేషనల్ క్రాక్ అన్నారు.

కాని, మధ్యలో కావే తర్వాత మూజ్జెల్ల పాటు నిర్విరామంగా ఒక్క నిమిషం కూడా వృధాకాకుండా షాలిమార్ షూటింగ్ జరిగే సరికి ఎవరూ నోరు తెరవలేకపోయారు. కృష్ణషా తన సినిమాను ఇరవై మిలియన్ల డాలర్లకు ఇన్సూర్ చేశాడన్న వార్త వినే సరికి.... సదరు మనుషులు అందరూ తమ అభిప్రాయాన్ని మారుతున్నారు.

షాలిమార్ నిజానికి నెట్స్ కు వెళ్ళడం సెప్టెంబర్ '77లో. రెక్స్ హారినన్ లాంటి విదేశీ నటుల సహా అందరూ షూటింగ్ లో పాల్గొన్నారు. ఇంత జరుగుతున్నా కృష్ణషా తన పిక్చరు గురించి న్యూస్ బయటికి రాకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు. మొదట ఎంత ఆర్పాటంగా జరిగిందో దానికి అంత విరుద్ధంగా అన్నీ సైలంట్ గా జరిగిపోసాగాయి. కృష్ణషా జర్నలిస్టులను ఆహ్వానించలేదు. కొంతమంది ఫోటో

గ్రాఫర్లు, ఫ్రీలాన్స్ రైటర్లు తప్పనిసరి అయి పిలిపించాల్సి వచ్చినా వాళ్ళందరికీ 'షాలిమార్' గురించి ఏమీ వ్రాయకుండా వుండే షరతు మీద చాలావరకు ముట్టజెప్పాడని వార్తలు:

బెంగళూరులో షూటింగు జరిగేటప్పుడు బొంబాయినుండి గూఢచారులు బెంగళూరు నుండి వార్తలు అందజేయటానికి బయలు దేరారు.

ఆ తర్వాత వచ్చిన వార్తల్లో ఏదీ వాస్తవమో, ఏదీ ఫిక్షన్ అంతుపట్టకుండాపోయింది.

హతాత్తుగా వచ్చిన—ఒక వార్త: 'ధర్మేంద్రకు షూటింగ్ లో బలంగా డెబ్బలు తగిలాయి. వెంటనే బొంబాయినుండి డబ్బునుండి డాక్టర్లను పిలిపించి ధర్మేంద్రకు ట్రీట్ మెంట్ యిప్పిస్తున్నారు' ఈ వార్త వినగానే బొంబాయిలో ధర్మేంద్రను జుక్ చేసుకుని సినిమాల మొదలు పెట్టిన ప్రాధ్యూస్థర్లు అందరికీ గుండెలు బేజారైతే పోయాయి.

ఈవార్త నిజంకాదు, అబద్ధమని ఋజువు చెయ్యటానికి ధర్మేంద్ర స్వయంగా బొంబాయి వెళ్ళి తన కంటిపన్ ప్రత్యక్షంగా చూపించుకోక తప్పలేదు.

ఈ ప్రచారాలు అన్నింటిలోనూ కలికీకు రాయిలాంటిది—ఏకపక్ష చాలా భండాలుగా తీశారు. ఒకమారు తీసిన నన్నివేళాల్ని మళ్ళీ యింకోమారు చిత్రీకరించకపోతే లాభంలేదు.

అనేది. డిస్ట్రిబ్యూటర్లలో యీ వార్త కల వరాన్ని సృష్టించింది.

ఈ గందరగోళాని కంఠటికి ముఖ్యకారణం షాలిమార్ నిర్మాతలు తమ పిక్చర్ ప్రారంభానికి ముందు, ప్రారంభం అప్పుడు చేసిన హంగామానే. ఇంత పరదృష్టిగా వ్యవహారాల్ని నిర్వహించడం మన నిర్మాతలకు చేతకాదు. ఎవరో ‘విరోధేయుడు’వచ్చి మనచేతం మన కంటే గొప్పగా ప్లాన్ చేసి సినిమా తీస్తున్నాడే అనే దుద్ధితో తేనిపోనివన్నీ సృష్టించి చెప్పడం మొదలయింది.

వా సవానికి ఏకబిగిని మూడు నెలలపాటు షూటింగ్ జరపడం — అందుకు కావాల్సిన డబ్బు సమకూర్చుకోవడం, నటీ నటుల కాలి షీట్స్ అరేంజ్ చేసుకోవడం (రెక్స్ హారిజన్

వరకూ వెళ్ళాల్సిన అవసరం లేదు. మన హీరోల కాలి షీట్లు సంపాదించడమే) ఇవన్నీ ఎవరికీ సాధ్యమయ్యే వనులు కావు కాబట్టి సాధ్యమయిన కృష్ణషామీద అసూయ వడటం సహజమే మరి.

ధర్మేంద్ర, టీనత్ అమన్ రాము అంతకు మునుపే యిచ్చిన కాలి షీట్లు అన్నింటినీ కాన్సిల్ చేసుకుని ‘షాలిమార్’లో పనిచేశారు. షాలిమార్ కు ఒక రకంగా గవర్న మెంట్ సపోర్టు కూడా వుంది. దీనికి కారణం కృష్ణషా ఖర్చుపెట్టేది రూపాయలు కాదు. డాలర్లు. టోలెడు షాలిన్ కరెన్సీ వస్తుంటే మన ప్రభుత్వం వద్ద అనడానికి ఆస్కారం లేదు.

షాలిమార్ నెపెంబర్ లో రిలీజ్ రావడానికి సిద్ధంగావుంది. పిక్చర్ ను మార్కెట్ చెయ్య

‘అనుగ్రహం’లో వాణిశ్రీ

డంలో యీ నిర్మాతలు అవలంబించే పద్ధతులు కూడా అద్భుతంగానే వున్నాయి. ఉదాహరణకు ఈ చిత్రం తాలూకు రికార్డుల అమ్మకం విషయం పరిశీలిస్తే చాలు. పాలిడార్ కంపెనీ (ఈ సినిమా పాటల రికార్డ్స్ రిలీజ్ చేసే సంస్థ) ఒకపోటీ అనౌన్స్ చేసింది. మొదటి బహుమతి 50,000 చూ॥ పిలువచేసే డైమండ్ రింగ్; ప్రతి రికార్డ్ కంపెనీపై ఒక క్లిప్ వుంటుంది. ఈ ‘పెక్సిక్ డ్యూరా’ ‘షాలిమార్’ రికార్డులు ఆత్యధికంగా అమ్ముడుపోయే అవకాశంవుంది.

సెప్టెంబర్ లో విక్టర్ రిలీజ్ అయ్యేలోపల పచ్చి నీటి కోసం షాలిమార్ నిర్మాతలు 90 లక్షలరూపాయలు ఖర్చు పెడతారట. ఈ డబ్బుతో హిందీలో అయితే బాసుచటరీలాంటి వాళ్ళు ఆరు సినిమాలు, తమిళంలో బాలచందర్

లాంటివాళ్ళు పది సినిమాలు సులభంగా లియ్ గలరు.

అనలు ఈ సినిమా ఎలా తియ్యబడింది: దీనివల్ల ఇతర ప్రొడ్యూసర్లు ఎలా రియాక్ట్ అయ్యారు?—ఇలాంటి విషయాలమీద షాలిమార్ విడుదలయ్యే లోపలే కొన్ని పుస్తకాలు కూడా విడుదల అవుతాయి.

కానీ, వేటిలోనూ షాలిమార్ సినిమాలో ఏముంది అన్న ప్రశ్నజోలికి చూత్రం ఎవరూ వెళ్ళరు.

ఈ కృష్ణషా కమామిఘగాని షాలిమార్ కథగాని ఏమిదో తెలియాలంటే సెప్టెంబర్ వరకూ వెయిట్ చేయ్యక తప్పదుమరి.

(‘సందే’ వారపత్రికలోని ఒక వ్యాసం ఆధారంగా

—ఎన్నారై మూర్తి.

పెళ్ళం-పెళ్ళం

పచ్చిపులుసు వెంకటేశ్వర్లు

“హోటరు, ముసోలిసిలు నీపేరు వినుంటే అన్ని ఘాతుకాలు చేయకముందే చచ్చి వుండేవారే తాయారూ!” అన్నాడు వెంకటేశం.

“వాళ్ళెవరండీ ఆ బడుద్దాయిలూ!”

“అదుగో ఆ బడుద్దాయి సరిఫీటు వింటేనే చస్తారు.”

“ఇవ్వాలేం చావు పురాణం తీశారు?”

“పురాణం కాదే పురుషత్రాదం. ఇందిరమ్మను “నియంతో, నియంతో” అని ఆడి పోసుకుంటారుగాని అసలయిన నియంత నీవేనే తాయారూ!”

“నియంత అంటే ఏమిటండీ?”

“ఎంత అమాలుకురాలివే! నియంత అంటే నిండుదనం. నిండుగా రెండోవాడిని నోరెత్త నీయకుండా, సర్వకార్యకలాపాలలో చోటు చేసుకుని, అర్థికమైన పెత్తనం చలాయించడం”

“ఏమండోయ్! నోరుమూసుకుని వున్నానని ఇష్టమొచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారు.”

“తాయారూ! నువ్వు నోరు మూసుకున్నావా? నీనోరు చూస్తే బాలు మానోళ్ళు రక్కున మూత బడవు! అసలు మాయలూ, మంత్రాలు లేవంటారుగాని, ప్రపంచంలో అన్నిటికంటే పెద్దమాయ అడదాని నోరోనే.”

“ఏమిదో ఇవాళ ఇలా మాట్లాడుతున్నారు. దాద్యతలన్నీ నానెత్తిన పడవేసి బలాదురులా తిరుగుతున్నారు. సంసారాన్ని ఎన్ని అవస్థలు వడి లాగొస్తున్నానో మీకేమి తెలుసు? నేనే మైనా బుబరూ చేస్తున్నానా? చీరలు, సారెలు కొని చులుపుతున్నానా? ఇక్కడ నేనేమి బావు

కుంటున్నాను? మీరిచ్చే జీతం డబ్బులో ఎంత జాగ్రత్తగా కర్చు పెడితే సంసారం జరుగుతుందంటారు?”

“అదిగో రికార్డు మొదలయింది. మొన్న ఏ పుస్తకంలోనో చదివాను. రెండు రకాల గ్రామ పోస్టున్నాయట. మానవుడు సృష్టించిందొకటి. దాన్ని కావాలనుకున్నప్పుడు పెట్టవచ్చు. ఒకటి అనుకున్నప్పుడు ఆవివేయవచ్చు. ఇక రెండోది దేవుడిచ్చింది. అది నోరట. అడించడం మొదలుపెడితే, ఆవడం దేవుడికే శక్తింకాదట.”

“అబ్బా! నన్నాడిపోసుకోవడం తప్ప మీకు ఇంకోపని లేదుకదా!”

“నీనోరు అడిచి నేను పోసుకునేదేముందే”

“ఇంతకూ ఈ కంఠశోష దేనికోసమో!”

“నాది కంఠశోషా! తోటి ఉద్యోగస్తులందరూ నీటుగా, బ్రేమ్ గా, బూటు, నూటుతో వస్తున్నారే అని చెప్పడం కంఠశోషా! నేను ఓర్పు చెప్పులతో, ఉత్తేసిన పేంటు షర్తులతో వెళ్తున్నానే అని చెప్పడం కంఠశోషేనా! అందరూ పైకిళ్ళతో వెళ్తున్నారే, నేను నడిచి వెళ్తున్నానే అంటే అర్థంగావడం లేదా!”

“అయ్యో! పెద్ద ఆసీసులో చిన్నగుమాస్తా గారూ! ఒక వెయ్యి రూపాయలు మోయిన కోరికలు కోరుతున్నారు. అంటే రెండునెలలు వస్తుండాలన్నమాట మనం.”

“అదేమంటే యిలా నానోరు కత్తెసావు. నలుగురితో సమానంగా ఉండకపోతే నావరుపు ప్రిన్సిపి పోతదిగదే!”

“మీ పరువు, ప్రీసేజికోసం పిల్లల్ని, సంసారాన్ని పంపిస్తుండ మంటారా? ఇదిగో ఈ తిప్పలన్నీ నా కెందుకుండీ? నెలజీతం నా కివ్వద్దు. మీ చేతిలోనే ఉంచుకుని కర్చు పెట్టండి. ఇవిగో తాళం చెవులు. సామాను తెస్తే ఉడతకొస్తాను. లేకుంటే ఊరుకుంటా! బాధ్యత అందరం తెలుసుకుంటే సరేగాని, చిన్నపిల్లలా మీరూ మారాం చేస్తే, ఇక పిల్లలు ఊరుకుంటారా? వాళ్ళకు లేవూ కోరికలు? నాకు లేవూ కోరికలు? అందరం ఇష్టమొచ్చి నట్లు కర్చు చేస్తే బాచ్చే తుకు పోవాల్సిందే. ఇదివరకు చేసిన నిర్వాకం చాలా దూరం.”

వెంకటేశవ నోడో పచ్చి వెలక్కాయ

వడింది, ఈ శత్రువును జయించ దానికిది బ్రహ్మాస్త్రం.

మెలగా నోరెత్తకుండా జారుకున్నాడు వెంకటేశం.

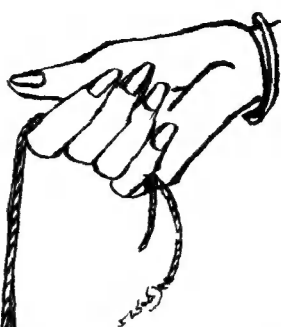
* * * ఇదివరకు చేసిన నిర్వాకం! అంటే యేమిట!

ఇక యిది వెంకటేశం ఫ్లాష్ బాక్ పరిస్థితి. వీరు తాళాలు తనచేతిలో, నెలజీతం జోబ్ లో ఉన్నప్పుడు వెంకటేశాన్ని పట్టడానికి వగ్గరించడవు.

ఒక్క తెలియదు, ఇల్లు తెలియదు.

పప్పు కాళీ అయేతవరకు నిద్రపట్టడు.

పప్పులో పైసావుంటే అరచికంటే దాన

కరుడు మరొకడు లేడు. అతనిని మించిన జల్పా పురుషుడూ వేరొకడు లేడు. (ఫ్రెండ్లు) - హోటల్లు - సినిమాలు - సరదాలు.

పాపం, ఏ దుర్మార్గు సనాలు లేవు. కాని పనికి

మాలిన వస్తువునలా, కంటికింపుగా కనుపించినవలా కొనేసేవాడు.

జోబ్ ఖాళీ అయితే మిత్రుల దగ్గర అప్పు తీసుకునేవాడు. స్నేహితులందరి వద్ద అప్పు తీసుకోవడం అయింది. తండాలిచ్చే వాడి చేతిలో చిక్కుకున్నాడు.

వాడిబాకీ తీర్చలేక నానా అవసరాలూ పడుతున్నాడు. అసలుకు వడ్డీ, వడ్డీకి వడ్డీ, వాడు వచ్చి ఆపి సుదో పరువు తీశాడు. ఇంటికొచ్చి కేకలు వేయడం మొదలుపెట్టాడు. అప్పటికప్పుడు తీరిస్తే తప్పితే కద

లనని మొరాయించాడు.

ఏమి చేయాలి? ఎలా తీర్చాలి? వెంకటేశం ఏసుక్కు చచ్చాడు. భార్యకు తెలిస్తే అయినైపోతామే అని యెడ్చాడు.

భార్యకు తెలియకా రప్పలేదు. ఆయనకాకా తప్పలేదు.

వెంకటేశం కర్చు మనిషైతే, తాయారు నోటి మనిషి.

ఇంకేమి చేస్తాడు? చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత మహాదేవ!

అన్ని ప్రశ్నలకూ, శాపనారాలకూ ఒకటే జవాబు పోదాడాడీ మొఖమేయడం.

భార్య తనమెడలోని గొలుసు తీసిచ్చి, ఎక్కడయినా చదువబెట్టి, బాకీ తీర్చమన్నది.

గ-చెప్పినట్లు చేశాడు హర్ మోస్తు ఒవీడి యంట్ హాస్పెండీలా.

వెంకటేశం కుక్కిన పేనయాడు, నక్కిన పామయాడు.

ఆ రోజు రాత్రి అత్రుసన్యాసయోగం—

“తాయారూ! ఇంకిలాగయితే లాభంలేదు. చాలా అవస్థలు పడతాం” అన్నాడు వైరాగ్య భోరణిలో.

“మనల్ని మనం అడుపులో వెట్టుకుంటే అవస్థలెందుకు వస్తాయండీ! మీరు సంపాదించే ఊతంలో నలుగురు పిల్లలూ, మనం జీవించాలూ! ఎంతో పొదుపుగా వాడితేగాని సంసారం గడవదే! ఇలా విచ్చలవిడిగా కర్బు చేస్తే ఎలాగండీ! ఈ సోపానెట్లు, ఈ గుడ్డలు మన ఆకలి తీరుస్తాయా? ముందు మింగడానికి డెతుకులు, తర్వాతే మీసాలకు సంపెంగ చూసే.”

“తాయారూ! ఉచ్చిన పామును యెందుకే యింకా ఉంపుతావు? నిజమేనే, నేను చాలా ఉప్పించేశాను. వీటిని సరిదిద్దుకునే మార్గం నాకు ఒకటే తోస్తూంది—”

“ఏమిటండీ అది?”

“తాళాలు నీచేతికిస్తాను. నెల జీతం రావడం తోచే నీ దోసిల్లో పోస్తుంటాను. ఇక నాకు రోజు కర్బుకు ఇంకని జోవీరో వేస్తాండు. నేను ఆ డబ్బురోనే గడుపుతాను. ఇక ఇంటిని సువ్వు నిర్వహించు.”

“ఈ బాధ్యతలన్నీ నాకెందుకండీ! ఏదో ఉదకేనీ పడవేసి, పిల్లల్ని చూచుకునేదాన్ని!”

“తాయారూ! సువ్వు చూచుకోక తప్పదు. ఇంకేలో డబ్బు నిలవదు.”

“అయితే నేను చెప్పినమాట వినాలండీ! మనకుండే బట్టలు మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలకు సరిపోతాయి. ఇంక బట్టలు కొన గూడదు. దానధర్మాలు, హోటళ్ళు చూనేయాలి. చెడిబడి కొనటం విరమించుకోవాలి. ఆప్పు చేయనేకూడదు. అఫీసు దూరమైనా సరే వెళ్ళాలి. మధ్యలో అవి కావాలి, యివి కావాలని ఒడగూడదు.”

“తాయారూ! నా సంగతి తెలుసుగదా! మరల మరల యెందుకు అన్ని కండిషన్లు చెబితావు.”

“మీ సంగతి తెలుసు కాబట్టే చెబుతున్నాను. మధ్యలో నన్నుతిట్టి లాభంలేదు.”

“అలాగే . అలాగే”

అలా ఒప్పందం జరిగింది.

దువారాచేతిని అడుపుతో వెట్టుకునేందుకు చాలా అవస్థపడ్డాడు. తోరికల గుర్రాలకు కళ్ళాలు వేస్తాడు. ఆ కళ్ళాలను పెళ్ళాంచేతిలో పెట్టాడు.

తనతోటి పనిచేసే వాళ్ళంతా కుర్రవాళ్ళు. చాలామంది కొత్తగా పెళ్ళయినవాళ్ళు. నూతన పెళ్ళికుమారుళ్ళు కావడంవల్లా, మామగార వలవవల్లా, వైలాపప్పిసూగ అతి ఆదంబరంగా ద్రస్సులు చేసుకుని స్కూటర్లపై వస్తూపోతూ వుంటారు.

విలువయిన సిగరెట్లతో విలువగా వస్తూ పోతున్నారు.

తానందరిముందూ కిలాకా కనువిస్తున్నానేమో ననే ఇన్నిరియారిటీకాంప్లెక్స్ వెట్టుకుంటే వెంకటేశాన్ని.

అప్పటికే తాయారు రోజూ గుడ్డలు ఉరకేసి శుభ్రంచేసి, చెంబిత్త్రీ చేసియిస్తుంది.

పాపమాయలైలు యెన్నో పంటలుపడి, సంసారాన్ని ఒక ఒడునవేసింది.

అప్పులబాధ తీరిపోయింది.

కాని వెంకటేశం ఉగ్రవట్టలక పోతున్నాడు. ఏమీ అనలేక పోతున్నాడు.

ఇక ఊరునుండలేక వెళ్ళగక్కాడు.

బయటపడితే యిదీ పరన.

* * *

వెంకటేశానికి అఫీసు పనిమీద హైదరాబాద్ పోవలసిన పనిబడింది.

మహా ఉల్లాసంగా వున్నాడు. జైలనుండి విడుదల కావోయే ఖైదీలా వున్నాడు.

ఉత్సాహంగా ధార్యవద్దకువచ్చి “తాయారూ! హైదరాబాద్ వెళ్ళవలసిన పనిబడ్డది. గుడ్డలవీ సర్దు” అన్నాడు.

“ఏమిటో విశేషం?”

“అఫీసు పనిమీద పోతున్నాను.”

“ప్రయాణపు ఖర్చులు ఆ ఫీసు వాళ్ళే
యిస్తారు కాబోలు.”

“అఫీసు యివ్వకపోతే మన చేతిది పెట్టు
కుంటామా? అయితే పోయి వచ్చిన తరవాత
దిట్ట చేసుకోవాలి.”

“ప్రస్తుతం మనదగ్గర ఉండద్దా. ఉన్న
ప్పుడు పోదురుగాని లేండి.”

“అబ్బా ఎలాగే నీలో ఏదేది. నీకు T.A.
రూల్సు తెలియవు. తర్వాత పోదాం అని
గవర్నమెంటుకు వెళ్ళుకోవచ్చునా? వాళ్ళు
పొమ్మన్నప్పుడు పోవాల్సిందే.”

“అయితే ప్రభుత్వంవారి దృష్టిలో మనం
ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు హైదరాబాద్ వెళ్ళి
రాగల స్థితిలో వున్నామనా?”

“కాదు తాయారూ! అప్పుచేసుకుని వెళ్ళి
రమ్మని.”

“మీలాంటి గుమాస్తాలకు అప్పమాత్రం
చొరుకుతుందా?”

“తాయారూ! రాలికేస్తే మెడకు, మెడకేస్తే
కాలికి తగిలిస్తావు. నీలో మాటాడటం మహా
కష్టమే. ఆ రూల్సు పెట్టేప్పుడు ముందు
నీలో మాటాడాల్సిందే. పొరపాటు చేశారు.”

“ఆ రూల్స్ పెట్టిన ఆఫీసరూ, మీరూ జుట్టు
జుట్టు పట్టుకోండి. ఆ అప్పు ఏ వెధవిస్తాడో
వాడి దగ్గరికెళ్ళండి.”

“ఒనేవ్. అప్పిట్లువారు వైద్యుడన్నారు
గాని, వెధవనేదే! తాయారూ! నా కాళాలూ,
నా జీతం, నా జుట్టు, నా కళ్ళూలు నీ చేతికి
ఏనాడో యిచ్చాను. మరి సర్వభాద్యంలూ
సమర్పించాను. అన్యధా శరణం నాస్తి, త్వమేవ
శరణం మమ. ఈ కర్చు రెలాగో సర్దు.”

“సర్దు సర్దు అంటారు. ఎక్కణ్ణించి
తెచ్చేది? సరే ఎదోక రంటాలు పడతాను.
కానివ్వండి. బిచ్చపు వాద్యతలు నా నెత్తినచేసి
మీరు యిష్టం వచ్చినట్లు తిరిగిరండి.”

“అదుగో తాయారూ! నేను మాత్రము
చేయటం లేదచే గొప్పవాకిరి?”

“సరే మీకిదేవప్పడం. అక్కడ పనికి
మాలినవన్నీ కొనకండి. ఇష్టమొచ్చినట్లు
కర్చుచేయకండి.”

“కృష్ణుడు అరుసుడికి బోధించినట్లు బోధి
స్తున్నావుగదే! నేనేం చిన్నపిల్లావా?”

“అంతకంటే మీనం!”

“చూడు, చూడు, రౌతు మెత్తనయితే
గుర్రం మూడుకాళ్ళమీద నడుస్తుంది.”

“సరేలేండి మీ మాటలకేమి” అంటూ
వెళ్ళింది తాయారు.

ఉన్నవాటిలో మంచిగుడ్డలు ఎరుకున్నాడు.
షోకిలాగా తయారయ్యాడు.

“దీనించి అంపవేదేవీమాంచాలా” అన్నాడు.

“రతిరాజు సుందరా, రజరంగధీరా!” అని
అనలేదుగాని తాయారు “క్షేమంగావెళ్ళి లాభం
లేకుంటే చూసేగాని, నష్టంలేకుండా రాండి.”

పిల్లలుచూడడండా తాయారును ముద్దుపెట్టు
కున్నాడు.

రాజుకుడియలులేకుండాచూచిరై తెక్కాడు.
ఇప్పుడతను స్వేచ్ఛా విహంగం.

పురివిప్పిన సెమలిలా మనసు ఆడుతోంది.

కోరికలు గుర్రాలై నందడి పెట్టాయి.

“వినిరేసిన గాలిపటంలా విహరిస్తున్నాడు.

కళ్ళెమిప్పుడు భార్యచేతిలోలేదు.

జోవీలోనూటయూటై రూపాయలు. మనసురో
రెండుపందల కోరికలు.

జాలీగా రైలుదిగి లాడ్జికి వెళ్ళాడు.

ఆఫీసుపని చూసుకుని సాయంత్రం బజా
రుకు వచ్చాడు.

ఏమి కనుంపంపివుగావుంది మహానగరం.

రకరకాల అభరణాలు ధరించి, రంగురంగుల
చీరెధరించి, ప్రియునికోసం యెదురుచూచే
అభిసారికలా వయ్యారంగావేచియుంది అందాల
భాగ్యనగరం.

మిరుమిట్లు గొలిపే విద్యుద్దీపాలతో మిల
మిల మెరిసిపోతూంది.

మనసు “బూదో, బూదో” అందోంది.

వయసు “సూదో, సూదో” అందోంది. ఎంత
అణగద్రొక్కుకుందామన్నా కోరికలు అణగడం
లేదు.

ఒక్క పర్యాయం ఆసీను స్థాపంతా కళ్ళ ముందు కదిలింది. తానెందుకు వారికంటే కీతా గుండాలి? కొనెయ్యాలి ఎలాగయినా బూటు.

అబ్బ బూటు ఎన్నిరకాలున్నాయి! కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి, వళ్ళు బూటున్నాయి (తినేందుకు కాదు, తొడుక్కునేందుకు).

ముందు వెనుక ఆలోచించలేదు. పదిపావులు తిరిగి నచ్చిన బూటు అమాంతం కొనేసేడు. ఏదైరూపాయలు బూటు జత (ఒకటి కాదు). చాలా చీపే! బూటు మీదకు సాళ్ళు, తోటి బాళ్ళు. పిల్లలు గుర్తొచ్చారు. రిబ్బన్లు, తిను బండారాలు కొన్నాడు.

అమాంతం భార్యమీద ప్రేమపుట్టుకొచ్చింది. ౨౫ చేతిగుండా భార్యకు ఒక్క చీరన్నా కొని యివ్వలేదు. ఇంతవరకు తనకోర్కెలు తీర్చుకోవడంతోనే సరిపోతుంది గానీ, భార్య ఒకటి వున్నదని, దానికి కోర్కెలుంటాయని, భరించే భర్తగాదు మరి! కోర్కెలు తీర్చే బాధ్యత స్వీకరించాలి గదా!

నచ్చిన చీరనలా త్రింద పేయించాడు. ఆఖరుకు కొట్టువాడి దృష్టిలో అతి తక్కువరేటు, ౨౫ దృష్టిలో ఎక్కువ రేటులో ఒకచీర తీసాడు. బయటకొచ్చి లెక్కచూసుకుంటే ముప్పై రూపాయలు మిగిలాయి.

గుండె గుబిలుమంది.

లాడ్డి బాడుగివ్వాలి, మరుసటి రోజంతా పనివుంది. ఆరోజు కర్చు. తిరుగు ప్రయాణానికి రైలుదాటే! ముప్పై సరిపోవే. ఎలా! ఎలా? నమటలు పోస్తూంది శరీరం. ఈ మహా సగరంలో తనకెవరూ తెలియదు. తీసుకొన్న 'వి' వాచసుచేస్తే తీసుకోరు.

కొనేప్పుడు మురిపించిన వస్తువులు ఇప్పుడు భయపెడుతున్నాయి. వాటిని సరిగా చూడలేక పోతున్నాడు. కొనాలి, కొనాలని వేదించిన మనసు ఎందుకుకొన్నానా అని వేదించసాగింది.

దీప్యకాంతులతో వెలిగిపోయే నగరం వెలిసి పోయి కనుపిస్తుంది. అందరాని చూచి పండుగా, తనవంటి మధ్యతరగతి వాని కడుపు మంటగా అగుపడుతూంది.

తొలివలపు బూటు తీరిన ప్రియుడిలా

చూస్తున్నాడు నగరప్రేయసిని.

రూముచేరి మంచంపై వాలాడు.

ఆకలి కావడంలేదు. లేవడానికి బుద్ధి పుట్టడంలేదు. తిరిగి డిఠికి ఎలా వెళ్ళాలా అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

అర్ధరాత్రికి కన్నుకురికాడు.

* * *

సూర్యోదయమైంది.

ఎన్నిరకాలుగా చూట్టాడుకున్నా, కాటాడుకున్నా, నిద్ర లేవడంతోనే తన భార్య, తానూ ఒకరి ముఖాలోకరు చూచుకోవాలి.

అది వారి అనురాగ నియమం, అనుబంధ చిహ్నం.

తాను పరాయిచోటికి వచ్చాడు కదా! ఎలా ముఖాలు చూసుకుంటారు?

తాయారు ఒక చిన్న కవరులో తన పోటో పెట్టి పంపింది.

వెంకటేశం నిద్రలేచి, తన భార్య పోటో బయటకు తీశాడు. పోటోలో భార్య ముఖం చూడ బుద్ధి కాలేదు. సిగ్గేసింది. అలా చూసి యిలా పెట్టేశాడు.

భార్యను తలచుకొని చాలా బాధపడుతున్నాడు. భార్య తెలివిముందు తన తెలివి ఎందుకూ పనికి రాదనుకుంటున్నాడు.

కవరులోపెట్టేందుకుకవరు మరలతెరిచాడు.

ఆశ్చర్యం. అందులో ముప్పై రూపాయలున్నాయి.

వాటితోటి ఒకచిన్న కాగితం ముక్కవుంది. దానిపై ఒకే ఒక వాక్యం వుంది.

"మీ సంగతి నాకు తెలుసు."

పైకం చూచి ఎక్కడలేని ఆనందం. ఆ వార్తం చదివి ఎక్కడలేని సిగ్గు, పరిస్థితులు ఏమిటోని దుఃఖం.

ఆ పోటోను చూడలేక చూడలేక చూచాడు. పోటోలో తాయారు నవ్వుతూంది.

తాయార్ని వెక్కిరించి, పోటోను ముద్దులతో నింపాడు.

మళ్ళీ జాగ్రత్తగా రళ్ళాన్ని తీసుకెళ్ళి, పెళ్ళాం చేతిలో ఉంచాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

